

**OPERATIONAL PROGRAMME UNDER THE
'INVESTMENT FOR GROWTH AND JOBS' GOAL**

CCI	2014PL16M2OP012
Title	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
Version	1.0
First year	2014
Last year	2020
Eligible from	2014-01-01
Eligible until	2023-12-31
EC decision number	
EC decision date	
MS amending decision number	
MS amending decision date	
MS amending decision entry into force date	
NUTS regions covered by the operational programme	PL22 - Śląskie

1. STRATEGY FOR THE OPERATIONAL PROGRAMME'S CONTRIBUTION TO THE UNION STRATEGY FOR SMART, SUSTAINABLE AND INCLUSIVE GROWTH AND THE ACHIEVEMENT OF ECONOMIC, SOCIAL AND TERRITORIAL COHESION

1.1 Strategy for the operational programme's contribution to the Union strategy for smart, sustainable and inclusive growth and to the achievement of economic, social and territorial cohesion

1.1.1 Description of the programme's strategy for contributing to the delivery of the Union strategy for smart, sustainable and inclusive growth and for achieving economic, social and territorial cohesion.

Najważniejsze wyzwania rozwojowe zawarte w *Strategii Europa 2020* znalazły swoje odzwierciedlenie w ustaleniach strategicznych zapisanych w *Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”*. Dokument ten, opierając się na szerokiej diagnozie społeczno-gospodarczej oraz uwzględniając prognozy i trendy pojawiające się w otoczeniu, wskazuje na najważniejsze potencjały rozwojowe województwa oraz cele i działania, jakie należy podjąć w perspektywie roku 2020. Niniejsza diagnoza obejmuje te wyzwania, potrzeby i potencjały zawarte w Strategii, które korespondują z celami określonymi w *Strategii Europa 2020* oraz wskazuje na działania, jakie należy podjąć aby zrealizować przyjęte priorytety. Prezentowane dane mają charakter ilościowy i jakościowy. **Głównym źródłem danych ilościowych są publikacje GUS odnoszące się do roku 2011 (jedynie w przypadku danych dotyczących rynku pracy podano dane za 2012 lub 2013 rok). Pozostałe źródła danych oraz dodatkowe wyjaśnienia zostały wskazane w przypisach w pełnej wersji Programu, stanowiącej załącznik do systemu SFC.**

Z punktu widzenia realizacji celów strategii *Europa 2020* oprócz potencjałów wskazanych w obszarach celów tematycznych (omówionych w dalszej części rozdziału) kluczowe są również te, które mają charakter horyzontalny, stanowiące tło zachodzących procesów społecznych, gospodarczych i przestrzennych. Ważnym uwarunkowaniem regionu jest fakt, iż województwo śląskie jest obszarem o dużej koncentracji ludności (region zamieszkuje 4,63 mln osób, co daje 2. miejsce w kraju), o najwyższej w kraju gęstości zaludnienia oraz najwyższym wskaźniku urbanizacji (77,7% ludności miejskiej). Jednocześnie jest regionem przed którym stoją poważne wyzwania związane z negatywnymi procesami i prognozami demograficznymi oraz zmianami strukturalnymi wynikającymi z dalszej restrukturyzacji gospodarki regionu. Województwo śląskie jest także regionem o dużym potencjale gospodarczym (2. miejsce w kraju w zakresie udziału w tworzeniu PKB) oraz badawczym (drugi co do wielkości ośrodek badawczy kraju), ale równocześnie o słabnącej dynamice wzrostu. Należy wspomnieć również o uwarunkowaniach przestrzennych oraz środowiskowych wynikających z wysokiego stopnia uprzemysłowienia regionu. Województwo śląskie jest obszarem o znacznej degradacji terenu, w szczególności na obszarach o długotrwałej działalności przemysłów silnie wpływających na środowisko i przestrzeń. Nadanie nowych funkcji terenom

zdegradowanym i poprzemysłowym oraz rewitalizacja przestrzeni miast jest poważnym wyzwaniem rozwojowym tego obszaru.

Nakreślone powyżej potencjały oraz wyzwania rozwojowe będą warunkowały wkład regionu w realizację celów związanych z rozwojem inteligentnym, zrównoważonym, sprzyjającym włączeniu społecznemu poprzez wykorzystanie czynników decydujących o jego wysokiej pozycji konkurencyjnej oraz przezwyciężanie barier rozwojowych. Najważniejszym wyzwaniem rozwojowym województwa zadedykowano instrument pn. Obszary Strategicznej Interwencji (OSI), który obejmuje działania ukierunkowane na procesy rewitalizacyjne oraz poprawę dostępu do usług społecznych (wzmacnianie potencjałów rozwojowych społeczności).

Innowacje

W 2011 r. nakłady ogółem na działalność B+R w województwie śląskim wyniosły 1 033,7 mln zł (3. miejsce w kraju), podczas gdy nakłady na B+R w sektorze przedsiębiorstw 397,3 mln zł (2. miejsce w kraju). Wskaźnik relacji nakładów na działalność badawczą i rozwojową do produktu krajowego brutto (GERD/PKB) w województwie śląskim jest niski, w 2011 r. wyniósł 0,52% (w kraju 0,76%). Zgodnie z danymi Eurostatu wydatki ogółem na B+R (GERD) w 2011 r. w euro na jednego mieszkańca w UE wyniosły 516,2 (średnia dla 27 krajów) przy wydatkach rzędu 54,1 w województwie śląskim (dla Polski 73,6 euro). W 2011 zatrudnienie B+R w województwie wyniosło 7757,8 EPC (3,6 EPC na 1000 zatrudnionych) w tym 34,7% stanowiły kobiety. Poziom nakładów oraz zatrudnienia w B+R w odniesieniu do skali europejskiej wyraźnie ukazuje słabość zarówno polskiego, jak i regionalnego sektora B+R. Dlatego niezbędne jest wzmocnienie potencjału instytucjonalnego w zakresie B+R, w tym w szczególności instytutów naukowo-badawczych z uwagi na niedostateczne wyposażenie jednostek w aparaturę naukowo-badawczą i wysoki stopień jej zużycia.

W ujęciu terytorialnym nakłady na działalność innowacyjną o najwyższej wartości w 2011 r. poniosły przedsiębiorstwa przemysłowe z województwa śląskiego, a usługowe z mazowieckiego. Jednak porównując udział przedsiębiorstw przemysłowych, które w roku 2011 wprowadziły innowacje, w ogólnej liczbie tych przedsiębiorstw, z danymi za rok 2010 największy wzrost odnotowano w województwie małopolskim (o 3,2 p. proc.), natomiast największy spadek – w województwie śląskim (o 5,1 p. proc.).

Istotnym wskaźnikiem wpływającym na poziom rozwoju innowacyjnego przedsiębiorstw jest poziom powiązania ich działalności z działalnością badawczo-naukową. W latach 2009-2011 największy odsetek przedsiębiorstw przemysłowych, które prowadziły współpracę w zakresie działalności innowacyjnej odnotowano na terenie województwa śląskiego (41,7%), a wśród przedsiębiorstw z sektora usług największą aktywność wykazały przedsiębiorstwa z województwa zachodniopomorskiego i łódzkiego (odpowiednio 36,5% i 36,4%). Udział przedsiębiorstw, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w ogóle przedsiębiorstw w 2011 r. wyniósł zaledwie 7,1% wśród podmiotów przemysłowych oraz 4,6% wśród podmiotów z sektora usług. Towarzysząca temu zjawisku spadkowa tendencja (2005-2011) w zakresie podejmowanej współpracy dla rozwoju działalności innowacyjnej wymaga podjęcia działań w celu wzmocnienia, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw, które

w najmniejszym stopniu angażują się w zawieranie aliansów na rzecz rozwoju działalności innowacyjnej.

W 2011 r. w województwie śląskim znajdowało się 286 jednostek prowadzących działalność badawczo-rozwojową (12,9% krajowego potencjału B+R), zgłoszono 539 wynalazków (13,9% wynalazków zgłoszonych w kraju), udzielono 321 patentów (16,2% udzielonych patentów w kraju). Pod tym względem jest to drugi co do wielkości ośrodek badawczy w kraju. Znaczna część potencjału naukowego i badawczo-rozwojowego skoncentrowana jest w centralnej części regionu tj. Metropolii Górnośląskiej. Dalszy rozwój innowacji oraz instytutów naukowych w województwie powinien być ściśle powiązany z rozwojem technologicznym regionu. Istotnym aspektem związanym ze wzmacnianiem i poszerzeniem skali oddziaływania istniejących i przyszłych instytucji naukowo-badawczych w województwie pozostaje podjęcie działań na rzecz popularyzacji nauki wśród dzieci i młodzieży oraz wspierania talentów i wybitnych osiągnięć.

W województwie śląskim zauważalna jest silna dynamika przyrostu liczby jednostek infrastruktury przedsiębiorczości technologicznej. Parki technologiczne (66,8%) oraz ośrodki szkoleniowo-doradcze i informacji (57,5%) zostały wskazane przez menedżerów firm nowej gospodarki jako podmioty, mające największe znaczenie wśród infrastruktury przedsiębiorczości technologicznej. W regionie istnieje kilkanaście parków technologicznych i przemysłowych oraz inkubatorów technologicznych (znaczną część w Metropolii Górnośląskiej), z których większość wymaga dodatkowych nakładów inwestycyjnych oraz wzmocnienia obszaru działalności z zakresu transferu technologii, aby ich potencjał w sposób istotny oddziaływał na gospodarkę regionu.

W Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 (RIS WSL 2013-2020) oraz Programie Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020 (PRT) określone zostało portfolio technologiczne województwa śląskiego. Stanowi ono próbę tematycznego podejścia do polityki innowacyjności, będącego odpowiedzią na wytyczne Komisji Europejskiej w zakresie formułowania tzw. Inteligentnych specjalizacji regionalnych, wskazanych w RIS WSL 2014-2020. Do specjalizacji regionalnych, wskazanych w PRT, zalicza się w pierwszej kolejności: technologie medyczne, technologie dla energetyki i górnictwa, informacyjne i telekomunikacyjne, a także ochronę środowiska, produkcję i przetwarzanie materiałów, transport i infrastrukturę transportową, przemysł maszynowy, samochodowy, lotniczy i górniczy oraz nanotechnologie i nanomateriały. Ważnym z punktu widzenia rozwoju regionu będzie dalsze wspieranie powstawania i funkcjonowania obserwatoriów specjalistycznych monitorujących technologiczny i innowacyjny rozwój województwa.

Spółeczeństwo informacyjne

Województwo śląskie jest jednym z dwóch liderów w zakresie rozwoju społeczeństwa informacyjnego (SI) w kraju. Jednym z wyznaczników komputeryzacji regionu jest duży odsetek przedsiębiorstw korzystających z komputerów (95,7%). Przedsiębiorcy prowadzący działalność na terenie województwa zajmują wysokie pozycje pod względem posiadania własnych stron internetowych, jak również częstotliwości korzystania z Internetu w kontaktach z administracją publiczną. Region jest również

liderem pod względem udostępniania usług drogą elektroniczną w urzędach, a także wyróżnia się pod względem liczby urzędów zajmujących się organizacją oraz wsparciem kursów i szkoleń informacyjnych dla obywateli. Duże zaangażowanie administracji w kierunku budowy SI jest widoczne również w obserwowanej w ostatnich latach tendencji wzrostowej dostępu do usług elektronicznych na regionalnych platformach cyfrowych (projekt SEKAP).

Mimo systematycznego wzrostu wskaźników SI, osiągnięte wyniki wciąż odbiegają od standardów europejskich. Analizując potencjał województwa śląskiego w zakresie SI należy skoncentrować działania na dalszym rozwijaniu e-usług publicznych dostępnych zarówno dla mieszkańców regionu jak i przedsiębiorstw. W przypadku usług publicznych istotnym zadaniem jest wsparcie działań z zakresu e-zdrowia. Uwzględniając odsetek przedsiębiorstw korzystających z komputerów i posiadających dostęp do Internetu należy stworzyć im warunki do rozwoju e-biznesu oraz wykorzystania TIK wewnątrz firmy, jak również do kontaktów z innymi przedsiębiorcami.

W ostatnich latach podejmowano w regionie również działania związane z digitalizacją treści (projekt *Śląska Internetowa Biblioteka Zbiorów Zabytkowych*). Opierając się na tych doświadczeniach należy kontynuować działania związane z wykorzystaniem technologii informatycznych w celu digitalizacji zasobów dziedzictwa kulturowego, nie tylko jako formy rozpowszechnienia materiałów analogowych, ale również jako jednej z form ich zabezpieczenia dla przyszłych pokoleń.

MŚP i otoczenie przedsiębiorstw

W województwie śląskim działa 10 inkubatorów przedsiębiorczości, co stanowi największą liczbę na tle pozostałych regionów. Z usług inkubatorów przedsiębiorczości korzystają przede wszystkim firmy rozpoczynające swoją działalność i firmy innowacyjne. Dominujące branże przedsiębiorców, zlokalizowanych w tego typu jednostkach z terenu województwa śląskiego, to informatyka, telekomunikacja, multimedia.

Słabą stroną działalności inkubatorów jest ograniczony rozwój infrastruktury przestrzennej. Występuje większa liczba chętnych na rozpoczęcie działalności w ramach inkubatorów niż jest to możliwe ze względu na dostępną w nich powierzchnię. Za silne strony uznano kapitał ludzki pracujący w jednostkach wsparcia oraz bardzo dobrą opinię wśród przedsiębiorców. Szansą na zwiększenie ilości lokatorów jest stałe pozyskiwanie od samorządów powierzchni, które mogą być zagospodarowane dla wzrastających potrzeb inkubatorów.

W województwie śląskim obserwuje się jeden z najwyższych w kraju wskaźników degradacji powierzchni (drugie miejsce w kraju ze względu na odsetek gruntów zdegradowanych i zdewastowanych w stosunku do ogólnej powierzchni – wskaźniki blisko dwukrotnie wyższe od wartości dla kraju). Pod względem zróżnicowania terytorialnego najwięcej tego typu terenów występuje na obszarach najsilniejszego uprzemysłowienia – tereny takie występują w głównej mierze w subregionach centralnym i zachodnim, a w mniejszym stopniu także w subregionach północnym i

południowym. Wyzwaniem dla regionu będzie ich rewitalizacja i rekultywacja w tym ich ponowne wykorzystanie jako tereny inwestycyjne.

Poziom przedsiębiorczości w województwie śląskim nie wyróżnia się na tle kraju (region charakteryzuje się niższymi od wartości krajowej wskaźnikami liczby podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. ludności, jak i przyrostu wartości tego wskaźnika w latach 2002-2011). Biorąc pod uwagę fakt, że przedsiębiorczość jest motorem gospodarki, należy dążyć do jak największego wsparcia podmiotów gospodarczych (ze szczególnym naciskiem na mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa).

Sukces we współczesnej gospodarce coraz bardziej uzależniony jest od zdolności konkurencyjnych podmiotów do kooperacji, a co za tym idzie, coraz większego znaczenia nabierają inicjatywy klastrowe umożliwiające i ułatwiające taką współpracę. W województwie śląskim są one już dosyć dobrze rozwinięte (w regionie funkcjonuje 29 klastrów), a zatrudnienie w podmiotach, które do nich należą znalazło nieco ponad 400 tys. osób (11,3% wszystkich zatrudnionych w polskich klastrach). Dlatego należy wspierać dalszy rozwój inicjatyw klastrowych jako nowoczesnej formy prowadzenia działalności (szczególnym wsparciem warto objąć te inicjatywy, które pozwalają na wykorzystanie regionalnych specjalizacji, a jednocześnie zatrudniające największą liczbę pracowników).

Obserwując liczbę podmiotów gospodarczych nowo rejestrowanych oraz podmiotów wykreślanych z rejestru REGON zauważa się, że przeżywalność przedsiębiorstw w województwie śląskim w ostatnim dziesięcioleciu utrzymywała się na niezbyt wysokim poziomie (oscylowała wokół wartości średniej dla kraju - saldo zmiany ilości jednostek w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w 2011 roku wyniosło w województwie -17 przy średniej krajowej -10). Należy w związku z tym ukierunkować wsparcie na poprawę żywotności firm, w szczególności z sektora MŚP, które są najbardziej podatne na wszelkie wahania sytuacji rynkowej.

Województwo śląskie dysponuje sporym potencjałem wynikającym z bogatej oferty turystycznej dla odwiedzających (m.in. turystyka przemysłowa, turystyka aktywna, różnorodne parki tematyczne itp.). Jednakże analizując podstawowe wskaźniki mówiące o potencjale turystycznym regionu (obiekty i miejsca noclegowe, liczba turystów) można zauważyć, że region dzieli dystans w stosunku do regionów - liderów (w szczególności do województw: małopolskiego i zachodniopomorskiego). Ponadto wskaźniki te przeliczone na 1000 mieszkańców plasują województwo śląskie znacznie poniżej średniej krajowej. Dlatego też istotne będzie dalsze wspieranie turystyki regionu jako motoru rozwoju. Działania te przyczynią się dodatkowo do zmiany negatywnego wizerunku województwa śląskiego.

Przedsiębiorstwa przemysłowe z województwa śląskiego ponoszą relatywnie duże nakłady na działalność innowacyjną (w 2011 r. stanowiły 19,3% ogółu nakładów w kraju). Ponadto w latach 2005-2011 obserwowany był wzrost wysokości ponoszonych nakładów w województwie o 60,8%, a w kraju o 45,3%. Największą część tych nakładów pochłaniały wydatki na środki trwałe ogółem i działalność badawczo-rozwojową.

Pod względem nakładów na działalność innowacyjną znacznie słabiej prezentują się natomiast w województwie śląskim przedsiębiorstwa z sektora usług (jedynie 3,5% ogółu nakładów w kraju w 2011 roku). Zmiany wartości tych nakładów w ostatnich latach były dla województwa śląskiego w porównaniu do reszty kraju zdecydowanie niekorzystne (odpowiednio: spadek o 30,3% i wzrost 33,0% w latach 2006-2011). Największe środki były ponoszone na nakłady inwestycyjne na środki trwałe ogółem, zakup oprogramowania, działalność badawczo-rozwojową.

Województwo śląskie, a w szczególności obszary Metropolii Górnośląskiej oraz Aglomeracji: Częstochowskiej, Rybnickiej i Bielskiej, dysponują sporym potencjałem rozwojowym związanym z rozwojem przemysłów kreatywnych, designu, wzornictwa, co wypływa z bogatego dziedzictwa kulturowego regionu. Należy wspierać dalszy rozwój takich form działalności, które bazując na wartości intelektualnej i prawach autorskich, stanowią jeden z filarów współczesnej nowoczesnej gospodarki.

Energia, gospodarka niskoemisyjna

Województwo śląskie jest największym dostawcą energii elektrycznej wśród polskich regionów (33 037,1 GWh w 2011 r.), przy czym niemal cała energia elektryczna i ciepło produkowane są z węgla. Produkcja energii ze źródeł odnawialnych (OZE) w ostatnich latach wzrasta, ale nadal kształtuje się na niskim poziomie - 1678,1 GWh/rok (5,1% ogółu produkowanej energii w województwie), co wskazuje na konieczność podjęcia działań związanych z budową infrastruktury służącej produkcji energii z OZE. Największy udział w produkcji OZE na terenie województwa mają elektrownie wytwarzające energię z biomasy mieszanej, wodne powyżej 10 MW, instalacje odzyskujące biogaz pozyskiwany ze składowisk oraz elektrownie wiatrowe. W województwie racjonalne gospodarczo jest pozyskiwanie energii z biomasy. Korzystne warunki dla pozyskania energii słonecznej cechują południowo-zachodnie obszary województwa, dla energii wiatrowej to południowa część regionu, a dla energii z wód termalnych w szczególności powiaty kłobucki, częstochowski, bielski i cieszyński. Stan techniczny elektroenergetycznych sieci przesyłowych, służących do przesyłu energii elektrycznej o napięciu wyższym niż 110 kV jest zróżnicowany, jednak zauważalne są problemy z utrzymaniem parametrów energii elektrycznej na terenach wiejskich, a także straty sieciowe energii.

Zużycie energii na potrzeby gospodarki w województwie jest jednym z najwyższych w kraju i wynosi 0,14 GWh/1 mln PKB. Zauważalna jest generalna tendencja wzrostowa w tym zakresie. Najwięcej ze wszystkich regionów zużywa się tutaj energii na potrzeby przemysłu. W kontekście tych danych należy dążyć do zmniejszenia energochłonności gospodarki poprzez promocję i wspieranie efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach m.in. poprzez instalację źródeł kogeneracyjnych oraz wśród JST poprzez m.in. termomodernizację, oświetlenie ulic.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest emisja antropogeniczna, na którą składa się emisja z działalności przemysłowej, z sektora bytowego oraz emisja komunikacyjna. Pomimo tendencji spadkowej emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych w województwie śląskim na przestrzeni lat 2002-2012, region nadal jest największym emitentem tych zanieczyszczeń w kraju. Ze względu na dużą liczbę

mieszkańców województwo śląskie charakteryzuje się jednym z najlepiej rozwiniętych systemów ciepłowniczych. Mimo to utrzymuje się wysoki poziom tzw. niskiej emisji i w związku z czym należy podjąć kompleksowe działania mające na celu wymianę bądź modernizację indywidualnych źródeł ciepła, podłączenie budynków do sieciowych nośników ciepła oraz termomodernizację obiektów. Należy również mieć na uwadze, iż problem zanieczyszczenia powietrza odnosi się zarówno do spraw lokalnych, jak i transgranicznych.

Rozkład przestrzenny dojazdów do pracy wskazuje, że ich największe zgrupowanie występuje w centralnej części województwa (Metropolia Górnośląska). Dużymi ośrodkami generującymi potoki ruchu są także Aglomeracje: Częstochowska, Rybnicka i Bielska. Obecnie w województwie, zwłaszcza na obszarach metropolitalnych, zauważa się niewystarczającą integrację infrastrukturalną i organizacyjną transportu. Aby sprostać wymogom związanym z dużym natężeniem ruchu zwłaszcza w centrach miast należy dążyć do ograniczenia ruchu samochodowego poprzez budowę centrów przesiadkowych, dróg rowerowych, parkingów Park&Ride oraz poprawę komunikacji poprzez wdrażanie Inteligentnych Systemów Transportowych oraz rozwój transportu zbiorowego. Poprawa jakości powietrza w miastach to także inwestycje w transport niskoemisyjny. Oprócz potrzeb dotyczących integracji należy wskazać także na potrzeby związane z wymianą taboru, które będą warunkowały jakość środowiska głównie w miastach. Średni wiek taboru w poszczególnych aglomeracjach w 2012 r. wahał się od 6 do 18 lat (w zależności od przewoźnika). Taki stan rzeczy wskazuje na konieczność jego wymiany i tym samym dostosowania do wymogów środowiska.

Ochrona środowiska

Istotną kwestią dla ochrony środowiska w województwie śląskim jest m.in. problem występowania dużej ilości odpadów wytworzonych (35 181,1 tys. t) i nagromadzonych (550 755,6 tys. t), co wynika z wysokiego stopnia zurbanizowania i uprzemysłowienia regionu. Ilość odpadów komunalnych zebranych w województwie stawia region na drugiej pozycji w kraju (1 360 tys. t odpadów komunalnych łącznie z wyselekcjonowanymi, z czego składowanych jest 76,2%). W 2011 r. w województwie śląskim funkcjonowało 27 czynnych kontrolowanych składowisk przyjmujących odpady komunalne (powierzchnia 140,8 ha). Szczególnym problemem są odpady zgromadzone na terenach poprzemysłowych generujące zagrożenie ekologiczne oraz odpady zawierające azbest, który ma szkodliwe działanie na organizm człowieka. W 2011 r. masa unieszkodliwionych odpadów azbestowych pochodzących z obszaru województwa śląskiego stanowiła 20,5% w stosunku do masy tych odpadów unieszkodliwionych w skali kraju. Na terenie regionu eksploatowane były na koniec 2011 r. cztery składowiska wyznaczone do unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest (w Polsce 30). Województwo śląskie jest regionem o największej liczbie terenów poprzemysłowych i zdegradowanych, stąd oczywista jest inicjatywa podjęcia rozwiązania tego problemu w skali regionu (3 715 ha gruntów zdewastowanych i 1 206 ha gruntów zdegradowanych wymagających rekultywacji).

Silnie zurbanizowany i z dużą koncentracją przemysłu obszar województwa śląskiego rodzi także wiele problemów w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków (207 oczyszczalni ścieków komunalnych i 184 przemysłowych) oraz tworzenia efektywnych i

dobrych jakościowo systemów zaopatrzenia w wodę. Niezbyt bogate zasoby wód powierzchniowych województwa pogarszane są przez wysokie zanieczyszczenia tych wód generowane poprzez: nieoczyszczone i niedostatecznie oczyszczone ścieki komunalne, ścieki z zakładów przemysłowych, zasolone wody dołowe z odwadniania zakładów górniczych, spływy obszarowe. Z uwagi na wysokie zanieczyszczenie wód oraz mając na względzie zapisy Ramowej Dyrektywy Wodnej, racjonalne wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych jest jednym z głównych wyzwań stojących przed regionem.

Z wyzwaniem tym wiążą się również działania ukierunkowane na zapobieganie i walkę z negatywnymi skutkami zmian klimatycznych takimi jak np. powodzie, pożary wywołane długotrwałą suszą. W 2012 roku według danych Lasów Państwowych w województwie powstało 848 pożarów lasów obejmujących łącznie 819 ha. W tym kontekście na poziomie regionalnym konieczne jest wsparcie jednostek podejmujących takie działania również lokalnie np. Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP).

Stan środowiska naturalnego jest w dużym stopniu zróżnicowany w granicach samego województwa, gdzie obok terenów zdegradowanych i zdewastowanych występują obszary rekreacyjne i miejsca bogate przyrodniczo. Województwo wyróżnia się na tle kraju ponadprzeciętnym bogactwem i różnorodnością gatunkową, ekosystemową i krajobrazową przyrody żywej oraz elementów przyrody nieożywionej, co jest determinowane specyficznym położeniem województwa w obrębie jednostek fizyczno-geograficznych o odmiennej historii, budowie geologicznej, rzeźbie i klimacie. Wyzwaniem będzie ochrona bioróżnorodności regionu, przywrócenie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków, w tym poprzez rozwój odpowiedniej infrastruktury oraz prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych.

Oprócz cennych zasobów przyrodniczych, województwo cechuje również bogaty potencjał w zakresie dziedzictwa kulturowego. Mimo, że region słynie przede wszystkim z zabytkowej zabudowy poprzemysłowej, największą część zabytków w województwie stanowi zabudowa mieszkalna. Urbanistyka w regionie może się pochwalić m.in. licznymi obiektami secesyjnymi oraz modernistycznymi. Na styku wyżej wspomnianych kategorii występują również liczne osiedla przemysłowe, zespoły fabryczno-rezydencjonalne i kolonie robotnicze.

Warto również zwrócić uwagę na zły stan techniczny obiektów zabytkowych w regionie wynikający np. z: niszczenia zabytków gospodarczą działalnością człowieka, braku bieżącej konserwacji i systematyczności działania. Jedynie kilka procent obiektów zabytkowych w województwie śląskim nie wymaga remontu – jest to wynik gorszy od średniej krajowej. Dlatego też ochrona bogactwa kulturowego regionu i jego promocja docelowo będzie generowała wzrost gospodarczy, przekładając się na zachowanie tożsamości tego miejsca i poprawę wizerunku województwa w otoczeniu.

Transport

Województwo śląskie charakteryzuje się największą gęstością dróg, w tym autostrad i dróg ekspresowych w kraju. Analizując gęstość dróg wojewódzkich, należy stwierdzić, że województwo śląskie należy do regionów o najwyższym wskaźniku długości tych dróg na 100 km². Długość dróg powiatowych o nawierzchni twardej w województwie

śląskim stanowi około 5,2% dróg tego typu w kraju. Roczne przyrosty dróg o nawierzchni twardej oraz twardej ulepszonej są porównywalne i nie przekraczają 1%.

Województwo śląskie charakteryzuje się zarówno największym natężeniem ruchu na drogach krajowych, jak i największym wzrostem tego natężenia w ciągu ostatnich pięciu lat. W 2010 r. natężenie na drogach regionu wyniosło 18,3 tys. pojazdów/dobę i było dwukrotnie wyższe od średniej krajowej. W odniesieniu do roku 2005 ruch na drogach w regionie wzrósł o 32% (tempo wzrostu dla Polski wyniosło 22%).

Należy zwrócić uwagę, iż w regionie o największym natężeniu ruchu, niezadowalające jest powiązanie sieci dróg lokalnych z siecią dróg wyższych kategorii, a w konsekwencji niedostateczne wykorzystanie rozwijającej się infrastruktury komunikacyjnej w regionie i obniżenie dostępności komunikacyjnej części obszarów województwa. Wyzwaniem staje się więc zwiększenie efektywności systemu drogowego, obsługującego drugi co do wielkości pod względem liczby ludności region w Polsce.

Województwo charakteryzuje się również największą w kraju gęstością równomiernie rozłożonej sieci kolejowej, porównywalną z regionami europejskimi. Stan techniczny infrastruktury kolejowej województwa śląskiego jest jednak zły, w szczególności w obszarach eksploatacji górniczej. Zgodnie z danymi PKP PLK S.A. linie o niezadawalającym stanie technicznym to 54,5% wszystkich linii kolejowych w województwie śląskim. W perspektywie wzrostu znaczenia transportu kolejowego oraz jego roli w transporcie multimodalnym szczególnie ważna staje się konieczność dalszego wspierania modernizacji linii kolejowych, prowadzących do poprawy ich jakości. Jest to związane z ograniczeniem negatywnego efektu wzrostu ruchu samochodowego w miastach. Transport kolejowy, z uwagi na jego potencjał, powinien być traktowany jako bardzo istotny element zintegrowanego systemu transportowego w województwie śląskim.

Wojewódzkie przewozy pasażerskie na terenie regionu w ostatnich latach realizowane były przez Przewozy Regionalne Sp. z o.o. oraz Koleje Śląskie Sp. z o.o. Drugi ze wskazanych przewoźników od grudnia 2012 r. przejął wszystkie regionalne połączenia kolejowe na terenie województwa. Wyzwaniem stojącym przed organizacją kolejowego transportu publicznego jest zwiększenie częstotliwości i efektywności połączeń tak, aby zabezpieczyć potrzeby występujące w tym zakresie oraz zatrzymać tendencję spadkową ilości pasażerów korzystających z komunikacji publicznej. Wiąże się to między innymi z koniecznością zakupu taboru.

W regionie zlokalizowany jest również międzynarodowy port lotniczy MPL „Katowice” w Pyrzowicach, zaliczony do kategorii dużych regionalnych portów lotniczych, pełniący ważną funkcję transportową w relacjach międzynarodowych (oraz potencjalnie krajowych) w zakresie przewozów pasażerskich (3. miejsce w kraju) i towarowych (2. miejsce w kraju). Posiada on możliwości rozbudowy oraz charakteryzuje się sprzyjającymi warunkami klimatycznymi. Kluczową kwestią pozostaje jego skomunikowanie z miastami Metropolii Górnośląskiej. Brak szybkiego połączenia kolejowego Portu z Metropolią Górnośląską jest czynnikiem osłabiającym jego konkurencyjność oraz wpływającym negatywnie na dostępność komunikacyjną regionu.

Aktywność zawodowa, przedsiębiorczość i adaptacyjność przedsiębiorstw

Województwo śląskie utrzymuje przeciętną pozycję na tle innych regionów pod względem podstawowych wskaźników obrazujących poziom przedsiębiorczości. W województwie śląskim w 2010 r. przypadało ponad 106 MSP zarejestrowanych w REGON na 1000 mieszkańców, co dało regionowi ponownie 7. miejsce w rankingu województw. W przypadku nowo powstałych firm na 1000 mieszkańców województwo istotnie poprawiło swoją pozycję, zajmując 4. miejsce (w 2009 r. było to miejsce 9, w latach wcześniejszych – 11). W przypadku zlikwidowanych przedsiębiorstw województwo zajęło 6 miejsce. Region utrzymał 8 miejsce z lat poprzednich jeśli chodzi o liczbę firm z kapitałem zagranicznym na 1000 mieszkańców (1,37 firm).

Obserwując liczbę podmiotów gospodarczych nowo rejestrowanych oraz podmiotów wykreślanych z rejestru REGON zauważa się, że przeżywalność przedsiębiorstw w województwie śląskim w ostatnim dziesięcioleciu utrzymywała się na niezbyt wysokim poziomie (oscylowała wokół wartości średniej dla kraju - saldo zmiany ilości jednostek w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w 2011 roku wyniosło w województwie -17 przy średniej krajowej -10). Należy w związku z tym ukierunkować wsparcie na poprawę żywotności firm, w szczególności z sektora MŚP, które są najbardziej podatne na wszelkie wahania sytuacji rynkowej.

Adaptacyjność przedsiębiorców wiąże się z koniecznością zmiany podejścia do finansowania wsparcia skierowanego do przedsiębiorstw i pracowników z uwagi na zapotrzebowanie polskiej, a co z tego wynika regionalnej gospodarki na umiejętności praktyczne i kompetencje pracowników, tym bardziej, że sytuacja wskazuje, że poziom adaptacyjności przedsiębiorstw, w tym zwłaszcza sektora MSP, jest niewystarczający i wymaga działań nakierowanych na profesjonalizację kadr przedsiębiorstw prowadzących do ich bardziej stabilnego rozwoju. Wymagania w zakresie kompetencji i kwalifikacji pracowników będą stale wzrastać oraz będą dotyczyły wszystkich poziomów zatrudnienia. W związku z tym, kluczowa pozostaje kwestia lepszego dopasowania kwalifikacji pracowników do potrzeb rynku pracy oraz zapewnienia optymalnych rozwiązań w tym zakresie w ramach kolejnego okresu programowania polityki spójności. Projekty powinny w większym stopniu odpowiadać na potrzeby przedsiębiorców, dawać im możliwość samodzielnego wyboru narzędzi i metod wsparcia, zapewniać szybką reakcję na występujące problemy oraz zapewniać kompleksowe wsparcie (w tym m.in. diagnostyczne i doradcze). Tylko takie podejście zagwarantuje efektywne wykorzystanie alokowanych środków finansowych oraz będzie stanowić zachętę dla przedsiębiorców do ponoszenia długofalowych inwestycji w rozwój kwalifikacji pracowników w kolejnej perspektywie finansowej.

Szansy dla rozwoju przedsiębiorczości w województwie śląskim można upatrywać w rozwoju instytucji otoczenia biznesu (IOB) z uwagi na fakt, iż od roku 2005 znacząco zwiększyła się liczba IOB funkcjonujących w regionie (przyrost liczby instytucji z 14 w 2005 r. do 96 obecnie tj. wzrost o 586%), podczas gdy w kraju liczba IOB wzrosła w tym czasie jedynie o 51% (z 542 w 2005 r. do 821 obecnie). IOB w województwie śląskim oferują szeroką gamę usług i aktywności wspierających przedsiębiorczość, a najszerszą grupę spośród nich stanowią ośrodki szkoleniowo-doradcze i informacyjne. W

związku z powyższym działalność IOB ma kluczowe znaczenie w zakresie wzmacniania jakości usług dla MŚP.

W województwie śląskim występuje relatywnie niski poziom bezrobocia. W końcu II kwartału 2013 r. wartość wskaźnika wyniosła 11,2% i była niższa od stopy krajowej, która wyniosła 13,2%. W omawianym okresie wskaźnik aktywności zawodowej wyniósł 53,2%, natomiast wskaźnik zatrudnienia 47,9%. Obie wartości uplasowały się poniżej wartości dla kraju (odpowiednio 55,9% i 50%). Jak wskazują wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w II kwartale 2013 r. w województwie śląskim w porównaniu z II kwartałem 2012 r. sytuacja na rynku pracy się pogorszyła. Odnotowano wzrost stopy bezrobocia przy jednoczesnym spadku wskaźnika zatrudnienia. Zwiększyło się obciążenie osobami niepracującymi zarówno w miastach, jak i na wsi, a sytuacja kobiet na rynku pracy była zdecydowanie mniej korzystna niż mężczyzn. Pozytywnym zjawiskiem zaobserwowanym na rynku pracy w województwie śląskim był wzrost współczynnika aktywności zawodowej. W odniesieniu do II kwartału 2012 roku zwiększyła się również liczba bezrobotnych pozostająca bez pracy dłużej niż 1 rok. W końcu II kwartału 2013 r. bezrobotni długotrwale stanowili 33,1% ogółu bezrobotnych. Zjawisko długotrwałego bezrobocia w większym stopniu dotyczyło mieszkańców wsi oraz kobiet. Znaczne natężenie zjawiska bezrobocia wystąpiło w grupach osób w wieku 18-24 lata oraz powyżej 55 roku życia. Trudna sytuacja osób młodych na rynku pracy, która wynika z braku doświadczenia zawodowego oraz zasad funkcjonowania nowoczesnego rynku pracy, a w przypadku osób starszych niskiego poziom wykształcenia i długotrwałego bezrobocia, wskazuje na konieczność podjęcia działań mających na celu ich aktywizację zawodową. Podkreślić również należy niekorzystną sytuację osób niepełnosprawnych na rynku pracy, których współczynnik aktywności zawodowej i wskaźnik zatrudnienia (18,8%) jest zdecydowanie niższy niż ogółu ludności, natomiast stopa bezrobocia wyższa. Niezbędne jest zatem wdrożenie rozwiązań pozwalających na zdecydowaną poprawę sytuacji zatrudnieniowej kobiet, osób niepełnosprawnych, młodych, osób w wieku powyżej 50 roku życia i długotrwale bezrobotnych. Wdrożenie szerokiego wachlarza usług aktywizacyjnych osób pozostających bez pracy pozwoli zminimalizować ryzyko wystąpienia zjawiska wykluczenia społecznego grup znajdujących się w ciężkiej sytuacji na rynku pracy.

W województwie śląskim niepokojące jest również duże zróżnicowanie wewnętrzne regionu pod względem stopy bezrobocia. Największe natężenie zjawiska w końcu II kwartału 2013 r. zanotowano w: Bytomiu (20,5%), powiecie myszkowskim (20,4%), częstochowskim (20,3%), zawierciańskim (18,3%) oraz w Świętochłowicach (18,2%), natomiast najmniejsze w: Katowicach (5,4%), powiecie bieruńsko-lędzińskim (6,0%), powiecie pszczyńskim (6,7%) oraz Bielsku-Białej (6,8%). Duże zróżnicowanie województwa śląskiego pod względem stopy bezrobocia oraz mała mobilność zawodowa mieszkańców skutkuje koniecznością poszukiwania alternatywnych form podejmowania zatrudnienia. Elastyczne formy zatrudnienia mogą stanowić niezwykle skuteczny instrument zwalczania bezrobocia. Ich wdrożenie wpłynie korzystnie na podniesienie poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez pracy. Istotne jest równocześnie wsparcie tworzenia warunków korzystnych dla opieki nad osobami zależnymi, dzięki którym łatwiej będzie pogodzić życie zawodowe z rodzinnym.

Pogorszenie sytuacji na śląskim rynku pracy jest następstwem osłabienia gospodarczego kraju i światowego kryzysu gospodarczego. W końcu II kwartału 2013 r. około 13 tys. osób utraciło zatrudnienie z przyczyn dotyczących zakładu pracy. W porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. liczebność tej grupy bezrobotnych zwiększyła się dwukrotnie. Bardzo dynamiczna sytuacja na rynku pracy wymaga wprowadzenia działań naprawczych oraz wsparcia firm w walce z kryzysem. Konieczne jest wykorzystanie outplacementu, wspieranie firm województwa w działaniach zmierzających do aktywizacji zawodowej osób zagrożonych zwolnieniem. Wdrożenie działań umożliwiających nabycie przez pracowników nowych umiejętności i kompetencji dostosowanych do aktualnych potrzeb regionalnego rynku pracy pozwoli na ograniczenie negatywnych skutków zwolnień grupowych. Ważne jest również tworzenie strategii naprawczych, jako formy wsparcia dla mikroprzedsiębiorstw, małych i średnich firm w kontekście walki z kryzysem. Jednocześnie wysokie uprzemysłowienie województwa śląskiego oraz specyficzny charakter zakładów pracy zlokalizowanych w regionie skutkuje wysokim natężeniem problemu pracy w trudnych warunkach. Zasadnym jest zatem wprowadzenie działań zmniejszających zagrożenie dla zdrowia pracowników w tym również działań umożliwiających ich przekwalifikowanie zawodowe.

Wszelkie działania związane z rynkiem pracy w województwie śląskim powinny być konsultowane z podmiotami dialogu społecznego, w tym ze związkami zawodowymi. Walka z negatywnymi skutkami bezrobocia wymaga również szerokiego wsparcia podmiotów ekonomii społecznej, których działania przyczyniają się do przeciwdziałania społecznemu i zawodowemu wykluczeniu grup dyskryminowanych na rynku pracy. Jednocześnie, ze względu na istotną problematykę i złożoność zjawiska bezrobocia, niezbędne jest prowadzenie działań związanych z prognozowaniem zamian społeczno-gospodarczych.

Zdrowie

Jednym z najważniejszych priorytetów rozwoju województwa śląskiego są działania dotyczące sfery zdrowia. Specyfika województwa m.in.: silna degradacja środowiska, a w efekcie: wyższy od średniej krajowej wskaźnik urodzeń przedwczesnych i wad wrodzonych, wyższa częstotliwość zapadania na choroby nowotworowe, schorzenia przewlekłe i zaburzenia psychiczne, warunki środowiskowe, a także wielkomiejska aglomeracja powodują, że mieszkańcy województwa są bardziej narażeni na skrócony okres życia w pełnym zdrowiu i zwiększoną w stosunku do innych regionów kraju zachorowalnością, w województwie śląskim notuje się także najtrudniejsze warunki pracy, co piąta osoba pracuje w warunkach zagrożenia życia.

W województwie podobnie jak w kraju i w całej Unii Europejskiej obserwuje się tendencję malejącej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Podobnie do kraju wydłuża się długość życia mieszkańców województwa, natomiast maleje liczba lat przeżytych w zdrowiu, dodatkowo dynamika procesu starzenia się społeczeństwa powoduje znaczne obciążenie już funkcjonujących oddziałów geriatrycznych oraz dostępności miejsc w placówkach opiekuńczo - leczniczych. Liczba placówek geriatrycznych oraz opieka pozainstytucjonalna są dalece niewystarczające w stosunku do potrzeb województwa.

Analizując stan zdrowia w regionie, przedstawienia wymagają schorzenia specyficzne dla województwa śląskiego w podziale na poszczególne grupy wiekowe:

Stan zdrowia osób w wieku 0-18 lat - wiek przedprodukcyjny

Analiza stanu zdrowia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat w województwie śląskim na tle Polski wykazała, iż współczynnik chorobowości w województwie jest wyższy niż średni współczynnik dla całego kraju w następujących schorzeniach:

- niedożywienie
- zaburzenia refrakcji i akomodacji oka
- zniekształcenia kręgosłupa

i są to trendy utrwalone w czasie.

Region cechuje także drugi najwyższy w kraju wskaźnik umieralności niemowląt i jeden z najniższych wskaźników urodzeń żywych na 1000 ludności wynoszący dla województwa 9,6 niemowląt (kraj 10,0 niemowląt). Wśród zgonów w wieku 0-4 lat dominują zgony z powodu niektórych stanów rozpoczynających się w okresie okołoporodowym, wad rozwojowych i wrodzonych, zniekształceń i aberracji chromosomowych, chorób zakaźnych i pasożytniczych, chorób układu oddechowego.

Stan zdrowia osób w wieku 19 lat i więcej – wiek produkcyjny i poprodukcyjny

Najczęściej występującymi schorzeniami (ogólnie dla wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego) oprócz jednostek chorobowych, które stanowią główne problemy zdrowotne mieszkańców województwa śląskiego, tj.: choroby układu krążenia, nowotwory, choroby układu mięśniowo kostnego i tkanki łącznej, przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa, są: cukrzyca, przewlekłe choroby układu trawiennego, choroby obwodowego układu nerwowego, choroby tarczycy. Analizy stanu zdrowia wskazują na tendencję wzrostową niemal w każdym przedstawionym powyżej schorzeniu. Zaznaczenia wymaga również analiza przedstawiona w dokumencie *Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014 – 2020*, wg której umieralność osób w wieku produkcyjnym z powodu chorób układu krążenia jest jedną z najwyższych w Polsce, podobne zjawisko występuje dla chorób układu trawiennego u dorosłych. Spośród chorób zakaźnych istotnym problem zdrowotnym w województwie śląskim pozostaje gruźlica – współczynniki zachorowalności i umieralności utrzymują się od lat na wysokim poziomie i są wyższe od wartości odnotowywanych dla Polski ogółem.

W województwie śląskim odnotowuje się występowanie największej ilości chorób zawodowych. W roku 2012 stanowiły one około 29,8% wszystkich chorób zawodowych stwierdzonych w Polsce. W roku 2012 w województwie śląskim stwierdzono 715 przypadków chorób zawodowych. Ponad 13% orzeczonego inwalidztwa ogółem przypada na województwo śląskie (najwyższa wartość w kraju), z tego ponad 60% stanowią osoby powyżej 65 roku życia. Lista potencjalnych i realnych zagrożeń dla zdrowia jest obszerna, obejmuje między innymi ubożenie społeczeństwa i związane z tym zjawisko wykluczenia społecznego.

W województwie śląskim największymi świadczeniodawcami są podmioty utworzone przez Samorząd Województwa. Placówki te to przede wszystkim wojewódzkie szpitale wielospecjalistyczne, ale także placówki monospecjalistyczne, specjalizujące się w leczeniu oparzeń, schorzeń psychicznych (w tym także leczenie odwykowe), schorzeń płuc (w tym także chirurgii klatki piersiowej) i rehabilitacji. Podmioty lecznicze posiadają w swej strukturze m.in. oddziały udzielające świadczeń zdrowotnych stacjonarnych i całodobowych na rzecz osób dorosłych i dzieci w zakresie chorób: układu krążenia, nowotworowych, układu kostno – stawowo - mięśniowego, układu oddechowego i chorób psychicznych.

Prognozowane dane demograficzne oraz ciągła analiza stanu zdrowia mieszkańców, powszechna dostępność i prognozy wynikające wprost z trendów rozwojowych regionu wyznaczają dla systemu ochrony zdrowia funkcjonującego w województwie śląskim wiele wyzwań. W zakresie szpitalnictwa konieczny jest dalszy rozwój bazy materialnej, zarówno tej kubaturowej, jak i aparatury i sprzętu.

Ułatwienie dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych niezbędne jest osobom w każdej grupie wiekowej, zarówno w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym, jak również poprodukcyjnym. Właściwa diagnostyka oraz terapia zastosowana na wczesnym etapie życia przyczynia się do lepszego stanu zdrowia oraz zwiększenia ilości lat przeżytych w zdrowiu w następnych okresach życia. Znaczenia nabiera to także z uwagi na występowanie w województwie negatywnych trendów demograficznych, wpływa również na ograniczenie wykluczenia społecznego i zagrożenia ubóstwem nie tylko osób w wieku starszym lecz również osób młodych, będących w wieku produkcyjnym z uwagi na wydłużenie wieku aktywności zawodowej. Dla zminimalizowania negatywnych zjawisk zachodzących w strukturze demograficznej województwa i sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób będących najczęstszymi przyczynami zachorowalności oraz zgonów mieszkańców regionu (cywilizacyjnych, zawodowych oraz innych specyficznych dla województwa), a także mając na uwadze przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, konieczne uznaje się podjęcie działań niwelujących nierówności w dostępie do usług zdrowotnych i społecznych oraz podjęcie kompleksowych interwencji w wybranych dziedzinach (obszarach chorobowych), poczynając od działań w zakresie promocji zdrowia, edukacji zdrowotnej, profilaktyki, aż po inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia (podmiotów działalności leczniczej).

Spójność społeczna

W województwie śląskim w 2012 r. ponad 11,3% społeczeństwa żyło poniżej relatywnej granicy ubóstwa, a ponad 240 tysięcy mieszkańców (czyli ponad 5%) korzystało ze środowiskowej opieki społecznej, co lokuje region na 3. pozycji w kraju. W podziale subregionalnym najgorsza sytuacja była w subregionie północnym, gdzie ponad 31 tys. (6%) mieszkańców korzystało z tego rodzaju pomocy, najlepsza w subregionie zachodnim z rezultatem blisko 24 tys. mieszkańców (poniżej 4%). Poniżej ustawowej granicy ubóstwa żyło w 2012 roku w województwie śląskim 4,8% osób w gospodarstwach domowych (dla całego kraju wartość tego wskaźnika wynosiła 7,2%). W przypadku ustawowej granicy ubóstwa mamy do czynienia z tendencją malejącą w całym okresie 2005-2011. Spadek ten wynika jednak w znacznej mierze z przyjętego mechanizmu ustalania kwot uprawniających do ubiegania się o świadczenia pieniężne z

systemu pomocy społecznej. Gdyby bowiem za granicę ubóstwa ustawowego przyjąć poziom progów urealniony wskaźnikiem wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, to stopa ubóstwa ustawowego w 2012 roku byłaby wyższa.

Mieszkańcy województwa śląskiego w 2013 r. najczęściej korzystali ze środowiskowej opieki społecznej z takich powodów jak: bezrobocie (137 tys. mieszkańców) oraz ubóstwo (blisko 130 tys. osób). Istotnymi powodami były także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (ponad 84 tys.), niepełnosprawność (ponad 60 tys.) oraz długotrwała lub ciężka choroba (ponad 57 tys.). W 2012 r. w województwie śląskim pomocą społeczną objętych było 119 787 rodzin, tj. 6,2% ogółu mieszkańców regionu. Patrząc na strukturę rodzin objętych pomocą należy stwierdzić, iż największy odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej dotyczył rodzin zamieszkujących wsie (43,1%), gospodarstwa jednoosobowe (44,7% ogółu rodzin objętych pomocą społeczną), rodziny z dziećmi (40,2% ogółu korzystających z pomocy społecznej), rodziny niepełne (15,7%) oraz rodziny emerytów i rencistów (udział wyniósł 16,6%). Na realizację świadczeń z pomocy społecznej w ramach zadań własnych gminy w całym 2012 roku wydatkowano w województwie śląskim kwotę 395 364 904 zł, tj. o 10% więcej niż rok wcześniej. W przeliczeniu na jednego mieszkańca najwięcej wydatkowano w podregionie katowickim. Jeśli chodzi o świadczenia pomocy społecznej realizowane w ramach zadań powiatów, to w ramach pomocy mającej na celu życiowe usamodzielnienie i integrację, największy udział, podobnie jak w 2011 roku, stanowiła „pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki” (849 888 zł) oraz „pomoc pieniężna na usamodzielnienie” (304 319 zł).

W przeliczeniu na liczbę ludności, najwięcej klientów pomocy społecznej odnotowano w podregionie bytomskim, najmniej w rybnickim (podobnie jak w 2010 r.). Wśród powiatów największe wartości wystąpiły w m. Siemianowice Śląskie i m. Bytom, zaś na poziomie gmin w Łękawicy. Pomimo wydłużenia wieku aktywności zawodowej i związane z tym zmniejszenie tempa przyrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym, rosnący wskaźnik obciążenia demograficznego nie zdoła zmniejszyć zapotrzebowania na usługi opiekuńcze wynikające ze wzrostu liczby osób w podeszłym wieku. Jako osoby wymagające w zdecydowanej większości przypadków stałego wsparcia traktowane są osoby mające przynajmniej 80 lat. Na koniec 2011 roku w województwie śląskim takich osób było 151 712. Stanowiły one 3,3% ogółu ludności, przy czym w całym kraju wskaźnik ten wyniósł 3,6%. Tymczasem prognoza do roku 2035 wskazuje na stały wzrost udziału osób w wieku 80+. Na koniec tego okresu będzie on wynosił w województwie śląskim 7,6%, natomiast w całej Polsce 7,2%. Rodzajem usług publicznych, na które popyt wyraźnie wzrośnie wraz ze starzeniem się społeczeństwa są usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. Wzrost liczby osób starszych, wymagających opieki, będzie miał bezpośredni wpływ na zapotrzebowanie na opiekę zarówno stacjonarną jak i realizowaną w środowisku. Ponadto biorąc pod uwagę przemysłową tradycję regionu, procesy demograficzne oraz narastające zjawisko dezorganizacji rodzin, zasadne wydaje się rozwijanie bazy infrastrukturalnej pomocy społecznej (zarówno publicznej, jak i niepublicznej) oferującej usługi wspierające dla rodziny, ułatwiające pełnienie przez nią ról opiekuńczych i wychowawczych. Powinna ona również służyć rodzinom zagrożonym dysfunkcją i będącym w kryzysie oraz wybranym grupom ludności (dzieci, młodzież, osoby starsze, niepełnosprawne, długotrwale chore, z zaburzeniami psychicznymi).

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego z roku 2011 wykazały wstępnie, że liczba osób, które deklarowały ograniczenie zdolności do wykonywania zwykłych czynności podstawowych dla swojego wieku i/lub posiadały ważne orzeczenie kwalifikujące je do zbiorowości osób niepełnosprawnych wynosiła 552,1 tys. i stanowiła 11,9% ludności województwa śląskiego (wobec 560,7 tys. w 2002 r.). Wśród ogółu osób niepełnosprawnych 295,4 tys. (53,5%) to kobiety. W porównaniu ze spisem z 2002 r. liczba ta zwiększyła się o 6,5 tys. tj. o 2,3%. Liczba niepełnosprawnych kobiet w miastach wzrosła o 11,9 tys. (o 5,2%), natomiast na terenach wiejskich odnotowano spadek liczby niepełnosprawnych kobiet o 5,4 tys. (tj. 9,2%). Liczba niepełnosprawnych mężczyzn w 2011 r. ukształtowała się na poziomie 256,7 tys. (46,5% populacji niepełnosprawnych). W relacji do spisu z 2002 r. liczba ta zmniejszyła się o 15,1 tys. (tj. o 5,6%). Zarówno w miastach, jak i na wsi odnotowano spadek liczby niepełnosprawnych mężczyzn odpowiednio o: 5,1 tys. (2,4%) i 10,0 tys. (16,9%). Wśród osób niepełnosprawnych 207,4 tys. stanowiły osoby niepełnosprawne biologicznie, w tym ponad 5% całkowicie niepełnosprawne i 25% poważnie niepełnosprawne. Stosunkowo wysoki odsetek osób niepełnosprawnych w ogóle mieszkańców regionu wskazuje na konieczność aktywizacji tej grupy społecznej, w szczególności z uwagi na fakt, iż województwo charakteryzuje niska aktywność zawodowa tych osób, wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych należy do najniższych w kraju.

Infrastruktura społeczna

W 2012 roku w województwie śląskim na szczeblu gminy i powiatu funkcjonowały 644 jednostki organizacyjne pomocy społecznej (JOPS), w tym 184 podstawowe (167 OPS-ów i 17 PCPR-ów) oraz 460 specjalistycznych (pozostałe jednostki domy opieki społecznej, ośrodki wsparcia, mieszkania chronione i socjalne, ośrodki interwencji kryzysowej, jednostki specjalistycznego poradnictwa rodzinnego). W 2012 roku nadal wiele ośrodków pomocy społecznej nie spełniało ustawowych wymogów dotyczących zatrudnienia pracowników socjalnych. Na koniec tego okresu dla 103 OPS (61,7% jednostek) liczba ludności przypadającej na 1 pracownika socjalnego przewyższała wartość 2000, a 31 OPS (18,6%) zatrudniało mniej niż 3 pracowników socjalnych. Co najmniej jednego z wyżej wymienionych kryteriów nie spełniało 109 ośrodków pomocy społecznej (65,3%), a obu kryteriów jednocześnie 25 tego rodzaju jednostek (15,0%). W latach 2011-2012 największy bezwzględny wzrost miał miejsce w przypadku liczby mieszkań chronionych (o 31) oraz „innych ośrodków wsparcia” (o 20). Liczba domów pomocy społecznej w tym samym okresie wzrosła o 1 (93). Powstał natomiast jeden ośrodek wsparcia, w którym są prowadzone miejsca całodobowego okresowego pobytu, przy czym ogólna liczba miejsc w tego typu placówkach uległa zmniejszeniu. Zmniejszyła się również m.in. liczba dziennych domów pomocy (o dwa) oraz jadłodajni (o cztery), czemu towarzyszył spadek liczby miejsc w obu rodzajach jednostek (odpowiednio o 59 i 230). W latach 2011-2012 odnotowano wzrost liczby jednostek prowadzonych przez podmioty publiczne i spadek liczby jednostek prowadzonych przez podmioty niepubliczne. W 2011 roku województwo śląskie - w stosunku do średniej krajowej – charakteryzowało się znacząco niższym udziałem jednostek prowadzonych przez podmioty niepubliczne (30,2% w porównaniu do 51,9% dla całego kraju). O ile w całym kraju było to 51,9%, to w województwie śląskim 30,2%. W roku 2012 najwięcej osób (prawie 2000, w tym 72 w wieku podeszłym) czekało na miejsce w domu opieki społecznej, na miejsce w środowiskowym domu opieki zaś 84 osoby. W celu

zaspokojenia potrzeb w zakresie liczby jednostek organizacyjnych pomocy społecznej należałoby zwiększyć ich liczebność o 5%, natomiast w zakresie liczby miejsc wzrost powinien wynieść 1%.

Występowanie niedoborów w zakresie liczby jednostek prognozuje się także w przypadku: klubów integracji społecznej (23%), ośrodków interwencji kryzysowej (16%), mieszkań chronionych (12%), środowiskowych domów samopomocy (10%), dziennych domów pomocy (6%), noclegowni, schronisk, domów dla bezdomnych (2%) oraz domów pomocy społecznej (1%). Natomiast deficyty w zakresie miejsc dotyczą: środowiskowych domów samopomocy (12%), mieszkań chronionych (11%), ośrodków interwencji kryzysowej (4%), noclegowni, schronisk, domów dla bezdomnych (2%), dziennych domów pomocy (2%) oraz domów pomocy społecznej (1%).

Województwo śląskie w 2011 r. było liderem w kraju w zasobach mieszkaniowych gmin (komunalnych) zarówno w liczbie mieszkań socjalnych jak i w jej powierzchni użytkowej (12 718 mieszkań; 432 658 m²). Stanowiło to odpowiednio 17% i 18% zasobów Polski. Rozkład subregionalny przedstawia koncentrację zasobów mieszkaniowych w subregionie centralnym (ponad 70% mieszkań i ich powierzchni). Najgorzej sytuacja przedstawia się w subregionie północnym (w okolicach 4% regionalnych zasobów). Podobnie przedstawia się sytuacja w przypadku mieszkań chronionych – w regionie było ich 100 w 2011 r., co stanowi blisko 25% zasobów Polski. W mieszkaniach tych znajdowało się 461 miejsc. Rozwój tego rodzaju obiektów powinien ulec dalszemu wzmocnieniu w celu zaspokojenia regionalnych potrzeb oraz umożliwić zmianę w modelu prowadzenia pomocy społecznej i wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej na taki, który w większym stopniu przyczynia się do rozwijania samodzielności mieszkańców województwa śląskiego.

Według danych ROPS i MPiPS w województwie w 2011 roku odnotowano 6359 rodzin zastępczych, w których opieką objętych było 9435 dzieci. Z tych jednostek 84 miały charakter pogotowania rodzinnego. Z ośrodków adopcyjno-opiekuńczych w tym samym czasie skorzystało 2583 osób, z placówek opiekuńczo-wychowawczych – 7582. Do pomocy rodzinie w ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych zatrudnione były 63 osoby, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych 2112. W placówkach specjalistycznego poradnictwa rodzinnego zatrudnionych było 18 osób.

Sektor pozarządowy, w tym podmioty ekonomii społecznej w województwie śląskim

Wg danych Stowarzyszenia Klon/Jawor w województwie śląskim w bazie danych na dzień 14 października 2013 roku znajduje się 11946 organizacji pozarządowych, organizacji statutowo działa w obszarach pomocy społecznej i pomocy rodzinom w trudnej sytuacji, wsparciu pieczy zastępczej i rodziny, ochrony i promocji zdrowia, przeciwdziałaniu uzależnieniom, pomocy osobom niepełnosprawnym, ochrony macierzyństwa. Ponadto 133 instytucje i organizacje działają na rzecz osób bezdomnych, 43 na rzecz więźniów i opuszczających zakłady karne. W województwie 28 podmiotów z sektora pozarządowego prowadzi działalność w zakresie opieki hospicyjnej, paliatywnej.

W województwie śląskim, funkcjonuje 12 Centrów Integracji Społecznej, 24 Kluby Integracji Społecznej oraz 8 Zakładów Aktywności Zawodowej, ponadto

działają 54 Warsztaty Terapii Zajęciowej (36 w subregionie centralnym, w pozostałych po 6 placówek) oraz 35 aktywnych Spółdzielni Socjalnych (21 w subregionie centralnym, 4 w południowym i po 5 w północnym i zachodnim). Geograficzne rozłożenie ww. podmiotów wskazuje na znaczną ich koncentrację przede wszystkim na terenie subregionu centralnego województwa. Dynamika przyrostu liczby podmiotów ekonomii społecznej o charakterze integracyjnym pokazuje, iż istotny wpływ na powstawanie tego typu podmiotów miało wsparcie udzielane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Jednak zdecydowana większość placówek o charakterze integracyjnym w województwie jest prowadzona przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Wychowanie i edukacja

W województwie śląskim w latach 2003-2011 wzrastała zarówno liczba przedszkoli jak i miejsc w nich dostępnych, jednakże dynamika wzrostu była niższa aniżeli w całym kraju. W 2011 r. przedszkola w regionie (1 303 obiektów) jak i miejsca w nich (123 323) były rozmieszczone względnie równomiernie w subregionach z wyjątkiem subregionu północnego, w którym przypadało 1,23 dziecka w wieku 3-5 lat na miejsce w przedszkolu (w pozostałych przypadkach wskaźnik pozostawał poniżej 1,13). W województwie śląskim w 2011 r. blisko 75% dzieci w wieku 3-5 lat było objętych opieką przedszkolną, a w poszczególnych subregionach wskaźnik sytuował się na podobnym poziomie z wyjątkiem subregionu zachodniego gdzie mieścił się poniżej 70%. W przypadku edukacji przedszkolnej na terenach wiejskich stopień upowszechnienia dla dzieci w wieku 3-5 lat wynosi 66,9%. Wynik ten znacznie przekracza wskaźnik dla kraju, który wynosi 49,3%. Niemniej jednak jest niższy niż stopień upowszechnienia w miastach.

W latach 2002-2011 odnotowano w województwie śląskim, podobnie jak w kraju, wzrost poziomu wykształcenia ludności. Odsetek osób z wykształceniem co najmniej średnim wzrósł o 7,8 pp. (w kraju o 7,2 pp.) tj. z 40,6% w 2002 r. do 48,4% w 2011 r. Największa dynamika zmian dotyczyła osób z wykształceniem wyższym, których udział wśród ogółu ludności w wieku 13 lat i więcej zwiększył się o 7,0 pp. (z 8,9% w 2002 r. do 15,9% w 2011 r.). Obniżył się odsetek osób z nieukończonym wykształceniem podstawowym oraz bez wykształcenia, który w 2002 r. wynosił 2,3%, natomiast w 2011 r. – 0,9%. Wyniki z roku 2011 wykazały, że to kobiety częściej niż mężczyźni kończyły uczelnie wyższe (kobiety -18,6% w miastach i 13,6% na wsi, mężczyźni - 15,5% w miastach i 9,6% na wsi) oraz licea ogólnokształcące (kobiety – 14,4% w miastach i 11,1% na wsi, mężczyźni – 7,9% w miastach i 6,0% na wsi). Narodowy Spis Powszechny z roku 2011 wykazał, że naukę kontynuowało 565,7 tys. osób, które posiadały już określony poziom wykształcenia. Wśród tej grupy osób prawie 75% osób kontynuowało naukę w trybie dziennym (stacjonarnym), a ponad 25% osób uzupełniało wykształcenie w trybie wieczorowym, zaocznym (niestacjonarnym), na odległość.

Na terenach wiejskich odsetek osób w wieku 13 lat i więcej w roku 2011 z wykształceniem wyższym wynosił 11,6% i wzrósł w stosunku do roku 2002 kiedy wynosił 5,1%. Pomimo znacznego wzrostu liczby osób z wykształceniem wyższym na terenach wiejskich wskaźnik ten pozostawał znacznie niższy niż w miastach, gdzie odsetek z wykształceniem wyższym wynosił 17,1%.

W województwie śląskim w latach 2002-2011 zauważalny jest spadek liczby dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, co jest konsekwencją niżu demograficznego. Największy spadek liczby ludności w badanym okresie zanotowano wśród osób w wieku 15-19 lat, który wyniósł prawie 133 tys. osób.

W województwie śląskim w 2011 roku 13,3% osób w wieku 13-14 lat nie ukończyło szkoły podstawowej lub było bez wykształcenia szkolnego, natomiast wśród osób w wieku 15-19 lat bez skończonej szkoły podstawowej zanotowano 0,5%.

Najwięcej osób w wieku 13-14 lat bez ukończonej podstawówki było w Piekarach Śląskich (17,8%) i w Zabrzu (17,1%). Powiatem o najmniejszym współczynniku takich osób był powiat kłobucki (8,8%). Subregionem o największym odsetku osób bez wykształcenia podstawowego był subregion centralny (14,1%), najlepsza sytuacja była w subregionie północnym (10,5%).

Dużo lepiej wygląda sytuacja stopnia wykształcenia podstawowego dla osób w wieku 15-19 lat, średnia wojewódzka wynosi 0,5% osób z wykształceniem podstawowym nieukończonym lub bez wykształcenia. Największy odsetek takich osób jest w Zabrzu i Świętochłowicach, najmniejszy w powiecie bieruńsko-lędzińskim (0,1%). W subregionach zachodnim i południowym odsetek wynosi 0,3%, a w subregionie centralnym i północnym 0,5%.

W 2011 roku w województwie śląskim do egzaminu gimnazjalnego przystąpiło 45,9 tys. uczniów, z tego 28,8% szkół zlokalizowanych było w gminach wiejskich. Słabowidzących lub niewidomych uczniów egzamin gimnazjalny zdawało 84, a słabosłyszących lub niesłyszących 173, z kolei 830 uczniów miało zestaw zadań egzaminacyjnych dostosowany dla uczniów z trudnościami w uczeniu się.

Najwyższy średni wynik (średnia arytmetyczna) zdobyli uczniowie zdający w powiecie mikołowskim (27,45), Bielsku-Białej (27,36) i Chorzowie (27,02), z kolei najgorsze wyniki zanotowano w Świętochłowicach (22,47), Siemianowicach Śląskich (22,58) i Zabrzu (23,22). Najlepsze wyniki zanotowano w subregionie południowym (26,17), a najgorsze w zachodnim (24,91).

W województwie śląskim w 2011 roku do egzaminu maturalnego przystąpiło 47,1 tys. osób, z czego 40,3 tys. osób ubiegało się o świadectwo dojrzałości po raz pierwszy, z tego 2,6% osób zdawało na obszarach wiejskich. Średni wynik w województwie z części ustnej z języka polskiego wyniósł 71,08%, a zdało go 98,29%, z kolei część pisemną zdało 95,38% a średni wynik to 51,99%. Matematykę zdało 80,19% uczniów, a średni wynik to 49,47%.

Świadectwa dojrzałości otrzymało 75,74% zdających, na terenach wiejskich odsetek wydanych świadectw wyniósł 70,87%. Największy odsetek zdających otrzymało świadectwa dojrzałości w powiecie lublinieckim (84,01%), następnie w powiecie cieszyńskim (83,32) i w Mysłowicach (82,59%), natomiast najmniej w powiecie częstochowskim (61,67%), następnie w Rudzie Śląskiej (64,76%) i w Siemianowicach Śląskich (69,65%).

W latach 2002-2011 odnotowano w województwie śląskim, podobnie jak w kraju, wzrost poziomu wykształcenia ludności. Odsetek osób z wykształceniem co najmniej średnim wzrósł z 40,6% w 2002 r. do 48,4% w 2011 r. Największa dynamika zmian dotyczyła osób z wykształceniem wyższym, których udział wśród ogółu ludności w wieku 13 lat i więcej zwiększył się z 8,9% w 2002 r. do 15,9% w 2011 r. Obniżył się odsetek osób z nieukończonym wykształceniem podstawowym oraz bez wykształcenia, który w 2002 r. wynosił 2,3%, natomiast w 2011 r. – 0,9%.

Szkolnictwo zawodowe jest prowadzone w Polsce na dwóch poziomach. Na poziomie zasadniczym widoczny jest niewielki spadek w latach 2004-2011 zarówno liczby szkół jak i uczniów. W 2011 r. w wymiarze subregionalnym zauważalne jest większe zróżnicowanie zjawiska. W subregionie centralnym zasadnicze szkolnictwo zawodowe zmniejsza zasięg działania, w subregionie północnym i południowym zaznaczyła się stabilizacja w zakresie liczby obiektów oraz spadek w zakresie uczniów, tymczasem w subregionie zachodnim wzrosła liczba szkół przy jednoczesnym spadku liczby uczniów. Region skupia ponad 10% krajowych szkół (147) i uczniów (21 145) zasadniczych szkół zawodowych, a wewnątrz niego ponad połowa z nich koncentruje się w subregionie centralnym. W szkolnictwie zawodowym na poziomie średnim spadek w latach 2007-2011 liczby szkół i uczniów przybiera znaczne rozmiary zarówno w regionie (liczba szkół zmniejszyła się o blisko 35% a uczniów o prawie 20%) jak i w całym kraju. Na poziomie subregionalnym także zanotowano wyraźne spadki o zróżnicowanym wymiarze (największy zauważono w subregionie zachodnim – zniknęło ponad 40% szkół tego rodzaju). W mniejszym stopniu spadła liczba uczniów. Jednak nadal ponad 10% szkół i uczniów w zakresie szkolnictwa zawodowego na poziomie średnim lokalizuje się w województwie śląskim. Mimo relatywnie dużego potencjału szkolnictwa zawodowego jakim dysponuje województwo nadal należy inwestować w ten poziom kształcenia, gdyż pozwoli to na sukcesywny rozwój kwalifikacji zawodowych mieszkańców.

Istotnym elementem kształcenia zawodowego pozostaje kształcenie ustawiczne skierowane do dorosłych mieszkańców regionu. Koniecznym dla wzmocnienia potencjału społecznego i gospodarczego regionu jest nasilenie i ustrukturyzowanie działań na rzecz wspierania modelu kształcenia przez całe życie, który jest w Polsce oparty na słabych fundamentach.

Analizując doksztalcanie osób dorosłych można również wskazać na wskaźnik: udział osób w wieku 25-64 lata uczących się i doksztalcających się w ludności ogółem w tej samej grupie wieku. W województwie śląskim w 2011 roku 4,5% osób we wskazanym wieku uczyło się lub doksztalcało. Była to wartość powyżej średniej dla kraju jednak niższa od takich województw jak: mazowieckie, lubelskie, podlaskie i pomorskie. W stosunku do roku 2004 wartość wskaźnika spadła o 0,5 punktu procentowego.

Śląskie należy do najbardziej zurbanizowanych regionów w kraju, gdyż prawie 77% osób zamieszkuje w miastach. Dokumenty strategiczne wskazują, iż podobnie jak w całym kraju ludność zamieszkująca obszary wiejskie ma utrudniony dostęp do edukacji. W konsekwencji ludność zamieszkująca obszary wiejskie charakteryzuje niski poziom wykształcenia. Wzrost atrakcyjności obszarów wiejskich wymaga wsparcia inicjatyw lokalnych na rzecz zwiększenia potencjału zasobów ludzkich i warunków ich rozwoju. O słabszym dostępie do infrastruktury edukacyjnej świadczy odsetek instytucji

usytuowanych na tym terenie – 88% instytucji szkoleniowych i 90% agencji zatrudnienia usytuowanych jest bowiem na obszarze gmin miejskich.

Istotnym aspektem związanym ze wzmacnianiem i rozwijaniem kluczowych kompetencji w zakresie kreatywności i innowacyjności, jest podjęcie działań na rzecz popularyzacji nauki wśród dzieci i młodzieży oraz wspierania talentów i wybitnych osiągnięć.

1.1.2 A justification for the choice of thematic objectives and corresponding investment priorities having regard to the partnership agreement, based on an identification of regional and, where appropriate, national needs including the need to address the challenges identified in relevant country-specific recommendations adopted in accordance with Article 121(2) TFEU and the relevant Council recommendations adopted in accordance with Article 148(4) TFEU, taking into account the ex-ante evaluation.

Table 1: Justification for the selection of thematic objectives and investment priorities

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
-----------------------------	------------------------------	-----------------------------

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
01 - Strengthening research, technological development and innovation	1a - Enhancing research and innovation (R&I) infrastructure and capacities to develop R&I excellence, and promoting centres of competence, in particular those of European interest	Działania planowane w ramach PI wpisują się w <i>Strategię Europa 2020</i> w zakresie priorytetu I. Rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji. W <i>Position Paper</i> w zakresie priorytetu finansowania: Otoczenie biznesu sprzyjające innowacjom. W <i>ŚSRK</i> w zakresie obszaru strategicznego II: Konkurencyjna gospodarka. W <i>KSRR</i> w zakresie celu 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów. W <i>SIEG Dynamiczna Polska 2020</i> w zakresie celu 2: Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy oraz celu 4: Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki. W <i>SRW Śląskie 2020+</i> w zakresie obszaru priorytetowego: A Nowoczesna Gospodarka cel strategiczny: Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność. <i>RIS WSL 2013-2020</i> w zakresie priorytetu I Powiększanie i wewnętrzna integracja potencjału innowacyjnego regionu oraz priorytetu II Kreowanie inteligentnych rynków dla technologii przyszłości.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
01 - Strengthening research, technological development and innovation	1b - Promoting business investment in R&I, developing links and synergies between enterprises, research and development centres and the higher education sector, in particular promoting investment in product and service development, technology transfer, social innovation, eco-innovation, public service applications, demand stimulation, networking, clusters and open innovation through smart specialisation, and supporting technological and applied research, pilot lines, early product validation actions, advanced manufacturing capabilities and first production, in particular in key enabling technologies and diffusion of general purpose technologies	Działania planowane w ramach PI wpisują się w <i>Strategię Europa 2020</i> w zakresie priorytetu I. Rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji. W <i>Position Paper</i> w zakresie priorytetu finansowania: Otoczenie biznesu sprzyjające innowacjom. W <i>ŚSRK</i> w zakresie obszaru strategicznego II: Konkurencyjna gospodarka. W <i>KSRR</i> w zakresie celu 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów. W <i>SIEG Dynamiczna Polska 2020</i> w zakresie celu 2: Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy oraz celu 4: Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki. W <i>SRW Śląskie 2020+</i> w zakresie obszaru priorytetowego: A Nowoczesna Gospodarka cel strategiczny: Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność. <i>RIS WSL 2013-2020</i> w zakresie priorytetu I Powiększanie i wewnętrzna integracja potencjału innowacyjnego regionu oraz priorytetu II Kreowanie inteligentnych rynków dla technologii przyszłości.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
02 - Enhancing access to, and use and quality of, information and communication technologies	2b - Developing ICT products and services, e-commerce and enhancing demand for ICT	Działania realizowane w ramach PI wpisują się w <i>Strategię Europa 2020</i> w zakresie priorytetu <i>I Rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji</i>. W <i>PP</i> w zakresie priorytetu finansowania <i>Nowoczesna infrastruktura sieciowa na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia</i>. W <i>SIEG Dynamiczna Polska 2020</i> w zakresie celu 2 <i>Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy</i>. W <i>SRW Śląskie 2020+</i> w zakresie obszaru priorytetowego: <i>A Nowoczesna Gospodarka, cel Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność</i>. W <i>RIS WSL 2013-2020</i> w zakresie priorytetu I <i>Powiększanie i wewnętrzna integracja potencjału innowacyjnego regionu</i> oraz priorytetu II <i>Kreowanie inteligentnych rynków dla technologii przyszłości</i> oraz w <i>SRSI WSL</i> w zakresie celu 3 <i>Zwiększenie ilości i użyteczności usług i treści cyfrowych</i> oraz celu 4 <i>Wzrost udziału technologii informacyjnych i komunikacyjnych w procesie rozwoju gospodarczego</i>.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
02 - Enhancing access to, and use and quality of, information and communication technologies	2c - Strengthening ICT applications for e-government, e-learning, e-inclusion, e-culture and e-health	Działania realizowane w ramach PI wpisują się w <i>ŚSRK</i> w zakresie obszarów strategicznych I <i>Sprawne i efektywne państwo</i> oraz III <i>Spójność społeczna i terytorialna</i> . W <i>SRKS</i> w zakresie celów szczegółowych 3 <i>Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy</i> oraz 4 <i>Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego</i> . W Strategii <i>Sprawne Państwo</i> w zakresie celu 5 <i>Efektywne świadczenie usług publicznych</i> . W <i>SZRWRiR</i> w zakresie celu 2 <i>Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej</i> . W <i>SRW Śląskie 2020+</i> w zakresie obszaru priorytetowego B <i>Szanse rozwojowe mieszkańców</i> , cel strategiczny <i>Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie</i> . Jak również w <i>SRSI WSL</i> w zakresie celu 3 <i>Zwiększenie ilości i użyteczności usług i treści cyfrowych</i> .

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
03 - Enhancing the competitiveness of small and medium-sized enterprises, the agricultural sector (for the EAFRD) and the fisheries and aquaculture sector (for the EMFF)	3a - Promoting entrepreneurship, in particular by facilitating the economic exploitation of new ideas and fostering the creation of new firms, including through business incubators	Działania planowane w ramach PI wpisują się w <i>Strategię Europa 2020</i> w zakresie priorytetów I <i>Rozwój inteligentny rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji</i> oraz II <i>Rozwój zrównoważony wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej</i>. W PP w zakresie priorytetu finansowania <i>Otoczenie biznesu sprzyjające innowacjom</i> oraz <i>Nowoczesna infrastruktura sieciowa na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia</i>. W ŚSRK w zakresie obszaru strategicznego II <i>Konkurencyjna gospodarka</i>. W KSRR w zakresie celu 1 <i>Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów</i>. W SRW Śląskie 2020+ w zakresie obszaru priorytetowego A <i>Nowoczesna Gospodarka</i>. W RIS WSL 2013-2020 w zakresie priorytetu I <i>Powiększanie i wewnętrzna integracja potencjału innowacyjnego regionu</i> oraz priorytetu II <i>Kreowanie inteligentnych rynków dla technologii przyszłości</i>.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
03 - Enhancing the competitiveness of small and medium-sized enterprises, the agricultural sector (for the EAFRD) and the fisheries and aquaculture sector (for the EMFF)	3c - Supporting the creation and the extension of advanced capacities for product and service development	Działania planowane w ramach PI wpisują się w <i>Strategię Europa 2020</i> w zakresie priorytetów I <i>Rozwój inteligentny (...)</i> oraz II <i>Rozwój zrównoważony (...)</i>. W <i>PP</i> w zakresie priorytetu finansowania <i>Otoczenie biznesu sprzyjające innowacjom i Nowoczesna infrastruktura sieciowa na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia</i>. W <i>ŚSRK</i> w zakresie obszaru strategicznego II <i>Konkurencyjna gospodarka</i>. W <i>KSRR</i> w zakresie celu 1 <i>Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów</i>. W <i>SIEG</i> w zakresie celu 1 <i>Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i prawnego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki</i> oraz celu 3 <i>Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców</i>. W <i>SRW Śląskie 2020+</i> w zakresie obszaru priorytetowego A <i>Nowoczesna Gospodarka</i>. W <i>RIS WSL 2013-2020</i> w zakresie priorytetu I <i>Powiększanie i wewnętrzna integracja potencjału innowacyjnego regionu</i> oraz priorytetu II <i>Kreowanie inteligentnych rynków dla technologii przyszłości</i>. Jak również w <i>PRT</i> w zakresie wyodrębnionych obszarów technologicznych.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
04 - Supporting the shift towards a low-carbon economy in all sectors	4a - Promoting the production and distribution of energy derived from renewable sources	Działania w PI 4.1 wpisują się w strat. <i>EU 2020</i> (rozwój zrównoważony, efektywna gospodarka, przyjazna środowisku, konkurencyjna) oraz realizacją jej cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii. Są zgodne z celami: <i>Umowy Partnerstwa</i> (zwiększenie konkurencyjności, zmniejszenie emisyjności gospodarki), <i>Krajowego Programu Reform</i> (oszczędność energii pierwotnej, efektywność energetyczna), <i>Strat. Bezpieczeństwo Energetyczne i Środ.</i> (lepsze wykorzystanie zasobów energii, poprawa efektywności energetycznej, stanu środowiska, ochrona powietrza), <i>Narodowego Pr. Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej</i> (rozwój niskoemisyjnych źródeł energii, efektywność energetyczna, rozwój technologii niskoemisyjnych), <i>Strat. Śląskie 2020+</i> (zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska), <i>Pr. Ochrony Środ. dla Woj. Śląskiego do r. 2013 z perspektywą do r. 2018</i> (poprawa jakości powietrza, ograniczanie zużycia energii, energia z OZE), <i>Regionalną Strat. Innowacji Woj. Śląskiego</i> (energetyka to smart specialisation).

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
04 - Supporting the shift towards a low-carbon economy in all sectors	4b - Promoting energy efficiency and renewable energy use in enterprises	Działania w PI 4.2 wpisują się w strat. <i>EU 2020</i> (rozwój zrównoważony, efektywna gospodarka, przyjazna środowisku, konkurencyjna) oraz realizacją jej cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii. Są zgodne z celami: <i>Umowy Partnerstwa</i> (zwiększenie konkurencyjności, zmniejszenie emisyjności gospodarki), <i>Krajowego Programu Reform</i> (oszczędność energii pierwotnej, efektywność energetyczna), <i>Strat. Bezpieczeństwo Energetyczne i Środ.</i> (lepsze wykorzystanie zasobów energii, poprawa efektywności energetycznej, stanu środowiska, ochrona powietrza), <i>Narodowego Pr. Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej</i> (rozwój niskoemisyjnych źródeł energii, efektywność energetyczna, rozwój technologii niskoemisyjnych), <i>Strat. Śląskie 2020+</i> (zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska), <i>Pr. Ochrony Środ. dla Woj. Śląskiego do r. 2013 z perspektywą do r. 2018</i> (poprawa jakości powietrza, ograniczanie zużycia energii, energia z OZE), <i>Regionalną Strat. Innowacji Woj. Śląskiego</i> (energetyka to smart specialisation).

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
04 - Supporting the shift towards a low-carbon economy in all sectors	4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector	Działania w PI 4.3 wpisują się w strat. <i>EU 2020</i> (rozwój zrównoważony, efektywna gospodarka, przyjazna środowisku, konkurencyjna) oraz realizacją jej cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii. Są zgodne z celami: <i>Umowy Partnerstwa</i> (zwiększenie konkurencyjności, zmniejszenie emisyjności gospodarki), <i>Krajowego Programu Reform</i> (oszczędność energii pierwotnej, efektywność energetyczna), <i>Strat. Bezpieczeństwo Energetyczne i Środ.</i> (lepsze wykorzystanie zasobów energii, poprawa efektywności energetycznej, stanu środowiska, ochrona powietrza), <i>Narodowego Pr. Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej</i> (rozwój niskoemisyjnych źródeł energii, efektywność energetyczna, rozwój technologii niskoemisyjnych), <i>Strat. Śląskie 2020+</i> (zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska), <i>Pr. Ochrony Środ. dla Woj. Śląskiego do r. 2013 z perspektywą do r. 2018</i> (poprawa jakości powietrza, ograniczanie zużycia energii, energia z OZE), <i>Regionalną Strat. Innowacji Woj. Śląskiego</i> (energetyka to smart specialisation).

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
04 - Supporting the shift towards a low-carbon economy in all sectors	4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures	Działania w PI 4.5 wpisują się w strat. <i>EU 2020</i> (rozwój zrównoważony, efektywna gospodarka, przyjazna środowisku, konkurencyjna) oraz realizacją jej cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii. Są zgodne z celami: <i>Umowy Partnerstwa</i> (zwiększenie konkurencyjności, zmniejszenie emisyjności gospodarki), <i>Krajowego Programu Reform</i> (oszczędność energii pierwotnej, efektywność energetyczna), <i>Strat. Bezpieczeństwo Energetyczne i Środ.</i> (lepsze wykorzystanie zasobów energii, poprawa efektywności energetycznej, stanu środowiska, ochrona powietrza), <i>Narodowego Pr. Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej</i> (rozwój niskoemisyjnych źródeł energii, efektywność energetyczna, rozwój technologii niskoemisyjnych), <i>Strat. Śląskie 2020+</i> (zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska), <i>Pr. Ochrony Środ. dla Woj. Śląskiego do r. 2013 z perspektywą do r. 2018</i> (poprawa jakości powietrza, ograniczanie zużycia energii, energia z OZE), <i>Regionalną Strat. Innowacji Woj. Śląskiego</i> (energetyka to smart specialisation).

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
04 - Supporting the shift towards a low-carbon economy in all sectors	4g - Promoting the use of high-efficiency co-generation of heat and power based on useful heat demand	Działania w PI 4.7 wpisują się w strat. <i>EU 2020</i> (rozwój zrównoważony, efektywna gospodarka, przyjazna środowisku, konkurencyjna) oraz realizacją jej cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii. Są zgodne z celami: <i>Umowy Partnerstwa</i> (zwiększenie konkurencyjności, zmniejszenie emisyjności gospodarki), <i>Krajowego Programu Reform</i> (oszczędność energii pierwotnej, efektywność energetyczna), <i>Strat. Bezpieczeństwo Energetyczne i Środ.</i> (lepsze wykorzystanie zasobów energii, poprawa efektywności energetycznej, stanu środowiska, ochrona powietrza), <i>Narodowego Pr. Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej</i> (rozwój niskoemisyjnych źródeł energii, efektywność energetyczna, rozwój technologii niskoemisyjnych), <i>Strat. Śląskie 2020+</i> (zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska), <i>Pr. Ochrony Środ. dla Woj. Śląskiego do r. 2013 z perspektywą do r. 2018</i> (poprawa jakości powietrza, ograniczanie zużycia energii, energia z OZE), <i>Regionalną Strat. Innowacji Woj. Śląskiego</i> (energetyka to smart specialisation).

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
05 - Promoting climate change adaptation, risk prevention and management	5b - Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems	Działania w PI 5.2 wpisują się w <i>Strategię EU 2020</i> (rozwój zrównoważony, wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, przyjaznej środowisku i konkurencyjnej, zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska). Są zgodne z celami: <i>Umowy Partnerstwa</i> (zwiększenie konkurencyjności gospodarki, poprawa zdolności adaptacji do zmian klimatu, rozwój systemów zarządzania zagrożeniami), <i>Krajowego Programu Reform</i> (rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska), <i>Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko</i> (zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska, zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska, gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody), <i>Strategia Śląskie „2020+”</i> (obszar priorytetowy C: przestrzeń, cel strategiczny: województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni).

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
06 - Preserving and protecting the environment and promoting resource efficiency	6a - Investing in the waste sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements	Działania w PI 6.1 wpisują się w strat. <i>EU 2020</i> (rozwój zrównoważony, efektywna gospodarka, przyjazna środowisku, konkurencyjna). Są zgodne z celami: <i>Umowy Partnerstwa</i> (zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych), <i>Krajowego Programu Reform</i> (rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska), <i>Strat. Bezpieczeństwo Energetyczne i Środ.</i> (racjonalne gospodarowanie odpadami), <i>Krajowego planu gospodarki odpadami 2014</i> (zapobieganie powstawaniu odpadów, przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody unieszkodliwiania odpadów, ograniczenia składowania odpadów, likwidacja odpadów niebezpiecznych), <i>Strat. „Śląskie 2020+”</i> (zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska), <i>Strat. Ochrony Przyrody Woj. Śląskiego do r. 2030</i> (powstrzymanie nieoszczędnego i degradującego krajobraz zagospodarowania, <i>Prog. Ochrony Środowiska dla Woj. Śląskiego do roku 2013 z perspektywą do r. 2018</i>, <i>Planu gospodarki odpadami dla woj. śląskiego 2014</i> (w zakresie odpadów komunalnych).

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
06 - Preserving and protecting the environment and promoting resource efficiency	6b - Investing in the water sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements	Działania w PI 6.2 wpisują się w strat. <i>EU 2020</i> (rozwój zrównoważony, efektywna gospodarka, przyjazna środowisku, konkurencyjna). Są zgodne z celami: <i>Umowy Partnerstwa</i> (zwiększenie konkurencyjności gospodarki oraz zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz ich zachowanie), <i>Krajowego Prog. Reform</i> (rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska), <i>Strat. Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko</i> (poprawa stanu środowiska, zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki), <i>Strat. Rozwoju Woj. Śląskiego „Śląskie 2020+”</i> (zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska), <i>Strat. Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030</i> (zrównoważone użytkowanie przestrzeni, powstrzymanie nieoszczędnego i degradującego krajobraz zagospodarowania przestrzeni) <i>Programu Ochrony Środowiska dla Woj. Śląskiego do roku 2013 z perspektywą do r. 2018</i> (racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych).

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
06 - Preserving and protecting the environment and promoting resource efficiency	6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage	Działania w PI 6.3 wpisują się w strat. <i>EU 2020</i> (rozwój zrównoważony, efektywna i konkurencyjna gospodarka). Są zgodne z celami: <i>Umowy Partnerstwa</i> (zwiększenie konkurencyjności gospodarki oraz efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz ich zachowanie), <i>Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”</i> (promocja miejsc i obiektów o wartości historycznej, symbolicznej, architektonicznej, przyrodniczej, wspieranie rozwoju instytucji i infrastruktury, w tym kulturalnych), <i>Strategii rozwoju kultury w województwie śląskim na lata 2006-2020</i> (upowszechnianie i zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu - materialnego i niematerialnego oraz jego efektywniejsze wykorzystywanie do celów turystycznych).

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
06 - Preserving and protecting the environment and promoting resource efficiency	6d - Protecting and restoring biodiversity and soil and promoting ecosystem services, including through Natura 2000, and green infrastructure	Działania w PI 6.4 wpisują się w strat. <i>EU 2020</i> (rozwój zrównoważony, efektywna gospodarka, przyjazna środowisku, konkurencyjna). Są zgodne z celami: <i>Umowy Partnerstwa</i> (zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych), <i>Krajowego Programu Reform</i> (modernizacja inf. ochrony środowiska), <i>Strat. Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko</i> (wysoka jakość życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska), <i>Strat. Rozwoju Woj. Śląskiego „Śląskie 2020+”</i> (woj. śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni, zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska), <i>Strat. Ochrony Przyrody Woj. Śląskiego do r. 2030</i> (zachowanie i ochrona obszarów o wysokich walorach krajobrazowych oraz powstrzymanie degradacji krajobrazu i przywracanie ładu przestrzennego, zrównoważone użytkowanie przestrzeni, powstrzymanie degradującego krajobraz zagospodarowania przestrzeni), <i>Prog. Ochrony Środowiska dla Woj. Śląskiego do roku 2013 z perspektywą do r. 2018</i>.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
07 - Promoting sustainable transport and removing bottlenecks in key network infrastructures	7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes	Dobrze rozwinięta infrastruktura transportowa wzmacnia równocześnie spójność społeczną, ekonomiczną i przestrzenną regionu. Wpływa również na jego atrakcyjność inwestycyjną, która wymaga zwiększenia spójności wewnętrznego układu transportowego, jak i jego pełnego włączenia w międzynarodowy system transportowy. Kluczowe znaczenie zatem, dla budowy zrównoważonego systemu transportowego oraz optymalizacji wykorzystania istniejącej infrastruktury, będzie miało zintegrowanie regionalnej i lokalnej sieci drogowej z Autostradą A4 oraz Autostradą A1 (zarówno z odcinkiem istniejącym, jak i planowanym). W tym zakresie najistotniejszym wyzwaniem jest budowa i przebudowa dróg stanowiących łączniki pomiędzy siecią autostrad i dróg ekspresowych a węzłami, w których koncentruje się ruch. Wyniki Generalnego pomiaru ruchu z roku 2010 wskazują bardzo wysokie natężenia na drogach regionu, również w ruchu tranzytowym.
07 - Promoting sustainable transport and removing bottlenecks in key network infrastructures	7d - Developing and rehabilitating comprehensive, high quality and interoperable railway systems, and promoting noise-reduction measures	W związku z dążeniem do zapewnienia rozwoju zrównoważonego, konieczne jest wsparcie rozwoju transportu kolejowego. Wybór priorytetu inwestycyjnego 7.4 wynika z potrzeb modernizacyjnych regionalnej sieci kolejowej, której celem jest zapewnienie szybszych i wygodniejszych połączeń kolejowych.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
08 - Promoting sustainable and quality employment and supporting labour mobility	8i - Access to employment for job seekers and inactive people, including the long term unemployed and people far from the labour market, also through local employment initiatives and support for labour mobility	Interwencja w ramach PI. 8.5 została zaplanowana w oparciu o cele i wyzwania wskazane w następujących dokumentach strategicznych. DSRK, SRK, SRKL, Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia, UP, SRWS „Śląskie 2020+”. Przyjęte w osi priorytetowej kierunki i zakresy interwencji są zgodne w/w dokumentami przede wszystkim w zakresie podejmowania przedsięwzięć dotyczących zdobywania i podnoszenia kwalifikacji zgodnie z potrzebami regionalnego rynku prac, mające na celu wspomagać wzrost zatrudnienia w regionie. W szczególności działania w ramach przedmiotowego PI mają wpływać na zwiększenie poziomu zatrudnienia poprzez umożliwienie wejścia czy powrót na rynek pracy przede wszystkim osobom niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, głównie kobietom, osób starszym, niepełnosprawnym.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
08 - Promoting sustainable and quality employment and supporting labour mobility	8iii - Self employment, entrepreneurship and business creation including innovative micro, small and medium sized enterprises	Interwencja w ramach PI. 8.7 została zaplanowana w oparciu o cele i wyzwania wskazane w następujących dokumentach strategicznych. DSRK, SRK, SRKL, SUE RMB, UP, SRWŚ „Śląskie 2020+”. Zgodnie z wyżej wymienionymi dokumentami rozwój przedsiębiorczości jest jedną z najefektywniejszych form walki z bezrobociem oraz podnoszenia poziomu aktywności, przy jednoczesnym pobudzaniu wzrostu ekonomicznego regionu. Istnieje zatem potrzeba wspierania powstawania nowych firm oraz wzmacniania potencjału nowoutworzonych przedsiębiorstw. Kierunki i zakres interwencji w ramach przedmiotowego PI wpływać będą przede wszystkim na rozwoju przedsiębiorczości i samozatrudnienia. Działania będą koncentrowały się głównie na podejmowaniu inicjatyw mających służyć promowaniu samozatrudnienia, wzmocnieniu potencjału przedsiębiorczości i rozwoju przedsiębiorstw.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
08 - Promoting sustainable and quality employment and supporting labour mobility	8iv - Equality between men and women in all areas, including in access to employment, career progression, reconciliation of work and private life and promotion of equal pay for equal work	Wyzwaniem dla polityki rozwoju jest wyrównywanie szans w zakresie dostępu do rynku pracy i awansu zawodowego, poszanowanie prawa pracowników do godzenia życia zawodowego i prywatnego, jak również równość szans płci na każdym etapie rozwoju zawodowego, co pozwoli na powrót do zatrudnienia lub utrzymanie zatrudnienia czyli większy udział w rynku pracy osób pełniących funkcje opiekuńcze nad dziećmi do 3 roku życia. Priorytet został sformułowany tak, aby jak najpełniej realizować wsparcie możliwe w ramach EFS w zakresie kontynuacji polityki województwa śląskiego wobec poprawy zdolności adaptacyjnych w regionie do zmian zachodzących w gospodarce. Działania zgodne z celami DSRK, SRK, SRKL, Stanowiskiem służb Komisji w sprawie opracowania umowy o partnerstwie i programów w Polsce na lata 2014-2020, Zaleceniami Rady w sprawie krajowego programu reform Polski z 2013 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na lata 2012–2016, UP, SRWM.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
08 - Promoting sustainable and quality employment and supporting labour mobility	8v - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change	Wsparcie koncentrować się będzie na podnoszeniu konkurencyjności przedsiębiorstw, wzmacnianiu ich potencjału adaptacyjnego oraz doskonaleniu umiejętności i kompetencji kadr zarządzających i pracowników zgodnie z ich potrzebami, wzroście transferu wiedzy oraz zwiększaniu współpracy pomiędzy sektorem nauki a gospodarką. Wyzwania polityki rozwoju województwa znalazły odzwierciedlenie w działaniach wskazanych do realizacji w celach <i>SRWŚ „Śląskie 2020+”</i>: cel strategiczny: Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność; Województwo śląskie regionem otwartym będącym istotnym partnerem rozwoju Europy. Wsparcie będzie zgodne z regionalną polityką innowacyjności określoną w dokumencie pn. <i>RSI WSL 2013-2020</i>, <i>PRT WSL 2010-2020</i>. Działania zgodne z celami DSRK, SRK, SRKL, SUE RMB oraz Stanowiskiem służb Komisji w sprawie opracowania umowy o partnerstwie i programów w Polsce na lata 2014-2020, UP, SRWM.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
08 - Promoting sustainable and quality employment and supporting labour mobility	8vi - Active and healthy ageing	Nieodzownym elementem polityki rozwoju regionu jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych o wysokim standardzie. Mieszczą się tu działania z zakresu m.in. polityki ochrony zdrowia, co jest zgodne z celem strategicznym <i>SRWŚ „Śląskie 2020+”</i>: Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie realizowanych przez cele operacyjne B.1. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa, B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców, B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców. Realizacja działań koncentrować się będzie na poprawie zdrowia i zasobów pracy przez, sprawniejszy dostęp do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy, przeciwdziałanie bierności zawodowej. Działania dgodne z celami DSRK, SRK, SRKL, SUE RMB, UP, KRS.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
09 - Promoting social inclusion, combating poverty and any discrimination	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services	Działania służące realizacji celów PI zapewnią spójność społeczną i terytorialną, dzięki czemu korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia będą szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie będą mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym i zawodowym, zgodnie z <i>Strategią Europa 2020</i>. Zgodnie ze <i>Position Paper</i> wsparcie zostanie ukierunkowane dla grup, społeczności i osób szczególnie narażonych na wykluczenie społeczne, w tym zmniejszenie luki zatrudnieniowej osób niepełnosprawnych, zwłaszcza osób o dużym stopniu niepełnosprawności, społeczności zamieszkujących terytoria ubogie, obszary zdegradowane, dotknięte znacznymi różnicami terytorialnymi. Ponadto, wybór PI uzasadniony jest kierunkami rozwoju regionu wskazanymi w <i>SRW Śląskie 2020+</i>, sprzyjającym wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie. Realizacja PI przyczyni się do poprawy kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
09 - Promoting social inclusion, combating poverty and any discrimination	9b - Providing support for physical, economic and social regeneration of deprived communities in urban and rural areas	Zgodnie z <i>SRW Śląskie 2020+</i> , jednym z obszarów strategicznej interwencji są tereny wymagające rewitalizacji. Główne wyzwania będą dotyczyły wzmocnienia kompetencji grup defaworyzowanych i zagrożonych marginalizacją przy jednoczesnym przywróceniu funkcji społecznych, jak i gospodarczych obszarów dotkniętych degradacją fizyczną. Obszary zdegradowane fizycznie w przypadku województwa śląskiego charakteryzują się jednocześnie natężeniem negatywnych zjawisk gospodarczych oraz licznymi deficytami społecznymi. Jednocześnie wszelkie działania terytorium mające na celu wyrównywanie szans różnych grup społecznych, z różnych środowisk, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju, będą realizowane przy zachowaniu zasady równości szans i niedyskryminacji.
09 - Promoting social inclusion, combating poverty and any discrimination	9d - Undertaking investment in the context of community-led local development strategies	Zgodnie z <i>SRW Śląskie 2020+</i> jednym z kierunków działań jest wzmocnianie rozwoju zróżnicowanych funkcji na obszarach wiejskich dzięki dostarczeniu nowych bodźców do rozwoju lokalnego tak aby ułatwić ożywienie gospodarcze i tworzenie miejsc pracy inicjowane przez lokalną społeczność. Cele PI zostaną osiągnięte dzięki zastosowaniu podejścia oddolnego oraz realizacji wielosektorowych strategii rozwoju lokalnego, zaprojektowanych z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjałów.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
09 - Promoting social inclusion, combating poverty and any discrimination	9i - Active inclusion, including with a view to promoting equal opportunities and active participation, and improving employability	Zgodnie z SRK, SRKL, Stanowiskiem służb Komisji, UP i KPPUiWS, SRW Śląskie „Śląskie 2020+” cel operacyjny B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców, interwencja PI w zakresie aktywnej integracji społecznej (w tym kompleksowości i indywidualizacji wsparcia) zostanie ukierunkowana na grupy, społeczności i osoby szczególnie narażone na wykluczenie społeczne, w tym zmniejszenie luki zatrudnieniowej osób niepełnosprawnych, zwłaszcza osób o dużym stopniu niepełnosprawności (zgodnie ze Europejską Strategią w Sprawie Niepełnosprawności 2010-2020), społeczności zamieszkujące terytoria ubogie, obszary zdegradowane, dotknięte znacznymi różnicami terytorialnymi. Działania powyższe podejmowane będą przy inicjatywach integrujących współpracę różnych podmiotów przy wspieraniu osób i grup zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
09 - Promoting social inclusion, combating poverty and any discrimination	9iv - Enhancing access to affordable, sustainable and high quality services, including health care and social services of general interest	Zgodnie z SRK, SRKL, Stanowiskiem służb Komisji, UP i KPPUiWS w ramach PI podejmowane będą działania wzmacniające dostępność usług publicznych, w tym usług zdrowotnych i społecznych (przede wszystkim na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży, osób starszych i niepełnosprawnych, tak aby mogły w pełni korzystać ze swoich praw i uczestniczyć w życiu społecznym zgodnie z Europejską Strategią w Sprawie Niepełnosprawności 2010-2020). Zgodnie z Policy Paper dla obszaru zdrowia podejmowana będzie profilaktyka, ochrona macierzyństwa i diagnostyka noworodków i młodych osób w kierunku wczesnej diagnostyki wad wrodzonych i chorób cywilizacyjnych. Ponadto, działania w PI są zgodne z kierunkami rozwoju regionu wskazanymi w SRW „Śląskie 2020+” (cel strategiczny: Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie, cel operacyjny B.1. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa).

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
09 - Promoting social inclusion, combating poverty and any discrimination	9v - Promoting social entrepreneurship and vocational integration in social enterprises and the social and solidarity economy in order to facilitate access to employment	Zgodnie z SRK, SRKL, UP i KPPUiWS oraz KPRES w ramach PI podejmowane będą działania wspierające rozwój ekonomii społecznej i wzrost miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych jako jednej z form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, w tym osób niepełnosprawnych zgodnie z Europejską Strategią w Sprawie Niepełnosprawności 2010-2020. W PI zgodnie z KSKS oraz założeniami Wieloletniego regionalnego planu działań na rzecz promocji i upowszechnienia ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie śląskim na lata 2012-2020” ekonomia społeczna stanowić będzie instrument wpływający na zwiększenie integracji społecznej i zawodowej osób wykluczonych społecznie oraz kapitału społecznego, której stabilny rozwój, w tym stymulowanie tworzenia miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej dla osób w niekorzystnej sytuacji życiowej w sposób znaczący może wpłynąć na redukcję skali ubóstwa.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
09 - Promoting social inclusion, combating poverty and any discrimination	9vi - Community-led local development strategies	Realizacja PI jest zgodna z UP 2014- 2020 oraz założeniami dokumentów strategicznych na poziomie krajowym jak KPPU i WS 2020, SRKL . Przyczyni się do zmniejszenia poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz kształtowania kapitału społecznego na obszarach wiejskich, szczególnie zapóźnionych gospodarczo i społecznie . Efektem tego powinno być przyspieszenie rozwoju gospodarczego oraz wzrost poziomu rozwoju społecznego na danym obszarze. KE w Position Paper zaleca wzmocnienie roli społeczeństwa obywatelskiego, w tym aktywnego udziału społeczeństwa w programowaniu i realizacji programu. Ponadto, wybór PI uzasadniony jest kierunkami rozwoju regionu wskazanymi w SRW „Śląskie 2020+” w ramach obszarów priorytetowych, dzięki którym region będzie miejscem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni poprzez zintegrowany rozwój ośrodków różnej rangi, integrację społeczności lokalnych oraz rozwijanie przedsiębiorczości na lokalnych rynkach pracy, w szczególności na obszarach wiejskich.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
10 - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure	<i>KPR</i> wskazuje na konieczność poprawy dostępności do edukacji przedszkolnej i lepsze dostosowanie kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy. Zgodnie ze <i>SRKL</i> ważne jest upowszechnienie dostępu do przedszkoli i zapewnienie dostępu do kształcenia dostosowanego do potrzeb pracodawców. Ważne jest korzystanie z możliwości jakie stwarza uczenie się w różnych miejscach i formach. <i>DSRK</i> wskazuje na konieczność dopasowania edukacji do potrzeb zmieniającej się gospodarki. <i>SRK 2020</i> postuluje ułatwianie godzenia życia zawodowego i rodzinnego oraz inwestowanie w umiejętności i kwalifikacje zawodowe. <i>Perspektywa uczenia się przez całe życie</i> postuluje tworzenie warunków do nabywania kompetencji i kwalifikacji zawodowych przez rozwijanie metod uczenia się praktycznego oraz edukację od najmłodszych lat, bez względu na miejsce czy formę. Jednym z działań jakie należy podjąć jest zapewnienie w placówkach i szkołach kształcących w zawodach warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
10 - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning	10i - Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early childhood, primary and secondary education including formal, non formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training	Interwencja w ramach PI. 10.1 została zaplanowana w oparciu o cele i wyzwania wskazane w następujących dokumentach strategicznych: <i>Strategia Europa 2020, Krajowy Program Reform, Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego.</i> Wskazane dokumenty podkreślają wyzwania przed, którymi stoi województwo śląskie w zakresie edukacji przedszkolnej - upowszechnienie dostępu do wychowania przedszkolnego o wysokiej jakości. Działania w tym zakresie mają umożliwiać łączenie funkcji rodzicielskich z kontynuowaniem kariery zawodowej, a także wyrównywać na możliwie wczesnym etapie deficyty społeczne i intelektualne dzieci, aby w efekcie umożliwić im równy start z rówieśnikami. Jednocześnie jednym z podstawowych wyzwań pozostaje jakość nauczania i zapewnienie równego dostępu do kształcenia dobrej jakości, umożliwiającego rozwój talentów oraz wyrównującego szanse edukacyjne dzieci, młodzieży.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
10 - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning	10iii - Enhancing equal access to lifelong learning for all age groups in formal, non formal and informal settings, upgrading the knowledge, skills and competences of the workforce, and promoting flexible learning pathways including through career guidance and validation of acquired competences	Interwencja w ramach PI. 10.3 została zaplanowana w oparciu o zapisy dokumentów strategicznych: Strategia Europa 2020, <i>Krajowy Program Reform</i>, <i>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego</i>, <i>Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności</i>, <i>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju</i>, <i>Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego</i>, <i>Strategia UE dla regionu Morza Bałtyckiego i Perspektywa uczenia się przez całe życie</i>. Podkreśla się konieczność rozwoju inteligentnego – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji – wspieranie gospodarki zapewniającej spójność gospodarczą i społeczną. Efektem interwencji powinno być zapewnienie wykwalifikowanych pracowników, a w szczególności do potrzeb lokalnej czy regionalnej gospodarki. Z tego względu niezbędna jest poprawa jakości kształcenia, a także tworzenie warunków do podwyższania lub zmiany kwalifikacji zawodowych wśród osób dorosłych, m.in. poprzez poprawę jakości kształcenia formalnego i nieformalnego osób dorosłych.

Selected thematic objective	Selected investment priority	Justification for selection
10 - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning	10iv - Improving the labour market relevance of education and training systems, facilitating the transition from education to work, and strengthening vocational education and training systems and their quality, including through mechanisms for skills anticipation, adaptation of curricula and the establishment and development of work based learning systems, including dual learning systems and apprenticeship schemes	Interwencja w ramach PI. 10.3 BIS została zaplanowana w oparciu o cele i wyzwania wskazane w następujących dokumentach strategicznych: Strategia Europa 2020, KPR, SRKL, <i>Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności</i> , <i>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju</i> , <i>Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego</i> . W kontekście postulowanego wzrostu zatrudnienia konieczne jest zapewnienie wysokiej jakości kształcenia zawodowego, dostosowanego do potrzeb pracodawców, aby w efekcie zapewnić płynne przejście z edukacji do zatrudnienia. Inwestycje w edukację powinny wzmacniać kształcenie kluczowych kompetencji, wdrażając model kształcenia zawodowego opartego na uczeniu się praktycznym i na elastycznych ścieżkach uczenia się oraz powiązanego z rynkiem pracy oraz oczekiwaniami uczelni wyższych. Działania w ramach PI mają przyczynić się do zmiany postrzegania edukacji zawodowej w regionie.

1.2 Justification for the financial allocation

Justification for the financial allocation (Union support) to each thematic objective and, where appropriate, investment priority, in accordance with the thematic concentration requirements, taking into account the ex-ante evaluation.

RPO WSL 2014-2020 jest programem dwufunduszowym współfinansowanym ze środków EFRR oraz EFS. Każdy priorytet odpowiadający osi priorytetowej jest jednofunduszowy co usprawni zarządzanie programem. Ponadto programowanie i wdrażanie dwufunduszowego programu daje możliwość programowania celów rozwojowych, a nie poszczególnych funduszy UE, co przyczynia się do zwiększenia komplementarności i efektywności interwencji oraz ściślejszego strategicznego powiązania ze sobą projektów infrastrukturalnych i projektów miękkich. Takie podejście sprzyja również silniejszym powiązaniom i koordynacji działań podejmowanych w regionach przez podmioty zaangażowane w realizację programów. Zgodnie z *Umową Partnerstwa* z dn. 8 stycznia 2014 roku całkowita alokacja na RPO WSL 2014-2020 wyniesie 3 473,6 mln euro z tego 72% z EFRR oraz 28% z EFS.

Zgodnie z zapisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dn. 17 grudnia 2013 r. minimum 50% środków EFRR musi zostać przeznaczony na

cele tematyczne 1, 2, 3 i 4 w tym min. 15% na cel tematyczny 4 oraz minimum 20% środków EFS musi zostać przeznaczone na cel tematyczny 9. Zgodnie z zapisami *Umowy Partnerstwa* Polska przyjęła wyższy poziom koncentracji tematycznej dla regionów mniej rozwiniętych odpowiednio 54,5%, 19,8% oraz 28,9%.

Realizując te wymogi w ramach *RPO WSL 2014-2020* planuje się przeznaczyć ponad 55,45% alokacji EFRR na osie priorytetowe (I Nowoczesna gospodarka, II Cyfrowe śląskie, III Konkurencyjność MSP, IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna) realizujące pierwsze cztery cele tematyczne, w tym ponad 29,73%, na cel tematyczny nr 4.

Powyższy podział wynika również z przeprowadzonej diagnozy społeczno-gospodarczej oraz sformułowanymi na jej podstawie najważniejszymi wyzwaniami stojącymi przed regionem.

W obszarach objętych koncentracją tematyczną w zakresie EFRR, 9,62% środków EFRR przeznaczono na priorytety inwestycyjne 1.1 oraz 1.2 w obszarze innowacyjności, a także 10,49% na priorytety inwestycyjne 3.1, 3.3. Są to obszary wpisujące się bezpośrednio w cel Strategii Europa 2020 w zakresie inteligentnego rozwoju. Ponad 5,5% środków EFRR zostanie przeznaczonych na priorytety inwestycyjne 2.2 oraz 2.3 w obszarze społeczeństwa informacyjnego.

Znaczne środki (ponad 9% alokacji EFRR) zostaną przeznaczone również na sektor związany z ochroną środowiska w ramach osi priorytetowej V Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów, który realizuje cele tematyczne 5 i 6. Wynika to ze złego stanu środowiska w województwie śląskim, będącego konsekwencją działalności przemysłowej oraz silnej urbanizacji regionu. W tym zakresie najwięcej środków (4,53% alokacji EFRR) zostanie przeznaczonych na priorytety inwestycyjne 6.1 oraz 6.2 w celu dostosowania do wymogów traktatowych w zakresie gospodarki odpadami oraz wodno-ściekowej. Ponad 3,5% alokacji EFRR zostanie przeznaczonych na priorytety inwestycyjne 6.3 oraz 6.4, a 1% na priorytet inwestycyjny 5.2 w zakresie wyposażenia odpowiednich służb w sprzęt niezbędny do przeciwdziałania i usuwania skutków klęsk żywiołowych.

Ponadto zdecydowano o przeznaczeniu ponad 20% alokacji EFRR na oś priorytetową VI Transport realizującą cel tematyczny 7 (priorytety inwestycyjne 7.2 oraz 7.4). Wynika to z niedostatecznie rozwiniętej infrastruktury komunikacyjnej w regionie o największym natężeniu ruchu w kraju. Konieczne jest także wsparcie transportu kolejowego poprzez wspieranie modernizacji linii kolejowych oraz zakup taboru co doprowadzi do zwiększenia jego znaczenia w systemie transportu województwa śląskiego.

Zgodnie z **Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie EFS** rozkład środków finansowych w kategorii regionów mniej rozwiniętych wynika z przyjętej zasady koncentracji tematycznej na poziomie pięciu priorytetów inwestycyjnych, która w przypadku EFS kształtuje się w RPO na poziomie 61,60%, jednocześnie kierunki wsparcia zidentyfikowane na podstawie diagnozy oraz wizji rozwoju województwa, a także priorytetów wyznaczanych przez *Strategię Europa 2020* i polityki krajowe, w tym na podstawie przyjętych poziomów koncentracji w *Umowie Partnerstwa* i opiera się na podziale, w którym zdecydowana

ilość środków EFS wspierać będzie obszar zatrudnienia, mobilności pracowników oraz adaptacyjności przedsiębiorstw (w wysokości 44,88 %), w tym w obszarze zatrudnienia w sposób znaczący priorytety inwestycyjne 8.5, który wchodzi w skład koncentracji tematycznej i 8.7 (na poziomie 23,42% alokacji EFS priorytety wchodzą w skład koncentracji tematycznej). Jednocześnie na działania w zakresie zwalczania ubóstwa i aktywnego włączenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych dedykowana została pula ponad 26,73 % środków tego funduszu, w tym 13,38% środków na wsparcie aktywnej integracji społeczno-zawodowej realizowanej w priorytecie inwestycyjnym 9.4, który wchodzi w skład koncentracji tematycznej. Świadczenie usług społecznych i nieograniczony dostęp do nich jest warunkiem niezbędnym dla wsparcia polityki aktywnej integracji społecznej i ekonomicznej stąd 8,55% alokacji EFS zostanie alokowane na priorytet inwestycyjny 9.7 wspierający dostęp do usług, wchodzący w skład koncentracji tematycznej. W dalszej mierze znaczna część środków EFS została alokowana na wchodzący w skład koncentracji tematycznej priorytet inwestycyjny 8.9 gdzie posłuży rozwijaniu potencjału adaptacyjnego sektora MŚP i potencjału pracowników (poziom 14,81% alokacji EFS). Wobec wyzwań starzejącego się społeczeństwa 6,66% środków zostanie przeznaczonych na wsparcie godzenia życia zawodowego i prywatnego oraz ochronę i profilaktykę zdrowia osób tworzących zasoby pracy w województwie (priorytety inwestycyjne 8.8 i 8.10). Powyższe obszary nie mogą funkcjonować sprawnie bez wysoko wykształconej i kompetentnej kadry pracowniczej, stąd na wsparcie obszaru edukacji przeznaczono alokację na poziomie 17,03 % środków EFS, w tym na wsparcie jakości i upowszechnienia edukacji przedszkolnej oraz wysokiej jakości kształcenia ogólnego w ramach priorytetu inwestycyjnego 10.1, który znajduje się w koncentracji tematycznej przeznaczono alokację w wysokości 9,17% na obszary edukacji zawodowej i ustawicznej (7,86 % alokacji). Jako uzupełnienie działań finansowanych z EFS zaprogramowano również osobne osie priorytetowe finansowane z EFRR dotyczące rewitalizacji oraz infrastruktury społecznej i zdrowotnej (oś priorytetowa X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna) – ponad 11% alokacji EFRR oraz edukacji (oś priorytetowa XII Infrastruktura edukacyjna) – ponad 3% alokacji EFRR.

Struktura podziału środków w ramach dostępnej alokacji EFS w RPO WSL 2014-2020 wynika także z przyjętego w *Umowie Partnerstwa* poziomu i sposobu wyznaczania wartości pomocy technicznej, zgodnie z którym jest ona finansowana w całości ze środków tego funduszu i została wyznaczona na podstawie uzgodnienia z MIR na poziomie 3,17% całkowitej alokacji RPO.

Table 2: Overview of the investment strategy of the operational programme

Priority axis	Fund	Union support (€)	Proportion of total Union support for the operational programme	Thematic objective / Investment priority / Specific objective	Common and programme-specific result indicators for which a target has been set
I	ERDF	241 046 400,00	6.94%	▼ 01 - Strengthening research, technological development and innovation ▼ 1a - Enhancing research and innovation (R&I) infrastructure and capacities to develop R&I excellence, and promoting centres of competence, in particular those of European interest ▼ 1 - Podniesienie jakości badań naukowych prowadzonych w regionie poprzez rozwój kluczowej infrastruktury badawczej ▼ 1b - Promoting business investment in R&I, developing links and synergies between enterprises, research and development centres and the higher education sector, in particular promoting investment in product and service development, technology transfer, social innovation, eco-innovation, public service applications, demand stimulation, networking, clusters and open innovation through smart specialisation, and supporting technological and applied research, pilot lines, early product validation actions, advanced manufacturing capabilities and first production, in particular in key enabling technologies and diffusion of general purpose technologies ▼ 1 - Zwiększenie zaangażowania przedsiębiorstw na rzecz wzrostu innowacyjności gospodarki. ▼ 2 - Wzrost poziomu wyspecjalizowanych usług oferowanych przez ośrodki innowacji na rzecz gospodarki.	[13, 14, 11]
II	ERDF	140 490 000,00	4.04%	▼ 02 - Enhancing access to, and use and quality of, information and communication technologies ▼ 2b - Developing ICT products and services, e-commerce and enhancing demand for ICT ▼ 1 - Zwiększenie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach. ▼ 2c - Strengthening ICT applications for e-government, e-learning, e-inclusion, e-culture and e-health ▼ 1 - zwiększenie poziomu dostępności i wykorzystania publicznych usług oraz zasobów cyfrowych w regionie.	[22, 21]
III	ERDF	262 806 216,00	7.57%	▼ 03 - Enhancing the competitiveness of small and medium-sized enterprises, the agricultural sector (for the EAFRD) and the fisheries and aquaculture sector (for the EMFF)	[31]

Priority axis	Fund	Union support (€)	Proportion of total Union support for the operational programme	Thematic objective / Investment priority / Specific objective	Common and programme-specific result indicators for which a target has been set
				▼ 3a - Promoting entrepreneurship, in particular by facilitating the economic exploitation of new ideas and fostering the creation of new firms, including through business incubators ▼ 1 - wzrost rozwoju przedsiębiorczości w regionie. ▼ 2 - zwiększenie potencjału inwestycyjnego na terenach typu brownfield. ▼ 3c - Supporting the creation and the extension of advanced capacities for product and service development ▼ 1 - Wzrost konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.	
IV	ERDF	744 608 205,00	21.44%	▼ 04 - Supporting the shift towards a low-carbon economy in all sectors ▼ 4a - Promoting the production and distribution of energy derived from renewable sources ▼ 4.1 - Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom klimatu oraz poprawa konkurencyjności regionalnej gospodarki, poprzez zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w stosunku do energii ze źródeł konwencjonalnych ▼ 4b - Promoting energy efficiency and renewable energy use in enterprises ▼ 4.2 - przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom klimatu oraz poprawa konkurencyjności regionalnej gospodarki, poprzez zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w stosunku do energii ze źródeł konwencjonalnych w przedsiębiorstwach, zmniejszenie energochłonności przedsiębiorstw. ▼ 4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector ▼ 4.3 - Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom klimatu oraz poprawa konkurencyjności regionalnej gospodarki, poprzez zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w stosunku do energii ze źródeł konwencjonalnych, zmniejszenie energochłonności infrastruktury publicznej i sektora mieszkaniowego, poprawa jakości powietrza w regionie ▼ 4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures ▼ 4.5 - Sprawny zintegrowany transport publiczny, wzrost atrakcyjności transportu publicznego dla pasażerów, zmniejszenie energochłonności infrastruktury publicznej ▼ 4g - Promoting the use of high-efficiency co-generation of heat and power based on useful heat demand ▼ 4.7 - Zwiększenie efektywności produkcji energii elektrycznej i ciepłej poprzez wykorzystanie źródeł	[81, 49, 50, 51, 44, 45, 4, 56, 57, 58]

Priority axis	Fund	Union support (€)	Proportion of total Union support for the operational programme	Thematic objective / Investment priority / Specific objective	Common and programme-specific result indicators for which a target has been set
				kogeneracyjnych	
IX	ESF	258 993 378,00	7.46%	▼ 09 - Promoting social inclusion, combating poverty and any discrimination ▼ 9i - Active inclusion, including with a view to promoting equal opportunities and active participation, and improving employability ▼ 1 - Wzrost zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ▼ 2 - Wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych zamieszkujących obszary zdegradowane zagrożonych wykluczeniem. ▼ 9iv - Enhancing access to affordable, sustainable and high quality services, including health care and social services of general interest ▼ 1 - Wzrost dostępności i jakości usług zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu ▼ 9v - Promoting social entrepreneurship and vocational integration in social enterprises and the social and solidarity economy in order to facilitate access to employment ▼ 1 - Wzrost ilości i stabilności miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej w regionie. ▼ 9vi - Community-led local development strategies ▼ 1 - Poprawa szans rozwojowych i spójności społecznej społeczności zamieszkujących obszary peryferyjne.	[903, CR05, CR06]
V	ERDF	237 512 697,00	6.84%	▼ 05 - Promoting climate change adaptation, risk prevention and management ▼ 5b - Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems ▼ 5.2 - Skuteczna i efektywna pomoc mieszkańcom regionu w sytuacjach wystąpienia klęsk żywiołowych ▼ 06 - Preserving and protecting the environment and promoting resource efficiency ▼ 6a - Investing in the waste sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements ▼ 6.1 - Zmniejszenie ilości odpadów zagrażających mieszkańcom regionu oraz środowisku	[71, 65, 69, 52, 62]

Priority axis	Fund	Union support (€)	Proportion of total Union support for the operational programme	Thematic objective / Investment priority / Specific objective	Common and programme-specific result indicators for which a target has been set
				▼ 6b - Investing in the water sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements ▼ 6.2 - Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych ▼ 6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage ▼ 6.3 - Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz rozwój zasobów kultury ▼ 6d - Protecting and restoring biodiversity and soil and promoting ecosystem services, including through Natura 2000, and green infrastructure ▼ 6.4 - Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej	
VI	ERDF	503 926 000,00	14.51%	▼ 07 - Promoting sustainable transport and removing bottlenecks in key network infrastructures ▼ 7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes ▼ 1 - Poprawa dostępności głównych szlaków drogowych województwa poprzez zintegrowanie regionalnej i lokalnej sieci drogowej z główną, szkieletową siecią transportową regionu ▼ 7d - Developing and rehabilitating comprehensive, high quality and interoperable railway systems, and promoting noise-reduction measures ▼ 3 - Rozwój regionalnego transportu kolejowego	[2, 5]
VII	ESF	226 835 543,00	6.53%	▼ 08 - Promoting sustainable and quality employment and supporting labour mobility ▼ 8i - Access to employment for job seekers and inactive people, including the long term unemployed and people far from the labour market, also through local employment initiatives and support for labour mobility ▼ 1 - wzrost aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia oraz poszukujących pracy ▼ 8iii - Self employment, entrepreneurship and business creation including innovative micro, small and medium sized enterprises ▼ 1 - rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia.	[CR04]

Priority axis	Fund	Union support (€)	Proportion of total Union support for the operational programme	Thematic objective / Investment priority / Specific objective	Common and programme-specific result indicators for which a target has been set
VIII	ESF	207 983 428,00	5.99%	▼ 08 - Promoting sustainable and quality employment and supporting labour mobility ▼ 8iv - Equality between men and women in all areas, including in access to employment, career progression, reconciliation of work and private life and promotion of equal pay for equal work ▼ 1 - Godzenie życia zawodowego i prywatnego pracowników poprzez zastosowanie elastycznych form organizacji pracy oraz poprawę dostępności do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 roku życia ▼ 8v - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change ▼ 1 - Podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw, wzmocnienie ich potencjału adaptacyjnego oraz doskonalenie umiejętności i kompetencji kadr zarządzających i pracowników zgodnie z ich potrzebami ▼ 2 - Wzrost transferu wiedzy oraz zwiększenie współpracy pomiędzy sektorem nauki a gospodarką. ▼ 8vi - Active and healthy ageing ▼ 1 - Poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy.	[808, CR03, 804, 805, 801]
X	ERDF	293 107 787,00	8.44%	▼ 09 - Promoting social inclusion, combating poverty and any discrimination ▼ 9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services ▼ 1 - Zwiększenie jakości specjalistycznych usług medycznych w ośrodkach regionalnych ▼ 2 - Zwiększenie spójności społecznej oraz eliminowanie barier w dostępie do usług na rzecz osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ▼ 9b - Providing support for physical, economic and social regeneration of deprived communities in urban and rural areas ▼ 1 - Rozwój i wzmocnienie spójności lokalnej poprzez rewitalizację fizyczną, gospodarczą i społeczną terytoriów zmarginalizowanych ▼ 9d - Undertaking investment in the context of community-led local development strategies	[107, 103, 101, 102]

Priority axis	Fund	Union support (€)	Proportion of total Union support for the operational programme	Thematic objective / Investment priority / Specific objective	Common and programme-specific result indicators for which a target has been set
				▼ 1 - Rozwój i wzmocnienie spójności społecznej i terytorialnej inicjowany przez lokalną społeczność	
XI	ESF	164 937 846,00	4.75%	▼ 10 - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning ▼ 10i - Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early childhood, primary and secondary education including formal, non formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training ▼ 1 - Zwiększenie stopnia upowszechnienia edukacji przedszkolnej w województwie śląskim. ▼ 2 - Wzrost dostępu do wysokiej jakości oferty kształcenia ogólnokształcącego. ▼ 10iii - Enhancing equal access to lifelong learning for all age groups in formal, non formal and informal settings, upgrading the knowledge, skills and competences of the workforce, and promoting flexible learning pathways including through career guidance and validation of acquired competences ▼ 1 - Wzmocnienie efektywności kształcenia i szkoleń w regionie ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób z grup niedoreprezentowanych. ▼ 10iv - Improving the labour market relevance of education and training systems, facilitating the transition from education to work, and strengthening vocational education and training systems and their quality, including through mechanisms for skills anticipation, adaptation of curricula and the establishment and development of work based learning systems, including dual learning systems and apprenticeship schemes ▼ 1 - Zwiększenie efektywności i atrakcyjności szkolnictwa zawodowego.	[CR03, 123.1, 121, 121.1, 121.4, 122.1]
XII	ERDF	81 350 493,00	2.34%	▼ 10 - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning ▼ 10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure ▼ 1 - zwiększenie dostępności do placówek wychowania przedszkolnego ▼ 2 - zwiększenie dostępności i poprawa warunków kształcenia i szkolenia zawodowego ▼ 3 - upowszechnienie w regionie wiedzy w obszarze nauki i techniki	[121, 122, 123]
XIII	ESF	110 000 000,00	3.17%	1 - Zapewnienie efektywnego i sprawnego systemu zarządzania i wdrażania 2 - Zapewnienie skutecznego systemu informacji o programie oraz promocji jego rezultatów w regionie	[130]

Priority axis	Fund	Union support (€)	Proportion of total Union support for the operational programme	Thematic objective / Investment priority / Specific objective	Common and programme-specific result indicators for which a target has been set

2. PRIORITY AXES

2.A DESCRIPTION OF THE PRIORITY AXES OTHER THAN TECHNICAL ASSISTANCE

2.A.1 Priority axis

ID of the priority axis	I
Title of the priority axis	NOWOCZESNA GOSPODARKA

- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments
- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments set up at Union level
- ☐ The entire priority axis will be implemented through community-led local development
- ☐ For the ESF: The entire priority axis is dedicated to social innovation or to transnational cooperation, or both

2.A.2 Justification for the establishment of a priority axis covering more than one category of region, thematic objective or fund (where applicable)

2.A.3 Fund, category of region and calculation basis for Union support

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)	Category of region for outermost regions and northern sparsely populated regions (where applicable)
ERDF	Less developed	Total	

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	1a
Title of the Investment priority	Enhancing research and innovation (R&I) infrastructure and capacities to develop R&I excellence, and promoting centres of competence, in particular those of European interest

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Podniesienie jakości badań naukowych prowadzonych w regionie poprzez rozwój kluczowej infrastruktury badawczej
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 1.1 jest spójny z celami głównymi i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności gospodarki oraz podnoszenie jakości i umiędzynarodowienie badań oraz wzrost wykorzystania ich wyników w gospodarce</i>. Dzięki realizacji priorytetu inwestycyjnego 1.1 wzrosną nakłady oraz liczba prowadzonych badań stosowanych i prac rozwojowych realizowanych przez kluczowe instytucje badawczo-rozwojowe w regionie wykorzystujące wspartą infrastrukturę badawczą.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		1 - Podniesienie jakości badań naukowych prowadzonych w regionie poprzez rozwój kluczowej infrastruktury badawczej						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
11	Nakłady ogółem na B+R w relacji do PKB	%	Less developed	0,52	201	1,30	GUS	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	1a - Enhancing research and innovation (R&I) infrastructure and capacities to develop R&I excellence, and promoting centres of competence, in particular those of European interest
Biorąc pod uwagę wskazaną w diagnozie liczbę jednostek prowadzących działalność badawczo-rozwojową oraz nakłady ogółem na działalność B+R niezbędne jest wzmocnienie potencjału instytucjonalnego w zakresie B+R, w tym w szczególności instytutów naukowo-badawczych z uwagi na niedostateczne wyposażenie jednostek w aparaturę naukowo-badawczą i wysoki stopień jej zużycia. W związku z powyższym priorytet inwestycyjny 1.1 realizowany będzie poprzez wsparcie przedsięwzięć przyczyniających się do podnoszenia innowacyjności regionu poprzez poprawę jakości infrastruktury badawczej. W ramach priorytetu inwestycyjnego 1.1 finansowane będą przedsięwzięcia, które przyczynią się do realizacji założeń <i>Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020</i> poprzez wsparcie strategicznej infrastruktury badawczej służącej innowacjom i badaniom naukowym w zakresie tworzenia i komercjalizacji rozwiązań zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami województwa. W ramach priorytetu inwestycyjnego 1.1 dopuszcza się również inwestycje w infrastrukturę TIK tylko wówczas, gdy infrastruktura ta jest przedmiotem projektu lub jest niezbędna do realizacji przedsięwzięcia zgodnego z celem priorytetu inwestycyjnego. Powyższe przedsięwzięcia realizowane będą na obszarze całego województwa. Cross-financing W ramach powyższego priorytetu inwestycyjnego dopuszcza się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu będącego integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.	

Investment priority	1a - Enhancing research and innovation (R&I) infrastructure and capacities to develop R&I excellence, and promoting centres of competence, in particular those of European interest
Główni Beneficjenci, w szczególności: • Uczelnie; • Jednostki naukowe; • Konsorcja naukowe; • Konsorcja naukowo-przemysłowe; • Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych; • Podmioty wykonujące działalność leczniczą, w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej, posiadające osobowość prawną lub zdolność prawną; • Fundacje; • Porozumienia ww. podmiotów, reprezentowane przez lidera.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	1a - Enhancing research and innovation (R&I) infrastructure and capacities to develop R&I excellence, and promoting centres of competence, in particular those of European interest
Wsparcie kluczowej infrastruktury badawczo-rozwojowej realizowane będzie w ścieżce pozakonkursowej – projekty kluczowe. Wybór ten pozwoli na realizację projektów wyróżniających się swoim strategicznym i kompleksowym podejściem, ściśle powiązanych ze <i>Strategią „Śląskie 2020+”</i> oraz imiennie wskazanych w dokumencie wykonawczym do <i>Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020</i> Regionalną Strategią Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020. Wybrane przedsięwzięcia strategiczne muszą uzyskać pozytywną rekomendację ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego oraz ministra właściwego ds. nauki oraz muszą zostać wskazane w Kontrakcie Terytorialnym. Są to przedsięwzięcia	

Investment priority	1a - Enhancing research and innovation (R&I) infrastructure and capacities to develop R&I excellence, and promoting centres of competence, in particular those of European interest
na obszarach wysokiej szansy, bezpośrednio wpisujące się w inteligentne specjalizacje regionu. Ponadto decyzja o zastosowaniu ścieżki pozakonkursowej podyktowana jest wkładem projektów kluczowych do realizacji priorytetu oraz przyspieszenia i intensyfikacji wystąpienia jego częściowych i docelowych efektów, w szczególności wskaźników produktu i rezultatu. Preferowane będą projekty charakteryzujące się wysokim stopniem przygotowania, przekładającym się na gotowość do ich realizacji. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zastosowanie innego trybu wyboru projektów. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	1a - Enhancing research and innovation (R&I) infrastructure and capacities to develop R&I excellence, and promoting centres of competence, in particular those of European interest
W ramach priorytetu inwestycyjnego 1.1 przewiduje się zastosowanie instrumentów bezzwrotnych (dotacje), natomiast nie planuje się wykorzystywania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	1a - Enhancing research and innovation (R&I) infrastructure and capacities to develop R&I excellence, and promoting centres of competence, in particular those of European interest
----------------------------	---

W ramach priorytetu inwestycyjnego 1.1 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		1a - Enhancing research and innovation (R&I) infrastructure and capacities to develop R&I excellence, and promoting centres of competence, in particular those of European interest							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
12	Liczba wspartych laboratoriów badawczych	szt.	ERDF	Less developed			59,00	LSI/KSI	roczna

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	1b
Title of the Investment priority	Promoting business investment in R&I, developing links and synergies between enterprises, research and development centres and the higher education sector, in particular promoting investment in product and service development, technology transfer, social innovation, eco-innovation, public service applications, demand stimulation, networking, clusters and open innovation through smart specialisation, and supporting technological and applied research, pilot lines, early product validation actions, advanced manufacturing capabilities and first production, in particular in key enabling technologies and diffusion of general purpose technologies

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Zwiększenie zaangażowania przedsiębiorstw na rzecz wzrostu innowacyjności gospodarki.

Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 1.2 jest spójny z celami głównymi i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności gospodarki oraz podnoszenie jakości i umiędzynarodowienie badań oraz wzrost wykorzystania ich wyników w gospodarce</i>. Dzięki realizacji priorytetu inwestycyjnego 1.2 zwiększeniu ulegną nakłady przedsiębiorstw na działalność innowacyjną i badawczo-rozwojową.
ID of the specific objective	2
Title of the specific objective	Wzrost poziomu wyspecjalizowanych usług oferowanych przez ośrodki innowacji na rzecz gospodarki.
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 1.2 jest spójny z celami głównymi i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności gospodarki oraz podnoszenie jakości i umiędzynarodowienie badań oraz wzrost wykorzystania ich wyników w gospodarce</i>. Dzięki realizacji priorytetu inwestycyjnego 1.2 podniesie się jakość świadczonych usług innowacyjnych oferowanych przez ośrodki innowacji.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		1 - Zwiększenie zaangażowania przedsiębiorstw na rzecz wzrostu innowacyjności gospodarki.						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
13	Nakłady na działalność innowacyjną	tys. zł	Less developed	840 707,00	2011	1 376 339,30	GUS	roczna
Specific objective		2 - Wzrost poziomu wyspecjalizowanych usług oferowanych przez ośrodki innowacji na rzecz gospodarki.						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
14	Nakłady na działalność B+R	mln. zł	Less developed	1 298,50	2012	1 804,18	GUS	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	1b - Promoting business investment in R&I, developing links and synergies between enterprises, research and development centres and the higher education sector, in particular promoting investment in product and service development, technology transfer, social innovation, eco-innovation, public service applications, demand stimulation, networking, clusters and open innovation through smart specialisation, and supporting technological and applied research, pilot lines, early product validation actions, advanced manufacturing capabilities and first production, in particular in key enabling technologies and diffusion of general purpose technologies
Cel szczegółowy 1 Biorąc pod uwagę wskazany w diagnozie potencjał przedsiębiorstw przemysłowych, w zakresie działalności innowacyjnej należy wspierać działania przyczyniające się do zwiększenia nakładów na B+R wśród przedsiębiorców. W ramach priorytetu inwestycyjnego 1.2 wsparcie będą mogły uzyskać projekty polegające na tworzeniu nowej lub rozwoju istniejącej infrastruktury badawczo-rozwojowej w przedsiębiorstwach. W ramach powyższego priorytetu inwestycyjnego, wsparcie uzyskają prace badawczo-rozwojowe prowadzone przez przedsiębiorstwa na terenie województwa śląskiego. Wsparcie uzyskają również projekty polegające na wdrożeniu własnych lub zakupionych wyników badań naukowych oraz technologii. Przewiduje się również wsparcie transferu wiedzy i praw niematerialnych związanych z wdrażanym produktem lub usługą oraz wsparcie dla pozyskania praw wyłącznych dla własnych rozwiązań technicznych. Wszystkie przedsięwzięcia uzyskujące wsparcie muszą być zgodne z RIS WSL 2013-2020 oraz PRT. W ramach priorytetu inwestycyjnego 1.2 dopuszcza się również inwestycje w infrastrukturę TIK tylko wówczas, gdy infrastruktura ta jest niezbędna do realizacji przedsięwzięcia zgodnego z celem priorytetu inwestycyjnego. Projekty realizowane przez MŚP polegające wyłącznie na inwestycji w TIK będą realizowane w ramach osi priorytetowej II. Powyższe przedsięwzięcia realizowane będą na obszarze całego województwa.	

Investment priority	1b - Promoting business investment in R&I, developing links and synergies between enterprises, research and development centres and the higher education sector, in particular promoting investment in product and service development, technology transfer, social innovation, eco-innovation, public service applications, demand stimulation, networking, clusters and open innovation through smart specialisation, and supporting technological and applied research, pilot lines, early product validation actions, advanced manufacturing capabilities and first production, in particular in key enabling technologies and diffusion of general purpose technologies
Cross-financing W ramach powyższego priorytetu inwestycyjnego dopuszcza się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu będącego integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Główni Beneficjenci, w szczególności: • Przedsiębiorstwa; • Konsorcja naukowo-przemysłowe. Cel szczegółowy 2 Biorąc pod uwagę wskazaną w diagnozie silną dynamikę przyrostu liczby jednostek infrastruktury przedsiębiorczości technologicznej należy skoncentrować środki na wzmocnieniu działań z zakresu usług innowacyjnych oferowanych przedsiębiorcom. W ramach priorytetu inwestycyjnego 1.2 przewidywane jest wsparcie ośrodków innowacji, przyczyniające się do podnoszenia jakości świadczonych usług innowacyjnych na rzecz przedsiębiorstw, zgodnych z RIS WSL 2013-2020 oraz PRT w szczególności oferowanych przez istniejące centra transferu technologii, inkubatory technologiczne, parki technologiczne (parki naukowo-technologiczne, badawcze i przemysłowo-technologiczne) działające w regionie. Wspierane będą inwestycje w ośrodkach innowacji w infrastrukturę i aparaturę badawczo-rozwojową niezbędną do świadczenia innowacyjnych usług na rzecz przedsiębiorstw. W ramach priorytetu inwestycyjnego 1.2 dopuszcza się również inwestycje w infrastrukturę TIK tylko wówczas, gdy infrastruktura ta jest niezbędna do realizacji przedsięwzięcia. Powyższe przedsięwzięcia realizowane będą na obszarze całego województwa.	

Investment priority	1b - Promoting business investment in R&I, developing links and synergies between enterprises, research and development centres and the higher education sector, in particular promoting investment in product and service development, technology transfer, social innovation, eco-innovation, public service applications, demand stimulation, networking, clusters and open innovation through smart specialisation, and supporting technological and applied research, pilot lines, early product validation actions, advanced manufacturing capabilities and first production, in particular in key enabling technologies and diffusion of general purpose technologies
Cross-financing W ramach powyższego priorytetu inwestycyjnego dopuszcza się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu będącego integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Główni Beneficjenci, w szczególności: • Podmioty zarządzające ośrodkami innowacji.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	1b - Promoting business investment in R&I, developing links and synergies between enterprises, research and development centres and the higher education sector, in particular promoting investment in product and service development, technology transfer, social innovation, eco-innovation, public service applications, demand stimulation, networking, clusters and open innovation through smart specialisation, and supporting technological and applied research, pilot lines, early product validation actions, advanced manufacturing capabilities and first production, in particular in key enabling technologies and diffusion of general purpose technologies
Cel szczegółowy 1 Planowaną formą wsparcia w ramach priorytetu inwestycyjnego 1.2 jest tryb konkursowy. Wybór powyższego trybu uzasadniony jest typem beneficjenta (podmioty prywatne), skutecznością (największa szansa wyłonienia projektów o wysokim stopniu przygotowania do realizacji oraz ściśle realizujących cele priorytetu inwestycyjnego), jak również potencjałem wnioskodawców. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną	

Investment priority	1b - Promoting business investment in R&I, developing links and synergies between enterprises, research and development centres and the higher education sector, in particular promoting investment in product and service development, technology transfer, social innovation, eco-innovation, public service applications, demand stimulation, networking, clusters and open innovation through smart specialisation, and supporting technological and applied research, pilot lines, early product validation actions, advanced manufacturing capabilities and first production, in particular in key enabling technologies and diffusion of general purpose technologies
określone wagi punktowe.	
Cel szczegółowy 2	
Planowaną formą wsparcia w ramach priorytetu inwestycyjnego 1.2 jest tryb konkursowy. Wybór powyższego trybu uzasadniony jest skutecznością (największa szansa wyłonienia projektów o wysokim stopniu przygotowania do realizacji oraz ściśle realizujących cele priorytetu inwestycyjnego), jak również potencjałem wnioskodawców. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	1b - Promoting business investment in R&I, developing links and synergies between enterprises, research and development centres and the higher education sector, in particular promoting investment in product and service development, technology transfer, social innovation, eco-innovation, public service applications, demand stimulation, networking, clusters and open innovation through smart specialisation, and supporting technological and applied research, pilot lines, early product validation actions, advanced manufacturing capabilities and first production, in particular in key enabling technologies and diffusion of general purpose technologies
Cel szczegółowy 1 i 2	
W ramach priorytetu inwestycyjnego 1.2 przewiduje się zastosowanie instrumentów bezzwrotnych (dotacje), natomiast nie planuje się wykorzystywania	

Investment priority	1b - Promoting business investment in R&I, developing links and synergies between enterprises, research and development centres and the higher education sector, in particular promoting investment in product and service development, technology transfer, social innovation, eco-innovation, public service applications, demand stimulation, networking, clusters and open innovation through smart specialisation, and supporting technological and applied research, pilot lines, early product validation actions, advanced manufacturing capabilities and first production, in particular in key enabling technologies and diffusion of general purpose technologies
instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	1b - Promoting business investment in R&I, developing links and synergies between enterprises, research and development centres and the higher education sector, in particular promoting investment in product and service development, technology transfer, social innovation, eco-innovation, public service applications, demand stimulation, networking, clusters and open innovation through smart specialisation, and supporting technological and applied research, pilot lines, early product validation actions, advanced manufacturing capabilities and first production, in particular in key enabling technologies and diffusion of general purpose technologies
Cel szczegółowy 1 i 2 W ramach priorytetu inwestycyjnego 1.2 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		1b - Promoting business investment in R&I, developing links and synergies between enterprises, research and development centres and the higher education sector, in particular promoting investment in product and service development, technology transfer, social innovation, eco-innovation, public service applications, demand stimulation, networking, clusters and open innovation through smart specialisation, and supporting technological and applied research, pilot lines, early product validation actions, advanced manufacturing capabilities and first production, in particular in key enabling technologies and diffusion of general purpose technologies					
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting

					M	W	T		
CO01	Productive investment: Number of enterprises receiving support	Enterprises	ERDF	Less developed			550,00	LSI/KSI (liczba podpisanych umów o dofinansowanie)	roczna
15	Liczba wspartych laboratoriów badawczych	szt.	ERDF	Less developed			11,00	LSI/KSI	roczna
16	Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług	szt.	ERDF	Less developed			37,00	LSI/KSI	roczna

2.A.7 Social innovation, transnational cooperation and contribution to thematic objectives 1-7

Priority axis	I - NOWOCZESNA GOSPODARKA

2.A.8 Performance framework

Table 6: Performance framework of the priority axis

Priority axis			I - NOWOCZESNA GOSPODARKA										
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator, where appropriate
						M	W	T	M	W	T		

CO01	O	Productive investment: Number of enterprises receiving support	3233190	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI0KSI	Wskaźnik mierzy liczbę podpisanych umów o dofinansowanie.
Fin	F	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy rzeczywiste tempo ponoszenia i weryfikowania wydatków kwalifikowalnych w projektach

Additional qualitative information on the establishment of the performance framework

2.A.9 Categories of intervention

Categories of intervention corresponding to the content of the priority axis based on a nomenclature adopted by the Commission, and indicative breakdown of Union support.

Tables 7-11: Categories of intervention

Table 7: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis		I - NOWOCZESNA GOSPODARKA	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	002. Research and innovation processes in large enterprises	9 028 656,00
ERDF	Less developed	056. Investment in infrastructure, capacities and equipment in SMEs directly linked to research and innovation activities	51 569 916,00
ERDF	Less developed	057. Investment in infrastructure, capacities and equipment in large companies directly linked to research and innovation activities	77 354 874,00
ERDF	Less developed	058. Research and innovation infrastructure (public)	45 000 000,00
ERDF	Less developed	059. Research and innovation infrastructure (private, including science parks)	27 969 210,00
ERDF	Less developed	064. Research and innovation processes in SMEs (including voucher schemes, process, design, service and social innovation)	6 019 104,00

Priority axis		I - NOWOCZESNA GOSPODARKA	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	101. Cross financing under the ERDF (support to ESF type actions necessary for the satisfactory implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	24 104 640,00

Table 8: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		I - NOWOCZESNA GOSPODARKA	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Non-repayable grant	241 046 400,00

Table 9: Dimension 3 - Territory type

Priority axis		I - NOWOCZESNA GOSPODARKA	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Large Urban areas (densely populated >50 000 population)	193 055 550,00
ERDF	Less developed	02. Small Urban areas (intermediate density >5 000 population)	47 990 850,00

Table 10: Dimension 4 - Territorial delivery mechanisms

Priority axis		I - NOWOCZESNA GOSPODARKA	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	07. Not applicable	241 046 400,00

Table 11: Dimension 6 - ESF secondary theme (ESF and YEI only)

Priority axis		I - NOWOCZESNA GOSPODARKA	
Fund	Category of region	Code	€ amount

2.A.10 Summary of the planned use of technical assistance including, where necessary, actions to reinforce the administrative capacity of authorities involved in the management and control of the programmes and beneficiaries (where appropriate)

Priority axis:	I - NOWOCZESNA GOSPODARKA

2.A.1 Priority axis

ID of the priority axis	II
Title of the priority axis	CYFROWE ŚLĄSKIE

- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments
- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments set up at Union level
- ☐ The entire priority axis will be implemented through community-led local development
- ☐ For the ESF: The entire priority axis is dedicated to social innovation or to transnational cooperation, or both

2.A.2 Justification for the establishment of a priority axis covering more than one category of region, thematic objective or fund (where applicable)

2.A.3 Fund, category of region and calculation basis for Union support

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)	Category of region for outermost regions and northern sparsely populated regions (where applicable)
ERDF	Less developed	Total	

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	2b
Title of the Investment priority	Developing ICT products and services, e-commerce and enhancing demand for ICT

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Zwiększenie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach.
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 2.2 jest spójny z celami głównym i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności gospodarki</i> oraz <i>zwiększenie zastosowania TIK w gospodarce i społeczeństwie</i>. Dzięki realizacji PI 2.2 wzrośnie liczba przedsiębiorstw w województwie śląskim korzystających z technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu wymiany danych z podmiotami zewnętrznymi.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		1 - Zwiększenie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach.						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
21	Przedsiębiorstwa ogółem dla których strona internetowa spełniała funkcje prezentacji katalogów, wyrobów lub cenników	%	Less developed	52,40	2012	76,58	GUS	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	2b - Developing ICT products and services, e-commerce and enhancing demand for ICT
Biorąc pod uwagę zidentyfikowany w diagnozie poziom wykorzystania TIK w przedsiębiorstwach i dostęp przedsiębiorstw do Internetu, należy skoncentrować się na działaniach przyczyniających się do rozwoju e-biznesu oraz zwiększenia wykorzystania TIK wewnątrz firmy, jak również do kontaktów z innymi podmiotami. W ramach priorytetu inwestycyjnego 2.2 planuje się wspierać projekty realizowane przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa w tym m.in. producentów rolno-spożywczych w zakresie inwestycji w rozwiązania teleinformatyczne służące rozwojowi przedsiębiorstwa, a w szczególności - rozwojowi produktów i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych (w tym treści cyfrowe), sprzedaży produktów i usług w Internecie, tworzeniu i udostępnianiu usług elektronicznych, jak również usprawniających pozostałe procesy biznesowe. Wsparcie dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw nie będzie obejmowało dostępu do Internetu dla przedsiębiorstw. Budowa sieci dostępowych planowana jest z poziomu krajowego. Wsparcie bezpośrednio w mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach w ramach RPO WSL 2014-2020 dla rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnych niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia dopuszcza się również w ramach następujących priorytetów inwestycyjnych: 1.2, 3.3, 4.2, 8.7, 8.8, 8.9, 9.2, 9.4, 9.7, 9.8. Cross-financing W ramach powyższego priorytetu inwestycyjnego dopuszcza się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu będącego integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.	

Investment priority	2b - Developing ICT products and services, e-commerce and enhancing demand for ICT
Główni Beneficjenci, w szczególności: • Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	2b - Developing ICT products and services, e-commerce and enhancing demand for ICT
Planowaną formą wsparcia w ramach priorytetu inwestycyjnego 2.2 jest tryb konkursowy. Wybór powyższego trybu uzasadniony jest typem beneficjenta (podmioty prywatne), skutecznością (największa szansa wyłonienia projektów o wysokim stopniu przygotowania do realizacji oraz ściśle realizujących cele priorytetu inwestycyjnego), jak również potencjałem wnioskodawców. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	2b - Developing ICT products and services, e-commerce and enhancing demand for ICT
W ramach priorytetu inwestycyjnego 2.2 przewiduje się zastosowanie instrumentów bezzwrotnych (dotacje), natomiast nie planuje się wykorzystywania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	2b - Developing ICT products and services, e-commerce and enhancing demand for ICT
W ramach priorytetu inwestycyjnego 2.2 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		2b - Developing ICT products and services, e-commerce and enhancing demand for ICT							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO01	Productive investment: Number of enterprises receiving support	Enterprises	ERDF	Less developed			350,00	LSI/KSI (liczba podpisanych umów o dofinansowanie)	roczna

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	2c
Title of the Investment priority	Strengthening ICT applications for e-government, e-learning, e-inclusion, e-culture and e-health

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	zwiększenie poziomu dostępności i wykorzystania publicznych usług oraz zasobów cyfrowych w regionie.
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 2.3 jest spójny z celami głównym i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności gospodarki</i> oraz <i>zwiększenie zastosowania TIK w gospodarce i społeczeństwie</i>. Dzięki realizacji PI 2.3 wzrośnie liczba osób korzystających z usług oraz zasobów publicznych udostępnianych on-line w województwie śląskim.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		1 - zwiększenie poziomu dostępności i wykorzystania publicznych usług oraz zasobów cyfrowych w regionie.						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
22	Liczba e-usług dostępnych na regionalnych platformach cyfrowych	szt.	Less developed	605,00	2012	750,00	Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	2c - Strengthening ICT applications for e-government, e-learning, e-inclusion, e-culture and e-health
Biorąc pod uwagę zidentyfikowany w diagnozie potencjał województwa śląskiego w zakresie SI, należy skoncentrować działania na dalszym rozwijaniu e-usług oraz cyfrowych zasobów publicznych dostępnych zarówno dla mieszkańców regionu jak i przedsiębiorstw. W ramach tego priorytetu inwestycyjnego 2.3 przewiduje się dofinansowanie projektów umożliwiających realizację zadań publicznych (w tym w zakresie tworzenia nowych treści) w postaci cyfrowej (w tym mobilnej) z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz ich udoskonalaniu, integracji i zapewnieniu bezpieczeństwa, a także powszechnego, otwartego do nich dostępu. Planuje się również wsparcie projektów ukierunkowanych na digitalizację zasobów i treści w celu udostępnienia zasobów będących w posiadaniu instytucji szczebla regionalnego i/lub lokalnego, jak również utworzenie nowych treści cyfrowych i/lub podniesienie jakości istniejących danych, stanowiących element zasobów publicznych. W ramach realizowanych przedsięwzięć dopuszcza się również inwestycje w rozwiązania teleinformatyczne oraz budowę publicznych punktów dostępu do Internetu np. w formie <i>hotspotów</i> w miejscach publicznych, ułatwiających dostęp do wdrażanych e-usług publicznych. Wsparcie rozwoju e-usług publicznych nie będzie obejmowało dostępu do Internetu dla osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym. Budowa sieci dostępowych planowana jest z poziomu krajowego. W ramach priorytetu inwestycyjnego 2.3 nie będzie możliwości uzyskania wsparcia na projekty mające na celu podniesienie umiejętności obywateli w zakresie korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnej w postaci kursów i szkoleń. Tego typu wsparcie planowane jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach RPO WSL 2014-2020 wsparcie dla rozwoju TIK niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia dopuszcza się również w ramach innych priorytetów inwestycyjnych. Cross-financing W ramach powyższego priorytetu inwestycyjnego dopuszcza się wykorzystanie mechanizmu cross-finansingu będącego integralną częścią projektu w celu	

Investment priority	2c - Strengthening ICT applications for e-government, e-learning, e-inclusion, e-culture and e-health
zwiększenia jego efektywności. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Główni Beneficjenci, w szczególności: Jednostki organizujące lub wykonujące zadania publiczne o charakterze lokalnym, ponadlokalnym lub regionalnym.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	2c - Strengthening ICT applications for e-government, e-learning, e-inclusion, e-culture and e-health
W ramach priorytetu inwestycyjnego 2.3 przewidywany jest konkursowy oraz pozakonkursowy tryb wyboru projektów. Wybór konkursowego trybu uzasadniony jest skutecznością (największa szansa wyłonienia projektów o wysokim stopniu przygotowania do realizacji oraz ściśle realizujących cele priorytetu inwestycyjnego), jak również potencjałem wnioskodawców. Z uwagi na zintegrowany charakter projektów medycznych zaplanowanych do ujęcia w czterech osiach priorytetowych programu (tj. pierwszej, drugiej, dziewiątej i dziesiątej), część wsparcia w osi priorytetowej II zostanie wdrożona w trybie pozakonkursowym. Tryb ten planuje się w odniesieniu do działań mających na celu wykorzystanie nowoczesnych technologii teleinformatycznych dla polepszenia jakości i zwiększenia dostępu do kompleksowych elektronicznych usług zdrowotnych w regionie. Projekt z zakresu e-zdrowia związany będzie z powstaniem regionalnej platformy medycznej, w której realizacji wiodącą rolę będą miały główne specjalistyczne jednostki ochrony zdrowia działające na terenie województwa śląskiego. Dzięki stworzonej platformie, opracowanej zgonie z ustawą o systemie informacji w ochronie zdrowia z dnia 28 kwietnia 2011 r., zwiększy się liczba e-usług dopasowanych do potrzeb mieszkańców województwa. Ponadto projekt ten jest zgodny tematycznie z pierwszym obszarem technologicznym: Technologie medyczne (ochrona zdrowia) oraz z czwartym obszarem technologicznym: Technologie informacyjne i telekomunikacyjne <i>Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020</i>. W związku z skalą oddziaływania oraz strategicznym charakterem przedsięwzięcia powyższy projekt realizowany będzie w ścieżce pozakonkursowej. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone	

Investment priority	2c - Strengthening ICT applications for e-government, e-learning, e-inclusion, e-culture and e-health
przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	2c - Strengthening ICT applications for e-government, e-learning, e-inclusion, e-culture and e-health
W ramach priorytetu inwestycyjnego 2.3 przewiduje się zastosowanie instrumentów bezzwrotnych (dotacje), natomiast nie planuje się wykorzystywania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	2c - Strengthening ICT applications for e-government, e-learning, e-inclusion, e-culture and e-health
W ramach priorytetu inwestycyjnego 2.3 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		2c - Strengthening ICT applications for e-government, e-learning, e-inclusion, e-culture and e-health							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
24	Liczba urzędów, które poprawiły efektywność funkcjonowania dzięki awansowi cyfrowemu	szt.	ERDF	Less developed			95,00	LSI/KSI	roczna
25	Liczba zainstalowanych aplikacji w instytucjach publicznych	szt.	ERDF	Less developed			633,00	LSI/KSI	roczna
23	Liczba zdigitalizowanych dokumentów zawierających informacje sektora publicznego	szt.	ERDF	Less developed			11 887,00	LSI/KSI	roczna

2.A.7 Social innovation, transnational cooperation and contribution to thematic objectives 1-7

Priority axis	II - CYFROWE ŚLĄSKIE

2.A.8 Performance framework

Table 6: Performance framework of the priority axis

Priority axis			II - CYFROWE ŚLĄSKIE										
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator, where appropriate
						M	W	T	M	W	T		
CO01	O	Productive investment: Number of enterprises receiving support	3233190	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy liczbę podpisanych umów o dofinansowanie.
25	O	Liczba zainstalowanych aplikacji w instytucjach publicznych	szt.3463844	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	
Fin	F	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy rzeczywiste tempo ponoszenia i weryfikowania wydatków kwalifikowalnych w projektach

Additional qualitative information on the establishment of the performance framework

2.A.9 Categories of intervention

Categories of intervention corresponding to the content of the priority axis based on a nomenclature adopted by the Commission, and indicative breakdown of Union support.

Tables 7-11: Categories of intervention

Table 7: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis	II - CYFROWE ŚLĄSKIE
---------------	----------------------

Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	078. e-Government services and applications (including e-Procurement, ICT measures supporting the reform of public administration, cyber-security, trust and privacy measures, e-Justice and e-Democracy)	28 473 660,00
ERDF	Less developed	079. Access to public sector information (including open data, e-Culture, digital libraries, e-Content and e-Tourism)	12 965 940,00
ERDF	Less developed	081. ICT solutions addressing the healthy active ageing challenge and e-Health services and applications (including e-Care and ambient assisted living)	45 000 000,00
ERDF	Less developed	082. ICT Services and applications for SMEs (including e-Commerce, e-Business, networked business processes), living labs, web entrepreneurs, ICT start-ups, etc.)	40 001 400,00
ERDF	Less developed	101. Cross financing under the ERDF (support to ESF type actions necessary for the satisfactory implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	14 049 000,00

Table 8: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		II - CYFROWE ŚLĄSKIE	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Non-repayable grant	140 490 000,00

Table 9: Dimension 3 - Territory type

Priority axis		II - CYFROWE ŚLĄSKIE	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Large Urban areas (densely populated >50 000 population)	88 738 600,00
ERDF	Less developed	02. Small Urban areas (intermediate density >5 000 population)	41 544 160,00
ERDF	Less developed	03. Rural areas (thinly populated)	10 207 240,00

Table 10: Dimension 4 - Territorial delivery mechanisms

Priority axis		II - CYFROWE ŚLĄSKIE	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	07. Not applicable	140 490 000,00

Table 11: Dimension 6 - ESF secondary theme (ESF and YEI only)

Priority axis		II - CYFROWE ŚLĄSKIE	
Fund	Category of region	Code	€ amount

2.A.10 Summary of the planned use of technical assistance including, where necessary, actions to reinforce the administrative capacity of authorities involved in the management and control of the programmes and beneficiaries (where appropriate)

Priority axis:	II - CYFROWE ŚLĄSKIE

2.A.1 Priority axis

ID of the priority axis	III
Title of the priority axis	KONKURENCYJNOŚĆ MŚP

- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments
- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments set up at Union level
- ☐ The entire priority axis will be implemented through community-led local development
- ☐ For the ESF: The entire priority axis is dedicated to social innovation or to transnational cooperation, or both

2.A.2 Justification for the establishment of a priority axis covering more than one category of region, thematic objective or fund (where applicable)

2.A.3 Fund, category of region and calculation basis for Union support

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)	Category of region for outermost regions and northern sparsely populated regions (where applicable)
ERDF	Less developed	Total	

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	3a
Title of the Investment priority	Promoting entrepreneurship, in particular by facilitating the economic exploitation of new ideas and fostering the creation of new firms, including through business incubators

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	wzrost rozwoju przedsiębiorczości w regionie.
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy 1 priorytetu inwestycyjnego 3.1 jest spójny z celami głównymi i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności gospodarki</i> oraz <i>wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw</i>. Dzięki realizacji PI 3.1 wzrośnie poziom przedsiębiorczości oraz zwiększy się liczba przedsiębiorstw korzystających ze wsparcia inkubatorów.
ID of the specific objective	2
Title of the specific objective	zwiększenie potencjału inwestycyjnego na terenach typu brownfield.
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy 2 priorytetu inwestycyjnego 3.1 jest spójny z celami głównymi i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności gospodarki</i> oraz <i>wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw</i>. Dzięki realizacji PI 3.1 wzrośnie poziom przedsiębiorczości oraz zwiększy się liczba przedsiębiorstw w regionie.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		1 - wzrost rozwoju przedsiębiorczości w regionie.						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
31	Podmioty gospodarki narodowej wpisane w rejestrze REGON w sektorze prywatnym	szt.	Less developed	437 137,00	2012	467 374,00	GUS	roczna
Specific objective		2 - zwiększenie potencjału inwestycyjnego na terenach typu brownfield.						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
31	Podmioty gospodarki narodowej wpisane w rejestrze REGON w sektorze prywatnym	szt.	Less developed	437 137,00	2012	467 374,00	GUS	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	3a - Promoting entrepreneurship, in particular by facilitating the economic exploitation of new ideas and fostering the creation of new firms, including through business incubators
Cel szczegółowy 1 Biorąc pod uwagę wskazany w diagnozie poziom przedsiębiorczości w województwie śląskim oraz potencjał jakim dysponuje region w zakresie działających Instytucji Otoczenia Biznesu niezbędne jest wzmocnienie przedsiębiorczości w regionie poprzez wsparcie inkubatorów przedsiębiorczości oraz akademickich inkubatorów przedsiębiorczości. W związku z powyższym w ramach priorytetu inwestycyjnego 3.1 dofinansowanie uzyskają projekty przyczyniające się do rozwoju przedsiębiorczości poprzez rozwój usług świadczonych przez istniejące inkubatory przedsiębiorczości oraz akademickie inkubatory przedsiębiorczości. W ramach powyższego priorytetu inwestycyjnego wsparcie infrastruktury możliwe będzie wyłącznie jeżeli jest niezbędna do rzetelnego świadczenia usług. W ramach priorytetu inwestycyjnego 3.1 dopuszcza się również inwestycje w infrastrukturę TIK niezbędną do realizacji przedsięwzięcia zgodnego z celem priorytetu inwestycyjnego. Powyższe przedsięwzięcia realizowane będą na obszarze całego województwa. Cross-financing W ramach celu szczegółowego 1 priorytetu inwestycyjnego 3.1 dopuszcza się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu będącego integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.	

Investment priority	3a - Promoting entrepreneurship, in particular by facilitating the economic exploitation of new ideas and fostering the creation of new firms, including through business incubators
Główni Beneficjenci, w szczególności: • Podmioty zarządzające inkubatorami przedsiębiorczości; • Podmioty zarządzające akademickimi inkubatorami przedsiębiorczości. Cel szczegółowy 2 Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w diagnozie na terenie województwa obserwuje się jeden z najwyższych w kraju wskaźników degradacji powierzchni. W związku z czym należy wspierać projekty przyczyniające się do ich ponownego wykorzystania jako tereny inwestycyjne. W związku z powyższym w ramach priorytetu inwestycyjnego 3.1 dofinansowanie uzyskają projekty przyczyniające się do ponownego wykorzystania na cele gospodarcze terenów typu <i>brownfield</i>[1]. Możliwe działania w tym zakresie będą polegały na kompleksowym przygotowaniu terenów pod inwestycje (w tym rekultywacja z zastrzeżeniem, iż powyższe koszty nie mogą stanowić wiodącego zakresu przedsięwzięcia) wraz z możliwością ich promocji. W ramach priorytetu inwestycyjnego 3.1 dopuszcza się również inwestycje w infrastrukturę TIK niezbędną do realizacji przedsięwzięcia i będącą integralną częścią projektu zgodnego z celem szczegółowym priorytetu inwestycyjnego. Powyższe przedsięwzięcia realizowane będą na obszarze subregionów. Cross-financing W ramach celu szczegółowego 2 priorytetu inwestycyjnego 3.1 nie dopuszcza się wykorzystania mechanizmu cross-financingu. Główni Beneficjenci, w szczególności: • Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;	

Investment priority	3a - Promoting entrepreneurship, in particular by facilitating the economic exploitation of new ideas and fostering the creation of new firms, including through business incubators
• Państwowe i samorządowe osoby prawne. [1] Obszary typu brownfield obejmują obszary przemysłowe, popegeerowskie, powojkowe, pokolejowe.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	3a - Promoting entrepreneurship, in particular by facilitating the economic exploitation of new ideas and fostering the creation of new firms, including through business incubators
Cel szczegółowy 1 Planowaną formą wsparcia w ramach przedsięwzięć realizowanych przez inkubatory przedsiębiorczości oraz akademickie inkubatory przedsiębiorczości jest tryb konkursowy. Wybór konkursowego trybu uzasadniony jest skutecznością (największa szansa wyłonienia projektów o wysokim stopniu przygotowania do realizacji oraz ściśle realizujących cele priorytetu inwestycyjnego), jak również potencjałem wnioskodawców. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe. Cel szczegółowy 2 W celu zwiększenia efektywności i komplementarności wsparcia w zakresie zagospodarowania obszarów zdegradowanych interwencja planowana jest do realizacji w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)/Regionalnych Inwestycji Terytorialnych (RIT) w trybie pozakonkursowym negocjacyjnym. Zastosowanie ZIT/RIT pozwoli na dostosowanie interwencji do specyficznych potencjałów i deficytów poszczególnych terytoriów.	

Investment priority	3a - Promoting entrepreneurship, in particular by facilitating the economic exploitation of new ideas and fostering the creation of new firms, including through business incubators
Wsparcie zostanie skierowane na przedsięwzięcia wynikające ze Strategii ZIT/RIT. Decyzja o zastosowaniu ścieżki pozakonkursowej podyktowana jest wkładem ZIT/RIT do realizacji celów szczegółowych priorytetu oraz przyspieszeniem i intensyfikacją wystąpienia jego częściowych i docelowych efektów, w szczególności wskaźników produktu i rezultatu. Instytucja Zarządzająca programem może podjąć decyzję o zastosowaniu konkursowej ścieżki wyboru projektów w przypadku niewykorzystania alokacji w ramach ZIT/RIT lub zagrożenia realizacji założonych dla osi priorytetowej rezultatów wsparcia. Szczegółowe zasady realizacji ZIT/RIT znajdują się w rozdziale 4. Zintegrowane Podejście Terytorialne. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	3a - Promoting entrepreneurship, in particular by facilitating the economic exploitation of new ideas and fostering the creation of new firms, including through business incubators
Cel szczegółowy 1 i 2 W ramach priorytetu inwestycyjnego 3.1 przewiduje się zastosowanie instrumentów bezzwrotnych (dotacje), natomiast nie planuje się wykorzystywania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	3a - Promoting entrepreneurship, in particular by facilitating the economic exploitation of new ideas and fostering the creation of new firms, including through business incubators
Cel szczegółowy 1 i 2 W ramach priorytetu inwestycyjnego 3.1 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		3a - Promoting entrepreneurship, in particular by facilitating the economic exploitation of new ideas and fostering the creation of new firms, including through business incubators							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
32	Liczba nowych i ulepszonych usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu	szt	ERDF	Less developed			81,00	LSI/KSI	roczna
33	Powierzchnia wspartych (przygotowanych) terenów inwestycyjnych	ha	ERDF	Less developed			400,00	LSI/KSI	roczna

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	3c
Title of the Investment priority	Supporting the creation and the extension of advanced capacities for product and service development

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Wzrost konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 3.3 jest spójny z celami głównymi i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności gospodarki</i> oraz <i>wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw</i>. Dzięki realizacji PI 3.3 zwiększy się poziom przedsiębiorczości oraz konkurencyjność MŚP.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		1 - Wzrost konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
31	Podmioty gospodarki narodowej wpisane w rejestrze REGON w sektorze prywatnym	szt.	Less developed	437 137,00	2012	467 374,00	GUS	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	3c - Supporting the creation and the extension of advanced capacities for product and service development
Zgodnie z wskazanym w diagnozie poziomem przedsiębiorczości oraz potencjałami w zakresie wdrażania innowacji jak również walorami turystycznymi regionu należy wspierać działania przyczyniające się do podnoszenia poziomu konkurencyjności i innowacyjności MŚP. W diagnozie wskazano również na dobrze rozwinięte inicjatywy służące kooperacji w związku z czym należy wspierać wspólne przedsięwzięcia przyczyniające się do rozwoju MŚP. W związku z powyższym w ramach priorytetu inwestycyjnego 3.3 realizowane będą działania przyczyniające się do rozwoju mikro, małych oraz średnich przedsiębiorstw. Wsparcie uzyskają przede wszystkim projekty koncentrujące się na pozyskaniu i implementacji innowacji produktowych i procesowych z możliwością zastosowania innowacji nietechnologicznych jako wspomagające wraz z możliwością ich promocji. Preferencje w zakresie wdrażania innowacji posiadać będą projekty zgodne z RIS WSL 2013-2020 oraz PRT. Ponadto, przewiduje się również wsparcie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w zakresie przedsięwzięć turystycznych, wykorzystujących potencjał turystyczny i kulturowy oraz walory krajobrazowo-przyrodnicze regionu. W ramach priorytetu inwestycyjnego 3.3 planuje się również wsparcie dostępu przedsiębiorstw do kapitału zewnętrznego poprzez rozwój instrumentów finansowych przyczyniających się do zwiększenia konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Ponadto, przewiduje się wsparcie rozwoju klastrów o znaczeniu regionalnym przyczyniające się do wzmocnienia współpracy pomiędzy jego członkami, jak również umacnianiu pozycji klastra i jego członków na arenie międzynarodowej. W ramach priorytetu inwestycyjnego 3.3 dopuszcza się również inwestycje w infrastrukturę TIK niezbędną do realizacji przedsięwzięcia zgodnego z celem priorytetu inwestycyjnego.	

Investment priority	3c - Supporting the creation and the extension of advanced capacities for product and service development
Projekty realizowane przez MŚP polegające wyłącznie na inwestycji w TIK będą realizowane w ramach osi priorytetowej II. Powyższe przedsięwzięcia realizowane będą na obszarze całego województwa. Cross-financing W ramach priorytetu inwestycyjnego 3.3 dopuszcza się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu będącego integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Główni Beneficjenci, w szczególności: • Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa; • Podmioty zarządzające klastrami; • Instrument inżynierii finansowej, powołany na podstawie art. 37 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013r.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	3c - Supporting the creation and the extension of advanced capacities for product and service development
Planowaną formą wsparcia w ramach priorytetu inwestycyjnego 3.3 jest tryb konkursowy. Wybór konkursowego trybu uzasadniony jest typem beneficjenta (podmioty prywatne), skutecznością (największa szansa wyłonienia projektów o wysokim stopniu przygotowania do realizacji oraz ściśle realizujących cele priorytetu inwestycyjnego), jak również potencjałem wnioskodawców. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi	

Investment priority	3c - Supporting the creation and the extension of advanced capacities for product and service development
priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 *Planned use of financial instruments (where appropriate)*

Investment priority	3c - Supporting the creation and the extension of advanced capacities for product and service development
W ramach priorytetu inwestycyjnego 3.3 przewiduje się zastosowanie instrumentów bezzwrotnych (dotacje) w ramach działań związanych ze wsparciem inwestycji w innowacje oraz w zakresie przedsięwzięć turystycznych jak również w zakresie wsparcia klastrów. Natomiast w zakresie wsparcia rozwoju konkurencyjności MŚP planuje się wykorzystywanie instrumentów finansowych. Instrumenty finansowe przeznaczone będą dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na rozwój ich działalności. Instrumenty zwrotne będą co do zasady wykorzystywane w projektach, które mają problemy z finansowaniem ze względu na niedoskonałości rynku kapitałowego. Planuje się wykorzystać następujące instrumenty inżynierii finansowej, m.in.: • Pożyczki rynkowe skierowane do MŚP o ograniczonej zdolności kredytowej; • Pożyczki preferencyjne skierowane do MŚP; • Poręczenia skierowane do MŚP. Wyżej wymienione formy wsparcia będą wdrażane w oparciu o model opisany w dokumentach uszczegóławiających Program. IZ RPO WSL programując ww. formę wsparcia oparła się na rekomendacjach zawartych w badaniu ewaluacyjnym[1]. [1] Analiza możliwości zastosowania zwrotnych mechanizmów finansowania inwestycji w perspektywie 2014-2020 w województwie śląskim, Instytut	

Investment priority	3c - Supporting the creation and the extension of advanced capacities for product and service development
Badań Strukturalnych, Katowice, grudzień 2012 r.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	3c - Supporting the creation and the extension of advanced capacities for product and service development
W ramach priorytetu inwestycyjnego 3.3 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		3c - Supporting the creation and the extension of advanced capacities for product and service development							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO01	Productive investment: Number of enterprises receiving support	Enterprises	ERDF	Less developed			300,00	LSI/KSI	roczna
34	Liczba wspartych klastrów	szt.	ERDF	Less developed			39,00	LSI/KSI	roczna
35	Wartość udzielonych	mln zł	ERDF	Less developed			196,00	LSI/KSI	roczna

Investment priority		3c - Supporting the creation and the extension of advanced capacities for product and service development							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
	pożyczek								
36	Wartość udzielonych poręczeń	mln zł	ERDF	Less developed			50,00	LSI/KSI	roczna

2.A.7 Social innovation, transnational cooperation and contribution to thematic objectives 1-7

Priority axis	III - KONKURENCYJNOŚĆ MŚP

2.A.8 Performance framework

Table 6: Performance framework of the priority axis

Priority axis			III - KONKURENCYJNOŚĆ MŚP										
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator, where appropriate
						M	W	T	M	W	T		
CO01	O	Productive investment: Number of enterprises receiving support	3233190	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy liczbę podpisanych umów o dofinansowanie.
Fin	F	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy rzeczywiste tempo ponoszenia i weryfikowania wydatków kwalifikowalnych w

													projektach
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	------------

Additional qualitative information on the establishment of the performance framework

2.A.9 Categories of intervention

Categories of intervention corresponding to the content of the priority axis based on a nomenclature adopted by the Commission, and indicative breakdown of Union support.

Tables 7-11: Categories of intervention

Table 7: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis		III - KONKURENCYJNOŚĆ MŚP	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	056. Investment in infrastructure, capacities and equipment in SMEs directly linked to research and innovation activities	98 994 600,00
ERDF	Less developed	063. Cluster support and business networks primarily benefiting SMEs	5 850 000,00
ERDF	Less developed	067. SME business development, support to entrepreneurship and incubation (including support to spin offs and spin outs)	55 252 800,00
ERDF	Less developed	072. Business infrastructure for SMEs (including industrial parks and sites)	53 999 918,00
ERDF	Less developed	075. Development and promotion of tourism services in or for SMEs	27 092 609,00
ERDF	Less developed	101. Cross financing under the ERDF (support to ESF type actions necessary for the satisfactory implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	21 616 289,00

Table 8: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		III - KONKURENCYJNOŚĆ MŚP	
Fund	Category of region	Code	€ amount

Priority axis		III - KONKURENCYJNOŚĆ MŚP	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Non-repayable grant	201 414 216,00
ERDF	Less developed	04. Support through financial instruments: loan or equivalent	49 000 000,00
ERDF	Less developed	05. Support through financial instruments: guarantee or equivalent	12 392 000,00

Table 9: Dimension 3 - Territory type

Priority axis		III - KONKURENCYJNOŚĆ MŚP	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Large Urban areas (densely populated >50 000 population)	155 256 660,00
ERDF	Less developed	02. Small Urban areas (intermediate density >5 000 population)	74 921 235,00
ERDF	Less developed	03. Rural areas (thinly populated)	32 628 321,00

Table 10: Dimension 4 - Territorial delivery mechanisms

Priority axis		III - KONKURENCYJNOŚĆ MŚP	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Integrated Territorial Investment – Urban	42 366 614,00
ERDF	Less developed	03. Integrated Territorial Investment - Other	6 076 704,00
ERDF	Less developed	07. Not applicable	214 362 898,00

Table 11: Dimension 6 - ESF secondary theme (ESF and YEI only)

Priority axis		III - KONKURENCYJNOŚĆ MŚP	
Fund	Category of region	Code	€ amount

2.A.10 Summary of the planned use of technical assistance including, where necessary, actions to reinforce the administrative capacity of authorities involved in the management and control of the programmes and beneficiaries (where appropriate)

Priority axis:	III - KONKURENCYJNOŚĆ MŚP

2.A.1 Priority axis

ID of the priority axis	IV
Title of the priority axis	EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA

- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments
- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments set up at Union level
- ☐ The entire priority axis will be implemented through community-led local development
- ☐ For the ESF: The entire priority axis is dedicated to social innovation or to transnational cooperation, or both

2.A.2 Justification for the establishment of a priority axis covering more than one category of region, thematic objective or fund (where applicable)

2.A.3 Fund, category of region and calculation basis for Union support

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)	Category of region for outermost regions and northern sparsely populated regions (where applicable)
ERDF	Less developed	Total	

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	4a
Title of the Investment priority	Promoting the production and distribution of energy derived from renewable sources

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	4.1
Title of the specific objective	Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom klimatu oraz poprawa konkurencyjności regionalnej gospodarki, poprzez zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w stosunku do energii ze źródeł konwencjonalnych
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 4.1 jest spójny z celem głównym i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności</i> oraz <i>zmniejszenie emisyjności gospodarki</i>. Planowanym rezultatem wsparcia budowy i przebudowy infrastruktury służącej do produkcji i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych będzie wzrost udziału produkcji energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii ogółem. Ponadto, biorąc pod uwagę zidentyfikowane w diagnozie: zanieczyszczenie powietrza (wynikające m.in. z tzw. niskiej emisji) oraz niewielki udział energii wytwarzanej z odnawialnych źródeł w stosunku do energii wytwarzanej ze źródeł konwencjonalnych, istotnymi rezultatami będą również: czystsze powietrze (w wyniku ograniczenia emisji m.in. dwutlenku węgla i pyłu do atmosfery ze spalania m.in. węgla kamiennego w indywidualnych i przemysłowych piecach/kotłach na paliwa stałe) oraz zmniejszenie ilości produktów ubocznych ww. procesu spalania. Wsparcie produkcji i dystrybucji energii z odnawialnych źródeł przyczyni się również do efektywnego wykorzystywania regionalnych zasobów.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		4.1 - Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom klimatu oraz poprawa konkurencyjności regionalnej gospodarki, poprzez zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w stosunku do energii ze źródeł konwencjonalnych						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
4	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem	[%]	Less developed	7,10	2012	13,90	GUS	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	4a - Promoting the production and distribution of energy derived from renewable sources
Opis planowanych przedsięwzięć W ramach priorytetu inwestycyjnego 4.1 wspierane będą działania, polegające na budowie i przebudowie infrastruktury służącej do produkcji i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, których celem jest przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom klimatu będącym konsekwencją m.in. zanieczyszczeń gazowych i pyłowych wprowadzanych do powietrza. W celu eliminacji tych niekorzystnych zmian planowane jest wsparcie w/w. działań, których realizacja przyczyni się również do poprawy konkurencyjności regionalnej gospodarki, poprzez: zmniejszenie energochłonności sektora publicznego, zmniejszenie zapotrzebowania na energię oraz dywersyfikację źródeł energii w kierunku energii odnawialnej. Planowanym rezultatem wsparcia budowy i przebudowy infrastruktury służącej do produkcji i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych będzie wzrost udziału produkcji energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii ogółem. Ponadto, biorąc pod uwagę zidentyfikowane w diagnozie: zanieczyszczenie powietrza (wynikające m.in. z tzw. niskiej emisji) oraz niewielki udział energii wytwarzanej z odnawialnych źródeł w stosunku do energii wytwarzanej ze źródeł konwencjonalnych, istotnymi rezultatami będą również: czystsze powietrze (w wyniku ograniczenia emisji m.in. dwutlenku węgla i pyłu do atmosfery ze spalania m.in. węgla kamiennego w indywidualnych i przemysłowych piecach/kotłach na paliwa stałe) oraz zmniejszenie ilości produktów ubocznych ww. procesu spalania. Wsparcie produkcji i dystrybucji energii z odnawialnych źródeł przyczyni się również do efektywnego wykorzystywania regionalnych zasobów. Główni Beneficjenci, w szczególności: • Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia;	

Investment priority	4a - Promoting the production and distribution of energy derived from renewable sources
• Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej); • Podmioty wykonujące działalność leczniczą, w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej, posiadające osobowość prawną lub zdolność prawną; • Szkoły wyższe; • Organizacje pozarządowe; • Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; • Towarzystwa budownictwa społecznego; • Porozumienia podmiotów wymienionych wyżej reprezentowane przez lidera; • Podmioty działające w oparciu o umowę/porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe). Cross-financing W ramach priorytetu inwestycyjnego 4.1 nie przewiduje się zastosowania cross-financingu.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	4a - Promoting the production and distribution of energy derived from renewable sources
Opis kierunkowych zasad wyboru projektów Typy projektów, wpisujące się w priorytet inwestycyjny 4.1, realizowane będą w ramach formuły konkursowej oraz trybu pozakonkursowego – negocjacyjnego (ZIT/RIT). W celu zwiększenia efektywności i komplementarności wsparcia w zakresie budowy i przebudowy infrastruktury służącej do produkcji i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, interwencja planowana jest do realizacji w ramach ZIT/RIT w trybie pozakonkursowym negocjacyjnym. Zastosowanie ZIT/RIT pozwoli na dostosowanie interwencji do specyficznych potencjałów i deficytów poszczególnych terytoriów. Wsparcie zostanie	

Investment priority	4a - Promoting the production and distribution of energy derived from renewable sources
skierowane na przedsięwzięcia wynikające ze Strategii ZIT/RIT. Decyzja o zastosowaniu ścieżki pozakonkursowej podyktowana jest wkładem ZIT/RIT do realizacji celów szczegółowych priorytetu oraz przyspieszeniem i intensyfikacją wystąpienia jego częściowych i docelowych efektów, w szczególności wskaźników produktu i rezultatu. W przypadku niewykorzystania alokacji w ramach ZIT/RIT lub zagrożenia realizacji założonych dla osi priorytetowej rezultatów wsparcia Instytucja Zarządzająca programem może podjąć decyzję o przesunięciu środków do konkursowej ścieżki wyboru projektów. Szczegółowe zasady realizacji ZIT/RIT znajdują się w rozdziale 4. <i>Zintegrowane Podejście Terytorialne</i>. Podstawą do zaprogramowania interwencji w zakresie priorytetu inwestycyjnego 4.1 w ramach RPO WSL 2014-2020 jest naturalny potencjał przyrodniczy istniejący w regionie (lokalne potencjały, takie jak: energia słoneczna, wodna, wiatrowa, biomasa, geotermia). Dodatkowo, w zakresie kryteriów formalnych, wskazuje się stan gotowości projektu do realizacji. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	4a - Promoting the production and distribution of energy derived from renewable sources
Opis planowanego wykorzystania instrumentów finansowych W ramach priorytetu inwestycyjnego 4.1 nie planuje się wykorzystywania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	4a - Promoting the production and distribution of energy derived from renewable sources
Opis planowanego zastosowania dużych projektów W ramach priorytetu inwestycyjnego 4.1 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		4a - Promoting the production and distribution of energy derived from renewable sources							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
41	Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE	[szt.]	ERDF	Less developed			2 081,00	LSI/KSI	roczna
42	Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE	[szt.]	ERDF	Less developed			3 122,00	LSI/KSI	roczna

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	4b
Title of the Investment priority	Promoting energy efficiency and renewable energy use in enterprises

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	4.2
Title of the specific objective	przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom klimatu oraz poprawa konkurencyjności regionalnej gospodarki, poprzez zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w stosunku do energii ze źródeł konwencjonalnych w przedsiębiorstwach, zmniejszenie energochłonności przedsiębiorstw.
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cele szczegółowe priorytetu inwestycyjnego 4.2 są spójne z celami głównym i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności</i> oraz <i>zmniejszenie emisyjności gospodarki</i>. Planowanymi rezultatami wsparcia budowy i przebudowy infrastruktury służącej do produkcji i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych oraz poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach, będą ograniczenie strat i zużycia energii, wzrost udziału produkcji energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii ogółem oraz spadek energochłonności gospodarki. Realizacja projektów w ramach priorytetu inwestycyjnego 4.2 ma na celu poprawę efektywności energetycznej poprzez zmniejszenie strat energii (dopuszcza się modernizację energetyczną budynków, także z uwzględnieniem instalacji wykorzystujących OZE, pod warunkiem, że instalacja ta będzie wykorzystana na potrzeby tego budynku). Wsparcie przewidziane w ramach priorytetu inwestycyjnego 4.2 stanowi uzupełnienie interwencji priorytetu inwestycyjnego 4.1 w zakresie obniżenia emisji zanieczyszczeń (niska emisja) oraz przyczyni się do wzrostu udziału energii wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		4.2 - przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom klimatu oraz poprawa konkurencyjności regionalnej gospodarki, poprzez zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w stosunku do energii ze źródeł konwencjonalnych w przedsiębiorstwach, zmniejszenie energochłonności przedsiębiorstw.						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
44	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem	[%]	Less developed	7,10	2012	13,90	GUS	roczna
45	Zużycie energii elektrycznej na 1 mln PKB	[GWh]	Less developed	0,13	2011	0,07	GUS	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	4b - Promoting energy efficiency and renewable energy use in enterprises
Opis planowanych przedsięwzięć W ramach priorytetu inwestycyjnego 4.2 wspierane będą działania polegające na budowie i przebudowie infrastruktury służącej do produkcji i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w przedsiębiorstwach oraz poprawie efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach. Realizacja zaprogramowanych działań przyczyni się do poprawy konkurencyjności regionalnej gospodarki oraz obniży energochłonność przedsiębiorstw poprzez ograniczenie strat i zużycia energii. Wsparcie przewidziane w ramach priorytetu inwestycyjnego 4.2 stanowi uzupełnienie interwencji priorytetu inwestycyjnego 4.1 w zakresie obniżenia emisji zanieczyszczeń (niska emisja) oraz przyczyni się do wzrostu udziału energii wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii. Główni Beneficjenci, w szczególności: • Przedsiębiorstwa; • Instrument inżynierii finansowej, powołany na podstawie art. 37 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013r. Cross-financing W ramach priorytetu inwestycyjnego 4.2 nie przewiduje się zastosowania cross-financingu.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	4b - Promoting energy efficiency and renewable energy use in enterprises
Opis kierunkowych zasad wyboru projektów	
Typy projektów, wpisujące się w priorytet inwestycyjny 4.2 dedykowane przedsiębiorcom, realizowane będą w całości za pomocą instrumentów zwrotnych w ramach procedury konkursowej. Podstawą do zaprogramowania interwencji w zakresie priorytetu inwestycyjnego 4.2 w ramach RPO WSL 2014-2020 jest naturalny potencjał przyrodniczy istniejący w regionie (lokalne potencjały, takie jak: energia słoneczna, wodna, wiatrowa, biomasa, geotermia). Dodatkowo, w zakresie kryteriów formalnych, wskazuje się stan gotowości projektu do realizacji. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	4b - Promoting energy efficiency and renewable energy use in enterprises
Opis planowanego wykorzystania instrumentów finansowych	
Wykorzystanie instrumentów finansowych dotyczy całego priorytetu inwestycyjnego 4.2. Instrumenty zwrotne będą co do zasady wykorzystywane w projektach, które mają problemy z finansowaniem ze względu na niedoskonałości rynku	

Investment priority	4b - Promoting energy efficiency and renewable energy use in enterprises
kapitałowego. Planuje się wykorzystać następujące instrumenty inżynierii finansowej, m.in.: • Pożyczki rynkowe skierowane do przedsiębiorstw o ograniczonej zdolności kredytowej lub do przedsiębiorstw jako uzupełnienie wsparcia dotacyjnego, ze względu na konieczny wkład własny; • Pożyczki preferencyjne skierowane do przedsiębiorstw; • Poręczenia skierowane do przedsiębiorstw. Wyżej wymienione formy wsparcia będą wdrażane w oparciu o model opisany w dokumentach uszczegóławiających Program. IZ RPO WSL programując ww. formę wsparcia oparła się na rekomendacjach zawartych w badaniu ewaluacyjnym.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	4b - Promoting energy efficiency and renewable energy use in enterprises
Opis planowanego zastosowania dużych projektów W ramach priorytetu inwestycyjnego 4.2 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		4b - Promoting energy efficiency and renewable energy use in enterprises							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
46	Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE	[szt.]	ERDF	Less developed			748,00	LSI/KSI	roczna
47	Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE	[szt.]	ERDF	Less developed			498,00	LSI/KSI	roczna
48	Liczba przedsiębiorstw, które w wyniku wsparcia poprawiły efektywność energetyczną	[szt.]	ERDF	Less developed			437,00	LSI/KSI	roczna

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	4c
Title of the Investment priority	Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	4.3
Title of the specific objective	Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom klimatu oraz poprawa konkurencyjności regionalnej gospodarki, poprzez zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w stosunku do energii ze źródeł konwencjonalnych, zmniejszenie energochłonności infrastruktury publicznej i sektora mieszkaniowego, poprawa jakości powietrza w regionie
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cele szczegółowe priorytetu inwestycyjnego 4.3 są spójne z celami głównym i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności gospodarki</i> oraz <i>zmniejszenie emisyjności gospodarki</i>. Planowanymi rezultatami wsparcia, likwidacji „niskiej emisji” poprzez wymianę/modernizację indywidualnych źródeł ciepła lub podłączanie budynków do sieciowych nośników ciepła oraz termomodernizacji w budynkach użyteczności publicznej, budynkach mieszkalnych wraz z instalacją OZE w modernizowanych energetycznie budynkach, będą: wzrost udziału produkcji energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii ogółem, obniżenie energochłonności gospodarki oraz obniżenie emisji zanieczyszczeń gazowych. Ponadto, biorąc pod uwagę zidentyfikowane w diagnozie: zanieczyszczenie powietrza (tzw. niska emisja), niewielki udział energii wytwarzanej z odnawialnych źródeł w stosunku do energii wytwarzanej ze źródeł konwencjonalnych, dużą energochłonność budynków użyteczności publicznej i sektora mieszkaniowego, istotnymi rezultatami będą również: czystsze powietrze (w wyniku ograniczenia emisji m.in. dwutlenku węgla i pyłu do atmosfery ze spalania m.in. węgla kamiennego w indywidualnych i przemysłowych piecach/kotłach na paliwa stałe) oraz zmniejszenie ilości produktów ubocznych w/w procesu spalania. Wsparcie produkcji i dystrybucji energii z odnawialnych źródeł oraz efektywności energetycznej przyczyni się również do efektywnego wykorzystywania regionalnych zasobów przez sektor publiczny i mieszkaniowy. Co więcej, w dłuższej perspektywie czasowej, w wyniku wsparcia w/w działań, nastąpi obniżenie kosztów funkcjonowania administracji publicznej i sektora mieszkaniowego.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		4.3 - Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom klimatu oraz poprawa konkurencyjności regionalnej gospodarki, poprzez zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w stosunku do energii ze źródeł konwencjonalnych, zmniejszenie energochłonności infrastruktury publicznej i sektora mieszkaniowego, poprawa jakości powietrza w regionie						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
49	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem	[%]	Less developed	7,10	2012	13,90	GUS	roczna
50	Zużycie energii elektrycznej na 1 mln PKB	[GWh]	Less developed	0,13	2011	0,07	GUS	roczna
51	Emisja zanieczyszczeń gazowych	[t/r]	Less developed	40 845 924,00	2012	38 270 728,00	GUS	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector
Opis planowanych przedsięwzięć W ramach priorytetu inwestycyjnego 4.3, wspierane będą działania polegające na termomodernizacji w budynkach użyteczności publicznej i budynkach mieszkalnych wraz z budową i przebudową infrastruktury służącej do produkcji i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w modernizowanych energetycznie budynkach i/lub likwidacji „niskiej emisji” poprzez wymianę/modernizację indywidualnych źródeł ciepła. Realizacja zaprogramowanych działań przyczyni się do poprawy konkurencyjności regionalnej gospodarki, obniżenia energochłonności infrastruktury publicznej i sektora mieszkaniowego oraz poprawy jakości powietrza w regionie. Główni Beneficjenci, w szczególności: • Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; • Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej); • Podmioty wykonujące działalność leczniczą, w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej, posiadające osobowość prawną lub zdolność prawną; • Szkoły wyższe; • Organizacje pozarządowe; • Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; • Towarzystwa budownictwa społecznego;	

Investment priority	4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector
• Porozumienia podmiotów wymienionych wyżej reprezentowane przez lidera; • Podmioty działające w oparciu o umowę/porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe). Cross-financing W ramach priorytetu inwestycyjnego 4.3 nie przewiduje się zastosowania cross-financingu.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector
Opis kierunkowych zasad wyboru projektów Typy projektów, wpisujące się w priorytet inwestycyjny 4.3, realizowane będą w ramach trybu konkursowego oraz pozakonkursowego – negocjacyjnego (ZIT/RIT). W celu zwiększenia efektywności i komplementarności wsparcia w zakresie, termomodernizacji w budynkach użyteczności publicznej i budynkach mieszkalnych wraz z budową i przebudową infrastruktury służącej do produkcji i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w modernizowanych energetycznie budynkach i/lub likwidacji „niskiej emisji” poprzez wymianę/modernizację indywidualnych źródeł ciepła, interwencja planowana jest do realizacji w ramach ZIT/RIT w trybie pozakonkursowym negocjacyjnym. Zastosowanie ZIT/RIT pozwoli na dostosowanie interwencji do specyficznych potencjałów i deficytów poszczególnych terytoriów. Wsparcie zostanie skierowane na przedsięwzięcia wynikające ze Strategii ZIT/RIT. Decyzja o zastosowaniu ścieżki pozakonkursowej podyktowana jest wkładem ZIT/RIT do realizacji celów szczegółowych priorytetu oraz przyspieszeniem i intensyfikacją wystąpienia jego częściowych i docelowych efektów, w szczególności wskaźników produktu i rezultatu. W przypadku niewykorzystania alokacji w ramach ZIT/RIT lub zagrożenia realizacji założonych dla osi priorytetowej rezultatów wsparcia Instytucja Zarządzająca programem może podjąć decyzję o przesunięciu środków do konkursowej ścieżki wyboru projektów.	

Investment priority	4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector
Szczegółowe zasady realizacji ZIT/RIT znajdują się w rozdziale 4. <i>Zintegrowane Podejście Terytorialne</i>. Dodatkowo, w zakresie kryteriów formalnych, wskazuje się stan gotowości projektu do realizacji. Przewiduje się również przeznaczenie specjalnej puli środków na obszary strategicznej interwencji (OSI) dla miast i dzielnic miast wymagających rewitalizacji. Szczegółowe zasady udzielania wsparcia znajdują się w rozdziale 4. <i>Zintegrowane Podejście Terytorialne</i>. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector
Opis planowanego wykorzystania instrumentów finansowych W ramach priorytetu inwestycyjnego 4.3 nie planuje się wykorzystywania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector
----------------------------	--

Opis planowanego zastosowania dużych projektów

W ramach priorytetu inwestycyjnego 4.3 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		4c - Supporting energy efficiency, smart energy management and renewable energy use in public infrastructure, including in public buildings, and in the housing sector							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
53	Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE	[szt.]	ERDF	Less developed			1 629,00	LSI/KSI	roczna
54	Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE	[szt.]	ERDF	Less developed			3 258,00	LSI/KSI	roczna
55	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	[szt.]	ERDF	Less developed			545,00	LSI/KSI	roczna

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	4e
Title of the Investment priority	Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	4.5
Title of the specific objective	Sprawny zintegrowany transport publiczny, wzrost atrakcyjności transportu publicznego dla pasażerów, zmniejszenie energochłonności infrastruktury publicznej
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cele szczegółowe priorytetu inwestycyjnego 4.5 są spójne z celami głównym i szczegółowymi <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności</i> oraz <i>zmniejszenie emisyjności gospodarki</i>. Planowanymi rezultatami wsparcia budowy, przebudowy liniowej i punktowej infrastruktury transportu zbiorowego (np. zintegrowanych centrów przesiadkowych – w tym dworców autobusowych i kolejowych, parkingów Park&Ride i Bike&Ride, dróg rowerowych), zakupu taboru autobusowego i tramwajowego, wdrażania inteligentnych systemów transportowych ITS - w tym SDIP, wymiany oświetlenia w gminach na instalacje o wyższej efektywności energetycznej będą: niskoemisyjny transport miejski (zmniejszenie energochłonności gospodarki), zaoszczędzona energia pierwotna (w środkach transportu i infrastrukturze publicznej), czystsze powietrze w miastach (w wyniku ograniczenia emisji ze środków transportu), zmniejszone niedobory w zakresie efektywności transportu publicznego (tramwajowego, autobusowego) oraz poprawa atrakcyjności komunikacji publicznej względem indywidualnych środków transportu (wzrost przewozu pasażerów i miejsc w wozach). Ponadto, wynikiem realizacji ww. typów projektów będzie zwiększenie dostępności przestrzennej obszarów miejskich.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		4.5 - Sprawny zintegrowany transport publiczny, wzrost atrakcyjności transportu publicznego dla pasażerów, zmniejszenie energochłonności infrastruktury publicznej						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
56	Przewozy pasażerów	[mln. osób]	Less developed	585,60	2012	727,13	GUS	roczna
57	Miejsca w wozach	[tyś. szt.]	Less developed	290,80	2012	310,23	GUS	roczna
58	Zużycie energii elektrycznej na 1 mln PKB	[GWh]	Less developed	0,13	2011	0,07	GUS	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures
Opis planowanych przedsięwzięć	
W ramach priorytetu inwestycyjnego 4.5 wspierane będą działania polegające na budowie, przebudowie liniowej i punktowej infrastruktury transportu zbiorowego (np. zintegrowanych centrów przesiadkowych – w tym dworców autobusowych i kolejowych, parkingów Park&Ride i Bike&Ride, dróg rowerowych), zakupie taboru autobusowego i tramwajowego, wdrażaniu inteligentnych systemów transportowych ITS - w tym SDIP, wymianie oświetlenia w gminach na instalacje o wyższej efektywności energetycznej. Realizacja zaprogramowanych działań przyczyni się do zwiększenia efektywności transportu publicznego, poprawy jakości powietrza oraz do obniżenia energochłonności infrastruktury publicznej.	
Główni Beneficjenci, w szczególności:	
W zakresie niskoemisyjnego transportu: • Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki, których statutowym zadaniem jest wykonywanie ustawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego w zakresie transportu publicznego; • Podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego i ich związków, realizujące zadania z zakresu transportu publicznego, wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych; • Podmioty, w których większość udziałów posiada jednostka samorządu terytorialnego lub związek JST, realizujące na podstawie statutu zadania publiczne z zakresu transportu publicznego;	

Investment priority	4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures
• Porozumienia podmiotów wymienionych w pkt 1-3 reprezentowane przez lidera. W zakresie poprawy efektywności oświetlenia w gminach: • Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; • Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej); • Spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe, товариства будownицтва сполечного; • Porozumienia podmiotów wymienionych wyżej reprezentowane przez lidera; • Podmioty działające w oparciu o umowę/porozumienie, w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe). Cross-financing W ramach priorytetu inwestycyjnego 4.5 dopuszcza się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu w zakresie niskoemisyjnego transportu, będącego integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures
Opis kierunkowych zasad wyboru projektów W celu zwiększenia efektywności i komplementarności wsparcia budowy, przebudowy liniowej i punktowej infrastruktury transportu zbiorowego (np.	

Investment priority	4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures
zintegrowanych centrów przesiadkowych – w tym dworców autobusowych i kolejowych, parkingów Park&Ride i Bike&Ride, dróg rowerowych, infrastruktury towarzyszącej), zakupu taboru autobusowego i tramwajowego, wdrażania inteligentnych systemów transportowych ITS - w tym SDIP, wymiany oświetlenia w gminach na instalacje o wyższej efektywności energetycznej, interwencja planowana jest do realizacji w ramach ZIT/RIT w trybie pozakonkursowym negocjacyjnym. Zastosowanie ZIT/RIT pozwoli na dostosowanie interwencji do specyficznych potencjałów i deficytów poszczególnych terytoriów. Wsparcie zostanie skierowane na przedsięwzięcia wynikające ze Strategii ZIT/RIT, które będą zawierały odniesienia do zagadnień niskoemisyjnych na obszarach ich realizacji. W związku z powyższym IZ RPO WSL nie będzie wymagała oddzielnych Planów Gospodarki Niskoemisyjnej. Decyzja o zastosowaniu ścieżki pozakonkursowej podyktowana jest wkładem ZIT/RIT do realizacji celów szczegółowych priorytetu oraz przyspieszeniem i intensyfikacją wystąpienia jego częściowych i docelowych efektów, w szczególności wskaźników produktu i rezultatu. Instytucja Zarządzająca programem może podjąć decyzję o zastosowaniu konkursowej ścieżki wyboru projektów w przypadku niewykorzystania alokacji w ramach ZIT/RIT lub zagrożenia realizacji założonych dla priorytetu rezultatów wsparcia. Szczegółowe zasady realizacji ZIT/RIT znajdują się w rozdziale 4. <i>Zintegrowane Podejście Terytorialne</i>. W zakresie kryteriów formalnych, wskazuje się stan gotowości projektu do realizacji. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures
----------------------------	--

Investment priority	4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures
Opis planowanego wykorzystania instrumentów finansowych W ramach priorytetu inwestycyjnego 4.5 nie planuje się wykorzystywania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures
Opis planowanego zastosowania dużych projektów W ramach priorytetu inwestycyjnego 4.5 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		

Investment priority		4e - Promoting low-carbon strategies for all types of territories, in particular for urban areas, including the promotion of sustainable multimodal urban mobility and mitigation-relevant adaptation measures							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
59	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	[szt.]	ERDF	Less developed			409,00	LSI/KSI	roczna
60	Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych	[szt.]	ERDF	Less developed			67,00	LSI/KSI	roczna
80	Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych	[szt.]	ERDF	Less developed			20,00	LSI/KSI	roczna

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	4g
Title of the Investment priority	Promoting the use of high-efficiency co-generation of heat and power based on useful heat demand

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	4.7
-------------------------------------	-----

Title of the specific objective	Zwiększenie efektywności produkcji energii elektrycznej i ciepłej poprzez wykorzystanie źródeł kogeneracyjnych
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 4.7 jest spójny z celami głównym i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności</i> oraz <i>zmniejszenie emisyjności gospodarki</i>. Planowanymi rezultatami wsparcia produkcji energii poprzez wykorzystanie wysokosprawnych źródeł kogeneracyjnych będą: obniżenie ilości zużywanego paliwa, zmniejszenie emisji dwutlenku węgla emitowanego do atmosfery, większa elastyczność produkcji ciepła do ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, wzrost produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz możliwość zwiększenia produkcji energii bez przekroczenia ustawowych limitów emisji CO₂.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		4.7 - Zwiększenie efektywności produkcji energii elektrycznej i ciepłej poprzez wykorzystanie źródeł kogeneracyjnych						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
81	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem	[%]	Less developed	7,10	2012	13,90	GUS	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	4g - Promoting the use of high-efficiency co-generation of heat and power based on useful heat demand
Opis planowanych przedsięwzięć W ramach priorytetu inwestycyjnego 4.7, wspierane będą działania polegające na produkcji energii poprzez wykorzystanie źródeł kogeneracyjnych, za wyjątkiem instalacji wykorzystujących jako paliwo węgiel kamienny lub brunatny. Realizacja zaprogramowanych działań przyczyni się do poprawy konkurencyjności regionalnej gospodarki poprzez obniżenie jej emisyjności. Główni Beneficjenci, w szczególności: • Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; • Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej); • Podmioty wykonujące działalność leczniczą, w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej, posiadające osobowość prawną lub zdolność prawną; • Szkoły wyższe; • Organizacje pozarządowe; • Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; • Towarzystwa budownictwa społecznego; • Porozumienia podmiotów wymienionych wyżej reprezentowane przez lidera; • Przedsiębiorcy;	

Investment priority	4g - Promoting the use of high-efficiency co-generation of heat and power based on useful heat demand
• Podmioty działające w oparciu o umowę/porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe). Cross-financing W ramach priorytetu inwestycyjnego 4.7 nie przewiduje się zastosowania mechanizmu cross-financingu.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	4g - Promoting the use of high-efficiency co-generation of heat and power based on useful heat demand
Opis kierunkowych zasad wyboru projektów Typ projektu planowany w osi priorytetowej IV RPO WSL 2014-2020, wpisuje się w priorytet inwestycyjny 4.7 i realizowany będzie w ramach formuły konkursowej. Dodatkowo, w zakresie kryteriów formalnych, wskazuje się stan gotowości projektu do realizacji. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	4g - Promoting the use of high-efficiency co-generation of heat and power based on useful heat demand
W ramach priorytetu inwestycyjnego 4.7 nie planuje się wykorzystywania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	4g - Promoting the use of high-efficiency co-generation of heat and power based on useful heat demand
Opis planowanego zastosowania dużych projektów W ramach priorytetu inwestycyjnego 4.7 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		4g - Promoting the use of high-efficiency co-generation of heat and power based on useful heat demand							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
82	Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w ramach	[szt.]	ERDF	Less developed			93,90	LSI/KSI	roczna

Investment priority		4g - Promoting the use of high-efficiency co-generation of heat and power based on useful heat demand							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
	kogeneracji								

2.A.7 Social innovation, transnational cooperation and contribution to thematic objectives 1-7

Priority axis	IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA

2.A.8 Performance framework

Table 6: Performance framework of the priority axis

Priority axis			IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA										
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator, where appropriate
						M	W	T	M	W	T		
Fin	F	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	
59	O	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	[szt.]3463844	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	
60	O	Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych	[szt.]3463844	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	
80	O	Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów	[szt.]3463844	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	

		transportowych											
--	--	----------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Additional qualitative information on the establishment of the performance framework

2.A.9 Categories of intervention

Categories of intervention corresponding to the content of the priority axis based on a nomenclature adopted by the Commission, and indicative breakdown of Union support.

Tables 7-11: Categories of intervention

Table 7: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis		IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	009. Renewable energy: wind	17 878 747,00
ERDF	Less developed	010. Renewable energy: solar	52 927 982,00
ERDF	Less developed	011. Renewable energy: biomass	34 578 365,00
ERDF	Less developed	012. Other renewable energy (including hydroelectric, geothermal and marine energy) and renewable energy integration (Including storage, power to gas and renewable hydrogen infrastructure)	19 145 691,00
ERDF	Less developed	013. Energy efficiency renovation of public infrastructure, demonstration projects and supporting measures	125 895 604,00
ERDF	Less developed	014. Energy efficiency renovation of existing housing stock, demonstration projects and supporting measures	84 834 827,00
ERDF	Less developed	016. High efficiency co-generation and district heating	20 000 000,00
ERDF	Less developed	043. Clean urban transport infrastructure and promotion (including equipment and rolling stock)	332 592 290,00
ERDF	Less developed	044. Intelligent transport systems (including the introduction of demand management, tolling systems, IT monitoring control and information systems)	36 954 699,00

Priority axis		IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	068. Energy efficiency and demonstration projects in SMEs and supporting measures	19 800 000,00
ERDF	Less developed	101. Cross financing under the ERDF (support to ESF type actions necessary for the satisfactory implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	41 060 777,00

Table 8: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Non-repayable grant	711 608 205,00
ERDF	Less developed	04. Support through financial instruments: loan or equivalent	16 500 000,00
ERDF	Less developed	05. Support through financial instruments: guarantee or equivalent	16 500 000,00

Table 9: Dimension 3 - Territory type

Priority axis		IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Large Urban areas (densely populated >50 000 population)	526 574 688,00
ERDF	Less developed	02. Small Urban areas (intermediate density >5 000 population)	80 000 000,00
ERDF	Less developed	03. Rural areas (thinly populated)	138 033 517,00

Table 10: Dimension 4 - Territorial delivery mechanisms

Priority axis		IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Integrated Territorial Investment – Urban	488 375 092,00
ERDF	Less developed	02. Other integrated approaches to sustainable urban development	7 331 250,00
ERDF	Less developed	03. Integrated Territorial Investment - Other	150 901 863,00
ERDF	Less developed	07. Not applicable	98 000 000,00

Table 11: Dimension 6 - ESF secondary theme (ESF and YEI only)

Priority axis		IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA	
Fund	Category of region	Code	€ amount

2.A.10 Summary of the planned use of technical assistance including, where necessary, actions to reinforce the administrative capacity of authorities involved in the management and control of the programmes and beneficiaries (where appropriate)

Priority axis:	IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA

2.A.1 Priority axis

ID of the priority axis	IX
Title of the priority axis	WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments
- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments set up at Union level
- ☐ The entire priority axis will be implemented through community-led local development
- ☐ For the ESF: The entire priority axis is dedicated to social innovation or to transnational cooperation, or both

2.A.2 Justification for the establishment of a priority axis covering more than one category of region, thematic objective or fund (where applicable)

2.A.3 Fund, category of region and calculation basis for Union support

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)	Category of region for outermost regions and northern sparsely populated regions (where applicable)
ESF	Less developed	Total	

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	9i
Title of the Investment priority	Active inclusion, including with a view to promoting equal opportunities and active participation, and improving employability

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Wzrost zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Przyjęte w osi priorytetowej kierunki i zakresy interwencji są zgodne z przyjętymi celami na poziomie krajowym, wyznaczonym w <i>Umowie Partnerstwa</i> oraz odnoszą się do celów <i>Strategii Europa 2020</i> . Spodziewanym efektem realizowanych działań będzie wzrost zatrudnienia wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych uczestniczących we wsparciu.
ID of the specific objective	2
Title of the specific objective	Wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych zamieszkujących obszary zdegradowane zagrożonych wykluczeniem.
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Przyjęte w osi priorytetowej kierunki i zakresy interwencji są zgodne z przyjętymi celami na poziomie krajowym, wyznaczonym w <i>Umowie Partnerstwa</i> oraz odnoszą się do celów <i>Strategii Europa 2020</i> . Spodziewanym efektem realizacji wsparcia będzie wzmocnienie spójności społecznej na obszarach zdegradowanych oraz wzmocnienie aktywności zawodowej jej członków.

Table 4: Common result indicators for which a target value has been set and programme-specific result indicators corresponding to the specific objective (by investment priority and category of region) (for ESF)

Investment priority : 9i - Active inclusion, including with a view to promoting equal opportunities and active participation, and improving employability														
ID	Indicator	Category of region	Measure ment unit for indicator	Common output indicator used as basis for target setting	Baseline value			Measure ment unit for baseline and target	Baseline year	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T			M	W	T		
CR05	disadvantaged participants engaged in job searching, education/ training, gaining a qualification, or in employment, including self-employment , upon leaving	Less developed	Number		0,00	0,00	0,00	Number	0	0,00	0,00	11 604,00	LSI/KSI	roczna
CR06	participants in employment, including self-employment, six months after leaving	Less developed	Number	participants who live in jobless households	0,00	0,00	0,00	Number	0	0,00	0,00	3 400,00	LSI/KSI	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	9i - Active inclusion, including with a view to promoting equal opportunities and active participation, and improving employability
Cel szczegółowy 1 W ramach priorytetu inwestycyjnego podejmowane będą działania wykorzystujące usługi i instrumenty o charakterze zatrudnieniowym, edukacyjnym,	

Investment priority	9i - Active inclusion, including with a view to promoting equal opportunities and active participation, and improving employability
zdrowotnym i społecznym oraz uzupełniając w stosunku do powyższych kulturalnym, których zastosowanie powinno prowadzić do zwiększenia zdolności do zatrudnienia oraz integracji społeczno-zawodowej osób i grup doświadczających wykluczenia społecznego, charakteryzujących się znacznymi deficytami, które wymagają zastosowania rozbudowanej ścieżki wsparcia z włączeniem instrumentów integracji społecznej, aby w sposób skuteczny i trwały pomóc im w integracji z rynkiem pracy oraz osiągać dochody zapewniające ekonomiczną niezależność i pełne uczestnictwo w życiu społecznym, w tym celu wspierany będzie także dostęp do usług bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wykluczenie społeczne i ekonomiczne jest wynikiem występowania współistniejących ze sobą deficytów, jego przezwyciężenie wymaga działań zindywidualizowanych, podmiotowych opartych o współpracę służb publicznych, podmiotów i organizacji z różnych sektorów, dlatego pożądane będą działania na rzecz reintegracji społeczno-zawodowej osób, w szczególności za pośrednictwem podmiotów o charakterze integracyjnym, integracja dzieci i młodzieży wymagającej resocjalizacji, wsparcie gospodarstw domowych o niskiej intensywności pracy, w tym w szczególności mających pod opieką osoby zależne. Powyższe działania aby były efektywne wymagają koordynacji i monitorowania realizacji na poziomie regionu, dlatego kluczowe są działania umożliwiające analizę i weryfikację skuteczności wsparcia, także w kontekście realizowanych działań na poziomie krajowym i ich potencjalnego wpływu na działania regionalne[1]. Spodziewanym efektem realizowanych działań będzie wzrost zatrudnienia wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych uczestniczących we wsparciu. Przykładowymi typami operacji realizowanymi w ramach PI 9.4 będą: • Programy na rzecz integracji osób, rodzin, grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji (m.in.: edukacyjnych, społecznych, zawodowych, zdrowotnych, kulturalnych) ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową; • Kompleksowa integracja dzieci i młodzieży wymagającej resocjalizacji, w szczególności opuszczających placówki resocjalizacyjne; • Monitorowanie i ewaluacja regionalnej polityki społecznej w celu wsparcia procesów integracji społecznej i zawodowej osób, rodzin i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych. Cross-financing Planuje się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu dla działań będących integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności, warunkiem zastosowania mechanizmu finansowania krzyżowego pozostaje jednak priorytetowość finansowanego zagadnienia oraz jego bezwzględny związek z projektem i powodzeniem jego realizacji. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach	

Investment priority	9i - Active inclusion, including with a view to promoting equal opportunities and active participation, and improving employability
Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.	
Główne grupy docelowe: • Osoby wykluczone, zagrożone wykluczeniem społecznym, • Otoczenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w zakresie niezbędnym do wsparcia osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach programu, • Pracownicy służb publicznych i podmiotów reprezentujących sektor prywatny i pozarządowy w zakresie realizacji wspólnych działań na rzecz wsparcia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Główni beneficjenci Wszystkie podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych, nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym m.in.: • Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne (jednostki organizacyjne pomocy społecznej, jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej) oraz podmioty, którym zlecono realizację powyższych zadań, jednostki zatrudnienia socjalnego, samorząd województwa; • Organizacje pozarządowe działające w obszarze i na rzecz włączenia społecznego. [1] Na poziomie krajowym w ramach PO Wiedza, Edukacja, Rozwój realizowane będą m.in.: działania wspierające efektywność funkcjonowania systemu pomocy społecznej. Cel szczegółowy 2 Działania podejmowane na rzecz osób wymagają uzupełnienia pracą w środowisku lokalnym, w szczególności wśród społeczności zamieszkujących	

Investment priority	9i - Active inclusion, including with a view to promoting equal opportunities and active participation, and improving employability
obszary zdegradowane, charakteryzujące się natężeniem negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych. W tym celu realizowane będą inicjatywy lokalne wzmacniające spójność społeczną w formule programów jak i niesformalizowanych działań, wykorzystujące różne formy pracy ze społecznościami, w szczególności oparte o samopomoc, budowanie kompetencji społecznych, których celem jest wzmocnienie także tych kompetencji społeczności, które prowadzą do wzmocnienia aktywności zawodowej jej członków. Powyższe działania realizowane będą w oparciu o dostępne zasoby ludzkie i podmiotowe, wzmacniające wolontariat i partycypację społeczną. Organizowanie społeczności lokalnej (środowiskowej pracy socjalnej) stanowi podstawę procesów rewitalizacji na obszarach miejskich, w tym prowadzonych w ramach ZIT/RIT oraz jako uzupełnienie działań podejmowanych na obszarach wiejskich komplementarnie do realizowanych LSR. Przykładowymi typami operacji realizowanymi w ramach PI 9.4 będą: • Inicjatywy, programy na rzecz wzmacniania potencjału społecznego i zawodowego lokalnych społeczności, w tym oparte o samopomoc i wolontariat; • Wsparcie lokalnych działań partnerskich i kooperacji służb publicznych oraz podmiotów różnych sektorów działających na rzecz włączenia społecznego. Cross-financing Planuje się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu dla działań będących integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności, warunkiem zastosowania mechanizmu finansowania krzyżowego pozostaje jednak priorytetowość finansowanego zagadnienia oraz jego bezwzględny związek z projektem i powodzeniem jego realizacji. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Główne grupy docelowe: • Społeczności lokalne zamieszkujące obszary zdegradowane, w tym w szczególności osoby wykluczone, zagrożone wykluczeniem społecznym oraz otoczenie tych osób w zakresie niezbędnym do wsparcia osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach programu,	

Investment priority	9i - Active inclusion, including with a view to promoting equal opportunities and active participation, and improving employability
Główni beneficjenci Wszystkie podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych, nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym m.in.: • Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne (m.in.: jednostki organizacyjne pomocy społecznej), • Organizacje pozarządowe działające w obszarze i na rzecz włączenia społecznego.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	9i - Active inclusion, including with a view to promoting equal opportunities and active participation, and improving employability
Cel szczegółowy 1 W ramach PI 9.4 przewiduje się możliwość zastosowania zarówno konkursowego jak i pozakonkursowego trybu wyboru projektów. W zakresie projektów pozakonkursowych zaplanowane wsparcie będzie wynikało przede wszystkim z realizacji zadań publicznych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej wskazanych w Ustawie o pomocy społecznej, tryb pozakonkursowy realizowany będzie z zastosowaniem kryteriów brzegowych dla realizowanych projektów opartych o współpracę międzysektorową oraz zlecanie zadań publicznych. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria horyzontalne promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną. Premiowane będą rozwiązania realizujące zasadę wielosektorowego partnerstwa w realizacji zadań. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w priorytecie. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja.	

Investment priority	9i - Active inclusion, including with a view to promoting equal opportunities and active participation, and improving employability
Cel szczegółowy 2 W ramach PI 9.4 przewiduje się możliwość zastosowania zarówno konkursowego jak i pozakonkursowego trybu wyboru projektów. Mając na uwadze zakres tematyczny interwencji przewidzianych do realizacji w ramach ZIT/RIT przewiduje się zastosowanie trybu pozakonkursowego – negocjacyjnego w stosunku do działań podejmowanych na obszarach rewitalizowanych, gdzie kompleksowe działania pozwolą na osiągnięcie w sposób bardziej efektywny, skuteczny oraz trwalszy efektów realizacji procesów rewitalizacji. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria horyzontalne, promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną. Premiowane będą rozwiązania realizujące zasadę wielosektorowego partnerstwa w realizacji zadań. Na etapie wyboru projektów premiowane będą projekty zlokalizowane na OSI. Odpowiednie terytorialne ukierunkowanie działań w tym zakresie przyczyni się do wzrostu spójności społecznej w regionie. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w priorytecie. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	9i - Active inclusion, including with a view to promoting equal opportunities and active participation, and improving employability
----------------------------	---

Investment priority	9i - Active inclusion, including with a view to promoting equal opportunities and active participation, and improving employability
Z uwagi na zakres i charakter interwencji oraz potencjalne grupy docelowe nie planuje się wykorzystania instrumentów zwrotnych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	9i - Active inclusion, including with a view to promoting equal opportunities and active participation, and improving employability
W ramach priorytetu inwestycyjnego 9.4 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		9i - Active inclusion, including with a view to promoting equal opportunities and active participation, and improving employability							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO04	inactive, not in education or training	Number	ESF	Less developed	0,00	0,00	2 300,00	LSI/KSI	roczna
CO16	participants with disabilities	Number	ESF	Less developed	0,00	0,00	5 715,00	LSI/KSI	roczna
CO20	number of projects fully or partially	Number	ESF	Less developed	0,00	0,00	85,00	LSI/KSI	roczna

Investment priority		9i - Active inclusion, including with a view to promoting equal opportunities and active participation, and improving employability							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
	implemented by social partners or non-governmental organisations								
901	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem w ramach programu	os.	ESF	Less developed			33 400,00	LSI/KSI	roczna
904	Liczba inicjatyw społecznych zrealizowanych w ramach programu	szt.	ESF	Less developed			215,00	LSI/KSI	roczna

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	9iv
Title of the Investment priority	Enhancing access to affordable, sustainable and high quality services, including health care and social services of general interest

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Wzrost dostępności i jakości usług zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu

Results that the Member States seek to achieve with Union support	Przyjęte w osi priorytetowej kierunki i zakresy interwencji są zgodne z przyjętymi celami na poziomie krajowym, wyznaczonym w <i>Umowie Partnerstwa</i> oraz odnoszą się do celów <i>Strategii Europa 2020</i>. Oczekiwanym efektem wsparcia będzie wzrost dostępności i wyrównanie dysproporcji terytorialnych w zakresie usług społecznych przekładający się na wzmocnienie kapitału społecznego województwa.
---	--

Table 4: Common result indicators for which a target value has been set and programme-specific result indicators corresponding to the specific objective (by investment priority and category of region) (for ESF)

Investment priority : 9iv - Enhancing access to affordable, sustainable and high quality services, including health care and social services of general interest														
ID	Indicator	Category of region	Measure ment unit for indicator	Common output indicator used as basis for target setting	Baseline value			Measure ment unit for baseline and target	Baseline year	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T			M	W	T		
CR05	disadvantaged participants engaged in job searching, education/ training, gaining a qualification, or in employment, including self-employment, upon leaving	Less developed	Number		0,00	0,00	0,00	Number	0	0,00	0,00	9 100,00	LSI/KSI	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	9iv - Enhancing access to affordable, sustainable and high quality services, including health care and social services of general interest
Świadczenie wysokiej jakości podstawowych usług publicznych i nieograniczony dostęp do nich jest warunkiem niezbędnym dla realizacji skutecznej i efektywnej polityki integracji społecznej i ekonomicznej. Realizacja usług pomocy społecznej, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, usług opiekuńczych i zdrowotnych jest szczególnie istotna w kontekście zapobiegania wykluczeniu społecznemu i ubóstwu[1], co zostało podkreślone także w <i>Position Paper dla Polski</i> zapisach <i>Umowy Partnerstwa</i> oraz znajduje swoje odzwierciedlenie w regionalnych dokumentach[2]. Zakres interwencji w obszarze zdrowia odzwierciedla kierunki i priorytety strategiczne określone w <i>Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe ramy strategiczne</i>. Na podstawie czynników społeczno-demograficznych, w tym zwłaszcza jednego z najwyższych w kraju wskaźników umieralności noworodków i małych	

Investment priority	9iv - Enhancing access to affordable, sustainable and high quality services, including health care and social services of general interest
dzieci, jednej z najniższych w kraju średniej lat przeżytych w zdrowiu i szybszego przekraczania progu niepełnosprawności oraz jednego z najczęstszych powodów korzystania z pomocy społecznej jakim jest na przestrzeni lat bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych[3] uznano, iż wszystkie powyższe usługi będą miały istotny wpływ na sytuację społeczno-ekonomiczną regionu, ale też będą ważne z punktu widzenia osiągnięcia wskaźników programowych oraz celów <i>Strategii Europa 2020</i>. Efektywność realizowanej usługi jest silnie zależna od sposobu i formy jej świadczenia, jednocześnie w przypadku usług publicznych istotne są nie tylko kryteria efektywności ekonomicznej, ale przede wszystkim społecznej. Dlatego oprócz działań dotyczących wzrostu jakości usług prowadzone będą działania wspierające procesy deinstytucjonalizacji, w szczególności tych usług, których większe efekty społeczne osiągnie się poprzez środowiskową i nieinstytucjonalną formułę ich świadczenia. Dotyczy to w szczególności wsparcia rodziny i pieczy zastępczej gdzie trwalsze efekty osiąga się poprzez wspieranie rozwoju rodzinnych form opieki nad dziećmi, ale także w zakresie usług opiekuńczych nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. Wsparcie podejmowane w ramach priorytetu będzie miało na celu podniesienie standardów jakościowych i ilościowych realizowanych usług, dlatego konieczna będzie koordynacja i monitorowanie usług na poziomie regionalnym, także w kontekście działań prowadzonych na poziomie krajowym[4] i ich wpływu na realizację działań w regionie. Pożądane będą działania mające charakter zintegrowanego świadczenia usług, zakładające zaangażowanie osób z nich korzystających, przy uwzględnieniu ich różnorodnych potrzeb. Oczekiwanym efektem wsparcia będzie wzrost dostępności i wyrównanie dysproporcji terytorialnych w zakresie usług społecznych przekładający się na wzmocnienie kapitału społecznego województwa. Przykładowymi typami operacji realizowanymi w ramach PI 9.7 będą: • Świadczenie usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej: • o charakterze profilaktycznym i prewencyjnym skierowane do dzieci i młodzieży • wsparcie i rozwój form pieczy zastępczej związanych z procesem deinstytucjonalizacji, • wsparcie i rozwój systemu opieki nad rodziną (w tym usług wsparcia rodziny), • Wsparcie i pomoc w tworzeniu warunków mieszkaniowych z uwzględnieniem specyficznych potrzeb jako działania związane z procesem deinstytucjonalizacji (np. mieszkania wykorzystywane na rodzinne domy dziecka, mieszkania socjalne, chronione, wspomagane); • Działania na rzecz rozwoju kompleksowej opieki zdrowotnej zwiększenia jakości i dostępności usług zdrowotnych (w tym min. wsparcie kompleksowej opieki nad matką i dzieckiem, diagnostyka wad rozwojowych i leczenie chorób cywilizacyjnych u dzieci, rehabilitacja dzieci	

Investment priority	9iv - Enhancing access to affordable, sustainable and high quality services, including health care and social services of general interest
zagrożonych niepełnosprawnością i niepełnosprawnych); • Ułatwianie osobom zależnym dostępu do usług skierowanych do osób zależnych poprzez działania jakościowe i ilościowe, w tym usług opiekuńczych instytucjonalnych i realizowanych w środowisku (min. domów pomocy społecznej, zakładów opiekuńczo – leczniczych, zakładów pielęgnacyjno – opiekuńczych, rodzinnych domów pomocy) oraz specjalistycznych usług opiekuńczych i zdrowotnych; • Ułatwianie dostępu do usług towarzyszących procesowi usamodzielniania się osobom wykluczonym; • Koordynacja i monitorowanie usług społecznych i zdrowotnych w regionie. Cross-financing Planuje się wykorzystanie mechanizmu cross-finansingu dla działań będących integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności, warunkiem zastosowania mechanizmu finansowania krzyżowego pozostaje jednak priorytetowość finansowanego zagadnienia oraz jego bezwzględny związek z projektem i powodzeniem jego realizacji. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Główne grupy docelowe: • Osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie; • Rodziny w zakresie systemu wspierania rodziny, osoby sprawujące pieczę zastępczą; • Osoby zależne w zakresie usług opiekuńczych; • Kobiety w ciąży, dzieci oraz młodzież w zakresie ochrony zdrowia, w tym diagnostyki i programów profilaktycznych i rehabilitacyjnych w zakresie chorób rozwojowych i cywilizacyjnych; • Podmioty realizujące usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, społeczne i zdrowotne wyłącznie w zakresie działań podnoszących standard i jakość usług. Główni beneficjenci:	

Investment priority	9iv - Enhancing access to affordable, sustainable and high quality services, including health care and social services of general interest
Wszystkie podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych, nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych) • Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne (jednostki organizacyjne pomocy społecznej; jednostki organizacyjne wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej), samorząd województwa; • Podmioty ekonomii społecznej prowadzące działalność statutową lub gospodarczą w obszarze usług publicznych; • Podmioty lecznicze wymienione w ustawie o działalności leczniczej. [1]Europejska platforma współpracy w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym: europejskie ramy na rzecz spójności społecznej i terytorialnej; Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów; Bruksela, dnia 16.12.2010 KOM(2010) 758 wersja ostateczna; str. 8. [2] Patrz rekomendacje wskazane w Ocenie zasobów pomocy społecznej, ROPS Katowice, 2013 r., Raporcie Ubóstwo w Województwie Śląskim, skala, przyczyny, skutki. Katowice Kwiecień 2012 (w ramach OIS), gdzie mowa o wyrównywaniu różnic w dostępie do specjalistycznych jednostek pomocy społecznej, rozwój pozainstytucjonalnej pieczy zastępczej i wsparcie rodziny, rozwój usług socjalnych dla osób korzystających z pomocy społecznej oraz w Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020 gdzie jako główne cele wskazuje się m.in.: wspieranie rodzin, działania na rzecz dzieci i młodzieży w kontekście dezorganizacji rodziny i społeczeństwa, [3] Patrz diagnoza na podstawie danych statystycznych GUS, ROPS op. cit., oraz w <i>Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020. Krajowe ramy strategiczne</i> str. 22-26. [4] W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój podejmowane będą działania systemowe m.in.: w zakresie zmniejszenia kosztów oraz wzrostu efektywności systemu pomocy społecznej m.in.: w zakresie standardów opieki nad osobami zależnymi i systemu opieki zdrowotnej.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	9iv - Enhancing access to affordable, sustainable and high quality services, including health care and social services of general interest
W ramach PI 9.7 przewiduje się możliwość zastosowania zarówno konkursowego jak i pozakonkursowego trybu wyboru projektów. Wsparcie zintegrowane jest szczególnie ważne w odniesieniu do terytorialnej koncentracji problemów, dlatego stosunku do usług znajdujących się m.in.: w obszarze wsparcia dzieci i młodzieży oraz rodzin, w tym pieczy zastępczej oraz innych zidentyfikowanych w obszarze polityki społecznej jako niezbędne dla wsparcia rozwoju terytorium, dla którego realizowana będzie strategia rozwoju realizowanym trybem będzie tryb pozakonkursowy – negocjacyjny (ZIT/RIT). Działania w ramach priorytetu inwestycyjnego 9.7 stanowią dopełnienie przewidzianego do realizacji kompleksowego katalogu działań w obszarze rewitalizacji. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria horyzontalne promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną. Ponadto, premiowane będą rozwiązania realizowane w ramach partnerstwa wielosektorowego, w szczególności podejmowanych we współpracy sektora publicznego z przedsiębiorstwami społecznymi i podmiotami ekonomii społecznej. Na etapie wyboru projektów premiowane będą projekty zlokalizowane na OSI. Odpowiednie terytorialne ukierunkowanie działań w tym zakresie przyczyni się do wzrostu spójności społecznej w regionie. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w priorytecie. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	9iv - Enhancing access to affordable, sustainable and high quality services, including health care and social services of general interest
Z uwagi na zakres i charakter interwencji oraz potencjalne grupy docelowe nie planuje się wykorzystania instrumentów zwrotnych.	

Investment priority	9iv - Enhancing access to affordable, sustainable and high quality services, including health care and social services of general interest

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	9iv - Enhancing access to affordable, sustainable and high quality services, including health care and social services of general interest
W ramach priorytetu inwestycyjnego 9.7 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		9iv - Enhancing access to affordable, sustainable and high quality services, including health care and social services of general interest							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO16	participants with disabilities	Number	ESF	Less developed	0,00	0,00	13 500,00	LSI/KSI	roczna
902	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi lub zdrowotnymi w programie	os.	ESF	Less developed			59 000,00	LSI/KSI	roczna

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	9v
Title of the Investment priority	Promoting social entrepreneurship and vocational integration in social enterprises and the social and solidarity economy in order to facilitate access to employment

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Wzrost ilości i stabilności miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej w regionie.
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Przyjęte w osi priorytetowej kierunki i zakresy interwencji są zgodne z przyjętymi celami na poziomie krajowym, wyznaczonym w <i>Umowie Partnerstwa</i> oraz odnoszą się do celów <i>Strategii Europa 2020</i> . Spodziewanym efektem realizacji wsparcia będzie wzrost efektywności usług świadczonych na rzecz podmiotów ekonomii społecznej oraz wzrost trwałych miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej.

Table 4: Common result indicators for which a target value has been set and programme-specific result indicators corresponding to the specific objective (by investment priority and category of region) (for ESF)

Investment priority : 9v - Promoting social entrepreneurship and vocational integration in social enterprises and the social and solidarity economy in order to facilitate access to employment														
ID	Indicator	Category of region	Measure ment unit for indicator	Common output indicator used as basis for target setting	Baseline value			Measure ment unit for baseline and target	Baseline year	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T			M	W	T		
903	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych.	Less developed	szt.		0,00	0,00	0,00	Number	0	0,00	0,00	640,00	LSI/KSI	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	9v - Promoting social entrepreneurship and vocational integration in social enterprises and the social and solidarity economy in order to facilitate access to employment
Sektor ekonomii społecznej może pełnić istotną rolę w osiągnięciu spójności społecznej i terytorialnej oraz zwalczaniu ubóstwa w regionie [1]. Jednym z zaleceń wyrażonych w <i>Position Paper</i> jest wspieranie przedsiębiorstw społecznych zapewniających opiekę zdrowotną i usługi społeczne świadczone w interesie ogólnym. Gospodarka społeczna dotychczas w sposób niewystarczający była dostrzegana jako element efektywnego systemu wsparcia i generator miejsc pracy dla osób, które doświadczyły wykluczenia społecznego i mają trudności w funkcjonowaniu na rynku pracy. Podmioty ekonomii społecznej postrzegane są w województwie śląskim przez sektor publiczny jako potencjalny dostawca usług dla społeczności [2] ponieważ często zakorzenione lokalnie są znakomitą przestrzenią dla rozwijania przedsiębiorczości mającej, poza wymiarem gospodarczym, wyraźny wymiar społeczny. Realizowane będzie wsparcie na rzecz budowania przestrzeni sprzyjającej rozwojowi i funkcjonowaniu podmiotów ekonomii społecznej, zwłaszcza w obliczu zmian społeczno-demograficznych, które będą silnie oddziaływały na lokalne społeczności. Jednym z pożądanych działań będzie stosowanie	

Investment priority	9v - Promoting social entrepreneurship and vocational integration in social enterprises and the social and solidarity economy in order to facilitate access to employment
narzędzi wspierających rozwój podmiotów ekonomii społecznej w zakresie realizacji usług i zadań publicznych oraz wspieranie lokalnych kooperatyw na rzecz rozwoju ekonomii społecznej oraz wzmacnianie partycypacji społecznej, co poparte jest wynikami analiz regionalnych[3]. Jednocześnie warunkiem efektywnego funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej na rynku są dobrze wykwalifikowane kadry oraz dostęp do kompleksowego doradztwa, w tym zwłaszcza biznesowego, szkoleń, animacji - dlatego kluczowym będzie realizowanie wsparcia na rzecz podmiotów ekonomii społecznej przez instytucje, które spełniają określone kryteria, dające gwarancję jakości świadczonych usług z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb. Przykładowymi typami operacji realizowanymi w ramach PI 9.8 będą: • Świadczenie profilowanych usług doradczych, wspierających na rzecz podmiotów ekonomii społecznej; • Wsparcie dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym za pośrednictwem podmiotów ekonomii społecznej, w tym na zakładanie przedsiębiorstw społecznych; • Świadczenie usług animacyjnych i inkubacyjnych na poziomie lokalnym w zakresie m.in.: • wsparcia dla budowy i funkcjonowania partnerstw publiczno-społecznych na rzecz rozwoju ekonomii społecznej i tworzenia lokalnych kooperatyw, • usług animacji lokalnej na rzecz rozwoju organizacji obywatelskich oraz partycypacji społecznej. • Wsparcie działań w zakresie poszukiwania i wdrażania długookresowych źródeł finansowania podmiotów ekonomii społecznej oraz instytucji wspierających ekonomię społeczną oraz inicjatyw rozwijających przedsiębiorczość społeczną; • Koordynacja i monitorowanie rozwoju ekonomii społecznej na poziomie regionalnym. Cross-financing Planuje się wykorzystanie mechanizmu cross-finansingu dla działań będących integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności, warunkiem zastosowania mechanizmu finansowania krzyżowego pozostaje jednak priorytetowość finansowanego zagadnienia oraz jego bezwzględny związek z projektem i powodzeniem jego realizacji. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.	

Investment priority	9v - Promoting social entrepreneurship and vocational integration in social enterprises and the social and solidarity economy in order to facilitate access to employment
Główne grupy docelowe: • Podmioty ekonomii społecznej[4] i ich pracownicy; • Jednostki sektora finansów publicznych; • Partnerzy społeczni i gospodarczy; • osoby fizyczne w zakresie doradztwa i szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do założenia i/lub prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej. Główni beneficjenci: Wszystkie podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych, nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym m.in.: • Samorząd województwa; • Akredytowane podmioty świadczące usługi na rzecz podmiotów ekonomii społecznej; • Organizacje pozarządowe działające w obszarze i na rzecz włączenia społecznego. [1] Szerzej w raporcie z badania jakościowego. pt.: "Jednostki samorządu terytorialnego wobec wyzwań sektora ekonomii społecznej w województwie śląskim". Katowice 2012 r., str. 11 -12, 46-48 gdzie wymieniane są m.in.: usługi opiekuńcze, usługi medyczne, profilaktyka zdrowia [2]Ibidem. [3] „Jednostki samorządu ...” op. cit. str. 15-20, 33-34.	

Investment priority	9v - Promoting social entrepreneurship and vocational integration in social enterprises and the social and solidarity economy in order to facilitate access to employment
[4] W rozumieniu Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	9v - Promoting social entrepreneurship and vocational integration in social enterprises and the social and solidarity economy in order to facilitate access to employment
W ramach priorytetu inwestycyjnego 9.8 przewiduje się możliwość zastosowania zarówno konkursowego jak i pozakonkursowego trybu wyboru projektów. Tryb wyboru działań realizowanych w PI 9.8 wynika z przyjętego na poziomie regionalnym modelu wsparcia i funkcjonowania ekonomii społecznej (w oparciu o założenia <i>Wieloletniego regionalnego planu działań na rzecz promocji i upowszechnienia ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie śląskim na lata 2012-2020 oraz Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej</i>), w zakresie świadczenia usług na rzecz podmiotów ekonomii społecznej stosowany będzie tryb konkursowy, w trybie pozakonkursowym realizowane będą działania koordynujące i monitorujące rozwój ekonomii społecznej. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria horyzontalne promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną. Ponadto, premiowane będą rozwiązania realizujące oraz zasadę partnerstwa wielosektorowego w realizacji zadań. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w priorytecie. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	9v - Promoting social entrepreneurship and vocational integration in social enterprises and the social and solidarity economy in order to facilitate access to employment
----------------------------	---

Investment priority	9v - Promoting social entrepreneurship and vocational integration in social enterprises and the social and solidarity economy in order to facilitate access to employment
Z uwagi na zakres i charakter interwencji oraz potencjalne grupy docelowe nie planuje się wykorzystania instrumentów zwrotnych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	9v - Promoting social entrepreneurship and vocational integration in social enterprises and the social and solidarity economy in order to facilitate access to employment
W ramach priorytetu inwestycyjnego 9.8 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		9v - Promoting social entrepreneurship and vocational integration in social enterprises and the social and solidarity economy in order to facilitate access to employment							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
901	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem w ramach programu	os.	ESF	Less developed			1 400,00	LSI/KSI	roczna
906	Liczba podmiotów	szt.	ESF	Less developed			680,00	LSI/KSI	roczna

Investment priority		9v - Promoting social entrepreneurship and vocational integration in social enterprises and the social and solidarity economy in order to facilitate access to employment							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
	ekonomii społecznej objętych wsparciem								

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	9vi
Title of the Investment priority	Community-led local development strategies

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Poprawa szans rozwojowych i spójności społecznej społeczności zamieszkujących obszary peryferyjne.
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Przyjęte w osi priorytetowej kierunki i zakresy interwencji są zgodne z przyjętymi celami na poziomie krajowym, wyznaczonym w <i>Umowie Partnerstwa</i> oraz odnoszą się do celów <i>Strategii Europa 2020</i> . Spodziewanym efektem realizowanego wsparcia będzie wzmocnienie potencjału rozwojowego obszarów peryferyjnych.

Table 4: Common result indicators for which a target value has been set and programme-specific result indicators corresponding to the specific objective (by investment priority and category of region) (for ESF)

Investment priority : 9vi - Community-led local development strategies														
ID	Indicator	Category of region	Measure ment unit for indicator	Common output indicator used as basis for target setting	Baseline value			Measure ment unit for baseline and target	Baseline year	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T			M	W	T		
CR05	disadvantaged participants engaged in job searching, education/ training, gaining a qualification, or in employment, including self-employment, upon leaving	Less developed	Number		0,00	0,00	0,00	Number	0	0,00	0,00	1 600,00	LSI/KSI	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	9vi - Community-led local development strategies
Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) zgodnie z założeniami wskazanymi w Umowie Partnerstwa poprzez zwiększenie udziału społeczności lokalnych w programowaniu i zarządzaniu rozwojem danego obszaru, pozwoli na wzmocnienie szans rozwojowych i spójności społecznej na obszarach wiejskich. Przedsięwzięcia realizowane za pomocą instrumentu RLKS będą obejmowały wsparcie dostępności podstawowych dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe; działania z zakresu rynku pracy oraz stymulacja wewnętrznego potencjału gospodarczego; zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Narzędziem wyznaczającym kierunki działania będą Lokalne Strategie Rozwoju tworzone przy udziale samorządu lokalnego, sektora pozarządowego oraz prywatnego przy zaangażowaniu społeczności,	

Investment priority	9vi - Community-led local development strategies
służące odnowie społeczno-gospodarczej obszarów wiejskich. Instrument terytorialny <i>Rozwój lokalny kierowany przez społeczność</i> będzie wdrażany w formule pośredniej na zasadach zgodnych z zapisami <i>Umowy Partnerstwa</i>. Cross-financing Nie planuje się wykorzystania mechanizmu cross-financingu. Główne grupy docelowe: Społeczności lokalne zamieszkujące obszary peryferyjne, w tym w szczególności osoby wykluczone, zagrożone wykluczeniem społecznym oraz otoczenie tych osób w zakresie niezbędnym do wsparcia osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach programu Główni Beneficjenci, w szczególności: Wszystkie podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych, nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym, m.in.: • Lokalne Grupy Działania; • Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; • Podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych; • Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; • Organizacje pozarządowe; • Przedsiębiorcy;	

Investment priority	9vi - Community-led local development strategies
• Porozumienia ww. podmiotów; • Podmioty działające w oparciu o umowę/ porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe).	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	9vi - Community-led local development strategies
W ramach instrumentu RLKS stosowany będzie konkursowy tryb wyboru projektów. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w priorytecie. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	9vi - Community-led local development strategies
W ramach priorytetu inwestycyjnego 9.9 nie planuje się wykorzystywania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	9vi - Community-led local development strategies
----------------------------	--

W ramach priorytetu inwestycyjnego 9.9 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		9vi - Community-led local development strategies							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO19	from rural areas	Number	ESF	Less developed	0,00	0,00	5 900,00	LSI/KSI	roczna
CO20	number of projects fully or partially implemented by social partners or non-governmental organisations	Number	ESF	Less developed	0,00	0,00	125,00	LSI/KSI	roczna
901	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem w ramach programu	os.	ESF	Less developed			8 200,00	LSI/KSI	roczna

2.A.7 Social innovation, transnational cooperation and contribution to thematic objectives 1-7

Priority axis	IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

2.A.8 Performance framework

Table 6: Performance framework of the priority axis

Priority axis			IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE										
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator, where appropriate
						M	W	T	M	W	T		
CO16	O	participants with disabilities	3233194	ESF	Less developed	0	0	0	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy interwencję finansowaną przez ponad 50% alokacji przypadającej na oś priorytetową
Fin	F	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844	ESF	Less developed	0	0	% alokacji	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy rzeczywiste tempo ponoszenia i weryfikowania wydatków kwalifikowalnych w projektach
901	O	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem w ramach programu	os.3463844	ESF	Less developed	0	0	0	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy interwencję finansowaną przez ponad 50% alokacji przypadającej na oś priorytetową
902	O	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi lub zdrowotnymi w programie	os.3463844	ESF	Less developed	0	0	0	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy interwencję finansowaną przez ponad 50% alokacji przypadającej na oś priorytetową

Additional qualitative information on the establishment of the performance framework

2.A.9 Categories of intervention

Categories of intervention corresponding to the content of the priority axis based on a nomenclature adopted by the Commission, and indicative breakdown of Union support.

Tables 7-11: Categories of intervention

Table 7: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis		IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ESF	Less developed	109. Active inclusion, including with a view to promoting equal opportunities and active participation, and improving employability	129 654 258,00
ESF	Less developed	112. Enhancing access to affordable, sustainable and high-quality services, including health care and social services of general interest	82 811 405,00
ESF	Less developed	113. Promoting social entrepreneurship and vocational integration in social enterprises and the social and solidarity economy in order to facilitate access to employment	30 527 715,00
ESF	Less developed	114. Community-led local development strategies	16 000 000,00

Table 8: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ESF	Less developed	01. Non-repayable grant	258 993 378,00

Table 9: Dimension 3 - Territory type

Priority axis		IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ESF	Less developed	01. Large Urban areas (densely populated >50 000 population)	157 945 696,00
ESF	Less developed	02. Small Urban areas (intermediate density >5 000 population)	48 598 676,00
ESF	Less developed	03. Rural areas (thinly populated)	52 449 007,00

Table 10: Dimension 4 - Territorial delivery mechanisms

Priority axis		IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ESF	Less developed	01. Integrated Territorial Investment – Urban	39 737 924,00
ESF	Less developed	02. Other integrated approaches to sustainable urban development	29 386 356,00
ESF	Less developed	03. Integrated Territorial Investment - Other	13 717 560,00
ESF	Less developed	06. Community-led local development initiatives	16 000 000,00
ESF	Less developed	07. Not applicable	160 151 538,00

Table 11: Dimension 6 - ESF secondary theme (ESF and YEI only)

Priority axis		IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	
Fund	Category of region	Code	€ amount

2.A.10 Summary of the planned use of technical assistance including, where necessary, actions to reinforce the administrative capacity of authorities involved in the management and control of the programmes and beneficiaries (where appropriate)

Priority axis:	IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

2.A.1 Priority axis

ID of the priority axis	V
Title of the priority axis	OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW

- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments
- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments set up at Union level
- ☐ The entire priority axis will be implemented through community-led local development
- ☐ For the ESF: The entire priority axis is dedicated to social innovation or to transnational cooperation, or both

2.A.2 Justification for the establishment of a priority axis covering more than one category of region, thematic objective or fund (where applicable)

W obrębie osi priorytetowej V – Ochrona Środowiska i Efektywne Wykorzystanie Zasobów – zaplanowano wsparcie priorytetów inwestycyjnych z celu tematycznego 6 zachowanie i ochrona środowiska oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami oraz z wybranych priorytetów inwestycyjnych celu tematycznego 5 promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem. Koncentracja ww. zakresu interwencji w ramach jednej osi zapewni spójność w realizacji działań powiązanych ze sobą i silniej przyczyni się do osiągnięcia sformułowanych celów związanych ze zwiększeniem konkurencyjności gospodarki, efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz poprawą zdolności adaptacji do zmian klimatu. Sprzyjające realizacji sformułowanych celów będą działania wynikające z przygotowanych przez samorządy Strategii ZIT/RIT, zawierających elementy planów gospodarki niskoemisyjnej. Taka integracja działań w jednej osi priorytetowej, w połączeniu z działaniami w pozostałych osiach priorytetowych przyczyni się do lepszej realizacji celów zrównoważonego gospodarowania zasobami oraz poprawy stanu środowiska.

W ramach osi priorytetowej V uwzględniono zasadę zrównoważonego rozwoju poprzez zaprogramowanie przedsięwzięć nakierowanych na synergię celów gospodarczych, społecznych i ochrony środowiska.

Praktycznym sposobem wprowadzenia ww. zasady dla każdego priorytetu inwestycyjnego w osi priorytetowej V będzie ustalenie minimalnych wymogów, ewentualnie wprowadzenie odpowiednich premii w kryteriach wyboru projektów np. związanych z efektywnym wykorzystaniem zasobów w

odniesieniu do realizowanych przedsięwzięć, w Szczegółowym Opisie Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

2.A.3 Fund, category of region and calculation basis for Union support

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)	Category of region for outermost regions and northern sparsely populated regions (where applicable)
ERDF	Less developed	Total	

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	5b
Title of the Investment priority	Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	5.2
Title of the specific objective	Skuteczna i efektywna pomoc mieszkańcom regionu w sytuacjach wystąpienia klęsk żywiołowych
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 5.2 jest spójny z celami głównym i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności gospodarki oraz poprawa zdolności adaptacji do zmian klimatu oraz rozwój systemów zarządzania zagrożeniami</i>. Planowanymi rezultatami wsparcia wyposażenia jednostek ochotniczej straży pożarnej w sprzęt niezbędny do przeciwdziałania i usuwania skutków klęsk żywiołowych będą lepsza gotowość, wyposażenie i wzmocnienie potencjału służb ratowniczych do niesienia pomocy poszkodowanym w wyniku wystąpienia niekorzystnych zjawisk oraz szybsze dotarcie

	do miejsca zdarzenia. Ponadto, dzięki ww. działaniom, wzrośnie w regionie skuteczność ograniczania skutków klęsk żywiołowych.
--	---

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		5.2 - Skuteczna i efektywna pomoc mieszkańcom regionu w sytuacjach wystąpienia klęsk żywiołowych						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
52	Udział interwencji, w których czas przybycia pierwszego podmiotu ratowniczego od zgłoszenia do przybycia na miejsce zdarzenia nie przekroczył 5 minut w liczbie zdarzeń ogółem	[%]	Less developed	28,13	2013	29,13	KG PSP	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	5b - Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems
Opis planowanych przedsięwzięć W ramach osi priorytetowej V RPO WSL 2014-2020, w zakresie priorytetu inwestycyjnego 5.2, wspierane będą działania polegające na wyposażeniu jednostek ochotniczej straży pożarnej w sprzęt niezbędny do przeciwdziałania i usuwania skutków klęsk żywiołowych. Realizacja zaprogramowanych działań przyczyni się do skuteczniejszej i efektywniejszej pomocy mieszkańcom regionu w sytuacjach wystąpienia zjawisk katastrofalnych. Główni Beneficjenci, w szczególności: • Organizacje pozarządowe. Cross-financing W ramach priorytetu inwestycyjnego 5.2 nie przewiduje się zastosowania cross-financingu.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	5b - Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems
Opis kierunkowych zasad wyboru projektów	

Investment priority	5b - Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems
Typ projektu, planowany w osi priorytetowej V Ochrona środowiska i efektywne wykorzystywanie zasobów RPO WSL 2014-2020, wpisuje się priorytet inwestycyjny 5.2 i realizowany będzie w formule konkursowej. Działania z zakresu ochrony przed powodzią określone zostaną na podstawie przygotowywanych map ryzyka powodziowego i planów zarządzania ryzykiem powodziowym, które stanowią wymóg dyrektywy powodziowej. Dodatkowo, w zakresie kryteriów formalnych, wskazuje się stan gotowości projektu do realizacji. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	5b - Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems
W ramach priorytetu inwestycyjnego 5.2 nie planuje się wykorzystywania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	5b - Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems
----------------------------	--

Opis planowanego zastosowania dużych projektów

W ramach priorytetu inwestycyjnego 5.2 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		5b - Promoting investment to address specific risks, ensuring disaster resilience and developing disaster management systems							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
61	Liczba jednostek służb ratowniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof	[szt.]	ERDF	Less developed			159,00	LSI/KSI	roczna

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	6a
Title of the Investment priority	Investing in the waste sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	6.1
Title of the specific objective	Zmniejszenie ilości odpadów zagrażających mieszkańcom regionu oraz środowisku
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 6.1 jest spójny z celami głównym i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności gospodarki</i> oraz <i>zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz ich zachowanie</i>. Planowanymi rezultatami wsparcia budowy/rozwoju/modernizacji zakładów odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, budowy instalacji do zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych będą: poprawa jakości życia ludzi dzięki zapewnieniu lepszego stanu środowiska, likwidacja uciążliwości związanych ze składowaniem odpadów oraz ponowne wykorzystanie surowców.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		6.1 - Zmniejszenie ilości odpadów zagrażających mieszkańcom regionu oraz środowisku						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
62	Udział masy składowanych odpadów komunalnych w masie zebranych odpadów komunalnych	[%]	Less developed	81,70	2012	41,66	GUS	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	6a - Investing in the waste sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements
Opis planowanych przedsięwzięć W ramach priorytetu inwestycyjnego 6.1 wspierane będą działania, polegające na budowie/rozwaju/modernizacji zakładów odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, budowie instalacji do zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych (w ramach realizowanej interwencji zapewnione zostanie odpowiednie postępowanie z osadami ściekowymi) oraz kompleksowym unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest. Realizacja zaprogramowanych działań przyczyni się do poprawy konkurencyjności regionalnej gospodarki, poprzez zmniejszenie ilości odpadów zagrażających mieszkańcom regionu oraz środowisku. Główni Beneficjenci, w szczególności: • Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; • Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej); • Porozumienia podmiotów wyżej wymienionych reprezentowane przez lidera; • Podmioty działające w oparciu o umowę/porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe); • Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; • Towarzystwa budownictwa społecznego.	

Investment priority	6a - Investing in the waste sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements
Cross-financing W ramach priorytetu inwestycyjnego 6.1 nie przewiduje się wykorzystania mechanizmu cross-financingu.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	6a - Investing in the waste sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements
Opis kierunkowych zasad wyboru projektów W celu zwiększenia efektywności i komplementarności wsparcia w zakresie budowy/rozwoju/modernizacji zakładów odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, budowy instalacji do zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych (w ramach realizowanej interwencji zapewnione zostanie odpowiednie postępowanie z osadami ściekowymi) oraz kompleksowego unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest, interwencja planowana jest do realizacji w ramach ZIT/RIT w trybie pozakonkursowym negocjacyjnym. Zastosowanie ZIT/RIT pozwoli na dostosowanie interwencji do specyficznych potencjałów i deficytów poszczególnych terytoriów. Wsparcie zostanie skierowane na przedsięwzięcia wynikające ze Strategii ZIT/RIT. Decyzja o zastosowaniu ścieżki pozakonkursowej podyktowana jest wkładem ZIT/RIT do realizacji celów szczegółowych priorytetu oraz przyspieszeniem i intensyfikacją wystąpienia jego częściowych i docelowych efektów, w szczególności wskaźników produktu i rezultatu. Instytucja Zarządzająca programem może podjąć decyzję o zastosowaniu konkursowej ścieżki wyboru projektów w przypadku niewykorzystania alokacji w ramach ZIT/RIT lub zagrożenia realizacji założonych dla osi priorytetowej rezultatów wsparcia. Szczegółowe zasady realizacji ZIT/RIT znajdują się w rozdziale 4. <i>Zintegrowane Podejście Terytorialne</i>. W zakresie projektów związanych z gospodarką odpadami w ramach priorytetu inwestycyjnego 6.1 RPO WSL 2014-2020 wspierane będą inwestycje dla których podstawą będą: dyrektywa 2008/98/WE ws. <i>odpadów</i> (ramowa dyrektywa odpadowa) i dyrektywa 1999/31/WE ws. <i>składowania odpadów</i> (dyrektywa składowiskowa), <i>Wojewódzki plan gospodarki odpadami</i> (WPGO) i wskazane w nim zadania oraz plan inwestycyjny w zakresie gospodarki	

Investment priority	6a - Investing in the waste sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements
odpadami komunalnymi, zatwierdzony przez ministra właściwego ds. środowiska, a stanowiący uzupełnienie WPGO. Dodatkowo, w zakresie kryteriów formalnych, wskazuje się stan gotowości projektu do realizacji. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	6a - Investing in the waste sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements
Opis planowanego wykorzystania instrumentów finansowych W ramach priorytetu inwestycyjnego 6.1 nie planuje się wykorzystywania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	6a - Investing in the waste sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements
----------------------------	---

Opis planowanego zastosowania dużych projektów

W ramach priorytetu inwestycyjnego 6.1 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		6a - Investing in the waste sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
63	Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów	[szt.]	ERDF	Less developed			6,00	LSI/KSI	roczna
64	Masa wycofanych z użytkowania i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest	[Mg]	ERDF	Less developed			4 457,00	LSI/KSI	roczna

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	6b
-------------------------------	----

ID of the investment priority	6b
Title of the Investment priority	Investing in the water sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	6.2
Title of the specific objective	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 6.2 jest spójny z celami głównym i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności gospodarki</i> oraz <i>zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz ich zachowanie</i>. Planowanymi rezultatami wsparcia budowy i modernizacji sieci kanalizacyjnych dla ścieków komunalnych oraz budowy i modernizacji sieci kanalizacji deszczowej, budowy i modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych oraz budowy i modernizacji systemów zaopatrzenia w wodę będą: ograniczenie zużycia wody, zmniejszenie ilości ścieków nieoczyszczonych ogółem wprowadzanych do rzek itd., zwiększenie odsetka oczyszczonych ścieków komunalnych oraz zwiększenie odsetka ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków na terenie województwa śląskiego.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		6.2 - Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
65	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków	[%]	Less developed	76,20	2012	85,80	GUS	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	6b - Investing in the water sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements
Opis planowanych przedsięwzięć W ramach priorytetu inwestycyjnego 6.2 priorytetowe będą działania, polegające na: budowie i modernizacji sieci kanalizacyjnych dla ścieków komunalnych oraz budowie i modernizacji sieci kanalizacji deszczowej; budowie i modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych oraz budowie i modernizacji systemów zaopatrzenia w wodę, dodatkowo możliwe będzie wsparcie budowy systemów indywidualnych oczyszczania ścieków na terenach zabudowy rozproszonej. Realizacja zaprogramowanych działań przyczyni się do poprawy konkurencyjności regionalnej gospodarki poprzez zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych. Główni Beneficjenci, w szczególności: • Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; • Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej); • Porozumienia podmiotów wyżej wymienionych reprezentowane przez lidera; • Podmioty działające w oparciu o umowę/porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe).	

Investment priority	6b - Investing in the water sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements
Cross-financing W ramach priorytetu inwestycyjnego 6.2 nie przewiduje się zastosowania mechanizmu cross-financingu.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	6b - Investing in the water sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements
Opis kierunkowych zasad wyboru projektów W celu zwiększenia efektywności i komplementarności wsparcia w zakresie budowy i modernizacji sieci kanalizacyjnych dla ścieków komunalnych oraz budowy i modernizacji sieci kanalizacji deszczowej; budowy i modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych oraz budowy i modernizacji systemów zaopatrzenia w wodę; budowy systemów indywidualnych oczyszczania ścieków na terenach zabudowy rozproszonej, interwencja planowana jest do realizacji w ramach ZIT/RIT w trybie pozakonkursowym negocjacyjnym. Zastosowanie ZIT/RIT pozwoli na dostosowanie interwencji do specyficznych potencjałów i deficytów poszczególnych terytoriów. Wsparcie zostanie skierowane na przedsięwzięcia wynikające ze Strategii ZIT/RIT. Decyzja o zastosowaniu ścieżki pozakonkursowej podyktowana jest wkładem ZIT/RIT do realizacji celów szczegółowych priorytetu oraz przyspieszeniem i intensyfikacją wystąpienia jego częściowych i docelowych efektów, w szczególności wskaźników produktu i rezultatu. Instytucja Zarządzająca programem może podjąć decyzję o zastosowaniu konkursowej ścieżki wyboru projektów w przypadku niewykorzystania alokacji w ramach ZIT/RIT lub zagrożenia realizacji założonych dla osi priorytetowej rezultatów wsparcia. Szczegółowe zasady realizacji ZIT/RIT znajdują się w rozdziale 4. <i>Zintegrowane Podejście Terytorialne</i>. W zakresie projektów związanych z gospodarką wodno-ściekową w ramach priorytetu inwestycyjnego 6.2 RPO WSL 2014-2020 wspierane będą inwestycje, dla których podstawą będą: dyrektywa 91/271/EWG <i>dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych</i> (tzw. dyrektywa ściekowa) oraz wdrażający ww. dyrektywę <i>Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych</i>. Dodatkowo, w zakresie kryteriów formalnych, wskazuje się stan	

Investment priority	6b - Investing in the water sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements
gotowości projektu do realizacji. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	6b - Investing in the water sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements
W ramach priorytetu inwestycyjnego 6.2 nie planuje się wykorzystywania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	6b - Investing in the water sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements
Opis planowanego zastosowania dużych projektów W ramach priorytetu inwestycyjnego 6.2 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		6b - Investing in the water sector to meet the requirements of the Union's environmental acquis and to address needs, identified by the Member States, for investment that goes beyond those requirements							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
66	Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych	[szt.]	ERDF	Less developed			13,00	LSI/KSI	roczna
67	Długość sieci kanalizacji sanitarnej	[km]	ERDF	Less developed			198,00	LSI/KSI	roczna
68	Długość sieci wodociągowej	[km]	ERDF	Less developed			158,00	LSI/KSI	roczna

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	6c
Title of the Investment priority	Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	6.3
Title of the specific objective	Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz rozwój zasobów kultury

Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 6.3 jest spójny z celami głównym i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności gospodarki</i> oraz <i>zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz ich zachowanie</i>. Planowanym rezultatem wsparcia działań w ramach ochrony dziedzictwa kulturowego oraz rozwoju zasobów kultury będzie zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu w pełni wykorzystującego swoje zasoby kulturowe poprzez wzrost wydatków ogółem na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego. Realizacja w/w przedsięwzięć przyczyni się także do uzyskania realnych korzyści ekonomicznych i pojawienia się nowych możliwości inwestycyjnych stymulujących lokalne gospodarki.
---	--

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		6.3 - Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz rozwój zasobów kultury						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
69	Ogółem wydatki budżetów JST na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	[mln zł]	Less developed	807,30	2012	1 012,10	GUS	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage
Opis planowanych przedsięwzięć W ramach priorytetu inwestycyjnego 6.3 wspierane będą działania, polegające na przeprowadzeniu prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych przy obiektach stanowiących zasób dziedzictwa kulturowego regionu i w ich otoczeniu wraz z promocją obiektu. Wsparciem objęte będą również inwestycje polegające na zabezpieczeniu obiektów dziedzictwa kulturowego na wypadek zagrożeń. Ponadto, wsparcie dotyczyć będzie rozwoju zasobów kultury, w tym m.in. dotyczące budowy, przebudowy i renowacji obiektów instytucji kultury oraz zakupu trwałego wyposażenia wpływającego na unowocześnienie tych obiektów. Realizacja zaprogramowanych działań przyczyni się do poprawy konkurencyjności regionalnej gospodarki poprzez zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów kulturowych. Główni Beneficjenci, w szczególności: • Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; • Instytucje kultury; • Organizacje pozarządowe; • Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; • Inne państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, których ustawowym lub statutowym celem jest działalność w zakresie kultury; • Porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera;	

Investment priority	6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage
• Podmioty działające w oparciu o umowę/ porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe). Cross-financing W ramach priorytetu inwestycyjnego 6.3 nie przewiduje się zastosowania cross-financingu.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage
Opis kierunkowych zasad wyboru projektów Typy projektów, planowane w osi priorytetowej V Ochrona środowiska i efektywne wykorzystywanie zasobów RPO WSL 2014-2020, wpisujące się priorytet inwestycyjny 6.3, realizowane będą w formule konkursowej. Przewiduje się również przeznaczenie specjalnej puli środków na OSI dla miast i dzielnic miast wymagających rewitalizacji. Szczegółowe zasady udzielania wsparcia znajdują się w rozdziale 4. Zintegrowane Podejście Terytorialne. Dodatkowo, w zakresie kryteriów formalnych, wskazuje się stan gotowości projektu do realizacji. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage
Opis planowanego wykorzystania instrumentów finansowych W ramach priorytetu inwestycyjnego 6.3 nie planuje się wykorzystywania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage
Opis planowanego zastosowania dużych projektów W ramach priorytetu inwestycyjnego 6.3 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		

Investment priority		6c - Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural heritage							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
70	Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	[szt.]	ERDF	Less developed			40,00	LSI/KSI	roczna

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	6d
Title of the Investment priority	Protecting and restoring biodiversity and soil and promoting ecosystem services, including through Natura 2000, and green infrastructure

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	6.4
Title of the specific objective	Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 6.4 jest spójny z celami głównym i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności gospodarki</i> oraz <i>zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz ich zachowanie</i>. Planowanym rezultatem wsparcia budowy, modernizacji i doposażenia ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej lub ochrony różnorodności biologicznej; ochrony obszarów nadwodnych (poprzez zagospodarowanie tych przestrzeni jako bezpiecznych, wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych o wysokiej jakości) wraz ze zrównoważonym wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczych (np. dla ich zagospodarowania na cele turystyczne), budowy i modernizacji niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków (również na terenach chronionych), będą wzrost udziału obszarów chronionych w powierzchni obszarów ogółem,

	powstrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej, wzmacnianie potencjału rozwoju gospodarczego i społecznego w oparciu o zrównoważone wykorzystanie walorów przyrodniczych oraz rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo – zapewniającej z jednej strony lepszą ochronę wartości przyrodniczych, a jednocześnie przyczyniające się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej tych obszarów.
--	--

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		6.4 - Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
71	Udział powierzchni obszarów chronionych w powierzchni ogółem	[%]	Less developed	22,18	2012	22,33	22,13	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	6d - Protecting and restoring biodiversity and soil and promoting ecosystem services, including through Natura 2000, and green infrastructure
Opis planowanych przedsięwzięć W ramach priorytetu inwestycyjnego 6.4 wspierane będą działania, polegające na budowie, modernizacji i doposażeniu ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej lub ochrony różnorodności biologicznej; ochronie obszarów nadwodnych (poprzez zagospodarowanie tych przestrzeni jako bezpiecznych, wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych o wysokiej jakości) wraz ze zrównoważonym wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczych (np. dla ich zagospodarowania na cele turystyczne), budowy i modernizacji niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków (również na terenach chronionych).	
Cross-financing W ramach priorytetu inwestycyjnego 6.4 dopuszcza się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu będącego integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.	
Główni Beneficjenci, w szczególności: • Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; • Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej); • Organizacje pozarządowe;	

Investment priority	6d - Protecting and restoring biodiversity and soil and promoting ecosystem services, including through Natura 2000, and green infrastructure
• Porozumienia podmiotów wyżej wymienionych reprezentowane przez lidera; • Podmioty działające w oparciu o umowę/porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe); • Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; • Parki krajobrazowe i narodowe.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	6d - Protecting and restoring biodiversity and soil and promoting ecosystem services, including through Natura 2000, and green infrastructure
Opis kierunkowych zasad wyboru projektów W celu zwiększenia efektywności i komplementarności wsparcia w zakresie budowy, modernizacji i doposażenia ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej lub ochrony różnorodności biologicznej; ochrony obszarów nadwodnych (poprzez zagospodarowanie tych przestrzeni jako bezpiecznych, wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych o wysokiej jakości) wraz ze zrównoważonym wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczych (np. dla ich zagospodarowania na cele turystyczne), budowy i modernizacji niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków (również na terenach chronionych), interwencja planowana jest do realizacji w ramach ZIT/RIT w trybie pozakonkursowym negocjacyjnym. Zastosowanie ZIT/RIT pozwoli na dostosowanie interwencji do specyficznych potencjałów i deficytów poszczególnych terytoriów. Wsparcie zostanie skierowane na przedsięwzięcia wynikające ze Strategii ZIT/RIT. Decyzja o zastosowaniu ścieżki pozakonkursowej podyktowana jest wkładem ZIT/RIT do realizacji celów szczegółowych priorytetu oraz przyspieszeniem i intensyfikacją wystąpienia jego cząstkowych i docelowych efektów, w szczególności wskaźników produktu i rezultatu. Instytucja Zarządzająca programem może podjąć decyzję o zastosowaniu konkursowej ścieżki wyboru projektów w przypadku niewykorzystania alokacji w ramach ZIT/RIT lub zagrożenia realizacji założonych dla osi priorytetowej rezultatów wsparcia.	

Investment priority	6d - Protecting and restoring biodiversity and soil and promoting ecosystem services, including through Natura 2000, and green infrastructure
Szczegółowe zasady realizacji ZIT/RIT znajdują się w rozdziale 4. <i>Zintegrowane Podejście Terytorialne</i>. Przewiduje się również przeznaczenie specjalnej puli środków na OSI dla miast i dzielnic miast wymagających rewitalizacji. Szczegółowe zasady udzielania wsparcia znajdują się w rozdziale 4. <i>Zintegrowane Podejście Terytorialne</i>. Ponadto, w ramach priorytetu inwestycyjnego 6.4 zaplanowano realizację projektów w ścieżce pozakonkursowej – projekty kluczowe, uwzględniającej kompleksowe, ponadlokalne podejście do ochrony różnorodności biologicznej. Decyzja o zastosowaniu ścieżki pozakonkursowej podyktowana jest istotnym wkładem tych przedsięwzięć do realizacji osi priorytetowej oraz przyspieszenia i intensyfikacji wystąpienia jego częściowych i docelowych efektów, w szczególności wskaźników produktu i rezultatu. Dodatkowo, w zakresie kryteriów formalnych, wskazuje się stan gotowości projektu do realizacji. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	6d - Protecting and restoring biodiversity and soil and promoting ecosystem services, including through Natura 2000, and green infrastructure
W ramach priorytetu inwestycyjnego 6.4 nie planuje się wykorzystywania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	6d - Protecting and restoring biodiversity and soil and promoting ecosystem services, including through Natura 2000, and green infrastructure
Opis planowanego zastosowania dużych projektów W ramach priorytetu inwestycyjnego 6.4 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		6d - Protecting and restoring biodiversity and soil and promoting ecosystem services, including through Natura 2000, and green infrastructure							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
72	Liczba ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej objętych wsparciem [szt.]	[szt.]	ERDF	Less developed			7,00	LSI/KSI	roczna
73	Łączna powierzchnia zrehabilitowanych gruntów	[ha]	ERDF	Less developed			1 112,00	LSI/KSI	roczna
74	Liczba wspartych form ochrony przyrody	[szt.]	ERDF	Less developed			62,00	LSI/KSI	roczna

2.A.7 Social innovation, transnational cooperation and contribution to thematic objectives 1-7

Priority axis	V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW

2.A.8 Performance framework

Table 6: Performance framework of the priority axis

Priority axis		V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW											
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator, where appropriate
						M	W	T	M	W	T		
61	O	Liczba jednostek służb ratowniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof	[szt.]3463844	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	
67	O	Długość sieci kanalizacji sanitarnej	[km]3463844	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	
73	O	Łączna powierzchnia zrekultywowanych gruntów	[ha]3463844	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	
Fin	F	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	

Additional qualitative information on the establishment of the performance framework

2.A.9 Categories of intervention

Categories of intervention corresponding to the content of the priority axis based on a nomenclature adopted by the Commission, and indicative breakdown of Union support.

Tables 7-11: Categories of intervention

Table 7: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis		V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	016. High efficiency co-generation and district heating	20 000 000,00
ERDF	Less developed	018. Household waste management (including mechanical biological treatment, thermal treatment, incineration and landfill measures)	8 072 842,00
ERDF	Less developed	019. Commercial, industrial or hazardous waste management	18 836 632,00
ERDF	Less developed	020. Provision of water for human consumption (extraction, treatment, storage and distribution infrastructure)	8 644 138,00
ERDF	Less developed	022. Waste water treatment	77 797 240,00
ERDF	Less developed	085. Protection and enhancement of biodiversity, nature protection and green infrastructure	17 451 268,00
ERDF	Less developed	087. Adaptation to climate change measures and prevention and management of climate related risks e.g. erosion, fires, flooding, storms and drought, including awareness raising, civil protection and disaster management systems and infrastructures	25 000 000,00
ERDF	Less developed	091. Development and promotion of the tourism potential of natural areas	17 451 268,00
ERDF	Less developed	094. Protection, development and promotion of public cultural and heritage assets	60 381 250,00
ERDF	Less developed	101. Cross financing under the ERDF (support to ESF type actions necessary for the satisfactory implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	3 878 060,00

Table 8: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW	
Fund	Category of region	Code	€ amount

Priority axis		V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Non-repayable grant	237 512 697,00

Table 9: Dimension 3 - Territory type

Priority axis		V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Large Urban areas (densely populated >50 000 population)	84 716 109,00
ERDF	Less developed	02. Small Urban areas (intermediate density >5 000 population)	39 000 000,00
ERDF	Less developed	03. Rural areas (thinly populated)	113 796 588,00

Table 10: Dimension 4 - Territorial delivery mechanisms

Priority axis		V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Integrated Territorial Investment – Urban	63 695 053,00
ERDF	Less developed	02. Other integrated approaches to sustainable urban development	10 518 750,00
ERDF	Less developed	03. Integrated Territorial Investment - Other	51 886 394,00
ERDF	Less developed	07. Not applicable	111 412 500,00

Table 11: Dimension 6 - ESF secondary theme (ESF and YEI only)

Priority axis		V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW	
Fund	Category of region	Code	€ amount

2.A.10 Summary of the planned use of technical assistance including, where necessary, actions to reinforce the administrative capacity of authorities involved in the management and control of the programmes and beneficiaries (where appropriate)

Priority axis:	V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW

2.A.1 Priority axis

ID of the priority axis	VI
Title of the priority axis	TRANSPORT

- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments
- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments set up at Union level
- ☐ The entire priority axis will be implemented through community-led local development
- ☐ For the ESF: The entire priority axis is dedicated to social innovation or to transnational cooperation, or both

2.A.2 Justification for the establishment of a priority axis covering more than one category of region, thematic objective or fund (where applicable)

2.A.3 Fund, category of region and calculation basis for Union support

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)	Category of region for outermost regions and northern sparsely populated regions (where applicable)
ERDF	Less developed	Total	

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	7b
Title of the Investment priority	Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Poprawa dostępności głównych szlaków drogowych województwa poprzez zintegrowanie regionalnej i lokalnej sieci drogowej z główną, szkieletową siecią transportową regionu
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 7.2 jest spójny z celami głównym i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>wzrost konkurencyjności gospodarki i poprawa spójności społecznej i terytorialnej oraz poprawa jakości i funkcjonowania oferty systemu transportowego oraz zwiększenie transportowej dostępności kraju w układzie europejskim</i> Dzięki realizacji PI 7.2 poprawi się jakość dróg w regionie, co wpłynie na zwiększenie bezpieczeństwa, dostępności głównych szlaków transportowych oraz skrócenie czasu przejazdu pomiędzy najważniejszymi ośrodkami w województwie.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		1 - Poprawa dostępności głównych szlaków drogowych województwa poprzez zintegrowanie regionalnej i lokalnej sieci drogowej z główną, szkieletową siecią transportową regionu						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
2	Drogi o twardej nawierzchni na 100 km ²	km	Less developed	173,20	2012	189,90	GUS	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes
Planowana interwencja odpowiada na podstawowe wyzwanie zidentyfikowane w diagnozie, jakim jest szybki przyrost natężenia ruchu na głównych szlakach drogowych regionu. Dzięki realizacji PI 7.2 poprawi się jakość dróg w regionie, co wpłynie na zwiększenie bezpieczeństwa transportu, poprawę dostępności głównych szlaków transportowych oraz skrócenie czasu przejazdu pomiędzy najważniejszymi ośrodkami w województwie. W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie uzyskają inwestycje z zakresu rozbudowy i przebudowy kluczowej infrastruktury drogowej regionu. Będą to projekty polegające na przebudowie dróg istniejących, prowadzące do wzrostu ich nośności, w mniejszym zaś stopniu budowie nowych odcinków dróg. W szczególności, wsparcie uzyskają inwestycje poprawiające dostępność do dróg znajdujących się w sieci TEN-T. Wsparcie skoncentrowane zostanie na drogach wojewódzkich, które łączą sieci lokalne z drogami krajowymi, ekspresowymi i autostradami. Ograniczone wsparcie otrzymają również inwestycje dotyczące dróg powiatowych zapewniające połączenie z siecią autostrad i dróg krajowych lub gdy uzupełniają luki w połączeniach transgranicznych. Nie przewiduje się wsparcia dróg gminnych. Przewiduje się również wsparcie na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego. W ramach priorytetu inwestycyjnego 7.2 dopuszcza się również inwestycje w infrastrukturę TIK tylko wówczas, gdy infrastruktura ta jest niezbędna do realizacji przedsięwzięcia, zgodnego z celami przedmiotowego priorytetu. Nie planuje się wykorzystania mechanizmu cross-financingu. Główni Beneficjenci, w szczególności:	

Investment priority	7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes
Jednostki Samorządu Terytorialnego.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes
Wybór projektów dotyczących wsparcia infrastruktury drogowej w zakresie dróg wojewódzkich będzie odbywał się w procedurze pozakonkursowej. Decyzja o zastosowaniu ścieżki pozakonkursowej podyktowana jest istotnym wkładem tych przedsięwzięć do realizacji osi priorytetowej oraz przyspieszenia i intensyfikacji wystąpienia jego częściowych i docelowych efektów, w szczególności wskaźników produktu i rezultatu. Warunkiem realizacji tego typu działań w trybie pozakonkursowym jest uwzględnienie w założeniach projektowych wniosków i celów, określonych w dokumentach strategicznych szczebla wojewódzkiego w zakresie transportu, co oznacza, iż konieczność realizacji danej inwestycji musi wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb i wniosków wskazanych w <i>Strategii Rozwoju Systemu Transportu Województwa Śląskiego w perspektywie do 2030 roku</i>. Przy wyborze projektów uwzględniona zostanie lista przedsięwzięć priorytetowych z zakresu infrastruktury drogowej przyjęta przez Zarząd Województwa Śląskiego, utworzona w oparciu o następujące podstawowe kryteria wsparcia: kryterium rejestrowanego natężenia ruchu, kontynuacji ciągu, funkcji drogi oraz gotowości projektu do realizacji. W przypadku wystąpienia oszczędności w ramach ścieżki projektów kluczowych oraz braku możliwości ich wykorzystania w ścieżce pozakonkursowej, dopuszcza się zastosowanie trybu konkursowego. Wybór projektów dotyczących wsparcia infrastruktury drogowej w zakresie dróg powiatowych będzie odbywał się w procedurze konkursowej. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

Investment priority	7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes
W ramach priorytetu inwestycyjnego 7.2 nie planuje się wykorzystywania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes
W ramach priorytetu inwestycyjnego 7.2 przewiduje się możliwość realizacji dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 75 000 000 EUR. Zidentyfikowane projekty przyczynią się znacznie do osiągnięcia efektu rzeczowego Programu, w szczególności w zakresie budowy nowych odcinków dróg, uzupełniających braki w zakresie kluczowych połączeń bądź przyczyniających się do likwidacji „wąskich gardeł” w sieci drogowej.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		

Investment priority		7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO13	Roads: Total length of newly built roads	km	ERDF	Less developed			43,00	LSI/KSI	Roczna
CO14	Roads: Total length of reconstructed or upgraded roads	km	ERDF	Less developed			321,00	LSI/KSI	Roczna

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	7d
Title of the Investment priority	Developing and rehabilitating comprehensive, high quality and interoperable railway systems, and promoting noise-reduction measures

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	3
Title of the specific objective	Rozwój regionalnego transportu kolejowego
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 7.4 jest spójny z celami głównym i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>wzrost konkurencyjności gospodarki i poprawa spójności społecznej i terytorialnej oraz poprawa jakości i funkcjonowania oferty systemu transportowego oraz zwiększenie transportowej dostępności kraju w układzie europejskim</i>. Dzięki realizacji PI 7.4 poprawi się jakość liniowej infrastruktury kolejowej oraz wzrośnie bezpieczeństwo i komfort podróży realizowanych na terenie województwa.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		3 - Rozwój regionalnego transportu kolejowego						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
5	Linie kolejowe ogółem na 100 km ²	km	Less developed	16,80	2012	17,00	GUS	rocznie

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	7d - Developing and rehabilitating comprehensive, high quality and interoperable railway systems, and promoting noise-reduction measures
Planowana interwencja odpowiada na wyzwania zidentyfikowane w diagnozie, takie jak: bardzo niski stan techniczny linii kolejowych w regionie, zmniejszanie się liczby pasażerów w przewozach kolejowych i brak połączenia kolejowego MPL „Katowice” w Pyrzowicach. Dzięki realizacji PI 7.4. poprawi się jakość liniowej infrastruktury kolejowej oraz wzrośnie bezpieczeństwo i komfort podróży realizowanych na terenie województwa. Przyczyni się do tego zarówno interwencja w zakresie linii kolejowych, jak i taboru kolejowego. W rezultacie umożliwi to poprawę sytuacji transportu kolejowego w stosunku do alternatywnego transportu drogowego i przyczyni do zahamowania niekorzystnych trendów udziału przewozów kolejowych w regionie. W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie uzyskają przedsięwzięcia z zakresu poprawy infrastruktury transportu kolejowego (modernizacji linii kolejowych), oraz poprawy jakości taboru dla rozwoju połączeń regionalnych. Nie planuje się wykorzystania mechanizmu cross-financingu. Główni Beneficjenci, w szczególności: • Polskie Koleje Państwowe Polskie Linie Kolejowe S.A.; • Jednostki Samorządu Terytorialnego.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	7d - Developing and rehabilitating comprehensive, high quality and interoperable railway systems, and promoting noise-reduction measures
Wybór projektów dotyczących wsparcia infrastruktury kolejowej odbywał się będzie w procedurze pozakonkursowej. Decyzja o zastosowaniu ścieżki pozakonkursowej podyktowana jest wkładem zidentyfikowanych przedsięwzięć do realizacji osi priorytetowej oraz przyspieszenia i intensyfikacji wystąpienia jego częściowych i docelowych efektów, w szczególności wskaźników produktu i rezultatu. Warunkiem realizacji tego typu działań w trybie pozakonkursowym jest uwzględnienie w założeniach projektowych wniosków i celów, określonych w dokumentach strategicznych szczebla wojewódzkiego w zakresie transportu, co oznacza, iż konieczność realizacji danej inwestycji musi wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb i wniosków, wskazanych w <i>Strategii Rozwoju Systemu Transportu Województwa Śląskiego w perspektywie do 2030 roku</i>. W przypadku wystąpienia oszczędności oraz braku możliwości ich wykorzystania w ścieżce pozakonkursowej, dopuszcza się zastosowanie trybu konkursowego. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	7d - Developing and rehabilitating comprehensive, high quality and interoperable railway systems, and promoting noise-reduction measures
W ramach priorytetu inwestycyjnego 7.4 nie planuje się wykorzystywania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	7d - Developing and rehabilitating comprehensive, high quality and interoperable railway systems, and promoting noise-reduction measures
W ramach priorytetu inwestycyjnego 7.4 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 75 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		7d - Developing and rehabilitating comprehensive, high quality and interoperable railway systems, and promoting noise-reduction measures							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO12	Railway: Total length of reconstructed or upgraded railway line	km	ERDF	Less developed			70,00	LSI/KSI	Roczna
6	Liczba zakupionych pojazdów kolejowych	szt.	ERDF	Less developed			10,00	LSI/KSI	Roczna

2.A.7 Social innovation, transnational cooperation and contribution to thematic objectives 1-7

Priority axis	VI - TRANSPORT

2.A.8 Performance framework

Table 6: Performance framework of the priority axis

Priority axis			VI - TRANSPORT										
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator, where appropriate
						M	W	T	M	W	T		
CO14	O	Roads: Total length of reconstructed or upgraded roads	3233184	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	wskaźnik mierzy interwencję ponad 50% alokacji osi priorytetowej
Fin	F	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy rzeczywiste tempo ponoszenia i weryfikowania wydatków kwalifikowalnych w projektach

Additional qualitative information on the establishment of the performance framework

2.A.9 Categories of intervention

Categories of intervention corresponding to the content of the priority axis based on a nomenclature adopted by the Commission, and indicative breakdown of Union support.

Tables 7-11: Categories of intervention

Table 7: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis		VI - TRANSPORT										
Fund	Category of region		Code									€ amount

Priority axis		VI - TRANSPORT	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	026. Other Railways	75 000 000,00
ERDF	Less developed	027. Mobile rail assets	17 906 000,00
ERDF	Less developed	030. Secondary road links to TEN-T road network and nodes (new build)	43 183 200,00
ERDF	Less developed	031. Other national and regional roads (new build)	43 183 200,00
ERDF	Less developed	032. Local access roads (new build)	5 116 000,00
ERDF	Less developed	034. Other reconstructed or improved road (motorway, national, regional or local)	319 537 600,00

Table 8: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		VI - TRANSPORT	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Non-repayable grant	503 926 000,00

Table 9: Dimension 3 - Territory type

Priority axis		VI - TRANSPORT	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Large Urban areas (densely populated >50 000 population)	150 000 000,00
ERDF	Less developed	02. Small Urban areas (intermediate density >5 000 population)	312 824 000,00
ERDF	Less developed	03. Rural areas (thinly populated)	41 102 000,00

Table 10: Dimension 4 - Territorial delivery mechanisms

Priority axis		VI - TRANSPORT		
Fund	Category of region	Code		€ amount
ERDF	Less developed	07. Not applicable		503 926 000,00

Table 11: Dimension 6 - ESF secondary theme (ESF and YEI only)

Priority axis		VI - TRANSPORT		
Fund	Category of region	Code		€ amount

2.A.10 Summary of the planned use of technical assistance including, where necessary, actions to reinforce the administrative capacity of authorities involved in the management and control of the programmes and beneficiaries (where appropriate)

Priority axis:	VI - TRANSPORT

2.A.1 Priority axis

ID of the priority axis	VII
Title of the priority axis	REGIONALNY RYNEK PRACY

- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments
- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments set up at Union level
- ☐ The entire priority axis will be implemented through community-led local development
- ☐ For the ESF: The entire priority axis is dedicated to social innovation or to transnational cooperation, or both

2.A.2 Justification for the establishment of a priority axis covering more than one category of region, thematic objective or fund (where applicable)

2.A.3 Fund, category of region and calculation basis for Union support

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)	Category of region for outermost regions and northern sparsely populated regions (where applicable)
ESF	Less developed	Total	

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	8i
Title of the Investment priority	Access to employment for job seekers and inactive people, including the long term unemployed and people far from the labour market, also through local employment initiatives and support for labour mobility

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	wzrost aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia oraz poszukujących pracy
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Przyjęte w osi priorytetowej kierunki i zakresy interwencji są zgodne z przyjętymi celami na poziomie krajowym, wyznaczonym w <i>Umowie Partnerstwa</i> oraz odnoszą się do celów <i>Strategii Europa 2020</i>. Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 8.5 jest spójny z celem szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>: <i>bardziej efektywne wykorzystanie zasobów na rynku pracy</i> oraz kierunkiem działań <i>poprawa szans na zatrudnienie osób bezrobotnych, poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo</i>. Oczekiwanym rezultatem PI 8.5 będzie przede wszystkim zwiększenie poziomu zatrudnienia na terenie województwa śląskiego oraz zmniejszenie odsetka liczby osób nieaktywnych zawodowo. W wyniku działań realizowanych w ramach przedmiotowego PI nastąpi aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy, co wpłynie na wzmocnienie zasobów siły roboczej w województwie.

Table 4: Common result indicators for which a target value has been set and programme-specific result indicators corresponding to the specific objective (by investment priority and category of region) (for ESF)

Investment priority : 8i - Access to employment for job seekers and inactive people, including the long term unemployed and people far from the labour market, also through local employment initiatives and support for labour mobility														
ID	Indicator	Category of region	Measure ment unit for indicator	Common output indicator used as basis for target setting	Baseline value			Measure ment unit for baseline and target	Baseline year	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T			M	W	T		
CR04	participants in employment, including self-employment, upon leaving	Less developed	Number	unemployed, including long-term unemployed	0,00	0,00	0,00	Number	0	0,00	0,00	24 000,00	LSI/KSI	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	8i - Access to employment for job seekers and inactive people, including the long term unemployed and people far from the labour market, also through local employment initiatives and support for labour mobility
Aktywizacja zawodowa jest najważniejszym celem polityki zatrudnieniowej. Bezrobocie to nie tylko główny problem śląskiego rynku pracy ale także poważna bariera dla rozwoju województwa. Osoby nieaktywne zawodowo potrzebują kompleksowego wsparcia, dostosowanego do ich indywidualnych potrzeb. Osoby pozostające bez zatrudnienia nierzadko posiadają zdezaktualizowane kwalifikacje czy umiejętności, które są już nieużyteczne na obecnym rynku pracy. Działania dla osób nieaktywnych zawodowo będą nakierowane głównie pod ich indywidualne potrzeby, w drugiej kolejności będą zgodne z wymogami regionalnego czy też lokalnego rynku pracy. Brak dostosowania wsparcia pod kątem predyspozycji, wykształcenia czy zainteresowań też znacznie obniża efektywność udzielanego wsparcia. Wyniki badań ewaluacyjnych wskazują jednoznacznie, że źle dobrane wsparcie w stosunku do indywidualnych potrzeb osób niezatrudnionych, nawet jeżeli jest adekwatne z punktu widzenia rynku pracy, z dużo większym prawdopodobieństwem	

Investment priority	8i - Access to employment for job seekers and inactive people, including the long term unemployed and people far from the labour market, also through local employment initiatives and support for labour mobility
może okazać się nieskuteczne[1]. Osoby pozostające bez zatrudnienia (w szczególności długotrwale bezrobotne) mają problemy z odnalezieniem się na rynku pracy. Obecny rynek pracy stawia przed potencjalnymi pracownikami coraz to większe wymagania. Realizacja działania wspierającego osoby poszukujące pracy i pozostające bez zatrudnienia w uzyskaniu zatrudnienia poprzez aktywne środki rynku pracy prowadzone na wczesnym etapie i dostępne dla wszystkich, służące między innymi określaniu indywidualnych potrzeb, świadczeniu zindywidualizowanych usług i porad, prowadzeniu ukierunkowanych i dopasowanych do potrzeb szkoleń, weryfikacji zdobytych kompetencji i umiejętności, przyczyni się do wzrostu zatrudnienia oraz spójności społecznej. Działania te przełożą się na faktyczne efekty na rynku pracy, w postaci wzrostu zatrudnienia. Pomimo relatywnie niskiej stopy bezrobocia panującej w regionie w porównaniu do danych ogólnokrajowych to w województwie śląskim można zaobserwować znacznie mniejszy odsetek osób aktywnych zawodowo. Liczba osób biernych zawodowo w III kwartale 2013 roku wynosiła 45,1% populacji mieszkańców województwa śląskiego w wieku aktywności zawodowej. Dla kraju ten współczynnik był na poziomie 43,8%[2]. W związku z czym specyfika województwa śląskiego wymusza podjęcie działań mających na celu podniesienie liczby osób aktywnych zawodowo. Zgodnie z <i>Wytycznymi Komisji Europejskiej dla polityki zatrudnienia państw członkowskich</i> - (Wytyczna 8: Rozwijanie zasobów wykwalifikowanej siły roboczej odpowiadającej potrzebom rynku pracy, promowanie jakości zatrudnienia i uczenia się przez całe życie) Zadaniem państw członkowskich powinno być przede wszystkim popularyzowanie wydajność i zwiększania szans na rynku pracy, poprzez zapewnienie szerokiego dostępu wiedzy i umiejętności dostosowanych do bieżących i przyszłych potrzeb rynku pracy. Każda osoba dorosła powinna mieć możliwość podwyższenia swoich kwalifikacji zawodowych. Polityka zatrudnieniowa członków Unii Europejskiej ma obowiązek wspierać swych obywateli także poprzez ukierunkowaną politykę migracyjną i integracyjną. Należy rozwijać systemy nabytych kompetencji, wspierać mobilność zawodową i geograficzną pracowników, promować nabywanie kompetencji interdyscyplinarnych i kreatywność. Koncentracja wsparcia ma uwzględniać osoby o niskich kwalifikacjach, starszych pracowników, przy jednoczesnym podnoszeniu kwalifikacji pracowników wysoko wykwalifikowanych. Pomimo iż, według raportu z badania pn. „Mobilność zawodowa, społeczna i przestrzenna a potrzeby gospodarki regionalnej”, wykonanego w roku 2010 na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach, mieszkańcy województwa są w stanie dojeżdżać do pracy nawet i do 100 km, istnieje konieczność zaplanowania w ramach programu wsparcia w zakresie zwiększenia mobilności mieszkańców, w szczególności tych pozostających bez zatrudnienia. Obecnie do najbardziej pożądanых cech na rynku pracy należą: gotowość i umiejętność przekwalifikowania oraz mobilność. Polska i inne kraje Europy Środkowo-Wschodniej, przystępując w 2004 r. do Unii Europejskiej, stały się uczestnikami wewnętrznego rynku europejskiego, który opiera się na czterech podstawowych filarach: swobodzie przepływu towarów, kapitału, usług i osób. Swobodny przepływ pracowników oznacza nie tylko prawo	

Investment priority	8i - Access to employment for job seekers and inactive people, including the long term unemployed and people far from the labour market, also through local employment initiatives and support for labour mobility
do podejmowania zatrudnienia i osiedlania się w dowolnym państwie Wspólnoty, czy zniesienie wszelkiej dyskryminacji wobec pracowników pochodzących z państw członkowskich w zakresie warunków pracy i płacy, ale także prawo pracodawcy i pracownika do korzystania z wzajemnej wymiany ofert zatrudnienia oraz prawo pracownika do uzyskania pomocy ze strony służb zatrudnienia państwa Wspólnoty na zasadach identycznych z przysługującymi pracownikom krajowym. EURES[3] powinien wspierać lepsze działanie rynków pracy oraz zaspokojenie potrzeb gospodarczych ułatwiając transnarodową i transgraniczną mobilność geograficzną pracowników, zapewniając jednocześnie uczciwe warunki mobilności i poszanowanie mających zastosowanie norm pracy. Sieć powinna umożliwić większą przejrzystość na rynkach pracy, zapewniając wymianę i przetwarzanie ofert zatrudnienia i wniosków o zatrudnienie oraz działania towarzyszące w zakresie zatrudnienia, doradztwa i wskazówek na szczeblu krajowym i transgranicznym, przyczyniając się tym samym do osiągnięcia celów <i>Strategii Europa 2020</i>. Komisja Europejska podkreśla, że należy mocniej skoncentrować działalność EURES na zarządzaniu przez cele i wyniki, w zakresie kojarzenia pasujących ofert i osób poszukujących pracy, pośrednictwa pracy i rekrutacji. Przykładowymi typami operacji realizowanymi w ramach PI 8.5 będą: • Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy w szczególności poprzez: • poradnictwo zawodowe, • identyfikację potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia, (np. IPD), • wsparcie psychologiczno-doradcze osób wchodzących, powracających na rynek pracy i na początkowym etapie zatrudnienia (w tym mentoring), • organizację warsztatów oraz szkoleń z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy oraz nabywania kompetencji kluczowych, • pośrednictwo pracy, • Działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz ich lepszego dopasowania do potrzeb rynku pracy w szczególności poprzez szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych, • Pomoc w zdobywaniu doświadczenia zawodowego poprzez:	

Investment priority	8i - Access to employment for job seekers and inactive people, including the long term unemployed and people far from the labour market, also through local employment initiatives and support for labour mobility
• staże (minimum 6 miesięcy)/praktyki zawodowe, • wyposażenie i doposażenie stanowiska pracy, • subsydiowane zatrudnienie • Wspieranie mobilności zawodowej poprzez dofinansowanie przejazdów z miejsca zamieszkania do miejsca pracy, • Działania EURES związane z bezpośrednim świadczeniem usług dla bezrobotnych, poszukujących pracy i pracodawców. Instrumenty i usługi wskazane w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy. Cross-financing Planuje się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu dla działań będących integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności, warunkiem zastosowania mechanizmu finansowania krzyżowego pozostaje jednak priorytetowość finansowanego zagadnienia oraz jego bezwzględny związek z projektem i powodzeniem jego realizacji. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Główne grupy docelowe: • Osoby pozostające bez zatrudnienia w szczególności: • Osoby długotrwale bezrobotne, • Osoby młode w wieku od 25 do 30 roku życia, • Osoby powyżej 50 roku życia, • Kobiety, • Osoby niepełnosprawne,	

Investment priority	8i - Access to employment for job seekers and inactive people, including the long term unemployed and people far from the labour market, also through local employment initiatives and support for labour mobility
• Osoby poszukujące pracy, • Pracodawcy. Główni beneficjenci: Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym: publiczne służby zatrudnienia, agencje zatrudnienia; instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego. [1] Coffey International Development; „Skuteczność i efektywność wsparcia udzielanego osobom pozostającym bez zatrudnienia w ramach wybranych operacji Poddziałania 6.1.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy”, 2012 Katowice [2] Aktywność ekonomiczna ludności w województwie śląskim w III kwartale 2013 r, Urząd Statystycznych w Katowicach, grudzień 2013 r. [3] EURES (European Employment Services - Europejskie Służby Zatrudnienia) jest siecią współpracy publicznych służb zatrudnienia i ich partnerów na rynku pracy, wspierającą mobilność w dziedzinie zatrudnienia na poziomie międzynarodowym i transgranicznym, w krajach Unii Europejskiej oraz Norwegii, Islandii i Szwajcarii, Lichtensteinu.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	8i - Access to employment for job seekers and inactive people, including the long term unemployed and people far from the labour market, also through local employment initiatives and support for labour mobility
W ramach priorytetu inwestycyjnego 8.5 ze względu na zakres planowanego wsparcia oraz jego charakter planuje się realizację wsparcia zarówno w	

Investment priority	8i - Access to employment for job seekers and inactive people, including the long term unemployed and people far from the labour market, also through local employment initiatives and support for labour mobility
formule konkursowej, jak i pozakonkursowej. W zakresie projektów pozakonkursowych zaplanowane wsparcie będzie wynikało przede wszystkim z realizacji zadań publicznych przez Powiatowe Urzędy Pracy wskazanych w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W związku z obowiązkiem ustawowym nałożonym na Wojewódzki Urząd Pracy z zakresie świadczenia usług w ramach sieci EURES, przewidziano realizację projektu pozakonkursowego w tym obszarze. Mając na uwadze zakres tematyczny interwencji przewidzianych do realizacji w ramach ZIT/RIT przewiduje się również realizację trybu pozakonkursowego - negocjacyjnego. Wsparcie zintegrowane jest szczególnie ważne w odniesieniu do terytorialnej koncentracji problemów na obszarze rewitalizowanym, dlatego kompleksowe działania w tym zakresie pozwolą na osiągnięcie w sposób bardziej efektywny, skuteczny oraz trwalszy efektów o charakterze długofalowym. Działania w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.5 stanowią swego rodzaju dopełnienie przewidzianego do realizacji kompleksowego katalogu działań w obszarze rewitalizacji. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną. Ponadto, premiowane będą rozwiązania realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju oraz zasady partnerstwa wielosektorowego w realizacji zadań. Na etapie wyboru projektów premiowane będą projekty zlokalizowane na OSI. Odpowiednie terytorialne ukierunkowanie działań w tym zakresie przyczyni się do wzrostu spójności społecznej w regionie. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w priorytecie. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	8i - Access to employment for job seekers and inactive people, including the long term unemployed and people far from the labour market, also through local employment initiatives and support for labour mobility
Z uwagi na zakres i charakter interwencji oraz potencjalne grupy docelowe nie planuje się wykorzystania instrumentów zwrotnych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	8i - Access to employment for job seekers and inactive people, including the long term unemployed and people far from the labour market, also through local employment initiatives and support for labour mobility
W ramach priorytetu inwestycyjnego 8.5 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		8i - Access to employment for job seekers and inactive people, including the long term unemployed and people far from the labour market, also through local employment initiatives and support for labour mobility							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO01	unemployed, including long-term unemployed	Number	ESF	Less developed	0,00	0,00	39 400,00	LSI/KSI	roczna

Investment priority		8i - Access to employment for job seekers and inactive people, including the long term unemployed and people far from the labour market, also through local employment initiatives and support for labour mobility							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO16	participants with disabilities	Number	ESF	Less developed	0,00	0,00	4 220,00	LSI/KSI	roczna
701	Liczba osób w wieku 25-30 lat objętych wsparciem w programie	os.	ESF	Less developed			9 750,00	LSI/KSI	roczna
702	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	os.	ESF	Less developed			17 360,00	LSI/KSI	roczna
703	Liczba osób, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	os.	ESF	Less developed			2 000,00	LSI/KSI	roczna

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	8iii
Title of the Investment priority	Self employment, entrepreneurship and business creation including innovative micro, small and medium sized enterprises

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia.
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Przyjęte w osi priorytetowej kierunki i zakresy interwencji są zgodne z przyjętymi celami na poziomie krajowym, wyznaczonym w <i>Umowie Partnerstwa</i> oraz odnoszą się do celów <i>Strategii Europa 2020</i>. Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 8.7 jest spójny z celem szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>: <i>bardziej efektywne wykorzystanie zasobów na rynku pracy</i> oraz kierunkiem działań <i>poprawa szans na zatrudnienie osób bezrobotnych, poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo</i>. Przedmiotowy cel szczegółowy przyczyni się do wzrostu liczby nowoutworzonych przedsiębiorstw, a co za tym idzie także miejsc pracy. Wsparcie samozatrudnienia będzie pozytywnie oddziaływało na śląski rynek pracy a także na sytuację ekonomiczną regionu.

Table 4: Common result indicators for which a target value has been set and programme-specific result indicators corresponding to the specific objective (by investment priority and category of region) (for ESF)

Investment priority : 8iii - Self employment, entrepreneurship and business creation including innovative micro, small and medium sized enterprises														
ID	Indicator	Category of region	Measure ment unit for indicator	Common output indicator used as basis for target setting	Baseline value			Measure ment unit for baseline and target	Baseline year	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T			M	W	T		
CR04	participants in employment, including self-employment, upon leaving	Less developed	Number	unemployed, including long-term unemployed	0,00		0,00	Number	0			3 820,00	LSI/KSI	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	8iii - Self employment, entrepreneurship and business creation including innovative micro, small and medium sized enterprises
Tworzenie nowych miejsc pracy to jedno z najważniejszych wyzwań nie tylko dla regionu czy kraju, ale dla całej Unii Europejskiej, zwłaszcza, że obecnie zmaga się ona z dotkliwymi skutkami kryzysu gospodarczego. Brak pracy, dotyczący setek tysięcy osób w regionie[1], stanowi przyczynę dramatów osobistych, ogranicza także szanse rozwojowe województwa. Rozwój przedsiębiorczości jest jednym z najważniejszych elementów rozwoju gospodarki w większości krajów Unii Europejskiej. Samozatrudnienie jest najbardziej efektywną formą aktywizacji zawodowej bezrobotnych. Z uwagi na złożone procedury administracyjne, bariery prawne i finansowe otwieranie własnej firmy przez osoby pozostające bez zatrudnienia jest w Polsce zjawiskiem marginalnym. W związku z czym należy podjąć działania ułatwiające	

Investment priority	8iii - Self employment, entrepreneurship and business creation including innovative micro, small and medium sized enterprises
i wspierające osoby, które chcą rozpocząć własną działalność gospodarczą. Zgodnie z oceną polityków i ekspertów dobrze rozwinięty sektor MŚP gwarantuje płynne przechodzenie przez kryzysy gospodarcze. To właśnie małe i średnie firmy są najbardziej elastyczne. Ze względu na niezbyt rozbudowane struktury są w stanie skutecznie reagować na rynkowe zmiany. Wsparcie procesu tworzenia przedsiębiorstw i rozpoczynania działalności gospodarczej jest działaniem najbardziej prozrostowym i prorozwojowym w zakresie celu 8: Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników. To przedsiębiorcy tworzą miejsca pracy. Powstanie nowej firmy przybliży nas do realizacji celu określonego w <i>Strategii Europa 2020</i> dotyczącego wskaźnika zatrudnienia. Wzrost liczby przedsiębiorstw ma znaczny wpływ na wskaźniki makroekonomiczne: wzrost PKB oraz wskaźnik HDI. Przykładowymi typami operacji realizowanymi w ramach PI 8.7 będą: • Bezzwrotne dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej; • Preferencyjne pożyczki dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej; • Preferencyjne pożyczki dla przedsiębiorstw w początkowym okresie działalności; • Wsparcie doradczo-szkoleniowe dla osób planujących rozpoczęcie działalności. Cross-financing Planuje się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu dla działań będących integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności. Warunkiem zastosowania mechanizmu finansowania krzyżowego pozostaje jednak priorytetowość finansowanego zagadnienia oraz jego bezwzględny związek z projektem i powodzeniem jego realizacji. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Główne grupy docelowe: • Osoby planujące rozpocząć działalność gospodarczą;	

Investment priority	8iii - Self employment, entrepreneurship and business creation including innovative micro, small and medium sized enterprises
• Rolnicy zamierzający odejść z rolnictwa i członkowie ich rodzin; • Przedsiębiorstwa w początkowym okresie działalności[2]. Główni beneficjenci: • W zakresie instrumentów zwrotnych: • Podmioty zarządzające instrumentami inżynierii finansowej, w szczególności: - o Banki krajowe, banki zagraniczne, instytucje kredytowe lub instytucje finansowe, - o Banki spółdzielcze, - o Podmioty, które nie działają w celu osiągnięcia zysku lub przeznaczają zyski na cele statutowe służące tworzeniu korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości przez udzielanie pożyczek i poręczeń, - o Konsorcja powyższych podmiotów. • W zakresie pozostałych form wsparcia: • Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych). [1] Na dzień 28 lutego 2013 r liczba osób bezrobotnych w województwie śląskim wynosiła 226 790. [2] W okresie do 24 miesięcy od daty zarejestrowania działalności.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	8iii - Self employment, entrepreneurship and business creation including innovative micro, small and medium sized enterprises
W ramach priorytetu inwestycyjnego 8.7 ze względu na zakres planowanego wsparcia oraz jego charakter planuje się realizację wsparcia zarówno w formule konkursowej, jak i pozakonkursowej. Zaplanowane w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego wsparcie ukierunkowane zostanie w szczególności na osoby borykające się z problemami braku pracy, przede wszystkim będą to osoby które mają trudności z wejściem czy też powrotem na rynek pracy. Mając na uwadze zakres tematyczny interwencji przewidzianych do realizacji w ramach ZIT/RIT przewiduje się również realizację trybu pozakonkursowego negocjacyjnego. Wsparcie zintegrowane jest szczególnie ważne w odniesieniu do terytorialnej koncentracji problemów na obszarze rewitalizowanym, dlatego kompleksowe działania w tym zakresie pozwolą na osiągnięcie w sposób bardziej efektywny, skuteczny oraz trwalszy efektów o charakterze długofalowym. Działania w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.7 stanowią swego rodzaju dopełnienie przewidzianego do realizacji kompleksowego katalogu działań w obszarze rewitalizacji. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną. Ponadto, premiowane będą rozwiązania realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju oraz zasady partnerstwa wielosektorowego w realizacji zadań. Na etapie wyboru projektów premiowane będą projekty zlokalizowane na OSI. Odpowiednie terytorialne ukierunkowanie działań w tym zakresie przyczyni się do wzrostu spójności społecznej w regionie. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w priorytecie. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	8iii - Self employment, entrepreneurship and business creation including innovative micro, small and medium sized enterprises
Analiza sytuacji społeczno-gospodarczej, wyniki przeprowadzonych warsztatów subregionalnych i konsultacji z ekspertami w zakresie rynku pracy a także dotychczasowych doświadczeń w zakresie wdrażania <i>Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i> w województwie śląskim dały podstawę do sformułowania propozycji instrumentów finansowych w okresie programowania 2014-2020. IZ RPO WSL programując ww. formę wsparcia oparła się na rekomendacjach zawartych w badaniu ewaluacyjnym[1]. Instrumenty finansowe w ramach osi priorytetowej będą koncentrowały się na wsparciu przedsiębiorstw w początkowym okresie działalności oraz osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą poprzez uruchomienie zwrotnej pomocy finansowej tj. pożyczek oraz poręczeń. Prawidłowe wykorzystanie inżynierii finansowej pozwala m.in. na: • zwiększenie trwałości polityki spójności UE poprzez możliwość reinwestowania środków, • wzmacnianie współpracy administracji, przedsiębiorstw i instytucji finansowych, • budowę zdolności instytucjonalnej – partnerstwa i zaufania pomiędzy sektorem publicznym i prywatnym, • stwarzanie mocniejszej zachęty dla efektywności wydatkowania środków publicznych, • wykorzystanie efektu dźwigni finansowej.[2] Z punktu widzenia efektywnego wykorzystania IF, zasadnym jest również objęcie wsparciem zwrotnym działań mających na celu inwestycje w przedsiębiorstwa na początkowym okresie działalności, które znacząco przyczynią się do rozwoju tych podmiotów a co za tym idzie tworzenia nowych miejsc pracy. Wyżej wymienione formy wsparcia będą wdrażane w oparciu o model opisany w dokumentach uszczegóławiających Program. [1] Instytut Badań Strukturalnych, Analiza możliwości Analiza możliwości zastosowania zwrotnych mechanizmów finansowania inwestycji w perspektywie 2014-2020 w województwie śląskim, Katowice, grudzień 2012 r.	

Investment priority	8iii - Self employment, entrepreneurship and business creation including innovative micro, small and medium sized enterprises
[2] M. Szczepański; Pozadotacyjne instrumenty finansowe w polityce spójności UE po 2013 roku – wymiar wspólnotowy i krajowy. Analiza propozycji Komisji Europejskiej dotyczącej rozszerzenia zakresu stosowania instrumentów inżynierii finansowej w polityce spójności po 2013 r., Warszawa 2011 r.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	8iii - Self employment, entrepreneurship and business creation including innovative micro, small and medium sized enterprises
W ramach priorytetu inwestycyjnego 8.7 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		8iii - Self employment, entrepreneurship and business creation including innovative micro, small and medium sized enterprises							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
703	Liczba osób, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	os.	ESF	Less developed			7 620,00	LSI/KSI	roczna

2.A.7 Social innovation, transnational cooperation and contribution to thematic objectives 1-7

Priority axis	VII - REGIONALNY RYNEK PRACY

2.A.8 Performance framework

Table 6: Performance framework of the priority axis

Priority axis			VII - REGIONALNY RYNEK PRACY										
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator, where appropriate
						M	W	T	M	W	T		
CO01	O	unemployed, including long-term unemployed	3233194	ESF	Less developed	0	0	0	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy interwencję finansowaną przez ponad 50% alokacji przypadającej na oś priorytetową
Fin	F	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844	ESF	Less developed	0	0	% alokacji	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy rzeczywiste tempo ponoszenia i weryfikowania wydatków kwalifikowalnych w projektach
702	O	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	os.3463844	ESF	Less developed	0	0	0	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy interwencję finansowaną przez ponad 50% alokacji przypadającej na oś priorytetową
703	O	Liczba osób, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	os.3463844	ESF	Less developed	0	0	0	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy interwencję finansowaną przez ponad 50% alokacji przypadającej na oś priorytetową

Additional qualitative information on the establishment of the performance framework

2.A.9 Categories of intervention

Categories of intervention corresponding to the content of the priority axis based on a nomenclature adopted by the Commission, and indicative breakdown of Union support.

Tables 7-11: Categories of intervention

Table 7: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis		VII - REGIONALNY RYNEK PRACY	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ESF	Less developed	102. Access to employment for job-seekers and inactive people, including the long-term unemployed and people far from the labour market, also through local employment initiatives and support for labour mobility	151 974 543,00
ESF	Less developed	104. Self-employment, entrepreneurship and business creation including innovative micro, small and medium sized enterprises	74 861 000,00

Table 8: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		VII - REGIONALNY RYNEK PRACY	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ESF	Less developed	01. Non-repayable grant	190 217 543,00
ESF	Less developed	02. Repayable grant	36 618 000,00

Table 9: Dimension 3 - Territory type

Priority axis		VII - REGIONALNY RYNEK PRACY	
---------------	--	------------------------------	--

Fund	Category of region	Code	€ amount
ESF	Less developed	01. Large Urban areas (densely populated >50 000 population)	147 443 103,00
ESF	Less developed	02. Small Urban areas (intermediate density >5 000 population)	45 367 109,00
ESF	Less developed	03. Rural areas (thinly populated)	34 025 331,00

Table 10: Dimension 4 - Territorial delivery mechanisms

Priority axis		VII - REGIONALNY RYNEK PRACY	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ESF	Less developed	01. Integrated Territorial Investment – Urban	8 476 663,00
ESF	Less developed	02. Other integrated approaches to sustainable urban development	12 640 118,00
ESF	Less developed	03. Integrated Territorial Investment - Other	3 500 149,00
ESF	Less developed	07. Not applicable	202 618 213,00

Table 11: Dimension 6 - ESF secondary theme (ESF and YEI only)

Priority axis		VII - REGIONALNY RYNEK PRACY	
Fund	Category of region	Code	€ amount

2.A.10 Summary of the planned use of technical assistance including, where necessary, actions to reinforce the administrative capacity of authorities involved in the management and control of the programmes and beneficiaries (where appropriate)

Priority axis:	VII - REGIONALNY RYNEK PRACY
----------------	------------------------------

2.A.1 Priority axis

ID of the priority axis	VIII
Title of the priority axis	REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY

- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments
- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments set up at Union level
- ☐ The entire priority axis will be implemented through community-led local development
- ☐ For the ESF: The entire priority axis is dedicated to social innovation or to transnational cooperation, or both

2.A.2 Justification for the establishment of a priority axis covering more than one category of region, thematic objective or fund (where applicable)

2.A.3 Fund, category of region and calculation basis for Union support

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)	Category of region for outermost regions and northern sparsely populated regions (where applicable)
ESF	Less developed	Total	

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	8iv
Title of the Investment priority	Equality between men and women in all areas, including in access to employment, career progression, reconciliation of work and private life and promotion of equal pay for equal work

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Godzenie życia zawodowego i prywatnego pracowników poprzez zastosowanie elastycznych form organizacji pracy oraz poprawę dostępności do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 roku życia
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Przyjęte w osi priorytetowej kierunki i zakresy interwencji są zgodne z przyjętymi celami na poziomie krajowym, wyznaczonym w <i>Umowie Partnerstwa</i> oraz odnoszą się do celów <i>Strategii Europa 2020</i>. Cel szczegółowy 1 priorytetu inwestycyjnego 8.8 jest spójny z celem głównym i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>: <i>bardziej efektywne wykorzystanie zasobów na rynku pracy w priorytecie: poprawa szans na zatrudnienie osób bezrobotnych, poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo</i>. Dzięki realizacji PI 8.8 zwiększy się dostęp do usług opieki, przez co osoby pełniące opiekę nad dziećmi do lat 3 będą miały większe szanse na zatrudnienie, powrót do zatrudnienia lub utrzymanie zatrudnienia. Działania umożliwią godzenie życia zawodowego i rodzinnego, co pozwoli na zminimalizowanie segmentacji na rynku pracy oraz umożliwią firmom wdrożenie zmian w zakresie organizacji pracy.

Table 4: Common result indicators for which a target value has been set and programme-specific result indicators corresponding to the specific objective (by investment priority and category of region) (for ESF)

Investment priority : 8iv - Equality between men and women in all areas, including in access to employment, career progression, reconciliation of work and private life and promotion of equal pay for equal work														
ID	Indicator	Category of region	Measure ment unit for indicator	Common output indicator used as basis for target setting	Baseline value			Measure ment unit for baseline and target	Baseline year	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T			M	W	T		
801	Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wycho waniem dziecka, po opuszczeniu programu	Less developed	os.		0,00	0,00	0,00	Number	0			420,00	LSI/KSI	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	8iv - Equality between men and women in all areas, including in access to employment, career progression, reconciliation of work and private life and promotion of equal pay for equal work
W aspekcie godzenia życia zawodowego i prywatnego należy stwierdzić, że niedostateczny poziom rozwoju systemu opieki nad dziećmi do lat 3 stanowi aktualnie strukturalny problem rynku pracy. Dlatego niezbędne jest podjęcie działań, które umożliwią zwiększenie dostępu do usług opieki, a tym samym umożliwią osobom pełniącym opiekę nad dziećmi do lat 3 zatrudnienie, powrót do zatrudnienia lub utrzymanie zatrudnienia. Działania umożliwią godzenie życia zawodowego i rodzinnego, co pozwoli na zminimalizowanie segmentacji na rynku pracy oraz umożliwi firmom wdrożenie zmian w zakresie organizacji pracy. Zakres powyższego wsparcia może być uzupełniony o działania promocyjno – informacyjne.	

Investment priority	8iv - Equality between men and women in all areas, including in access to employment, career progression, reconciliation of work and private life and promotion of equal pay for equal work
Przykładowymi typami operacji realizowanymi w ramach PI 8.8 będą: • Wspieranie usług opieki nad dziećmi do 3 roku życia, • Tworzenie nowych miejsc w żłobkach i innych formach opieki nad dziećmi do lat 3, w szczególności na obszarach cechujących się największymi zapóźnieńiami społeczno – gospodarczymi, • Zwiększenie dostępności usług opieki nad dziećmi (w tym poprzez pokrycie kosztów opieki) dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji, dla których obowiązek opieki nad dziećmi stanowi barierę w dostępie do rynku pracy. • Wdrożenie elastycznych i alternatywnych form zatrudnienia w szczególności poprzez work sharing[1], telepracę, elastyczne godziny pracy, wypożyczanie pracowników. Cross - financing Planuje się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu dla działań będących integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności, warunkiem zastosowania mechanizmu finansowania krzyżowego pozostaje jednak priorytetowość finansowanego zagadnienia oraz jego bezwzględny związek z projektem i powodzeniem jego realizacji. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Główne grupy docelowe: • Osoby podejmujące pracę po przerwie związanej z urodzeniem dziecka i/lub wychowujące dzieci; • Osoby zatrudnione, wychowujące dzieci do lat 3; • Osoby, które są poza rynkiem pracy ze względu na konieczność opieki nad dzieckiem do lat 3. Główni beneficjenci: Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów	

Investment priority	8iv - Equality between men and women in all areas, including in access to employment, career progression, reconciliation of work and private life and promotion of equal pay for equal work
odrębnych), w tym między innymi: • Żłobki, kluby dziecięce, dzienni opiekunowie, nianie (wg Ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 Dz. U. 2011 nr 45 poz. 235), • Pracodawcy, • Organizacje pracodawców. [1] http://www.rynekpracy.pl/slownik_1.php/wpis.168; Dzielenie pracy. To elastyczna forma zatrudnienia polegająca na okresowej redukcji wymiaru czasu pracy oraz wynagrodzenia pracowników. Obniżenie ilości godzin pracy oraz poziomu płacy następuje zwykle w konsekwencji porozumienia między pracodawcą a organizacjami związkowymi, bądź samymi pracownikami. Dzielenie pracy najczęściej stosowane jest w sytuacjach, w których pogorszenie kondycji finansowej przedsiębiorstwa, może skutkować redukcją zatrudnienia.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	8iv - Equality between men and women in all areas, including in access to employment, career progression, reconciliation of work and private life and promotion of equal pay for equal work
W ramach priorytetu inwestycyjnego 8.8 ze względu na zakres planowanego wsparcia oraz jego charakter planuje się realizację wsparcia zarówno w formule konkursowej, jak i pozakonkursowej. Mając na uwadze zakres tematyczny interwencji przewidzianych do realizacji w ramach ZIT/RIT przewiduje się również realizację trybu pozakonkursowego negocjacyjnego. Wsparcie zintegrowane jest szczególnie ważne w odniesieniu do terytorialnej koncentracji problemów na obszarze rewitalizowanym, dlatego kompleksowe działania w tym zakresie pozwolą na osiągnięcie w sposób bardziej efektywny, skuteczny oraz trwalszy efektów o charakterze długofalowym. Działania w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.8 stanowią swego rodzaju dopełnienie przewidzianego do realizacji	

Investment priority	8iv - Equality between men and women in all areas, including in access to employment, career progression, reconciliation of work and private life and promotion of equal pay for equal work
kompleksowego katalogu działań w obszarze rewitalizacji. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną. Ponadto, premiowane będą rozwiązania realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju oraz zasady partnerstwa wielosektorowego w realizacji zadań. Na etapie wyboru projektów premiowane będą projekty zlokalizowane na OSI. Odpowiednie terytorialne ukierunkowanie działań w tym zakresie przyczyni się do wzrostu spójności społecznej w regionie. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w priorytecie. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	8iv - Equality between men and women in all areas, including in access to employment, career progression, reconciliation of work and private life and promotion of equal pay for equal work
Z uwagi na zakres i charakter interwencji oraz potencjalne grupy docelowe nie planuje się wykorzystania instrumentów zwrotnych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	8iv - Equality between men and women in all areas, including in access to employment, career progression, reconciliation of work and private life and promotion of equal pay for equal work
----------------------------	---

W ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8.8 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		8iv - Equality between men and women in all areas, including in access to employment, career progression, reconciliation of work and private life and promotion of equal pay for equal work							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
802	Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat	szt.	ESF	Less developed			3 680,00	LSI/KSI	roczna
803	Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie	os.	ESF	Less developed			540,00	LSI/KSI	roczna

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	8v
Title of the Investment priority	Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw, wzmocnienie ich potencjału adaptacyjnego oraz doskonalenie umiejętności i kompetencji kadr zarządzających i pracowników zgodnie z ich potrzebami
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Przyjęte w osi priorytetowej kierunki i zakresy interwencji są zgodne z przyjętymi celami na poziomie krajowym, wyznaczonym w <i>Umowie Partnerstwa</i> oraz odnoszą się do celów <i>Strategii Europa 2020</i>. Cel szczegółowy 1 priorytetu inwestycyjnego 8.9 jest spójny z celem głównym i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>: <i>bardziej efektywne wykorzystanie zasobów na rynku pracy</i> w priorytecie: <i>poprawa adaptacyjności osób aktywnych zawodowo i pracodawców, w szczególności przedsiębiorstw sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw</i>. Dzięki realizacji PI 8.9 zwiększy się konkurencyjność i zdolności adaptacyjne przedsiębiorstw. Działania wpłyną również na inwestycje w kapitał ludzki, podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników i kadry zarządzającej przedsiębiorstw.
ID of the specific objective	2
Title of the specific objective	Wzrost transferu wiedzy oraz zwiększenie współpracy pomiędzy sektorem nauki a gospodarką.
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Przyjęte w osi priorytetowej kierunki i zakresy interwencji są zgodne z przyjętymi celami na poziomie krajowym, wyznaczonym w <i>Umowie Partnerstwa</i> oraz odnoszą się do celów <i>Strategii Europa 2020</i>. Cel szczegółowy 2 priorytetu inwestycyjnego 8.9 jest spójny z celem głównym i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>: <i>bardziej efektywne wykorzystanie zasobów na rynku pracy</i> w priorytecie: <i>poprawa adaptacyjności osób aktywnych zawodowo i pracodawców, w szczególności przedsiębiorstw sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw</i>. Dzięki realizacji PI 8.9 zwiększy się poziom zaawansowania technologicznego i innowacyjności przedsiębiorstw oraz wzmocni się rola regionu w budowaniu powiązań pomiędzy środowiskami przedsiębiorców, sferą badań i rozwoju i działaniami władz publicznych na rzecz rozwoju gospodarczego. Działania wpłyną również na inwestycje w kapitał ludzki, podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników i kadry zarządzającej przedsiębiorstw.

Table 4: Common result indicators for which a target value has been set and programme-specific result indicators corresponding to the specific objective (by investment priority and category of region) (for ESF)

Investment priority : 8v - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change														
ID	Indicator	Category of region	Measure ment unit for indicator	Common output indicator used as basis for target setting	Baseline value			Measure ment unit for baseline and target	Baseline year	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T			M	W	T		
CR03	participants gaining a qualification upon leaving	Less developed	Number	employed, including self-employed	0,00	0,00	0,00	Number	0	0,00	0,00	18 340,00	LSI/KSI	roczna
804	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	Less developed	os.		0,00	0,00	0,00	Number	0	0,00	0,00	4 700,00	LSI/KSI	roczna
805	Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie	Less developed	szt.		0,00	0,00	0,00	Number	0	0,00	0,00	2 100,00	LSI/KSI	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	8v - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change
---------------------	---

Investment priority	8v - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change
---------------------	---

Cel szczegółowy 1

Zmiany globalne w tym również te które powodują negatywne skutki takie jak spowolnienie gospodarcze implikują konieczność wsparcia przedsiębiorstw, przede wszystkim w zakresie koniecznych do przeprowadzenia procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych. Mając na uwadze, iż kwestia modernizacji wiąże się z koniecznością weryfikacji umiejętności i kwalifikacji osób zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw może pociągać za sobą niekorzystne zmiany w strukturze zatrudnienia, w tym nieść ze sobą ryzyko zwolnień pracowników w celu łagodzenia skutków zmian, konieczne będzie dostosowanie umiejętności oraz kwalifikacji pracowników i ich pracodawców do sytuacji gospodarczej na rynku pracy. Tym samym, działania podejmowane w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.9 będą koncentrować się zarówno na bezpośrednim wsparciu przedsiębiorstw (m.in. dostarczanie kompleksowych usług odpowiadających na potrzeby przedsiębiorstw, wdrażanie zarządzania strategicznego i nowoczesnych metod zarządzania przedsiębiorstwem) jak i na wdrażaniu programów ochrony osób zagrożonych zwolnieniem/przewidzianych do zwolnienia i zwolnionych np. w formie outplacementu.

Przykładowymi typami operacji realizowanymi w ramach PI 8.9 będą:

- Dostarczenie kompleksowych usług (m.in. doradczych, szkoleniowych) dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, klastrów oraz Instytucji Otoczenia Biznesu,
- Wzmocnienie jakości usług Instytucji Otoczenia Biznesu dla MŚP,
- Wsparcie dla modernizowanych przedsiębiorstw poprzez usługi okołobiznesowe,
- Doradztwo oraz animowanie współpracy gospodarczej przyczyniającej się do wzmacniania MŚP,
- Wsparcie doradcze na rzecz zapobieganiu sytuacjom kryzysowym przedsiębiorstw, które odczuwają negatywne skutki zmiany gospodarczej,
- Wspieranie rozwoju kwalifikacji pracowników, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami pracodawców.

Cross - financing

Planuje się wykorzystanie mechanizmu cross-finansingu dla działań będących integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności, warunkiem zastosowania mechanizmu finansowania krzyżowego pozostaje jednak priorytetowość finansowanego zagadnienia oraz jego bezwzględny związek z projektem i powodzeniem jego realizacji. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach

Investment priority	8v - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change
Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.	
Główne grupy docelowe: • Pracownicy przedsiębiorstw, w tym pracownicy przedsiębiorstw przechodzących procesy restrukturyzacyjne, pracownicy przedsiębiorstw odczuwających negatywne skutki zmiany gospodarczej, pracownicy przedsiębiorstw znajdujących się w sytuacji kryzysowej; • Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa; • Kadra zarządzająca przedsiębiorstwem; • Pracownicy przedsiębiorstw; • Instytucje Naukowe; • Instytuty Badawcze; • Pracodawcy i pracownicy oraz osoby pracujące na podstawie umów cywilno – prawnych i wolontaryjnych, osoby z promesą zatrudnienia, stażyści, osoby współpracujące. Główni beneficjenci: Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym m.in.: • Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, • Instytucje Otoczenia Biznesu, • Partnerzy Społeczni, • Organizacje pozarządowe, • Samorząd gospodarczy,	

Investment priority	8v - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change
• Klastry/Podmioty koordynujące (zarządzające Klastrem), • Jednostki Samorządu Terytorialnego. Cel szczegółowy 2 Z perspektywy kreowania polityki regionalnej szczególnie istotne dla dalszego identyfikowania wyzwań strategicznych innowacyjnego rozwoju regionu jest podejście bazujące na konfrontowaniu ze sobą procesów zmian zachodzących na rynkach z procesami zmian rozumianych jako interwencja publiczna. Podkreślić należy zaangażowanie zarówno regionu jak i środowisk innowacyjnych w rozwój wybranych dziedzin nauki i gospodarki pozwalających uzyskiwać rynkowe przewagi globalne bądź zaawansowanie technologiczne branż i sektorów gospodarki województwa śląskiego, a także kształtować przedsiębiorczość i rynek pracy w wymiarze regionalnym lub subregionalnym. W ramach tego priorytetu inwestycyjnego realizowane będą przedsięwzięcia mające na celu rozbudowę ekosystemu innowacji województwa śląskiego m.in. poprzez wsparcie współpracy pomiędzy instytucjami sfery B + R, przedsiębiorstwami, administracją publiczną i prosumentami[1] . Działania te będą komplementarne z działaniami realizowanymi w EFRR w zakresie wspierania klastrów, budowania konkurencyjności przedsiębiorstw oraz wzmocnienia ich działalności badawczo – rozwojowej w ramach priorytetu inwestycyjnego 3.3. Przykładowymi typami operacji realizowanymi w ramach PI 8.9 będą: • Wsparcie sieci współpracy podmiotów w ramach inicjatyw klastrowych lub klastrów utworzonych wokół kluczowych obszarów technologicznych wskazanych w <i>Programie Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020</i>, • Działania wspierające współpracę B+R nauki i biznesu poprzez sieciowanie, tworzenie platform współpracy, • Staże i szkolenia praktyczne dla naukowców w przedsiębiorstwach i przedsiębiorców w jednostkach naukowych, • Szkolenia w zakresie transferu i komercjalizacji wiedzy oraz ochrony własności przemysłowej, • Wsparcie tworzenia interdyscyplinarnych zespołów komercjalizacyjnych w obszarach istotnych dla rozwoju województwa i/lub wsparcie opracowania strategii komercjalizacji nowego produktu lub usługi,	

Investment priority	8v - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change
• Koordynacja i monitorowanie inteligentnych specjalizacji na poziomie regionalnym. Cross - financing Planuje się wykorzystanie mechanizmu cross-finansingu dla działań będących integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności, warunkiem zastosowania mechanizmu finansowania krzyżowego pozostaje jednak priorytetowość finansowanego zagadnienia oraz jego bezwzględny związek z projektem i powodzeniem jego realizacji. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Główne grupy docelowe: • Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa; • Pracownicy przedsiębiorstw; • Klastery/podmioty koordynujące (zarządzające klastrem); • Pracownicy naukowcy jednostek naukowych; • Pracownicy uczelni niebędących nauczycielami akademickimi; • Pracownicy naukowcy i naukowo – dydaktyczni uczelni; • Jednostki naukowe; • Instytuty badawcze; Główni beneficjenci: Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym między innymi: • Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa,	

Investment priority	8v - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change
• Jednostki Samorządu Terytorialnego, • Uczelnie, • Jednostki naukowe, • Instytuty badawcze, • Instytucje Otoczenia Biznesu, • Ośrodki innowacji, • Klastry/ Podmioty koordynujące (zarządzające Klastrem), • Samorząd Województwa, • Spółki celowe. [1] Prosument (ang. prosumer – professional/producer + consumer) – profesjonalista/producent i konsument – konsument zaangażowany w współtworzenie i promowanie produktów ulubionej marki czy jednoczesną produkcję oraz konsumpcję dóbr i usług.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	8v - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change
----------------------------	---

Investment priority	8v - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change
Cel szczegółowy 1 Nowe podejście do finansowania rozwoju przedsiębiorstw i pracowników w okresie programowania 2014-2020 będzie polegać na zmianie perspektywy udzielanego wsparcia. Integralnym elementem nowego podejścia do finansowania działań edukacyjnych przedsiębiorstw i pracowników będzie Podejście to będzie realizowane równolegle na dwóch poziomach – krajowym i regionalnym – co pozwoli na zapewnienie większej spójności udzielanego wsparcia i optymalizację zaplanowanych mechanizmów dystrybucji środków przeznaczonych na wsparcie adaptacyjności przedsiębiorstw i pracowników. Projekty w większym stopniu będą odpowiadać na potrzeby przedsiębiorców, dawać im możliwość samodzielnego wyboru narzędzi i metod wsparcia, zapewniać szybką reakcję na występujące problemy oraz zapewniać kompleksowe wsparcie (w tym m.in. diagnostyczne i doradcze). Warunkiem realizacji działań w trybie pozakonkursowym jest uwzględnienie w założeniach projektowych wniosków i celów, określonych w dokumentach strategicznych i programowych szczebla wojewódzkiego, co oznacza, iż konieczność realizacji danego przedsięwzięcia musi wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb i wniosków wskazanych w Strategii lub Programie. Mając na uwadze zakres tematyczny interwencji przewidzianych do realizacji w ramach ZIT/RIT przewiduje się również realizację typów operacji w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.9, które stanowić będą dopełnienie przewidzianego do realizacji kompleksowego katalogu działań w obszarze rewitalizacji. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną. Ponadto, premiiowane będą rozwiązania realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju oraz zasady partnerstwa wielosektorowego w realizacji zadań. Odpowiednie terytorialne ukierunkowanie działań zlokalizowanych na OSI przyczyni się do wzrostu spójności społecznej w regionie. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w priorytecie. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

Investment priority	8v - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change
Cel szczegółowy 2 W ramach priorytetu inwestycyjnego ze względu na zakres planowanego wsparcia oraz jego charakter planuje się realizację wsparcia zarówno w formule konkursowej, jak i pozakonkursowej. Z uwagi na cele strategiczne RIS WSL 2013 – 2020 i realizowane dotychczas przez Samorząd Województwa projekty systemowe, przewiduje się realizację wsparcia w formule pozakonkursowej. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną. Ponadto, premiowane będą rozwiązania realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju oraz zasady partnerstwa wielosektorowego w realizacji zadań, Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w priorytecie. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	8v - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change
Z uwagi na zakres i charakter interwencji oraz potencjalne grupy docelowe nie planuje się wykorzystania instrumentów zwrotnych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	8v - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change
W ramach priorytetu inwestycyjnego 8.9 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		8v - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO05	employed, including self-employed	Number	ESF	Less developed	0,00	0,00	93 000,00	LSI/KSI	roczna
CO23	number of supported micro, small and medium-sized enterprises (including cooperative enterprises, enterprises of the social economy)	Number	ESF	Less developed	0,00	0,00	13 800,00	LSI/KSI	roczna
806	Liczba pracowników zagrożonych	os.	ESF	Less developed			1 200,00	LSI/KSI	roczna

Investment priority		8v - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
	zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy objętych wsparciem w programie								
807	Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie	szt.	ESF	Less developed			12 500,00	LSI/KSI	roczna
811	liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	os.	ESF	Less developed			1 200,00	LSI/KSI	roczna

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	8vi
Title of the Investment priority	Active and healthy ageing

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy.
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Przyjęte w osi priorytetowej kierunki i zakresy interwencji są zgodne z przyjętymi celami na poziomie krajowym, wyznaczonym w <i>Umowie Partnerstwa</i> oraz odnoszą się do celów <i>Strategii Europa 2020</i>. Cel szczegółowy 1 priorytetu inwestycyjnego 8.10 jest spójny z celem głównym i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>: <i>bardziej efektywne wykorzystanie zasobów na rynku pracy</i> w priorytecie: <i>poprawa zasobów pracy</i>. Dzięki realizacji PI 8.10 zwiększy się upowszechnienie zdrowego i aktywnego trybu życia osób będących w wieku aktywności zawodowej, co pozwoli na wydłużenie czasu aktywności zawodowej oraz ograniczy wyłączenie osób z rynku pracy z powodów zdrowotnych jak również polepszy jakość życia w regionie przez działania na rzecz zmniejszenia ryzyka chorób zawodowych i działań na rzecz pracowników pracujących w warunkach zagrażających zdrowiu.

Table 4: Common result indicators for which a target value has been set and programme-specific result indicators corresponding to the specific objective (by investment priority and category of region) (for ESF)

Investment priority : 8vi - Active and healthy ageing														
ID	Indicator	Category of region	Measure ment unit for indicator	Common output indicator used as basis for target setting	Baseline value			Measure ment unit for baseline and target	Baseline year	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T			M	W	T		
808	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	Less developed	os.		0,00	0,00	0,00	Number	0	0,00	0,00	38 000,00	LSI/KSI	roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	8vi - Active and healthy ageing
Aktywne starzenie się stanowi część <i>Strategii Europa 2020</i> ogłoszonej dnia 3 marca 2010 r. Ta strategia na rzecz wzrostu w nadchodzących dziesięcioleciach podkreśla „znaczenie zdolności Unii Europejskiej do podjęcia wyzwania związanego ze wspieraniem zdrowia i aktywności osób starszych, by umożliwić osiągnięcie spójności społecznej oraz wyższej wydajności”. Jednym z pięciu głównych wskaźników <i>Strategii Europa 2020</i> jest osiągnięcie do 2020 roku wskaźnika zatrudnienia w państwach członkowskich UE-27 na poziomie 75% wśród ludności w wieku od 20 do 64 lat. Aby osiągnąć ten cel, większy odsetek społeczeństwa musi pozostać na rynku pracy do późniejszego wieku. Dla polepszenia jakości życia w regionie realizowane będą działania na rzecz zmniejszenia ryzyka chorób zawodowych i działań na rzecz pracowników pracujących w warunkach zagrażających zdrowiu. Jest to tym bardziej istotne w przypadku województwa śląskiego, które charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem chorób zawodowych. Zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej osobom pracującym ale i nie tylko, również bezrobotnym, biernym zawodowo w wieku aktywności	

Investment priority	8vi - Active and healthy ageing
zawodowej, pozwoli na wydłużenie czasu aktywności zawodowej oraz ograniczy wyłączenie osób z rynku pracy z powodów zdrowotnych. Przedsięwzięcia podejmowane w ramach RPO WSL 2014-2020 w zakresie aktywnego i zdrowego starzenia się będą przede wszystkim wpływać na aktywizację zawodową dzięki kompleksowym działaniom edukacyjnym i profilaktycznym wspieranym lokalną polityką. Zakres interwencji odzwierciedla kierunki i priorytety strategiczne określone w przygotowanym przez Ministerstwo Zdrowia dokumencie <i>Policy paper dla ochrony zdrowia 2014-2020 – Krajowe ramy strategiczne</i>. Dobry stan zdrowia społeczeństwa jest istotną determinantą wzrostu gospodarczego. Przykładowymi typami operacji w ramach PI 8.10 będą: • Opracowywanie i wdrożenie programów rehabilitacji leczniczej, ułatwiających powroty do pracy, • Realizacja popularnych programów profilaktycznych w kierunku wczesnego wykrywania nowotworów m.in. jelita grubego, piersi, szyjki macicy; • Opracowanie i wdrożenie projektów profilaktycznych dot. chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu; • Opracowanie i wdrożenie programów ukierunkowanych na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, • Zapewnienie możliwości przekwalifikowania osób starszych pracujących w trudnych warunkach, pozwalając im na zdobycie kwalifikacji do wykonywania prac, które będą uwzględniały ich umiejętności i stan zdrowia. Cross - financing Planuje się wykorzystanie mechanizmu cross-finansingu dla działań będących integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności, warunkiem zastosowania mechanizmu finansowania krzyżowego pozostaje jednak priorytetowość finansowanego zagadnienia oraz jego bezwzględny związek z projektem i powodzeniem jego realizacji. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Główne grupy docelowe: • Osoby w wieku aktywności zawodowej. Główni beneficjenci:	

Investment priority	8vi - Active and healthy ageing
Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym między innymi: • Samorząd Województwa, • Pracodawcy, • Organizacje pozarządowe, • Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, • Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, • Instytuty Badawcze. • Instytucje naukowe	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	8vi - Active and healthy ageing
W ramach priorytetu inwestycyjnego ze względu na zakres planowanego wsparcia oraz jego charakter planuje się realizację wsparcia zarówno w formule konkursowej, jak i pozakonkursowej. Warunkiem realizacji działań w trybie pozakonkursowym jest uwzględnienie w założeniach projektowych wniosków i celów, określonych w dokumentach strategicznych i programowych szczebla wojewódzkiego, co oznacza, iż konieczność realizacji danego przedsięwzięcia musi wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb i wniosków wskazanych w Strategii lub Programie. Mając na uwadze zakres tematyczny interwencji przewidzianych do realizacji w ramach ZIT/RIT przewiduje się również realizację trybu pozakonkursowego negocjacyjnego. Wsparcie zintegrowane jest szczególnie ważne w odniesieniu do terytorialnej koncentracji problemów na obszarze rewitalizowanym, dlatego kompleksowe działania w tym zakresie pozwolą na osiągnięcie w sposób bardziej efektywny, skuteczny oraz trwalszy efektów	

Investment priority	8vi - Active and healthy ageing
o charakterze długofalowym. Działania w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.10 stanowią swego rodzaju dopełnienie przewidzianego do realizacji kompleksowego katalogu działań w obszarze rewitalizacji. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną. Ponadto, premiowane będą rozwiązania realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju oraz zasady partnerstwa wielosektorowego w realizacji zadań. Na etapie wyboru projektów premiowane będą projekty zlokalizowane na OSI. Odpowiednie terytorialne ukierunkowanie działań w tym zakresie przyczyni się do wzrostu spójności społecznej w regionie. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w priorytecie. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	8vi - Active and healthy ageing
Z uwagi na zakres i charakter interwencji oraz potencjalne grupy docelowe nie planuje się wykorzystania instrumentów zwrotnych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	8vi - Active and healthy ageing
----------------------------	---------------------------------

W ramach priorytetu inwestycyjnego 8.10 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		8vi - Active and healthy ageing							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
809	Liczba osób objętych wsparciem w ramach programów zdrowotnych współfinansowanych z EFS	os.	ESF	Less developed			72 000,00	LSI/KSI	roczna
810	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	os.	ESF	Less developed			6 200,00	LSI/KSI	roczna

2.A.7 Social innovation, transnational cooperation and contribution to thematic objectives 1-7

Priority axis	VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY

2.A.8 Performance framework

Table 6: Performance framework of the priority axis

Priority axis			VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY										
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator, where appropriate
						M	W	T	M	W	T		
CO05	O	employed, including self-employed	3233194	ESF	Less developed	0	0	0	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy interwencję finansowaną przez ponad 50% alokacji przypadającej na oś priorytetową
Fin	F	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844	ESF	Less developed	0	0	% alokacji	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy rzeczywiste tempo ponoszenia i weryfikowania wydatków kwalifikowalnych w projektach
807	O	Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie	szt.3463844	ESF	Less developed	0	0	0	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy interwencję finansowaną przez ponad 50% alokacji przypadającej na oś priorytetową
809	O	Liczba osób objętych wsparciem w ramach programów zdrowotnych współfinansowanych z EFS	os.3463844	ESF	Less developed	0	0	0	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy interwencję finansowaną przez ponad 50% alokacji przypadającej na oś priorytetową

Additional qualitative information on the establishment of the performance framework

2.A.9 Categories of intervention

Categories of intervention corresponding to the content of the priority axis based on a nomenclature adopted by the Commission, and indicative breakdown of Union support.

Tables 7-11: Categories of intervention

Table 7: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis		VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ESF	Less developed	105. Equality between men and women in all areas, including in access to employment, career progression, reconciliation of work and private life and promotion of equal pay for equal work	19 032 891,00
ESF	Less developed	106. Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change	143 492 054,00
ESF	Less developed	107. Active and healthy ageing	45 458 483,00

Table 8: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ESF	Less developed	01. Non-repayable grant	207 983 428,00

Table 9: Dimension 3 - Territory type

Priority axis		VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ESF	Less developed	01. Large Urban areas (densely populated >50 000 population)	135 189 228,00

Priority axis		VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ESF	Less developed	02. Small Urban areas (intermediate density >5 000 population)	41 596 686,00
ESF	Less developed	03. Rural areas (thinly populated)	31 197 514,00

Table 10: Dimension 4 - Territorial delivery mechanisms

Priority axis		VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ESF	Less developed	01. Integrated Territorial Investment – Urban	16 189 991,00
ESF	Less developed	02. Other integrated approaches to sustainable urban development	4 540 359,00
ESF	Less developed	03. Integrated Territorial Investment - Other	827 550,00
ESF	Less developed	07. Not applicable	186 425 528,00

Table 11: Dimension 6 - ESF secondary theme (ESF and YEI only)

Priority axis		VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY	
Fund	Category of region	Code	€ amount

2.A.10 Summary of the planned use of technical assistance including, where necessary, actions to reinforce the administrative capacity of authorities involved in the management and control of the programmes and beneficiaries (where appropriate)

Priority axis:		VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY	
----------------	--	--	--

--

2.A.1 Priority axis

ID of the priority axis	X
Title of the priority axis	REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I ZDROWOTNA

- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments
- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments set up at Union level
- ☐ The entire priority axis will be implemented through community-led local development
- ☐ For the ESF: The entire priority axis is dedicated to social innovation or to transnational cooperation, or both

2.A.2 Justification for the establishment of a priority axis covering more than one category of region, thematic objective or fund (where applicable)

2.A.3 Fund, category of region and calculation basis for Union support

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)	Category of region for outermost regions and northern sparsely populated regions (where applicable)
ERDF	Less developed	Total	

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	9a
Title of the Investment priority	Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Zwiększenie jakości specjalistycznych usług medycznych w ośrodkach regionalnych
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 9.1 jest spójny z celami głównymi i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>poprawa spójności społecznej i terytorialnej</i> oraz <i>ograniczenie ryzyka wykluczenia społecznego spowodowanego dysproporcjami w dostępie do usług</i>. Dzięki realizacji priorytetu inwestycyjnego 9.1 wzrośnie dostępność do specjalistycznych usług medycznych co przyczyni się do wydłużenia aktywności zawodowej mieszkańców województwa w skutek zmniejszenia absencji chorobowych.
ID of the specific objective	2
Title of the specific objective	Zwiększenie spójności społecznej oraz eliminowanie barier w dostępie do usług na rzecz osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 9.1 jest spójny z celami głównymi i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>poprawa spójności społecznej i terytorialnej</i> oraz <i>ograniczenie ryzyka wykluczenia społecznego spowodowanego dysproporcjami w dostępie do usług</i>. Dzięki realizacji priorytetu inwestycyjnego 9.1 zwiększy się dostęp do usług społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		1 - Zwiększenie jakości specjalistycznych usług medycznych w ośrodkach regionalnych						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
101	Przeciętne trwanie życia kobiet	lata	Less developed	80,00	2012	81,80	GUS	Roczna
102	Przeciętne trwanie życia mężczyzn	lata	Less developed	71,97	2012	73,80	GUS	Roczna
Specific objective		2 - Zwiększenie spójności społecznej oraz eliminowanie barier w dostępie do usług na rzecz osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
103	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po transferach społecznych	%	Less developed	13,00	2011	12,20	GUS	Roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
Cel szczegółowy 1 Zgodnie z diagnozą, najczęstszymi przyczynami zgonu mieszkańców województwa śląskiego są choroby nowotworowe, układu krążenia, układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu oddechowego oraz choroby psychiczne. Wymienione grupy chorób stanowią główne przyczyny niezdolności do pracy. Dodatkowo w regionie obserwuje się tendencję malejącej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym. W związku z powyższym w ramach priorytetu inwestycyjnego wspierane będą kompleksowe przedsięwzięcia mające na celu zwiększenie jakości specjalistycznych usług medycznych w ośrodkach regionalnych, odnoszące się do zidentyfikowanych obszarów deficytowych, bądź odzwierciedlające zdiagnozowane specyficzne potrzeby regionalne – w szczególności dotyczące dostosowania systemu ochrony zdrowia do zmieniających się trendów demograficznych (proces starzenia się społeczeństwa). Realizowane będą inwestycje, polegające na zwiększeniu dostępności i jakości świadczenia usług zdrowotnych, wyposażenia i modernizacji placówek ochrony zdrowia, przyczyniające się do rozwiązania istotnych problemów zdrowotnych mieszkańców regionu. Wsparcie infrastruktury ochrony zdrowia przyczyni się do zwiększenia spójności społecznej poprzez lepszy dostęp do specjalistycznych usług medycznych, a w konsekwencji do poprawy zdrowotności mieszkańców regionu. Zakres interwencji odzwierciedla kierunki i priorytety strategiczne określone w przygotowanym przez Ministerstwo Zdrowia dokumencie <i>Krajowe strategiczne ramy polityki w obszarze ochrony zdrowia (tzw. Policy Paper)</i>.	

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
Cross-financing Planuje się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu dla działań będących integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Główni Beneficjenci, w szczególności: • Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; • Podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych; • Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (niewymienione wyżej); • Podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia; • Porozumienia ww. podmiotów; • Podmioty działające w oparciu o umowę/porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe). Cel szczegółowy 2 W związku z zdiagnozowaniem niedoborów w zakresie infrastruktury społecznej związanej ze świadczeniem usług socjalnych, w ramach priorytetu inwestycyjnego finansowane będą inwestycje dotyczące mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego, w oparciu o istniejącą infrastrukturę, w powiązaniu z procesem aktywizacji zawodowej, mające na celu usamodzielnienie ekonomiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Uzasadnieniem podjętego działania są olbrzymie potrzeby w zakresie mieszkań wspomaganych, chronionych i socjalnych. Wsparcie uzyskają inwestycje polegające na przebudowie lub remoncie zdegradowanych budynków w celu ich adaptacji na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione. Ponadto możliwa będzie aktywizacja osób wymagających wsparcia poprzez dostosowanie budynków do pełnienia funkcji centrów usług dla społeczności, wraz z zakupem wyposażenia niezbędnego do ich prawidłowego funkcjonowania. Centra usług społecznościowych to infrastruktura mieszcząca się w kategorii infrastruktury społecznej, a więc infrastruktury związanej ze świadczeniem usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym, świadczonych	

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
przez sektor publiczny bezpośrednio obywatelom lub za pomocą podmiotów prywatnych. Należą tu m.in.: usługi pomocy społecznej, mieszkalnictwa socjalnego (mieszkania chronione, wspomagane, treningowe) domy pomocy i opieki społecznej, placówki świadczące opiekę długoterminową, paliatywną, hospicyjną oraz usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej. Centra te staną się miejscem spotkań, zdobywania wiedzy oraz aktywizacji społecznej, zaspokajając tym samym potrzeby lokalnej społeczności, często dotkniętej dysfunkcjami i patologiami społecznymi. Wymaga to spójnego i wielowymiarowego podejścia do zwiększania dostępu do podstawowych usług społecznych, w tym socjalnych, edukacyjnych, opiekuńczych i doradczych, warunkujących prawidłowe funkcjonowanie społeczeństwa. Zintegrowane wykorzystanie wsparcia jest szczególnie istotne w odniesieniu do terytorialnej koncentracji problemów, dlatego pożądane będą działania przyjmujące formę przedsięwzięć odpowiadających kompleksowo na potrzeby grup wykluczonych w zakresie ich aktywizacji, które będą miały charakter długofalowego organizowania społeczności lokalnej. Projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego będą realizowane w ścisłym połączeniu z działaniami podejmowanymi w ramach wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego. Cross-financing Nie planuje się wykorzystania mechanizmu cross-financingu. Główni Beneficjenci, w szczególności: • Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; • Podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych; • Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; • Organizacje pozarządowe; • Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (niewymienione wyżej); • Spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS, spółdzielnie;	

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
• Instytucje kultury; • Porozumienia ww. podmiotów; • Podmioty działające w oparciu o umowę/porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe).	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
Cel szczegółowy 1 Wybór projektów dotyczących wsparcia infrastruktury zdrowotnej będzie odbywał się w procedurze pozakonkursowej. Wybór ten podyktowany jest tym, iż planuje się wsparcie jednostek świadczących specyficzne usługi specjalistyczne w zakresie zdiagnozowanych problemów zdrowotnych, dotyczących znaczną część mieszkańców województwa. Realizacja projektów w ramach tej ścieżki pozwoli na koncentrację wsparcia finansowego w ramach zidentyfikowanych obszarów deficytowych systemu ochrony zdrowia regionu. Warunkiem realizacji tego typu działań jest uwzględnienie w założeniach projektowych wniosków i celów, określonych w dokumentach strategicznych szczebla krajowego i wojewódzkiego w zakresie ochrony zdrowia, co oznacza, iż konieczność realizacji danej inwestycji musi wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb i wniosków, wskazanych w <i>Policy Paper dla ochrony zdrowia 2014-2020 – Krajowe ramy strategiczne</i> i <i>Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”</i>. Preferowane będą projekty charakteryzujące się wysokim stopniem przygotowania, przekładającym się na gotowość do ich realizacji. Przewiduje się również przeznaczenie specjalnej puli środków na interwencji osi dla miast i dzielnic miast wymagających rewitalizacji. Szczegółowe zasady udzielania wsparcia znajdują się w rozdziale 4. Zintegrowane Podejście Terytorialne. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone	

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w priorytecie. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe. Cel szczegółowy 2 W celu zwiększenia efektywności i komplementarności wsparcia w zakresie wsparcia dla infrastruktury społecznej interwencja planowana jest do realizacji w ramach ZIT/RIT w trybie pozakonkursowym negocjacyjnym. Zastosowanie ZIT/RIT pozwoli na dostosowanie interwencji do specyficznych potencjałów i deficytów poszczególnych terytoriów. Wsparcie zostanie skierowane na przedsięwzięcia wynikające ze Strategii ZIT/RIT. Decyzja o zastosowaniu ścieżki pozakonkursowej podyktowana jest wkładem ZIT/RIT do realizacji celów szczegółowych priorytetu oraz przyspieszeniem i intensyfikacją wystąpienia jego częściowych i docelowych efektów, w szczególności wskaźników produktu i rezultatu. Instytucja Zarządzająca programem może podjąć decyzję o zastosowaniu konkursowej ścieżki wyboru projektów w przypadku niewykorzystania alokacji w ramach ZIT/RIT lub zagrożenia realizacji założonych dla osi priorytetowej rezultatów wsparcia. Szczegółowe zasady realizacji ZIT/RIT znajdują się w rozdziale 4. Zintegrowane Podejście Terytorialne. Przewiduje się również przeznaczenie specjalnej puli środków na OSI dla miast i dzielnic miast wymagających rewitalizacji. Szczegółowe zasady udzielania wsparcia znajdują się w rozdziale 4. Zintegrowane Podejście Terytorialne. Wsparcie inwestycyjne projektów ze środków EFRR ma charakter uzupełniający (dodatkowy) i możliwe będzie wyłącznie w powiązaniu z działaniami realizowanymi ze środków EFS, które pełnią rolę wiodącą względem EFRR. Wsparcie będą mogły uzyskać wyłącznie projekty oparte o istniejącą infrastrukturę, nie ma możliwości budowy nowych obiektów. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w priorytecie. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
W ramach priorytetu inwestycyjnego 9.1 nie planuje się wykorzystywania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services
W ramach priorytetu inwestycyjnego 9.1 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		9a - Investing in health and social infrastructure which contributes to national, regional and local development, reducing inequalities in terms of health status, promoting social inclusion through improved access to social, cultural and recreational services and the transition from institutional to community-based services					
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting

					M	W	T		
104	Liczba wspartych podmiotów leczniczych	szt.	ERDF	Less developed			10,00	LSI/KSI	Roczna
105	Liczba przebudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej	szt.	ERDF	Less developed			166,00	LSI/KSI	Roczna

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	9b
Title of the Investment priority	Providing support for physical, economic and social regeneration of deprived communities in urban and rural areas

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Rozwój i wzmocnienie spójności lokalnej poprzez rewitalizację fizyczną, gospodarczą i społeczną terytoriów zmarginalizowanych
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 9.2 jest spójny z celami głównymi i szczegółowym <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>poprawa spójności społecznej i terytorialnej</i> oraz <i>włączenie społeczności zamieszkałych obszarów peryferyjnych i zdegradowanych</i>. Dzięki realizacji priorytetu inwestycyjnego 9.2 zmniejszy się ilość obszarów wymagających kompleksowej rewitalizacji.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		1 - Rozwój i wzmocnienie spójności lokalnej poprzez rewitalizację fizyczną, gospodarczą i społeczną terytoriów zmarginalizowanych						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
103	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po transferach społecznych	%		13,00	2011	12,20	GUS	Roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	9b - Providing support for physical, economic and social regeneration of deprived communities in urban and rural areas
W związku z wysokim stopniem uprzemysłowienia, województwo śląskie jest obszarem o znacznej degradacji terenu. Nadanie nowych funkcji terenom zdegradowanym i poprzemysłowym oraz rewitalizacja przestrzeni miast jest poważnym wyzwaniem rozwojowym dla regionu. Mając na uwadze powyższe, w ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie uzyskają kompleksowe projekty rewitalizacyjne. Rewitalizacja dotyczyć będzie kompleksowych działań mających na celu przywracanie do życia zdegradowanych społecznie, gospodarczo i środowiskowo obszarów poprzez przywrócenie im starej lub nadanie nowej funkcji. W jej ramach prowadzony będzie szereg wielowątkowych, wzajemnie uzupełniających się i wzmacniających działań, mających na celu wywołanie jakościowej, pozytywnej zmiany na zidentyfikowanym obszarze. Celem działań infrastrukturalnych będzie wsparcie społeczności zamieszkującej obszar zdegradowany poprzez zastosowanie instrumentów aktywizacji społeczno-zawodowej oraz uzupełniająco zdrowotnej i kulturalnej. Ponadto wspierane będą także instytucje kultury, pełniące centra aktywizacji i integracji społeczności lokalnej. Jako iż każda ze społeczności charakteryzuje się innymi potrzebami, ich diagnoza powinna zawierać się w kompleksowym <i>Lokalnym Programie Rewitalizacji</i> tworzonym przy zaangażowaniu wszystkich aktorów lokalnej sceny, zarówno władzy samorządowej, biznesu i organizacji obywatelskich jak i samych mieszkańców. W ramach kompleksowej rewitalizacji obszarów zdegradowanych, finansowane w ograniczonym zakresie będą również inwestycje (części wspólne budynków), dotyczące tkanki mieszkaniowej, tylko jako część większego projektu mającego na celu rewitalizację zubożonych obszarów publicznych. Wsparcie uzyskają projekty polegające na przebudowie i remoncie obiektów poprzemysłowych/ powojсковych/ popegeerowskich/ pokolejowych, zagospodarowaniu przestrzeni miejskich, w tym przebudowie i remoncie obiektów oraz remoncie zdegradowanych budynków wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizowanym wynikającym z <i>Lokalnych Programów Rewitalizacji</i>, które stanowią element systemu <i>Narodowego Planu Rewitalizacji</i>. Projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego będą realizowane w ścisłym połączeniu z działaniami podejmowanymi w ramach	

Investment priority	9b - Providing support for physical, economic and social regeneration of deprived communities in urban and rural areas
wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego, w szczególności przewidzianych w ramach priorytetu inwestycyjnego 9.4. Planuje się również wsparcie, za pośrednictwem instrumentów finansowych, działań polegających na zagospodarowaniu przestrzeni miejskich; przebudowie oraz remoncie obiektów przemysłowych, powojkowych i popegeerowskich oraz przebudowie lub remoncie zdegradowanych budynków, co przyczyni się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarach miejskich. Zadania wsparte finansowaniem zwrotnym nie wymagają ścisłego połączenia z działaniami podejmowanymi w ramach wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego, natomiast powinny zawierać komponent społeczny. Projekty dotyczące wsparcia zagospodarowania przestrzeni miejskich powinny wynikać z <i>Lokalnych Programów Rewitalizacji</i>, które powinny być spójne z <i>Narodowym Planem Rewitalizacji</i>. Cross-financing W przypadku działań realizowanych za pomocą instrumentów zwrotnych dopuszcza się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. W pozostałych przypadkach nie planuje się wykorzystania mechanizmu cross-financingu. Główni Beneficjenci, w szczególności: • Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; • Podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych; • Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; • Organizacje pozarządowe; • Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (niewymienione wyżej); • Spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS, spółdzielnie; • Przedsiębiorcy;	

Investment priority	9b - Providing support for physical, economic and social regeneration of deprived communities in urban and rural areas
• Instytucje kultury; • Porozumienia ww. podmiotów; • Podmioty działające w oparciu o umowę/ porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe); • Instrument inżynierii finansowej, powołany na podstawie art. 37 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013r.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	9b - Providing support for physical, economic and social regeneration of deprived communities in urban and rural areas
W celu zwiększenia efektywności i komplementarności wsparcia w zakresie kompleksowej rewitalizacji interwencja planowana jest do realizacji w ramach ZIT/RIT w trybie pozakonkursowym negocjacyjnym. Zastosowanie ZIT/RIT pozwoli na dostosowanie interwencji do specyficznych potencjałów i deficytów poszczególnych terytoriów. Wsparcie zostanie skierowane na przedsięwzięcia wynikające ze Strategii ZIT/RIT. Decyzja o zastosowaniu ścieżki pozakonkursowej podyktowana jest wkładem ZIT/RIT do realizacji celów szczegółowych priorytetu oraz przyspieszeniem i intensyfikacją wystąpienia jego częściowych i docelowych efektów, w szczególności wskaźników produktu i rezultatu. Instytucja Zarządzająca programem może podjąć decyzję o zastosowaniu konkursowej ścieżki wyboru projektów w przypadku niewykorzystania alokacji w ramach ZIT/RIT lub zagrożenia realizacji założonych dla osi priorytetowej rezultatów wsparcia. Szczegółowe zasady realizacji ZIT/RIT znajdują się w rozdziale 4. Zintegrowane Podejście Terytorialne. Przewiduje się również przeznaczenie specjalnej puli środków na OSI dla miast i dzielnic miast wymagających rewitalizacji. Ze względu na kumulację negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych o ogromnej skali, będących następstwem transformacji ustrojowej oraz gospodarczej, dla miasta Bytom oraz powiązanego z nim funkcjonalnie miasta Radzionków na ten obszar wyodrębniono alokację, w ramach której planowane projekty zostaną objęte procedurą pozakonkursową. W przypadku pozostałych miast wskazanych w <i>Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie</i>, zakwalifikowanych jako obszary strategicznej interwencji na rzecz restrukturyzacji i rewitalizacji miast tracących funkcje społeczno-	

Investment priority	9b - Providing support for physical, economic and social regeneration of deprived communities in urban and rural areas
gospodarcze, planowanym trybem wyboru projektów będzie tryb konkursowy. Szczegółowe zasady udzielania wsparcia znajdują się w rozdziale 4. Zintegrowane Podejście Terytorialne. W przypadku finansowania zwrotnego planowanym trybem wyboru będzie tryb konkursowy. Wsparcie inwestycyjne projektów ze środków EFRR ma charakter uzupełniający (dodatkowy) i możliwe będzie wyłącznie w powiązaniu z działaniami realizowanymi ze środków EFS, które pełnią rolę wiodącą względem EFRR. Wsparcie będą mogły uzyskać wyłącznie projekty oparte o istniejącą infrastrukturę, nie ma możliwości budowy nowych budynków. Ponadto projekty muszą wynikać z <i>Lokalnych Programów Rewitalizacji</i> przygotowanych zgodnie z wytycznymi IZ RPO WSL 2014-2020. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w priorytecie. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	9b - Providing support for physical, economic and social regeneration of deprived communities in urban and rural areas
W ramach priorytetu inwestycyjnego 9.2 przewiduje się zastosowanie instrumentów zwrotnych w ramach działań mających na celu poprawę stanu środowiska miejskiego. Planuje się kontynuację inicjatywy JESSICA lub zastosowanie podobnego instrumentu dla wsparcia spójności społecznej i terytorialnej wybranych obszarów miejskich. Nacisk będzie położony przede wszystkim na przeciwdziałanie degradacji społeczno-gospodarczej wybranych obszarów. Instrumenty zwrotne będą co do zasady wykorzystywane w projektach, które mają problemy z finansowaniem ze względu na niedoskonałości rynku kapitałowego. Planuje się wykorzystać następujące instrumenty inżynierii finansowej, m.in.:	

Investment priority	9b - Providing support for physical, economic and social regeneration of deprived communities in urban and rural areas
• Pożyczki rynkowe; • Pożyczki preferencyjne; • Poręczenia. Wyżej wymienione formy wsparcia będą wdrażane w oparciu o model opisany w dokumentach uszczegóławiających Program. IZ RPO WSL programując ww. formę wsparcia oparła się na rekomendacjach zawartych w badaniu ewaluacyjnym[1]. [1] Instytut Badań Strukturalnych, Analiza możliwości Analiza możliwości zastosowania zwrotnych mechanizmów finansowania inwestycji w perspektywie 2014-2020 w województwie śląskim, Katowice, grudzień 2012 r.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	9b - Providing support for physical, economic and social regeneration of deprived communities in urban and rural areas
W ramach priorytetu inwestycyjnego 9.2 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		9b - Providing support for physical, economic and social regeneration of deprived communities in urban and rural areas							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
106	Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	ERDF	Less developed			162,00	LSI/KSI	Roczna

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	9d
Title of the Investment priority	Undertaking investment in the context of community-led local development strategies

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Rozwój i wzmocnienie spójności społecznej i terytorialnej inicjowany przez lokalną społeczność
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 9.10 jest spójny z celami głównym i szczegółowymi <i>Umowy Partnerstwa</i> , którymi są odpowiednio <i>poprawa spójności społecznej i terytorialnej</i> oraz <i>włączenie społeczności zamieszkałych obszary peryferyjne i zdegradowane, zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz ich zachowanie</i> .

	Realizacja priorytetu inwestycyjnego 9.10 przyczyni się do wzrostu kapitału społecznego oraz zwiększania partycypacji społecznej i szeroko rozumianej aktywności obywatelskiej na poziomie lokalnym.
--	--

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		1 - Rozwój i wzmocnienie spójności społecznej i terytorialnej inicjowany przez lokalną społeczność						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
107	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym	%	Less developed	11,30	2012	10,60	GUS	Roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	9d - Undertaking investment in the context of community-led local development strategies
Wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego 9.10 ukierunkowane będzie na zwiększenie aktywności lokalnych społeczności w zakresie kreowania i podejmowania przez nich różnego rodzaju inicjatyw oddolnych na rzecz budowania kapitału społecznego mieszkańców obszarów wiejskich. Wsparcie te powinno skoncentrować się na wykorzystaniu potencjałów endogenicznych obszarów i uwzględniać realną partycypację społeczną większej grupy mieszkańców w procesach rozwojowych. Współpraca i wspólne definiowanie potrzeb i problemów oraz propozycji ich rozwiązań doprowadzi do zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju danego obszaru poprzez lepszą mobilizację potencjału na szczeblu lokalnym. Przedsięwzięcia realizowane będą poprzez instrument terytorialny <i>Rozwój lokalny kierowany przez społeczność</i> w formule pośredniej na zasadach zgodnych z zapisami <i>Umowy Partnerstwa</i>. Narzędziem wyznaczającym kierunki działania służące odnowie społeczno-gospodarczej obszarów wiejskich będą zdiagnozowane problemy określone w Lokalnych Strategiach Rozwoju. Biorąc pod uwagę założenia <i>Umowy Partnerstwa</i> przedsięwzięcia realizowane za pomocą instrumentu RLKS w ramach priorytetu inwestycyjnego 9.10 mogą obejmować inne zakresy tematyczne niż określone w ramach celu tematycznego 9. Wsparcie będą mogły uzyskać przede wszystkim inwestycje polegające na poprawie dostępu mieszkańców do podstawowych dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe, ochronie środowiska i wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego na rzecz lokalnego rozwoju społeczno-gospodarczego. Cross-financing	

Investment priority	9d - Undertaking investment in the context of community-led local development strategies
Nie planuje się wykorzystania mechanizmu cross-financingu.	
Główni Beneficjenci, w szczególności: • Lokalne Grupy Działania; • Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; • Podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych; • Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; • Organizacje pozarządowe; • Przedsiębiorcy; • Porozumienia ww. podmiotów; • Podmioty działające w oparciu o umowę/ porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe).	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	9d - Undertaking investment in the context of community-led local development strategies
W ramach instrumentu <i>Rozwój lokalny kierowany przez społeczność</i> stosowany będzie konkursowy tryb wyboru projektów. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w priorytecie. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi	

Investment priority	9d - Undertaking investment in the context of community-led local development strategies
punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	9d - Undertaking investment in the context of community-led local development strategies
W ramach priorytetu inwestycyjnego 9.10 nie planuje się wykorzystywania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	9d - Undertaking investment in the context of community-led local development strategies
W ramach priorytetu inwestycyjnego 9.10 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		9d - Undertaking investment in the context of community-led local development strategies							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		

Investment priority		9d - Undertaking investment in the context of community-led local development strategies							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
108	Liczba wspartych Lokalnych Grup Działania	szt.	ERDF	Less developed			7,00	LSI/KSI	Roczna

2.A.7 Social innovation, transnational cooperation and contribution to thematic objectives 1-7

Priority axis	X - REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I ZDROWOTNA

2.A.8 Performance framework

Table 6: Performance framework of the priority axis

Priority axis			X - REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I ZDROWOTNA										
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator, where appropriate
						M	W	T	M	W	T		
106	O	Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.3463844	ERDF	Less developed			0			0,00	LS/KSI	Wskaźnik mierzy interwencję finansowaną przez ponad 50% alokacji przypadającej na oś priorytetową
Fin	F	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy rzeczywiste tempo ponoszenia i weryfikowania wydatków kwalifikowalnych w projektach

Additional qualitative information on the establishment of the performance framework

2.A.9 Categories of intervention

Categories of intervention corresponding to the content of the priority axis based on a nomenclature adopted by the Commission, and indicative breakdown of Union support.

Tables 7-11: Categories of intervention

Table 7: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis		X - REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOLECZNA I ZDROWOTNA	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	053. Health infrastructure	65 194 000,00
ERDF	Less developed	054. Housing infrastructure	36 524 863,00
ERDF	Less developed	055. Other social infrastructure contributing to regional and local development	105 595 616,00
ERDF	Less developed	081. ICT solutions addressing the healthy active ageing challenge and e-Health services and applications (including e-Care and ambient assisted living)	2 000 000,00
ERDF	Less developed	089. Rehabilitation of industrial sites and contaminated land	55 443 908,00
ERDF	Less developed	097. Community-led local development initiatives in urban and rural areas	16 000 000,00
ERDF	Less developed	101. Cross financing under the ERDF (support to ESF type actions necessary for the satisfactory implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	12 349 400,00

Table 8: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis	X - REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOLECZNA I ZDROWOTNA
---------------	---

Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Non-repayable grant	244 273 787,00
ERDF	Less developed	04. Support through financial instruments: loan or equivalent	48 834 000,00

Table 9: Dimension 3 - Territory type

Priority axis		X - REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOLECZNA I ZDROWOTNA	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Large Urban areas (densely populated >50 000 population)	224 488 549,00
ERDF	Less developed	02. Small Urban areas (intermediate density >5 000 population)	33 570 200,00
ERDF	Less developed	03. Rural areas (thinly populated)	35 049 038,00

Table 10: Dimension 4 - Territorial delivery mechanisms

Priority axis		X - REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOLECZNA I ZDROWOTNA	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Integrated Territorial Investment – Urban	67 017 699,00
ERDF	Less developed	02. Other integrated approaches to sustainable urban development	50 850 000,00
ERDF	Less developed	03. Integrated Territorial Investment - Other	43 246 086,00
ERDF	Less developed	06. Community-led local development initiatives	16 000 000,00
ERDF	Less developed	07. Not applicable	115 994 002,00

Table 11: Dimension 6 - ESF secondary theme (ESF and YEI only)

Priority axis		X - REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOLECZNA I ZDROWOTNA	
Fund	Category of region	Code	€ amount

2.A.10 Summary of the planned use of technical assistance including, where necessary, actions to reinforce the administrative capacity of authorities involved in the management and control of the programmes and beneficiaries (where appropriate)

Priority axis:	X - REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOLECZNA I ZDROWOTNA

2.A.1 Priority axis

ID of the priority axis	XI
Title of the priority axis	WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO

- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments
- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments set up at Union level
- ☐ The entire priority axis will be implemented through community-led local development
- ☐ For the ESF: The entire priority axis is dedicated to social innovation or to transnational cooperation, or both

2.A.2 Justification for the establishment of a priority axis covering more than one category of region, thematic objective or fund (where applicable)

2.A.3 Fund, category of region and calculation basis for Union support

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)	Category of region for outermost regions and northern sparsely populated regions (where applicable)
ESF	Less developed	Total	

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	10i
Title of the Investment priority	Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early childhood, primary and secondary education including formal, non formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Zwiększenie stopnia upowszechnienia edukacji przedszkolnej w województwie śląskim.
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Przyjęte w osi priorytetowej kierunki i zakresy interwencji są zgodne z przyjętymi celami na poziomie krajowym, wyznaczonym w <i>Umowie Partnerstwa</i> oraz odnoszą się do celów <i>Strategii Europa 2020</i>. Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 10.1 jest spójny z celem głównym i szczegółowym Umowy Partnerstwa: <i>Lepsze kompetencje kadr gospodarki</i> w priorytecie <i>Lepszy dostęp do wysokiej jakości usług edukacyjnych dostarczanych na rzecz grup o specjalnych potrzebach</i>. Dzięki realizacji PI 10.1 zwiększy się odsetek dzieci objętych wysokiej jakości usługami placówek wychowania przedszkolnego w województwie śląskim, zmniejszy się liczba dzieci w wieku przedszkolnym o specjalnych potrzebach, które mają utrudniony dostęp do wsparcia.
ID of the specific objective	2
Title of the specific objective	Wzrost dostępu do wysokiej jakości oferty kształcenia ogólnokształcącego.
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Przyjęte w osi priorytetowej kierunki i zakresy interwencji są zgodne z przyjętymi celami na poziomie krajowym, wyznaczonym w <i>Umowie Partnerstwa</i> oraz odnoszą się do celów <i>Strategii Europa 2020</i>. Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 10.1 jest spójny z celem głównym i szczegółowym Umowy Partnerstwa: <i>Lepsze kompetencje kadr gospodarki</i> w priorytetach <i>Poprawa jakości kształcenia</i> oraz <i>Lepszy dostęp do wysokiej jakości usług edukacyjnych dostarczanych na rzecz grup o specjalnych potrzebach</i>. Dzięki realizacji PI 10.1 poprawią się wyniki z nauczania, szczególnie wyrażone w wynikach ze sprawdzianów szóstkoklasistów, egzaminów gimnazjalnych i maturalnych.

Table 4: Common result indicators for which a target value has been set and programme-specific result indicators corresponding to the specific objective (by investment priority and category of region) (for ESF)

Investment priority : 10i - Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early childhood, primary and secondary education including formal, non formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training														
ID	Indicator	Category of region	Measure ment unit for indicator	Common output indicator used as basis for target setting	Baseline value			Measure ment unit for baseline and target	Baseline year	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T			M	W	T		
121	Odsetek dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	Less developed	%		0,00	0,00	65,60	Ratio	2012	0,00	0,00	81,20	GUS	rocznie
121.1	Liczba przedszkoli, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania	Less developed	Jednostki		0,00	0,00	0,00	Number	2013	0,00	0,00	249,00	LSI/KSI	rocznie
121.4	Liczba szkół, w których realizowane są działania w zakresie kompetencji kluczowych	Less developed	szt.		0,00	0,00	0,00	Number	2013	0,00	0,00	812,00	LSI/KSI	rocznie

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	10i - Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early childhood, primary and secondary education including formal, non formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training
---------------------	--

Investment priority	10i - Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early childhood, primary and secondary education including formal, non formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training
Cel szczegółowy 1 Zarówno wskaźnik dotyczący liczby dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych na 1 000 dzieci w wieku przedszkolnym, jak i wskaźnik liczby miejsc w placówkach przedszkolnych na 10 000 mieszkańców plasują województwo śląskie w ścisłej czołówce w kraju. Z drugiej strony dynamika wzrostu wskazanych wskaźników od roku 2008 jest jedną z najniższych w kraju. Pomimo tego, iż poziom upowszechnienia edukacji przedszkolnej stawia województwo śląskie w krajowej czołówce, znaczny dystans jest jeszcze do nadrobienia, aby osiągnąć zakładany w programach rządowych poziom 90% dzieci w wieku 3-5 lat, które miałyby być objęte edukacją przedszkolną w roku 2020[1]. Poziom upowszechnienia edukacji przedszkolnej w krajach takich jak Dania, czy cel postawiony przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w tym zakresie na rok 2020 determinują podjęcie działań w celu umożliwienia wszystkim dzieciom w wieku przedszkolnym uczestnictwo w efektywnym wychowaniu przedszkolnym. Dodatkowo konieczne będzie zagwarantowanie w przedszkolach wysokiej jakości zajęć, które zachęcą rodziców wszystkich dzieci do skorzystania z szansy na rozwój jaką będą oferowały placówki. Obowiązki osób aktywnych zawodowo powodują, iż nie mają one wystarczająco dużo czasu, aby poświęcić go na czynności wychowawcze i edukacyjne wobec swoich dzieci. Ponadto znacząco niższa liczba dzieci w rodzinie wpływa także negatywnie na kształtowanie umiejętności społecznych tj. współpracę, komunikatywność, które z kolei na rynku pracy są umiejętnościami kluczowymi. W tym kontekście, bardzo istotne staje się zwiększenie dostępności do usług wychowania przedszkolnego. Usługi te powinny być przy tym usługami wysokiej jakości, gdyż dostrzega się jak ważna jest wczesna stymulacja i organizowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi, docenia się wpływ wczesnej edukacji na późniejsze osiągnięcia dziecka. Wiek przedszkolny jest etapem, w którym najskuteczniej i najłatwiej jest niwelować różnice wynikające z wpływu środowiska rodzinnego. Wiele czynników społecznych i ekonomicznych ma wpływ na rozwój psychiczny dziecka i jego szanse powodzenia w szkole. W przedszkolu dzieci nabywają umiejętności, które ułatwiają im uczenie się i korzystanie z różnorodnych możliwości edukacyjnych oferowanych przez szkoły podstawowe i średnie. Efektywna edukacja w szkole, zależy przede wszystkim od posiadanych umiejętności w momencie rozpoczynania nauki. Inwestycje w efektywne i wysokiej jakości programy przedszkolne dla dzieci, które w innym przypadku nie byłyby pod tym względem odpowiednio przygotowane do nauki w szkole, działają jak "dźwignia", zwielokrotniając efekty inwestycji w systemie szkolnym. Dlatego inwestycja w edukację przedszkolną, w tym - w przypadku gdy jest to uzasadnione i wiąże się z koniecznością dostosowania placówki do właściwych standardów z uwzględnieniem potrzeb w zakresie adaptacji pomieszczeń lub doposażenia danej placówki, powinna być zasadniczym elementem polityki wyrównywania szans edukacyjnych. Dążąc do tego, aby system edukacji był jak najpełniejszy i jak najlepiej odpowiadał potrzebom gospodarki koniecznym jest spopularyzowanie edukacji w wieku przedszkolnym, poprawa jakości realizowanych zajęć. Działania te wzmocnią ofertę edukacyjną ww. placówek, zwłaszcza na terenach o niskim	

Investment priority	10i - Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early childhood, primary and secondary education including formal, non formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training
upowszechnieniu edukacji przedszkolnej. W tym obszarze uwzględnione zostaną głównie tereny charakteryzujące się przyrostem liczby mieszkańców, za którym idzie wzrost zapotrzebowania na usługi edukacyjne. Wsparcie w obszarze edukacji przedszkolnej będzie uwzględniało również działania na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych poprzez organizowanie i prowadzenie dodatkowych (w tym wykraczających poza podstawę programową) zajęć wspierających w placówkach wychowania przedszkolnego (np. logopedycznych, wsparcia psychologiczno-pedagogicznego itp.) szczególnie w środowiskach wiejskich, które charakteryzuje niższy dostęp do specjalistycznego wsparcia. Przykładowymi typami operacji realizowanymi w ramach PI 10.1 będą: • utworzenie dodatkowych miejsc przedszkolnych, w tym ewentualnie adaptacja pomieszczeń lub doposażenie danej placówki w pomoce dydaktyczne; • podniesienie jakości zajęć w przedszkolach; • wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych poprzez organizowanie i prowadzenie dodatkowych zajęć wspierających w placówkach wychowania przedszkolnego.. Cross-financing Planuje się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu dla działań będących integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności, warunkiem zastosowania mechanizmu finansowania krzyżowego pozostaje jednak priorytetowość finansowanego zagadnienia oraz jego bezwzględny związek z projektem i powodzeniem jego realizacji. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Warunkiem jego zastosowania jest konieczność zagwarantowania spójności projektu. Główne grupy docelowe: • Dzieci w wieku przedszkolnym; • Rodzice/opiekunowie prawni dzieci w wieku przedszkolnym; • Przedszkola, w tym z oddziałami integracyjnymi, przedszkola specjalne;	

Investment priority	10i - Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early childhood, primary and secondary education including formal, non formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training
• Istniejące oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych; • Funkcjonujące inne formy wychowania przedszkolnego; • Nauczyciele i kadra pedagogiczna przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach oraz innych formach wychowania przedszkolnego; Udział nauczycieli, kadry pedagogicznej i rodziców/opiekunów prawnych będzie możliwy jedynie jako dodatkowe, uzupełniające działanie względem działań skierowanych do dzieci w wieku przedszkolnym. Główni beneficjenci: Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych). Cel szczegółowy 2 W latach 2014-2020 kontynuowane będą działania na rzecz poprawy jakości edukacji w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, z uwzględnieniem wniosków wyciągniętych z działań realizowanych w perspektywie finansowej 2007-2013. Szkoły te pełnią często rolę lokalnych centrów kultury, starają się dbać o szeroki dostęp uczniów do odpowiedniej infrastruktury, dążą do zagwarantowania uczniom takich warunków do rozwoju, jakie mają ich rówieśnicy z innych krajów. Utrudnieniem w efektywnej realizacji zadań edukacyjnych są zmiany demograficzne oraz pomimo znacznego udziału w budżetach samorządów, niewystarczające jednak środki finansowe. Ograniczony dostęp do usług edukacyjnych na wysokim poziomie przekłada się na wyniki uczniów oraz często determinuje ich przyszłe miejsce na rynku pracy. Świadczyć o tym może sytuacja w niektórych powiatach województwa śląskiego, gdzie młodzież stanowi 1/4 wszystkich zarejestrowanych osób bezrobotnych. Potwierdzeniem istnienia problemu są wyniki z egzaminów gimnazjalnych oraz maturalnych z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych osiągnięte w roku 2012, które odpowiadają pomimo wysokiej pozycji na tle kraju, jedynie średniej krajowej. Przekłada się to na niskie pozycje szkół z województwa śląskiego w rankingach placówek oświatowych, co stanowi wynikową jakości kształcenia dzieci i młodzieży w regionie. Odpowiedzią na to będzie zatem koncentracja na rozwiązaniach,	

Investment priority	10i - Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early childhood, primary and secondary education including formal, non formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training
które uwzględnią potencjał regionalnego rynku pracy, powiązanych z nim dziedzin nauki, współczesnego stopnia ich rozwoju oraz zaawansowania technologicznego. Znaczna część organów prowadzących obok konieczności reorganizacji sieci szkół musi zmierzyć się także z koniecznością uwzględnienia założeń reformy systemu oświaty. Wynikające z niej m.in. obniżenie wieku szkolnego do 6 roku życia powoduje, że dzieci młodsze będą mogły liczyć na wsparcie, które pomoże zidentyfikować ich potrzeby i zminimalizować problemy związane z pokonywaniem kolejnych progów edukacyjnych. Działania wyrównujące szanse edukacyjne dzieci i uwzględniające potrzeby uczniów uzyskujących niskie wyniki w nauce, należy podejmować od jak najwcześniejszych lat. W działaniach w zakresie edukacji należy uwzględnić potrzeby wszystkich uczniów i ilość barier w dostępie do oświaty oraz różnorodne potrzeby mieszkańców województwa śląskiego. Trudna sytuacja placówek oświatowych, które zmagają się z problemami finansowymi lub barierami, które stanowi m.in. brak odpowiedniego zaplecza technicznego sprawia, iż nie ma możliwości realizacji zadawałających celów kształcenia, które determinują następnie kompetencje zawodowe i wpisanie się w oczekiwania pracodawców. W przypadku szkolnictwa ogólnokształcącego dążyć się będzie do kształcenia na wszystkich poziomach edukacji uniwersalnych kompetencji, które pomogą absolwentom w najlepszym i szybkim dopasowaniu do zmieniającego się świata i potrzeb rynku pracy. Dostrzegając niezadawalające wyniki z egzaminów w szkołach oraz niższe od oczekiwanego zainteresowanie nauką w szkołach zawodowych i studiowaniem na kierunkach technicznych kontynuowane będzie wsparcie w ramach programów rozwojowych, uwzględniających przedmioty kluczowe, a szczególnie przedmioty matematyczno-przyrodnicze, techniczne, przedsiębiorczość oraz języki obce. Wzrost jakości szkolnictwa wymaga także, aby placówki oferowały warunki kształcenia pozwalające zdobycie wiedzy w jak największym stopniu opartej o praktykę. Dlatego pracownie szkolne powinny być wyposażane w nowoczesne narzędzia do nauczania przyrody, matematyki, biologii, chemii i fizyki. W celu zwiększenia zainteresowania ze strony uczniów wskazanymi przedmiotami zasadne będzie także częściowe odejście od tradycyjnej, lekcyjnej formy realizacji zajęć na rzecz zaangażowania specjalistów w poszczególnych dziedzinach. Umożliwi to uzdolnionym uczniom szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prawidłowy rozwój i realizację pasji w pracy akademickiej lub przy asyście specjalistów z dziedzin rozwoju regionu. W celu zwiększenia poziomu innowacyjności regionu zasadnym jest realizacja projektów z zakresu kreatywności. Realizacja projektów z tego zakresu dla uczniów i nauczycieli pozwoli kształtować umiejętności kluczowe tj. między innymi myślenie projektowe i kreatywne, praca zespołowa, zorientowanie działań na efekty i odbiorców usług i produktów, które w życiu zawodowym niejednokrotnie wpływają na większą skuteczność w podejmowaniu działań. Spowoduje to wykorzystanie rozwiniętych kompetencji w pracy zawodowej z korzyścią dla gospodarki regionu oraz wzrost liczby studentów kierunków technicznych co jest kluczem do rozwoju innowacyjnej gospodarki oraz krajowego i regionalnego rynku pracy. Szkoła jako instytucja kształcąca i wychowująca musi w większym stopniu angażować się w planowanie rozwoju zawodowego młodzieży. Dynamiczne	

Investment priority	10i - Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early childhood, primary and secondary education including formal, non formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training
zmiany zachodzące na rynku pracy wymuszają włączenie efektywnych form wsparcia, które wypełnią deficyt zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego i edukacyjnego. Szczególną uwagę zwracać będzie się również na potrzeby uczniów ze specjalnymi potrzebami. Właściwy rozwój wymaga indywidualnego podejścia do tej grupy uczniów. Wiąże się z tym zakup sprzętu specjalistycznego, pomocy dydaktycznych koniecznych do rozpoznawania potrzeb, wspomaganie rozwoju i prowadzenia terapii dzieci i młodzieży, organizowanie udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, przygotowanie kadry pedagogicznej szkół i placówek do efektywnego stosowania pozyskanych pomocy dydaktycznych i sprzętu specjalistycznego. Planując do realizacji tak szeroki katalog działań skierowanych do dzieci i młodzieży nie można pominąć wsparcia dla nauczycieli w taki sposób, aby ich udział w inicjatywach wiązał się ze wsparciem nastawionym na jakość działań realizowanych następnie z uczniem, szczególnie kompetencji cyfrowych. Należy przy tym uwzględnić sytuację demograficzną w regionie, skutkującą zmniejszaniem się liczby placówek oświatowych i koniecznością racjonalizacji wsparcia kierowanego do tej grupy zawodowej. Dlatego oferta kierowana do nauczycieli będzie traktowana jako uzupełnienie wsparcia kierowanego do uczniów, tak, aby uniknąć sytuacji, w których nabywane kompetencje nie zostaną następnie wykorzystane. Przykładowymi typami operacji realizowanymi w ramach PI 10.1 będą: • Rozwijanie kompetencji uczniów z zakresu nauk matematyczno-przyrodniczych, przedsiębiorczości, kompetencji w obszarze TIK; przeciwdziałanie rozwarstwieniu społecznemu w edukacji, w tym wsparcie placówek z terenów defaworyzowanych; • Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów, w tym poprzez działania służące indywidualizacji podejścia dla ucznia; • Realizacja projektów, które pozwolą opracować ścieżkę pracy z uczniem zdolnym - zaangażowanie specjalistów w poszczególnych dziedzinach, którzy m.in. Poprzez uczelnie wyższe czy fundacje będą wzmacniać dotychczasowe funkcjonowanie placówek oświatowych; • Poprawa jakości edukacji w szkołach prowadzących kształcenie ogólne; • Realizacja projektów, które pozwolą opracować ścieżkę pracy z uczniem zdolnym; • Realizacja projektów z zakresu kreatywności. Cross-financing Planuje się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu dla działań będących integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności,	

Investment priority	10i - Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early childhood, primary and secondary education including formal, non formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training
warunkiem zastosowania mechanizmu finansowania krzyżowego pozostaje jednak priorytetowość finansowanego zagadnienia oraz jego bezwzględny związek z projektem i powodzeniem jego realizacji. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Warunkiem jego zastosowania jest konieczność zagwarantowania spójności projektu. Główne grupy docelowe: • Szkoły oraz placówki realizujące kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół ponadgimnazjalnych kształcących w zawodach oraz szkół specjalnych przysposabiających do pracy) oraz specjalne i ich organy prowadzące; • Uczniowie i wychowankowie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół ponadgimnazjalnych kształcących w zawodach oraz szkół specjalnych przysposabiających do pracy) i specjalne; • Rodzice uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół ponadgimnazjalnych kształcących w zawodach oraz szkół specjalnych przysposabiających do pracy) oraz specjalne; • Pracodawcy; • Nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół i placówek oświatowych; • Jednostki samorządu terytorialnego; • Partnerzy społeczno – gospodarczy. Udział nauczycieli i kadry pedagogicznej będzie możliwy jedynie jako dodatkowe, uzupełniające działanie względem działań skierowanych do uczniów. Główni beneficjenci: Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)	

Investment priority	10i - Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early childhood, primary and secondary education including formal, non formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training
[1] <i>Edukacja przedszkolna</i> , pod redakcją Pawła Swaniewicza, 2012, s. 21	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	10i - Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early childhood, primary and secondary education including formal, non formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training
Cel szczegółowy 1 W ramach priorytetu inwestycyjnego ze względu na zakres planowanego wsparcia oraz jego charakter planuje się realizację wsparcia w formule konkursowej jak i pozakonkursowej. W ramach tego obszaru przewidziano zastosowanie instrumentu ZIT/RIT, z zastosowaniem trybu pozakonkursowego – negocjacyjnego. Uwzględnienie kwestii wychowania przedszkolnego w ramach ZIT/RIT pozwoli w bardziej efektywny sposób monitorować władzom poszczególnych subregionów tę problematykę i odpowiadać na potrzeby poszczególnych gmin. Warunkiem realizacji działań w tym zakresie jest wdrażanie spójnego podejścia subregionów w tym zakresie wyrażonego w <i>Strategiach Rozwoju subregionów</i> i <i>Strategiach ZIT/RIT Subregionów</i>. Przewiduje się również przeznaczenie specjalnej puli środków na OSI. Odpowiednie terytorialne ukierunkowanie działań w tym zakresie przyczyni się do wzrostu spójności społecznej w regionie. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną. Ponadto, premiowane będą rozwiązania realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju oraz zasady partnerstwa wielosektorowego w realizacji zadań. Niezależnie od zastosowanej ścieżki, wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w priorytecie. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

Investment priority	10i - Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early childhood, primary and secondary education including formal, non formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training
Cel szczegółowy 2 W ramach priorytetu inwestycyjnego ze względu na zakres planowanego wsparcia oraz jego charakter planuje się realizację wsparcia zarówno w formule konkursowej, jak i pozakonkursowej. Warunkiem realizacji działań w trybie pozakonkursowym jest uwzględnienie w założeniach projektowych wniosków i celów, określonych w dokumentach strategicznych i programowych, co oznacza, iż konieczność realizacji danego przedsięwzięcia musi wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb i wniosków wskazanych w Strategii lub Programie. Przewiduje się również przeznaczenie specjalnej puli środków na OSI. Odpowiednie terytorialne ukierunkowanie działań w tym zakresie przyczyni się do wzrostu spójności społecznej w regionie. Środki zostaną przeznaczone na wsparcie szkół m.in. na obszarach wiejskich, stanowiące niejednokrotnie również centra aktywności edukacyjnej, kulturalnej i społecznej na danym terenie. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną. Ponadto, premiowane będą rozwiązania realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju oraz zasady partnerstwa wielosektorowego w realizacji zadań. Niezależnie od zastosowanej ścieżki, wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w priorytecie. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	10i - Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early childhood, primary and secondary education including formal, non formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training
----------------------------	--

Investment priority	10i - Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early childhood, primary and secondary education including formal, non formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training
Z uwagi na zakres i charakter interwencji oraz potencjalne grupy docelowe nie planuje się wykorzystania instrumentów zwrotnych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	10i - Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early childhood, primary and secondary education including formal, non formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training
W ramach priorytetu inwestycyjnego 10.1 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		10i - Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early childhood, primary and secondary education including formal, non formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
121.2	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego	szt.	ESF	Less developed			4 979,00	LSI/KSI	rocznie
121.3	Liczba dzieci objętych w ramach programu	osoba	ESF	Less developed			14 225,00	LSI/KSI	rocznie

Investment priority		10i - Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early childhood, primary and secondary education including formal, non formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
	dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej								
121.5	Liczba uczniów objętych wsparciem w programie	osoba	ESF	Less developed			80 358,00	LSI/KSI	rocznie
121.6	Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	osoba	ESF	Less developed			2 229,00	LSI/KSI	rocznie
121.7	Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie	szt.	ESF	Less developed			511,00	LSI/KSi	rocznie

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	10iii
Title of the Investment priority	Enhancing equal access to lifelong learning for all age groups in formal, non formal and informal settings, upgrading the knowledge, skills and competences of the workforce, and promoting flexible learning pathways including through career guidance and validation of acquired competences

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Wzmocnienie efektywności kształcenia i szkoleń w regionie ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób z grup niedoreprezentowanych.
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Przyjęte w osi priorytetowej kierunki i zakresy interwencji są zgodne z przyjętymi celami na poziomie krajowym, wyznaczonym w <i>Umowie Partnerstwa</i> oraz odnoszą się do celów <i>Strategii Europa 2020</i> . <i>Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 10.3</i> jest spójny z celem głównym i szczegółowym Umowy Partnerstwa: <i>Lepsze kompetencje kadr gospodarki</i> w priorytecie: <i>Zwiększenie powiązania systemu edukacji i umiejętności osób z potrzebami rynku pracy</i> . Dzięki realizacji PI 10.3 zwiększy się odsetek osób dorosłych uczestniczących w kształceniu formalnym i pozaformalnym.

Table 4: Common result indicators for which a target value has been set and programme-specific result indicators corresponding to the specific objective (by investment priority and category of region) (for ESF)

Investment priority : 10iii - Enhancing equal access to lifelong learning for all age groups in formal, non formal and informal settings, upgrading the knowledge, skills and competences of the workforce, and promoting flexible learning pathways including through career guidance and validation of acquired competences														
ID	Indicator	Category of region	Measure ment unit for indicator	Common output indicator used as basis for target setting	Baseline value			Measure ment unit for baseline and target	Baseline year	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T			M	W	T		
CR03	participants gaining a qualification upon leaving	Less developed	Number	with upper secondary (ISCED 3) or post-secondary education (ISCED 4)	0,00	0,00	0,00	Number	2013	0,00	0,00	11 153,00	LSI/KSI	rocznie
123.1	Liczba osób, które nabyły kompetencje w ramach lub po opuszczeniu programu	Less developed	osoba		0,00	0,00	0,00	Number	2013	0,00	0,00	16 729,00	LSI/KSI	rocznie

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	10iii - Enhancing equal access to lifelong learning for all age groups in formal, non formal and informal settings, upgrading the knowledge, skills and competences of the workforce, and promoting flexible learning pathways including through career guidance and validation of acquired competences
Nowoczesny system edukacyjny, umożliwiający rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy, powinien być zorientowany na warunki nowej rzeczywistości, cechującej się szybkim tempem rozwoju cywilizacji informacyjnej i przyspieszonym rytmem przeobrażeń, powinien nadążać za rozwojem cywilizacyjnym i informacyjnym społeczeństwa, a przede wszystkim służyć jego potrzebom. Tak rozumiany system oświaty wymaga kreowania	

Investment priority	10iii - Enhancing equal access to lifelong learning for all age groups in formal, non formal and informal settings, upgrading the knowledge, skills and competences of the workforce, and promoting flexible learning pathways including through career guidance and validation of acquired competences
przedsiębiorczości, zaradności, dynamizmu, kształcenia ludzi, przystosowanych do niełatwych wymagań rynku pracy, którzy potrafiliby odnaleźć się w tym podlegającym nieustannym zmianom środowisku. Postęp naukowo-techniczny powoduje bowiem ciągłą potrzebę zdobywania dodatkowych, nowych kwalifikacji zawodowych i doskonalenia tych już posiadanych. W ramach priorytetu inwestycyjnego realizowane będą działania, które pozwolą osobom dorosłym nabyć lub uzupełnić kompetencje zawodowe niezbędne na współczesnym rynku pracy. Bardzo często osoby dorosłe nie dostrzegają konieczności podnoszenia swoich kwalifikacji, co odzwierciedlają statystyki wskazujące na niski udział osób dorosłych w kształceniu. W celu umożliwienia indywidualnego rozwoju osób dorosłych realizowane będą działania, które pozwolą zwiększyć dostęp do edukacji formalnej, jak i różnych form edukacji pozaformalnej. W celu realizacji podejścia opierającego się na odpowiedzialności i autonomii osób uczących, w tym osób z grup niedoreprezentowanych, planowane jest wdrożenie popytowego systemu podnoszenia kwalifikacji. Rozwiązanie to pomoć ma w lepszym dopasowaniu oferty kształcenia do potrzeb mieszkańców regionu oraz potrzeb gospodarki regionu. Bardziej elastyczne podejście w zakresie podnoszenia kwalifikacji poprawić ma dostęp do edukacji formalnej, jak i pozaformalnej oraz w sposób formalny potwierdzić kompetencje uzyskane w jednym ze wskazanych rozwiązań. Kontynuowane będzie wsparcie w m.in. w zakresie komunikacji i umiejętności cyfrowych. Przykładowymi typami operacji realizowanymi w ramach PI 10.3 będą: • wsparcie dla osób dorosłych, w zakresie kształcenia formalnego i pozaformalnego; • wsparcie osób dorosłych w zakresie kompetencji kluczowych; • programy formalnego potwierdzania kwalifikacji uzyskanych drogą nieformalną lub pozaformalną. Planuje się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu dla działań będących integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności, warunkiem zastosowania mechanizmu finansowania krzyżowego pozostaje jednak priorytetowość finansowanego zagadnienia oraz jego bezwzględny związek z projektem i powodzeniem jego realizacji. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Warunkiem jego zastosowania jest konieczność zagwarantowania spójności projektu. Główne grupy docelowe:	

Investment priority	10iii - Enhancing equal access to lifelong learning for all age groups in formal, non formal and informal settings, upgrading the knowledge, skills and competences of the workforce, and promoting flexible learning pathways including through career guidance and validation of acquired competences
• Osoby dorosłe; • Placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki kształcenia i doskonalenia zawodowego, szkoły dla dorosłych, szkoły policealne; • Pracodawcy; • Partnerzy społeczno – gospodarczy. Główni beneficjenci: Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	10iii - Enhancing equal access to lifelong learning for all age groups in formal, non formal and informal settings, upgrading the knowledge, skills and competences of the workforce, and promoting flexible learning pathways including through career guidance and validation of acquired competences
W ramach Priorytetu ze względu na zakres planowanego wsparcia oraz jego charakter planuje się realizację wsparcia zarówno w formule konkursowej jak i pozakonkursowej Warunkiem realizacji działań w trybie pozakonkursowym jest uwzględnienie w założeniach projektowych wniosków i celów, określonych w dokumentach strategicznych i programowych, co oznacza, iż konieczność realizacji danego przedsięwzięcia musi wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb i wniosków wskazanych w Strategii lub Programie. Mając na uwadze zakres tematyczny interwencji przewidzianych do realizacji w ramach ZIT/RIT przewiduje się również realizację trybu	

Investment priority	10iii - Enhancing equal access to lifelong learning for all age groups in formal, non formal and informal settings, upgrading the knowledge, skills and competences of the workforce, and promoting flexible learning pathways including through career guidance and validation of acquired competences
pozakonkursowego - negocjacyjnego. Wsparcie zintegrowane jest szczególnie ważne w odniesieniu do terytorialnej koncentracji problemów na obszarze rewitalizowanym, dlatego kompleksowe działania w tym zakresie pozwolą na osiągnięcie w sposób bardziej efektywny, skuteczny oraz trwalszy efektów o charakterze długofalowym. Działania w ramach priorytetu inwestycyjnego 10.3 stanowią swego rodzaju dopełnienie przewidzianego do realizacji kompleksowego katalogu działań w obszarze rewitalizacji. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną. Ponadto, premiowane będą rozwiązania realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju oraz zasady partnerstwa wielosektorowego w realizacji zadań. Niezależnie od zastosowanej ścieżki, wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	10iii - Enhancing equal access to lifelong learning for all age groups in formal, non formal and informal settings, upgrading the knowledge, skills and competences of the workforce, and promoting flexible learning pathways including through career guidance and validation of acquired competences
Z uwagi na zakres i charakter interwencji oraz potencjalne grupy docelowe nie planuje się wykorzystania instrumentów zwrotnych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	10iii - Enhancing equal access to lifelong learning for all age groups in formal, non formal and informal settings, upgrading the knowledge, skills and competences of the workforce, and promoting flexible learning pathways including through career guidance and validation of acquired competences
----------------------------	---

W ramach priorytetu inwestycyjnego 10.3 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		10iii - Enhancing equal access to lifelong learning for all age groups in formal, non formal and informal settings, upgrading the knowledge, skills and competences of the workforce, and promoting flexible learning pathways including through career guidance and validation of acquired competences							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO09	with primary (ISCED 1) or lower secondary education (ISCED 2)	Number	ESF	Less developed	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	rocznie
CO10	with upper secondary (ISCED 3) or post-secondary education (ISCED 4)	Number	ESF	Less developed	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	rocznie
CO11	with tertiary education (ISCED 5 to 8)	Number	ESF	Less developed	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	rocznie
123.2	Liczba osób w wieku 25-64 lata o niskich kwalifikacjach, które	osoba	ESF	Less developed			2 700,00	LSI/KSI	rocznie

Investment priority		10iii - Enhancing equal access to lifelong learning for all age groups in formal, non formal and informal settings, upgrading the knowledge, skills and competences of the workforce, and promoting flexible learning pathways including through career guidance and validation of acquired competences							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
	uczestniczyli w edukacji pozaformalnej w programie								
123.4	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie w zakresie uzyskania kompetencji kluczowych	osoba	ESF	Less developed			879,00	LSI/KSI	rocznie

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	10iv
Title of the Investment priority	Improving the labour market relevance of education and training systems, facilitating the transition from education to work, and strengthening vocational education and training systems and their quality, including through mechanisms for skills anticipation, adaptation of curricula and the establishment and development of work based learning systems, including dual learning systems and apprenticeship schemes

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	Zwiększenie efektywności i atrakcyjności szkolnictwa zawodowego.
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Przyjęte w osi priorytetowej kierunki i zakresy interwencji są zgodne z przyjętymi celami na poziomie krajowym, wyznaczonym w <i>Umowie Partnerstwa</i> oraz odnoszą się do celów <i>Strategii Europa 2020</i> . <i>Cel szczegółowy priorytetu</i>

	<i>inwestycyjnego 10.3 BIS jest spójny z celem głównym i szczegółowym Umowy Partnerstwa: Lepsze kompetencje kadr gospodarki w priorytecie: Zwiększenie powiązania systemu edukacji i umiejętności osób z potrzebami rynku pracy. Dzięki realizacji PI 10.3 BIS poprawią się wyniki z nauczania, co potwierdzone zostanie wynikami z egzaminów maturalnych i zawodowych. Ponadto zwiększy się liczba szkół, które oferować będą kształcenie w warunkach zbliżonych do środowiska pracy.</i>
--	---

Table 4: Common result indicators for which a target value has been set and programme-specific result indicators corresponding to the specific objective (by investment priority and category of region) (for ESF)

Investment priority : 10iv - Improving the labour market relevance of education and training systems, facilitating the transition from education to work, and strengthening vocational education and training systems and their quality, including through mechanisms for skills anticipation, adaptation of curricula and the establishment and development of work based learning systems, including dual learning systems and apprenticeship schemes														
ID	Indicator	Category of region	Measure ment unit for indicator	Common output indicator used as basis for target setting	Baseline value			Measure ment unit for baseline and target	Baseline year	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T			M	W	T		
CR03	participants gaining a qualification upon leaving	Less developed	Number	with primary (ISCED 1) or lower secondary education (ISCED 2)	0,00	0,00	0,00	Number	2013	0,00	0,00	15 069,00	LSI/KSI	rocznie
122.1	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie, uczestniczących w kształceniu lub pracujących po 6 miesiącach po ukończeniu nauki	Less developed	osoba		0,00	0,00	0,00	Number	2013	0,00	0,00	7 500,00	LSI/KSI	rocznie

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	10iv - Improving the labour market relevance of education and training systems, facilitating the transition from education to work, and strengthening vocational education and training systems and their quality, including through mechanisms for skills anticipation, adaptation of curricula and the establishment and development of work based learning systems, including dual learning systems and apprenticeship schemes
----------------------------	---

Investment priority	10iv - Improving the labour market relevance of education and training systems, facilitating the transition from education to work, and strengthening vocational education and training systems and their quality, including through mechanisms for skills anticipation, adaptation of curricula and the establishment and development of work based learning systems, including dual learning systems and apprenticeship schemes
Na przełomie lat 90 ubiegłego wieku i w pierwszej dekadzie XXI wieku obserwowany był spadek znaczenia szkolnictwa zawodowego w województwie śląskim. Był to z jednej strony skutek upadku przedsiębiorstw, które utrzymywały i wspierały szkoły zawodowe, a także gwarantowały zatrudnienie wielu absolwentom, a z drugiej obniżenie poziomu zainteresowania szkołami zawodowymi ze strony uczniów, a w konsekwencji zamykanie wielu szkół. Ponieważ poziom kształcenia w szkołach zawodowych nie cieszył się dobrą opinią, zjawisko spadku popularności szkolnictwa zawodowego spotykało się ze społeczną aprobatą. Obniżanie się bezwzględnej liczby uczniów szkół zawodowych, doprowadziło w konsekwencji do „kurczenia się” liczby wykwalifikowanych pracowników. Natomiast silne niedopasowanie popytu do podaży w zakresie zawodów specjalistycznych spowodowało występowanie luk kompetencyjnych i kwalifikacyjnych na rynku pracy. Dużą wagę w RPO WSL 2014-2020 przykładac się będzie do poprawy jakości szkolnictwa zawodowego, które nie jest dopasowane do współczesnych wymagań. Dostrzegając zalety kształcenia zawodowego należy w działaniach zwrócić uwagę, aby szkolnictwo zawodowe było elastyczne tj. umożliwiało sprawne dostosowanie wiedzy, kompetencji i umiejętności absolwenta do potrzeb konkretnego pracodawcy, jak również mając na uwadze zachodzące zmiany w gospodarce nie zamykało drogi do dalszego rozwoju lub przekwalifikowania. Konieczność zmian w szkolnictwie zawodowym wymuszają m.in. globalizacja, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, nowe technologie oraz zmiany w organizacji pracy[1]. Ważne, aby szkolnictwo zawodowe uwzględniało te wszystkie trendy i gwarantowało wysoką jakość kształcenia i odpowiadało na potrzeby regionalnego rynku pracy. W chwili obecnej najczęstszym powodem trudności ze znalezieniem pracowników wskazywanym przez pracodawców w województwie śląskim, jest brak wymaganych kwalifikacji lub doświadczenia, przy czym najwięcej ofert pracy na regionalnym rynku pracy kierowanych jest właśnie do absolwentów szkół zawodowych. Podobnie jak w przypadku szkolnictwa ogólnokształcącego w szkolnictwie zawodowym będzie możliwa również realizacja m.in.: kształcenia na wszystkich poziomach edukacji uniwersalnych kompetencji, działań w zakresie przedmiotów kluczowych czy wyposażenia pracowni. Mając na uwadze cele jakie stawia się przed szkolnictwem zawodowym i jego związek z rynkiem pracy podstawą realizacji zajęć będzie jednak nakierowanie na zdobywanie praktycznych umiejętności. Występuje duży niezagospodarowany obszar w zakresie szkoleń (modułowa oferta szkoleń, powiązanie oferty edukacyjnej z praktyką). Szansą na to, by szkolnictwo zawodowe odpowiadało na potrzeby rynku pracy upatruje się we współpracy szkół z otoczeniem, a także w realizacji wsparcia w warunkach zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy. Wyzwania, przed którymi stoi oświata w województwie śląskim, a w szczególności system kształcenia zawodowego, są ściśle związane z jakością kapitału intelektualnego, jakim dysponują lub będą dysponować w najbliższym czasie szkoły. To właśnie dzięki wiedzy, kwalifikacjom i kompetencjom oraz zaangażowaniu nauczycieli mogą być innowacyjne, konkurencyjne, a także sprostać wyzwaniom, jakie stawia przed nimi współczesny rynek pracy. W dobie gospodarki opartej na wiedzy, wartością	

Investment priority	10iv - Improving the labour market relevance of education and training systems, facilitating the transition from education to work, and strengthening vocational education and training systems and their quality, including through mechanisms for skills anticipation, adaptation of curricula and the establishment and development of work based learning systems, including dual learning systems and apprenticeship schemes
----------------------------	---

decydującą o przewadze konkurencyjnej szkoły zawodowej i możliwościach jej rozwoju na rynku usług edukacyjnych, staje się posiadanie uzdolnionych i odpowiednio wykwalifikowanych pracowników. W tym ostatnim aspekcie dążyć się będzie do tego, aby nauczyciele i instruktorzy praktycznej nauki zawodu mieli możliwość aktualizacji swoich kompetencji w wyniku współpracy szkół z otoczeniem, ale także w taki sposób, który gwarantować będzie faktyczne wykorzystanie nabytych umiejętności. Dodatkowo w osi priorytetowej XI przewiduje się wsparcie nauczycieli w zakresie kompetencji cyfrowych. Należy przy tym uwzględnić sytuację demograficzną w regionie i zmniejszającą się liczbę placówek oświatowych i konieczność racjonalizacji wsparcia kierowanego do tej grupy zawodowej. Dlatego oferta kierowana do nauczycieli będzie traktowana jako uzupełnienie wsparcia kierowanego do uczniów tak, aby uniknąć sytuacji, w których nabywane kompetencje nie zostaną następnie wykorzystane.

Przykładowymi typami operacji realizowanymi w ramach PI 10.3 BIS będą:

- Poprawa jakości w edukacji w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe, w tym doskonalenie umiejętności nauczycieli zawodu we współpracy z uczelniami i rynkiem pracy;
- Rozwijanie współpracy szkół i placówek kształcenia zawodowego z ich otoczeniem, w tym zwłaszcza z pracodawcami, w celu podniesienia jakości kształcenia;
- Przeciwdziałanie rozwarstwieniu społecznemu w edukacji, w tym wsparcie placówek z terenów defaworyzowanych.

Planuje się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu dla działań będących integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności, warunkiem zastosowania mechanizmu finansowania krzyżowego pozostaje jednak priorytetowość finansowanego zagadnienia oraz jego bezwzględny związek z projektem i powodzeniem jego realizacji. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Warunkiem jego zastosowania jest konieczność zagwarantowania spójności projektu.

Główne grupy docelowe:

- Uczniowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych oraz szkół policealnych)
- Młodociani pracownicy;

Investment priority	10iv - Improving the labour market relevance of education and training systems, facilitating the transition from education to work, and strengthening vocational education and training systems and their quality, including through mechanisms for skills anticipation, adaptation of curricula and the establishment and development of work based learning systems, including dual learning systems and apprenticeship schemes
• Szkoły ponadgimnazjalne i placówki oświatowe prowadzące kształcenie zawodowe (z wyłączeniem szkół dla dorosłych oraz szkół policealnych); • Szkoły specjalne przyspasabiające do pracy; • Pracodawcy/Przedsiębiorcy/Rzemieślnicy oraz ich zrzeszenia i stowarzyszenia; • Nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół ponadgimnazjalnych i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe, instruktorzy praktycznej nauki zawodu; • Placówki kształcenia praktycznego; • Doradcy zawodowi i brokerzy edukacyjni; • Rodzice i opiekunowie prawni dzieci w wieku szkolnym; • Jednostki samorządu terytorialnego oraz inne organy prowadzące szkoły zawodowe; • Partnerzy społeczno – gospodarczy. Udział nauczycieli, kadry pedagogicznej będzie możliwy jedynie jako dodatkowe, uzupełniające działanie względem działań skierowanych do uczniów. Główni beneficjenci: Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych). [1] http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/nvnau_ppf/2010_155_2/10zi.pdf	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	10iv - Improving the labour market relevance of education and training systems, facilitating the transition from education to work, and strengthening vocational education and training systems and their quality, including through mechanisms for skills anticipation, adaptation of curricula and the establishment and development of work based learning systems, including dual learning systems and apprenticeship schemes
W ramach priorytetu inwestycyjnego ze względu na zakres planowanego wsparcia oraz jego charakter planuje się realizację wsparcia w formule konkursowej oraz pozakonkursowej Warunkiem realizacji działań w trybie pozakonkursowym jest uwzględnienie w założeniach projektowych wniosków i celów, określonych w dokumentach strategicznych i programowych, co oznacza, iż konieczność realizacji danego przedsięwzięcia musi wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb i wniosków wskazanych w Strategii lub Programie. Projekty dotyczące kształcenia zawodowego będą realizowane w formule ZIT/RIT zastosowaniem trybu pozakonkursowego –negocjacyjnego. Uwzględnienie szkolnictwa zawodowego w ZIT/RIT podyktowane faktem, iż obszar ten powiązany jest bezpośrednio z rynkiem pracy. Jednym z najważniejszych kryteriów, które decydują o podjęciu zatrudnienia jest odległość od miejsca zamieszkania. Uwarunkowania logistyczne sprawiają, iż obszar subregionu wraz ze swoim potencjałem gospodarczym jest istotny pod kątem organizowania rynku pracy i towarzyszącego mu kształcenia zawodowego. Decyzje młodzieży są pochodną oceny sytuacji w najbliższym otoczeniu miejsca zamieszkania. Przewiduje się również przeznaczenie specjalnej puli środków na OSI. Odpowiednie terytorialne ukierunkowanie działań w tym zakresie przyczyni się do wzrostu spójności społecznej w regionie. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną. Ponadto, premiowane będą rozwiązania realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju oraz zasady partnerstwa wielosektorowego w realizacji zadań. Niezależnie od zastosowanej ścieżki, wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w priorytecie. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	10iv - Improving the labour market relevance of education and training systems, facilitating the transition from education to work, and strengthening vocational education and training systems and their quality, including through mechanisms for skills anticipation, adaptation of curricula and the establishment and development of work based learning systems, including dual learning systems and apprenticeship schemes
Z uwagi na zakres i charakter interwencji oraz potencjalne grupy docelowe nie planuje się wykorzystania instrumentów zwrotnych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	10iv - Improving the labour market relevance of education and training systems, facilitating the transition from education to work, and strengthening vocational education and training systems and their quality, including through mechanisms for skills anticipation, adaptation of curricula and the establishment and development of work based learning systems, including dual learning systems and apprenticeship schemes
W ramach priorytetu inwestycyjnego 10.3 BIS nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.	

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		10iv - Improving the labour market relevance of education and training systems, facilitating the transition from education to work, and strengthening vocational education and training systems and their quality, including through mechanisms for skills anticipation, adaptation of curricula and the establishment and development of work based learning systems, including dual learning systems and apprenticeship schemes							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		

Investment priority		10iv - Improving the labour market relevance of education and training systems, facilitating the transition from education to work, and strengthening vocational education and training systems and their quality, including through mechanisms for skills anticipation, adaptation of curricula and the establishment and development of work based learning systems, including dual learning systems and apprenticeship schemes							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO09	with primary (ISCED 1) or lower secondary education (ISCED 2)	Number	ESF	Less developed	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	rocznie
122.3	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie	osoba	ESF	Less developed			406,00	LSI/KSI	rocznie
122.4	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	osoba	ESF	Less developed			9 402,00	LSI/KSI	rocznie
122.5	Liczba szkół i placówek objętych wsparciem w zakresie realizacji zadań w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego	szt.	ESF	Less developed			280,00	LSI/KSI	rocznie

2.A.7 Social innovation, transnational cooperation and contribution to thematic objectives 1-7

Priority axis	XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO

2.A.8 Performance framework

Table 6: Performance framework of the priority axis

Priority axis			XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO										
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator, where appropriate
						M	W	T	M	W	T		
Fin	F	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844	ESF	Less developed	0	0	% alokacji	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy rzeczywiste tempo ponoszenia i weryfikowania wydatków kwalifikowalnych w projektach
121.2	O	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego	szt.3463844	ESF	Less developed	0	0	0	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy interwencję finansowaną przez ponad 50% alokacji przypadającej na os priorytetową
121.5	O	Liczba uczniów objętych wsparciem w programie	osoba3463844	ESF	Less developed	0	0	0	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy interwencję finansowaną przez ponad 50% alokacji przypadającej na os priorytetową
122.4	O	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	osoba3463844	ESF	Less developed	0	0	0	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy interwencję finansowaną przez ponad 50% alokacji przypadającej na os priorytetową

Additional qualitative information on the establishment of the performance framework

2.A.9 Categories of intervention

Categories of intervention corresponding to the content of the priority axis based on a nomenclature adopted by the Commission, and indicative breakdown of Union support.

Tables 7-11: Categories of intervention

Table 7: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis		XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ESF	Less developed	115. Reducing and preventing early school-leaving and promoting equal access to good quality early-childhood, primary and secondary education including formal, non-formal and informal learning pathways for reintegrating into education and training	88 811 670,00
ESF	Less developed	117. Enhancing equal access to lifelong learning for all age groups in formal, non-formal and informal settings, upgrading the knowledge, skills and competences of the workforce, and promoting flexible learning pathways including through career guidance and validation of acquired competences	36 368 941,00
ESF	Less developed	118. Improving the labour market relevance of education and training systems, facilitating the transition from education to work, and strengthening vocational education and training systems and their quality, including through mechanisms for skills anticipation, adaptation of curricula and the establishment and development of work-based learning systems, including dual learning systems and apprenticeship schemes	39 757 235,00

Table 8: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ESF	Less developed	01. Non-repayable grant	164 937 846,00

Table 9: Dimension 3 - Territory type

Priority axis		XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ESF	Less developed	01. Large Urban areas (densely populated >50 000 population)	107 209 600,00
ESF	Less developed	02. Small Urban areas (intermediate density >5 000 population)	32 987 569,00
ESF	Less developed	03. Rural areas (thinly populated)	24 740 677,00

Table 10: Dimension 4 - Territorial delivery mechanisms

Priority axis		XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ESF	Less developed	01. Integrated Territorial Investment – Urban	35 573 308,00
ESF	Less developed	02. Other integrated approaches to sustainable urban development	683 166,00
ESF	Less developed	03. Integrated Territorial Investment - Other	17 919 405,00
ESF	Less developed	04. Other integrated approaches to sustainable rural development	8 750 000,00
ESF	Less developed	07. Not applicable	102 011 966,00

Table 11: Dimension 6 - ESF secondary theme (ESF and YEI only)

Priority axis		XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO	
Fund	Category of region	Code	€ amount

2.A.10 Summary of the planned use of technical assistance including, where necessary, actions to reinforce the administrative capacity of authorities involved in the management and control of the programmes and beneficiaries (where appropriate)

Priority axis:	XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO

2.A.1 Priority axis

ID of the priority axis	XII
Title of the priority axis	INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments
- ☐ The entire priority axis will be implemented solely through financial instruments set up at Union level
- ☐ The entire priority axis will be implemented through community-led local development
- ☐ For the ESF: The entire priority axis is dedicated to social innovation or to transnational cooperation, or both

2.A.2 Justification for the establishment of a priority axis covering more than one category of region, thematic objective or fund (where applicable)

2.A.3 Fund, category of region and calculation basis for Union support

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)	Category of region for outermost regions and northern sparsely populated regions (where applicable)
ERDF	Less developed	Total	

2.A.4 Investment priority

ID of the investment priority	10a
Title of the Investment priority	Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure

2.A.5 Specific objectives corresponding to the investment priority and expected results

ID of the specific objective	1
Title of the specific objective	zwiększenie dostępności do placówek wychowania przedszkolnego
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 10.4 jest spójny z celami głównymi i szczegółowymi <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności gospodarki</i> (cel szczegółowy UP: <i>lepsze kompetencje kadr gospodarki, bardziej efektywne wykorzystanie zasobów na rynku pracy</i>) oraz <i>poprawa spójności społecznej i terytorialnej</i> (cel szczegółowy UP: <i>ograniczenie ryzyka wykluczenia społecznego spowodowanego dysproporcjami w dostępie do dóbr i usług</i>). Realizacja priorytetu inwestycyjnego 10.4 przyczyni się do zapewnienia dzieciom w wieku od trzech do pięciu lat miejsca w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego, a w efekcie przewiduje się zwiększenie aktywności zawodowej osób wychowujących dzieci, w szczególności kobiet powracających na rynek pracy, w związku z przerwą związaną z macierzyństwem.
ID of the specific objective	2
Title of the specific objective	zwiększenie dostępności i poprawa warunków kształcenia i szkolenia zawodowego
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 10.4 jest spójny z celami głównymi i szczegółowymi <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności gospodarki</i> (cel szczegółowy UP: <i>lepsze kompetencje kadr gospodarki, bardziej efektywne wykorzystanie zasobów na rynku pracy</i>) oraz <i>poprawa spójności społecznej i terytorialnej</i> (cel szczegółowy UP: <i>ograniczenie ryzyka wykluczenia społecznego spowodowanego dysproporcjami w dostępie do dóbr i usług</i>). Dzięki realizacji priorytetu inwestycyjnego 10.4 nastąpi poprawa jakości i dostępności bazy techno-dydaktycznej szkół i placówek kształcących w zawodach[1], a przy tym wzrost kompetencji i umiejętności zawodowych osób, co przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności na rynku pracy. W efekcie, zwiększy się efektywność kształcenia zawodowego. [1] Zgodnie z Ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, Dz. U. 1991, Nr 95, poz. 425 z późn. zm.

ID of the specific objective	3
Title of the specific objective	upowszechnienie w regionie wiedzy w obszarze nauki i techniki
Results that the Member States seek to achieve with Union support	Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 10.4 jest spójny z celami głównymi i szczegółowymi <i>Umowy Partnerstwa</i>, którymi są odpowiednio <i>zwiększenie konkurencyjności gospodarki</i> (cel szczegółowy UP: <i>lepsze kompetencje kadr gospodarki</i>) oraz <i>poprawa spójności społecznej i terytorialnej</i> (cel szczegółowy UP: <i>ograniczenie ryzyka wykluczenia społecznego spowodowanego dysproporcjami w dostępie do dóbr i usług</i>). Realizacja priorytetu inwestycyjnego 10.4 przyczyni się do nabycia bądź uzupełnienia wiedzy i umiejętności wśród mieszkańców regionu w obszarze nauki i techniki, jak również wspierania rozwoju ich kreatywności i innowacyjności, a w efekcie konkurencyjności, w tym na rynku pracy.

Table 3: Programme-specific result indicators, by specific objective (for ERDF and Cohesion Fund)

Specific objective		1 - zwiększenie dostępności do placówek wychowania przedszkolnego						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
121	Odsetek dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	%	Less developed	65,60	2012	71,00	GUS	Roczna
Specific objective		2 - zwiększenie dostępności i poprawa warunków kształcenia i szkolenia zawodowego						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
122	Liczba uczniów i słuchaczy ponadgimnazjalnych szkół zawodowych	osoby	Less developed	69 740,00	2012	59 043,00	GUS	Roczna
Specific objective		3 - upowszechnienie w regionie wiedzy w obszarze nauki i techniki						
ID	Indicator	Measurement unit	Category of region (where relevant)	Baseline value	Baseline year	Target value (2023)	Source of data	Frequency of reporting
123	Liczba osób odwiedzających instytucje paramuzealne typu inne	osoby	Less developed	513 010,00	2012	863 000,00	GUS	Roczna

2.A.6 Action to be supported under the investment priority

2.A.6.1 Description of the type and examples of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives including, where appropriate, the identification of main target groups, specific territories targeted and types of beneficiaries

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
Cel szczegółowy 1	
Niezadawalający poziom rozwoju systemu opieki nad dziećmi, stanowi jeden z ważniejszych czynników niekorzystnie wpływających na poziom aktywności zawodowej w regionie, szczególnie wśród kobiet. W kontekście promowania godzenia życia zawodowego i prywatnego oraz równego dostępu do wysokiej jakości edukacji wczesnoszkolnej istotne jest nie tylko zwiększenie udziału kobiet w rynku pracy, ale również zwiększenie szans dzieci ze środowisk znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na nadrobienie zaległości m.in. w zakresie umiejętności społecznych oraz uczenia się, aby w efekcie miały szansę na równy start z innymi dziećmi na późniejszym etapie nauki. Mając na uwadze powyższe, niezbędne jest podjęcie działań mających na celu stworzenie warunków do powrotu na rynek pracy przez osoby wychowujące dzieci. W tym celu, w kontekście wychowania przedszkolnego bardzo ważne staje się zwiększenie dostępności do usług opieki nad dziećmi. Należy podkreślić, że województwo śląskie mimo jednego z wyższych wyników w Polsce w zakresie wskaźnika upowszechniania edukacji przedszkolnej wśród dzieci 3-4-letnich w roku szkolnym 2011/2012, nadal boryka się z problemem niedostosowania przestrzennego sieci placówek wychowania przedszkolnego do istniejących potrzeb. Jak wynika z diagnozy, stopień upowszechnienia edukacji przedszkolnej na terenach wiejskich jest niższy niż stopień upowszechnienia w miastach. W ramach priorytetu inwestycyjnego, przewiduje się zatem wsparcie inwestycji w infrastrukturę wychowania przedszkolnego, polegających na budowie, przebudowie[1] przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego wraz z zapewnieniem niezbędnego wyposażenia, w tym przystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych. Efektem realizowanych inwestycji będzie wzrost liczby miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego, co powinno przełożyć się na wzrost aktywności zawodowej rodziców czy opiekunów. Przystosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych będzie miało na celu zwiększenie dostępności do usług opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi, a także dostępu dla ich niepełnosprawnych rodziców czy opiekunów. Jednocześnie, inwestycje te umożliwią integrację osób pełno i niepełnosprawnych, a w efekcie zmniejszenie skutków wykluczenia społecznego tej grupy społecznej. Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną przyczynią się do poprawy spójności społecznej i terytorialnej w zakresie wyrównywania dostępu do usług edukacyjnych oraz wyrównywania szans rozwojowych	

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
dzieci z różnych środowisk i obszarów. Wsparcie inwestycyjne projektów ze środków EFRR ma charakter uzupełniający i możliwe jest wyłącznie w powiązaniu z działaniami realizowanymi ze środków EFS. Cross-financing Nie planuje się zastosowania mechanizmu cross-financingu. Główni Beneficjenci, w szczególności: • Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • Inne państwowe lub samorządowe jednostki sektora finansów publicznych, których ustawowym lub statutowym zadaniem jest pełnienie zadań publicznych w zakresie edukacji; • Organizacje pozarządowe; • Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i inne formy wychowania przedszkolnego[2]; • Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych; • Porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera. Cel szczegółowy 2 Rozwój nowoczesnego, dopasowanego do potrzeb rynku pracy kształcenia i szkolenia zawodowego w Polsce stanowi duże wyzwanie. Szkolnictwo zawodowe w obecnej sytuacji znacznie odbiega jakością od szkolnictwa ogólnego, przez co cieszy się znacznie mniejszym zainteresowaniem wśród potencjalnych uczniów. Dotychczas funkcjonujący w kraju system kształcenia zawodowego, spotykał się z zarzutami niskiej efektywności oraz słabego powiązania z otoczeniem gospodarczym. Zgodnie z diagnozą region skupia ponad 10% krajowych szkół (147) i uczniów (21 145) zasadniczych szkół zawodowych, a jednocześnie zarówno w regionie jak i kraju obserwuje się spadek liczby uczniów i szkół zawodowych na poziomie średnim. Warto	

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
jednak dodać, że w kontekście prowadzonych badań socjologicznych pod względem relacji preferencji w wyborze szkoły a statusem rodziny pochodzenia, generalnie w kraju obserwuje się, że młodzi ludzie coraz częściej dokonują zmian w wybranej ścieżce kształcenia tzn. częściej niż kiedyś wybierają szkoły kształcące w zawodach. Wynika to zapewne z niekorzystnej sytuacji młodych ludzi na rynku pracy. Należy dodać, że istotnym elementem kształcenia zawodowego jest kształcenie ustawiczne osób dorosłych. Warto podkreślić, że w 2011 r. w regionie liczba osób uczących się i doksztalających była wyższa od średniej dla kraju, choć w porównaniu do roku 2004 wartość wskaźnika zmniejszyła się o 0,5%. Ponadto, ciągła potrzeba kształcenia czy uzupełniania wiedzy, wynika w szczególności z tempa zmian dokonujących się w świecie, a co za tym idzie tempa rozwoju poziomu wiedzy. Pracodawcy oczekują dziś od potencjalnych pracowników oprócz uniwersalnych umiejętności, przydatnych w każdej pracy, również praktycznych umiejętności, najlepiej powiązanych z określoną branżą. Osoby wchodzące na rynek pracy muszą posiadać zdolność dostosowywania się do zmieniających się warunków pracy, np. umiejętność obsługi coraz to nowocześniejszych urządzeń, zmiana sposobu dotychczas wykonywanych czynności. W ramach priorytetu inwestycyjnego, przewiduje się zatem wsparcie inwestycji w infrastrukturę szkół i placówek kształcących w zawodach, polegających na budowie, przebudowie, remoncie[3] laboratoriów, sal do praktycznej nauki zawodu wraz z zapewnieniem wyposażenia, w tym przystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych. Efektem realizowanych inwestycji będzie stworzenie warunków do nabycia, uzupełnienia praktycznych umiejętności i kwalifikacji zawodowych w celu dostosowania ich do potrzeb rynku pracy i zmian zachodzących w gospodarce. Jednocześnie, wraz ze wzrostem umiejętności zwiększy się konkurencyjność na rynku pracy. Istnieje prawdopodobieństwo realizowania projektów z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych. Przystosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych będzie miało na celu likwidację barier w dostępie i użytkowaniu obiektów jak również stworzenie możliwości nabywania umiejętności i kompetencji zawodowych przez osoby niepełnosprawne. Jednocześnie, inwestycje te umożliwią integrację osób pełno i niepełnosprawnych, a w efekcie zmniejszenie skutków wykluczenia społecznego tej grupy społecznej. Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną przyczynią się do poprawy spójności społecznej i terytorialnej w zakresie wyrównywania dostępu do usług edukacyjnych oraz wyrównywania szans rozwojowych osób z różnych środowisk i obszarów. Wsparcie inwestycyjne projektów ze środków EFRR ma charakter uzupełniający i możliwe jest wyłącznie w powiązaniu z działaniami realizowanymi ze środków EFS. Cross-financing	

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
Nie planuje się zastosowania mechanizmu cross-financingu. Główni Beneficjenci, w szczególności: • Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • Inne państwowe lub samorządowe jednostki sektora finansów publicznych, których ustawowym lub statutowym zadaniem jest pełnienie zadań publicznych w zakresie kształcenia ustawicznego; • Inne państwowe lub samorządowe jednostki sektora finansów publicznych, których ustawowym lub statutowym zadaniem jest pełnienie zadań publicznych w zakresie edukacji; • Organizacje pozarządowe; • Podmioty prowadzące placówki kształcenia ustawicznego; • Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły ponadgimnazjalne (wyłącznie w zakresie kształcenia zawodowego); • Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych; • Porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera. Cel szczegółowy 3 Zgodnie z diagnozą w celu wzmocnienia potencjału społecznego i gospodarczego konieczne jest skierowanie działań na rzecz wspierania modelu kształcenia przez całe życie. Szczególnie istotne jest wspieranie inwestycji na rzecz popularyzacji nauki wśród dzieci i młodzieży oraz wspierania talentów i wybitnych osiągnięć. Nowoczesna polityka edukacyjna, polega na czerpaniu z możliwości jakie daje uczenie się w różnych formach i miejscach oraz na wszystkich etapach życia, zaś osobę uczącą się stawia w centrum zainteresowania. W kontekście upowszechniania idei uczenia się przez całe życie istotne jest stałe podnoszenie kompetencji i kwalifikacji osób, co powinno przyczyniać się m.in. do wzrostu konkurencyjności polskiej gospodarki opartej na wiedzy. Należy podkreślić, że dostęp do uczenia się musi być zapewniony wszystkim	

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
zainteresowanym, bez względu na występujące podziały ekonomiczne, społeczne, terytorialne np. miasto/wieś czy inne. Jednocześnie, ważne jest zorientowanie na wzmacnianie działań mających wywołać wzrost innowacyjności i kreatywności osób. Czynniki, które sprzyjają rozbudzaniu kreatywności i innowacyjności w edukacji są m.in. zróżnicowane metody nauczania i formy organizacyjne zajęć, połączenie indywidualnego podejścia do uczniów z rozwijaniem umiejętności pracy zespołowej, jak również otwartość na dobre przykłady uczenia się innego niż formalne, promujące samodzielne zdobywanie informacji, krytyczne ich przetwarzanie, identyfikowanie problemów i szukanie indywidualnych strategii ich rozwiązywania. Szczególnie istotne wydaje się dalsze dążenie do poprawy jakości w obszarach związanych m.in. z naukami przyrodniczymi i matematycznymi. Konieczne jest rozwijanie metod uczenia się aktywnego i praktycznego na wszystkich poziomach kształcenia i szkolenia, a przy tym wyrównywanie szans między osobami o różnym statusie społecznym, co w efekcie może sprzyjać wyławianiu talentów. Wobec powyższego, w ramach priorytetu inwestycyjnego przewiduje się wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji upowszechniających naukę i postawy innowacyjne, polegających na budowie, przebudowie[4] obiektów wraz z zapewnieniem wyposażenia, w tym przystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych. Efektem realizowanych inwestycji będzie stworzenie miejsca o znaczeniu regionalnym, stymulującego zainteresowania i kreatywność mieszkańców w obszarze nauki i techniki, co poprzez nabycie bądź uzupełnienie wiedzy lub umiejętności powinno przelożyć się na wzrost ich konkurencyjności, również na rynku pracy. Jednocześnie, poprzez inspirowanie do poznawania świata czy zdobywanie szczególnie istotnych w dzisiejszych czasach umiejętności, tj. komunikowania się i współpracy, myślenia kreatywnego, innowacyjnego działania przyczyni się do rozwoju nowoczesnego społeczeństwa. Istnieje prawdopodobieństwo realizowania projektów z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych. Przystosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych będzie miało na celu likwidację barier w dostępie i użytkowaniu obiektów. Jednocześnie, inwestycje te umożliwią integrację osób pełno i niepełnosprawnych, a w efekcie zmniejszenie skutków wykluczenia społecznego tej grupy społecznej. Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną przyczynią się do poprawy spójności społecznej i terytorialnej w zakresie wyrównywania dostępu do usług edukacyjnych oraz wyrównywania szans rozwojowych osób z różnych środowisk i obszarów. W kontekście planowanego zakresu wsparcia, istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia pomocy publicznej.	

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
Cross-financing W ramach powyższego priorytetu inwestycyjnego dopuszcza się wykorzystanie mechanizmu cross-financingu będącego integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności. Co do zasady mechanizm ten nie powinien zastępować wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Główni Beneficjenci, w szczególności: • Jednostki samorządu terytorialnego; • Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają JST lub związki i stowarzyszenia zawarte między nimi; • Organizacje pozarządowe; • Porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera. [1] Zgodnie z Ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane, Dz. U. 1994, Nr 89, poz. 414, z późn. zm. [2] Zgodnie z Ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, Dz. U. 1991, Nr 95, poz. 425 z późn. zm. [3] Zgodnie z Ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane, Dz. U. 1994, Nr 89, poz. 414, z późn. zm. [4] Zgodnie z Ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane, Dz. U. 1994, Nr 89, poz. 414, z późn. zm.	

2.A.6.2 Guiding principles for selection of operations

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
----------------------------	---

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
Cel szczegółowy 1 i 2 W celu zwiększenia efektywności i komplementarności wsparcia w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego oraz infrastruktury kształcenia i szkolenia zawodowego interwencja planowana jest do realizacji w ramach ZIT/RIT w trybie pozakonkursowym negocjacyjnym. Zastosowanie ZIT/RIT pozwoli na dostosowanie interwencji do specyficznych potencjałów i deficytów poszczególnych terytoriów. Wsparcie zostanie skierowane na przedsięwzięcia wynikające ze Strategii ZIT/RIT. Decyzja o zastosowaniu ścieżki pozakonkursowej podyktowana jest wkładem ZIT/RIT do realizacji celu szczegółowego osi priorytetowej oraz przyspieszeniem i intensyfikacją wystąpienia jego częściowych i docelowych efektów, w szczególności wskaźników produktu i rezultatu. Podejmowane działania będą realizowane na obszarach miejskich i wiejskich. Instytucja Zarządzająca programem może podjąć decyzję o zastosowaniu konkursowej ścieżki wyboru projektów w przypadku niewykorzystania alokacji w ramach ZIT/RIT lub zagrożenia realizacji założonych dla osi priorytetowej rezultatów wsparcia. Szczegółowe zasady realizacji ZIT/RIT znajdują się w rozdziale 4. Zintegrowane Podejście Terytorialne. Wsparcie inwestycyjne projektów ze środków EFRR ma charakter uzupełniający (dodatkowy) i możliwe będzie wyłącznie w powiązaniu z działaniami realizowanymi ze środków EFS, które pełnią rolę wiodącą względem EFRR. Wobec powyższego, interwencja ze środków EFRR musi przyczynić się do wzrostu upowszechniania edukacji przedszkolnej w regionie oraz zwiększenia efektywności szkolnictwa zawodowego. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe. Cel szczegółowy 3 Mając na uwadze strategiczne – dla rozwoju województwa - znaczenie inwestycji, polegających na popularyzowaniu nauki w regionie, jak również realizowane przez nie zadania publiczne w obszarze edukacji, ich wybór będzie następował w ramach trybu pozakonkursowego. Jednocześnie, ścieżka pozakonkursowa umożliwi wybór projektów wyróżniających się kompleksowością i powiązanych z celami określonymi w <i>Strategii Rozwoju</i>	

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
<i>Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”.</i> Ponadto, decyzja o zastosowaniu ścieżki pozakonkursowej podyktowana jest wkładem zidentyfikowanego przedsięwzięcia do realizacji celu szczegółowego osi priorytetowej oraz przyspieszenia i intensyfikacji wystąpienia jego częściowych i docelowych efektów, w szczególności wskaźników produktu i rezultatu. Podejmowane działania będą charakteryzowały się regionalnym zasięgiem oddziaływania. Preferowane będą projekty charakteryzujące się wysokim stopniem przygotowania, przekładającym się na gotowość do ich realizacji. W przypadku niewykorzystania alokacji lub pojawienia się oszczędności w wyniku realizacji inwestycji, dopuszcza się zastosowania innej ścieżki wyboru projektów. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Kryteria wyboru projektów będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji celów określonych w osi priorytetowej. Kryteria będą precyzyjne, mierzalne i obiektywne. Kryteriom merytorycznym zostanie nadana odpowiednia punktacja oraz zostaną określone wagi punktowe.	

2.A.6.3 Planned use of financial instruments (where appropriate)

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
W ramach priorytetu inwestycyjnego 10.4 nie planuje się wykorzystania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planned use of major projects (where appropriate)

Investment priority	10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure
----------------------------	---

W ramach priorytetu inwestycyjnego 10.4 nie zidentyfikowano dużych projektów, których koszty kwalifikowane przekraczają 50 000 000 EUR.

2.A.6.5 Output indicators by investment priority and, where appropriate by category of region

Table 5: Common and programme-specific output indicators

Investment priority		10a - Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning by developing education and training infrastructure							
ID	Indicator	Measurement unit	Fund	Category of region (where relevant)	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
					M	W	T		
CO35	Childcare and education: Capacity of supported childcare or education infrastructure	Persons	ERDF	Less developed			10 544,00	LSI/KSI	Roczna
124	Liczba obiektów infrastruktury jednostek organizacyjnych systemu oświaty	szt.	ERDF	Less developed			182,00	LSI/KSI	Roczna
125	Liczba wspartych instytucji popularyzujących naukę i innowacje	szt.	ERDF	Less developed			1,00	LSI/KSI	Roczna

2.A.7 Social innovation, transnational cooperation and contribution to thematic objectives 1-7

Priority axis	XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

2.A.8 Performance framework

Table 6: Performance framework of the priority axis

Priority axis			XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA										
ID	Indicator type	Indicator or key implementation step	Measurement unit, where appropriate	Fund	Category of region	Milestone for 2018			Final target (2023)			Source of data	Explanation of relevance of indicator, where appropriate
						M	W	T	M	W	T		
CO35	O	Childcare and education: Capacity of supported childcare or education infrastructure	3233182	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	Wskaźnik dotyczy głównych działań w ramach osi priorytetowej
Fin	F	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	Wskaźnik mierzy rzeczywiste tempo ponoszenia i weryfikowania wydatków kwalifikowalnych w projektach
124	O	Liczba obiektów infrastruktury jednostek organizacyjnych systemu oświaty	szt.3463844	ERDF	Less developed			0			0,00	LSI/KSI	Wskaźnik dotyczy głównych działań w ramach osi priorytetowej

Additional qualitative information on the establishment of the performance framework

2.A.9 Categories of intervention

Categories of intervention corresponding to the content of the priority axis based on a nomenclature adopted by the Commission, and indicative breakdown of Union support.

Tables 7-11: Categories of intervention

Table 7: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis		XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	050. Education infrastructure for vocational education and training and adult learning	32 113 864,00
ERDF	Less developed	052. Infrastructure for early childhood education and care	27 986 629,00
ERDF	Less developed	059. Research and innovation infrastructure (private, including science parks)	19 125 000,00
ERDF	Less developed	101. Cross financing under the ERDF (support to ESF type actions necessary for the satisfactory implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	2 125 000,00

Table 8: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Non-repayable grant	81 350 493,00

Table 9: Dimension 3 - Territory type

Priority axis		XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Large Urban areas (densely populated >50 000 population)	54 939 837,00
ERDF	Less developed	02. Small Urban areas (intermediate density >5 000 population)	15 041 311,00

Priority axis		XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	03. Rural areas (thinly populated)	11 369 345,00

Table 10: Dimension 4 - Territorial delivery mechanisms

Priority axis		XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA	
Fund	Category of region	Code	€ amount
ERDF	Less developed	01. Integrated Territorial Investment – Urban	33 465 453,00
ERDF	Less developed	03. Integrated Territorial Investment - Other	26 635 040,00
ERDF	Less developed	07. Not applicable	21 250 000,00

Table 11: Dimension 6 - ESF secondary theme (ESF and YEI only)

Priority axis		XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA	
Fund	Category of region	Code	€ amount

2.A.10 Summary of the planned use of technical assistance including, where necessary, actions to reinforce the administrative capacity of authorities involved in the management and control of the programmes and beneficiaries (where appropriate)

Priority axis:	XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

2.B DESCRIPTION OF THE PRIORITY AXES FOR TECHNICAL ASSISTANCE

2.B.1 Priority axis

ID of the priority axis	XIII
Title of the priority axis	POMOC TECHNICZNA

2.B.2 Justification for establishing a priority axis covering more than one category of region (where applicable)

2.B.3 Fund and category of region

Fund	Category of region	Calculation basis (total eligible expenditure or eligible public expenditure)
ESF	Less developed	Total

2.B.4 Specific objectives and expected results

ID	Specific objective	Results that the Member States seek to achieve with Union support
1	Zapewnienie efektywnego i sprawnego systemu zarządzania i wdrażania	Osiągnięcie powyższego celu powinno przynieść rezultat w postaci dostępności do kompetentnych zasobów kadrowych oraz innych, niezbędnych zasobów umożliwiających sprawne zarządzanie i wdrażanie programu, a także monitorowanie postępów we wdrażaniu programu.

2.B.5 Result indicators

Table 12: Programme-specific result indicators (by specific objective) (for ERDF/ESF/Cohesion Fund)

Priority axis		1 - Zapewnienie efektywnego i sprawnego systemu zarządzania i wdrażania									
ID	Indicator	Measurement unit	Baseline value			Baseline year	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
			M	W	T		M	W	T		
130	Nie dotyczy	Nie dotyczy	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00	Nie dotyczy	Nie dotyczy

2.B.4 Specific objectives and expected results

ID	Specific objective	Results that the Member States seek to achieve with Union support
2	Zapewnienie skutecznego systemu informacji o programie oraz promocji jego rezultatów w regionie	Osiągnięcie powyższego celu powinno przynieść rezultaty w postaci: - dostępności informacji dla potencjalnych beneficjentów o możliwościach finansowania projektów w ramach programu; - dostarczenia beneficjentom informacji niezbędnych do realizacji projektów na ich różnych etapach; - upowszechnienia wśród mieszkańców województwa roli i efektów programu.

2.B.5 Result indicators

Table 12: Programme-specific result indicators (by specific objective) (for ERDF/ESF/Cohesion Fund)

Priority axis		2 - Zapewnienie skutecznego systemu informacji o programie oraz promocji jego rezultatów w regionie									
ID	Indicator	Measurement unit	Baseline value			Baseline year	Target value (2023)			Source of data	Frequency of reporting
			M	W	T		M	W	T		
130	Nie dotyczy	Nie dotyczy	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00	Nie dotyczy	Nie dotyczy

2.B.6 Actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives (by priority axis)

2.B.6.1 A description of actions to be supported and their expected contribution to the specific objectives

Priority axis	XIII - POMOC TECHNICZNA
Cel 1: Zapewnienie efektywnego i sprawnego systemu zarządzania i wdrażania. Do realizacji celu przyczyni się finansowanie działań związanych z przygotowaniem, zarządzaniem, wdrażaniem, monitorowaniem, ewaluacją oraz kontrolą RPO WSL 2014-2020. Zapewnieniu efektywnego i sprawnego systemu zarządzania i wdrażania służyć będzie finansowanie wynagrodzeń pracowników instytucji zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie Programu, podnoszenie kwalifikacji zawodowych tychże pracowników poprzez finansowanie takich form kształcenia jak m.in. studia podyplomowe, staże, szkolenia, seminaria, warsztaty, konferencje, kursy językowe oraz inne formy przygotowania zawodowego. Istotnym jest zapewnienie stabilności zatrudnienia i zwiększenie motywacji pracowników poprzez stosowanie bodźców płacowych i pozapłacowych, a także wprowadzenie nowoczesnych metod zarządzania zasobami ludzkimi. Budowanie odpowiedniego potencjału administracyjnego odbywać się będzie również poprzez usprawnienie funkcjonowania instytucji polegające na	

Priority axis	XIII - POMOC TECHNICZNA
zapewnieniu odpowiedniej powierzchni biurowej i magazynowej, przygotowanie stanowisk i narzędzi pracy oraz budowy, wdrożenia i utrzymania sprawnego systemu informatycznego służącego obsłudze procesu realizacji RPO WSL 2014-2020, w tym dostosowanie systemów informatycznych do elektronicznego obiegu dokumentacji. IZ RPO deklaruje uczestnictwo w krajowym, jednolitym komputerowym systemie monitoringu. Ze środków osi priorytetowej finansowane będą działania związane z przeprowadzaniem badań ewaluacyjnych, prace związane z prowadzeniem wieloaspektowych analiz, ekspertyz, ocen, studiów regionalnych, publikacji, których celem będzie usprawnienie systemu wdrażania i zarządzania funduszami unijnymi w obecnym i przyszłym okresie programowania. Środkami osi priorytetowej wspierane będą również działania związane z procesem oceny i selekcji projektów dofinansowanych w ramach Programu. Finansowane będą także wydatki związane z funkcjonowaniem Komitetu Monitorującego oraz innych ciał doradczych (np. Regionalne Forum Terytorialne, Regionalne Obserwatorium Terytorialne). Wsparciem ze środków pomocy technicznej objęte są również Regionalne Inwestycje Terytorialne. Finansowanie kosztów operacyjnych funkcjonowania RIT ze środków pomocy technicznej przeznaczone będą dla RIT-ów obejmujących subregion południowy, północny oraz zachodni. Poza wspieraniem obecnej perspektywy środki osi priorytetowej będzie można przeznaczyć na finansowanie zadań związanych z zamknięciem RPO WSL na lata 2007-2013 oraz regionalnego komponentu <i>Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013</i>, a także programowanie funduszy europejskich w nowej perspektywie finansowej 2021-2027. Wymienione powyżej działania pozwolą osiągnąć zamierzony rezultat w postaci dostępności do kompetentnych zasobów kadrowych oraz innych, niezbędnych zasobów umożliwiających sprawne zarządzanie i wdrażanie programu, a także monitorowanie postępów we wdrażaniu programu. Cel 2: Zapewnienie skutecznego systemu informacji o programie oraz promocji jego rezultatów w regionie. Do realizacji celu przyczyni się finansowanie działań związanych m.in. z organizacją szkoleń dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów, utrzymaniem portalu informacyjnego/ serwisu internetowego o programie oraz działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu. Pozwolą one na osiągnięcie zamierzonego rezultatu w postaci dostępności informacji dla potencjalnych beneficjentów o możliwościach finansowania projektów w ramach programu, dostarczenia beneficjentom informacji niezbędnych do realizacji projektów na ich różnych etapach oraz upowszechnienia	

Priority axis	XIII - POMOC TECHNICZNA
wśród mieszkańców województwa roli i efektów programu.	

2.B.6.2 Output indicators expected to contribute to results (by priority axis)

Table 13: Output indicators (by priority axis) (for ERDF/ESF/Cohesion Fund)

Priority axis		XIII - POMOC TECHNICZNA				
ID	Indicator (name of indicator)	Measurement unit	Target value (2023) (optional)			Source of data
			M	W	T	
131	Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji	osoba	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI
132	Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów	osoba	0,00	0,00	0,00	LSI/KSI

Categories of intervention (by priority axis)

Corresponding categories of intervention based on a nomenclature adopted by the Commission, and an indicative breakdown of the Union support

Tables 14-16: Categories of intervention

Table 14: Dimension 1 - Intervention field

Priority axis	XIII - POMOC TECHNICZNA
---------------	-------------------------

Fund	Category of region	Code	€ Amount
ESF	Less developed	121. Preparation, implementation, monitoring and inspection	96 000 000,00
ESF	Less developed	122. Evaluation and studies	6 000 000,00
ESF	Less developed	123. Information and communication	8 000 000,00

Table 15: Dimension 2 - Form of finance

Priority axis		XIII - POMOC TECHNICZNA	
Fund	Category of region	Code	€ Amount
ESF	Less developed	01. Non-repayable grant	110 000 000,00

Table 16: Dimension 3 – Territory type

Priority axis		XIII - POMOC TECHNICZNA	
Fund	Category of region	Code	€ Amount
ESF	Less developed	07. Not applicable	110 000 000,00

3. FINANCING PLAN

3.1 Financial appropriation from each fund and amounts for performance reserve

Table 17

Fund	Category of region	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Total	
		Main allocation	Performance reserve	Main allocation	Performance reserve	Main allocation	Performance reserve	Main allocation	Performance reserve	Main allocation	Performance reserve	Main allocation	Performance reserve	Main allocation	Performance reserve	Main allocation	Performance reserve
ERDF	Less developed	286 587 783,00	18 292 838,00	303 402 582,00	19 366 122,00	320 935 275,00	20 485 230,00	336 931 515,00	21 506 267,00	352 954 640,00	22 529 020,00	368 937 126,00	23 549 178,00	384 808 009,00	24 562 213,00	2 354 556 930,00	150 290 868,00
Total ERDF		286 587 783,00	18 292 838,00	303 402 582,00	19 366 122,00	320 935 275,00	20 485 230,00	336 931 515,00	21 506 267,00	352 954 640,00	22 529 020,00	368 937 126,00	23 549 178,00	384 808 009,00	24 562 213,00	2 354 556 930,00	150 290 868,00
ESF	Less developed	110 837 861,00	7 074 757,00	117 340 986,00	7 489 850,00	124 121 757,00	7 922 665,00	130 308 305,00	8 317 551,00	136 505 250,00	8 713 101,00	142 686 479,00	9 107 648,00	148 824 545,00	9 499 440,00	910 625 183,00	58 125 012,00
Total ESF		110 837 861,00	7 074 757,00	117 340 986,00	7 489 850,00	124 121 757,00	7 922 665,00	130 308 305,00	8 317 551,00	136 505 250,00	8 713 101,00	142 686 479,00	9 107 648,00	148 824 545,00	9 499 440,00	910 625 183,00	58 125 012,00
Total		397 425 644,00	25 367 595,00	420 743 568,00	26 855 972,00	445 057 032,00	28 407 895,00	467 239 820,00	29 823 818,00	489 459 890,00	31 242 121,00	511 623 605,00	32 656 826,00	533 632 554,00	34 061 653,00	3 265 182 113,00	208 415 880,00

3.2 Total financial appropriation by fund and national co-financing (€)

Table 18a: Financing plan

Priority axis	Fund	Category of region	Basis for calculation of Union support (Total eligible cost or public eligible cost)	Union support (a)	National counterpart (b) = (c) + (d)	Indicative breakdown of national counterpart		Total funding (e) = (a) + (b)	Co-financing rate (f) = (a) / (e) (2)	EIB contributions (g)	Main allocation		Performance reserve		Performance reserve amount as proportion of total Union support (l) = (j) / (a) * 100
						National public funding (c)	National private funding (d) (1)				Union support (h) = (a) - (j)	National Counterpart (i) = (b) - (k)	Union support (j)	National Counterpart (k) = (b) * ((j) / (a))	
I	ERDF	Less developed	Total	241 046 400,00	42 537 600,00	0,00	42 537 600,00	283 584 000,00	85,00%	0,00	226 583 616,00	39 985 344,00	14 462 784,00	2 552 256,00	6,00%
II	ERDF	Less developed	Total	140 490 000,00	24 792 353,00	13 635 794,00	11 156 559,00	165 282 353,00	85,00%		132 060 600,00	23 304 811,82	8 429 400,00	1 487 541,18	6,00%
III	ERDF	Less developed	Total	262 806 216,00	46 377 568,00	8 347 962,00	38 029 606,00	309 183 784,00	85,00%		247 037 843,00	43 594 913,91	15 768 373,00	2 782 654,09	6,00%
IV	ERDF	Less developed	Total	744 608 205,00	131 401 448,00	106 435 173,00	24 966 275,00	876 009 653,00	85,00%		699 931 713,00	123 517 361,17	44 676 492,00	7 884 086,83	6,00%
IX	ESF	Less developed	Total	258 993 378,00	45 704 714,00	45 704 714,00	0,00	304 698 092,00	85,00%		241 463 259,00	42 611 163,57	17 530 119,00	3 093 550,43	6,77%
V	ERDF	Less developed	Total	237 512 697,00	41 914 005,00	40 237 445,00	1 676 560,00	279 426 702,00	85,00%		223 261 935,00	39 399 164,67	14 250 762,00	2 514 840,33	6,00%
VI	ERDF	Less developed	Total	503 926 000,00	88 928 118,00	88 928 118,00	0,00	592 854 118,00	85,00%		473 690 440,00	83 592 430,92	30 235 560,00	5 335 687,08	6,00%
VII	ESF	Less developed	Total	226 835 543,00	40 029 802,00	40 029 802,00	0,00	266 865 345,00	85,00%		211 482 046,00	37 320 361,33	15 353 497,00	2 709 440,67	6,77%
VIII	ESF	Less developed	Total	207 983 428,00	36 702 958,00	36 702 958,00	0,00	244 686 386,00	85,00%		193 905 947,00	34 218 696,64	14 077 481,00	2 484 261,36	6,77%
X	ERDF	Less developed	Total	293 107 787,00	51 724 903,00	43 966 168,00	7 758 735,00	344 832 690,00	85,00%		275 521 320,00	48 621 408,86	17 586 467,00	3 103 494,14	6,00%
XI	ESF	Less developed	Total	164 937 846,00	29 106 679,00	29 106 679,00	0,00	194 044 525,00	85,00%		153 773 931,00	27 136 576,33	11 163 915,00	1 970 102,67	6,77%
XII	ERDF	Less developed	Total	81 350 493,00	14 355 969,00	14 355 969,00	0,00	95 706 462,00	85,00%		76 469 463,00	13 494 610,79	4 881 030,00	861 358,21	6,00%
XIII	ESF	Less developed	Total	110 000 000,00	19 411 765,00	19 411 765,00	0,00	129 411 765,00	85,00%		110 000 000,00				
Total	ERDF	Less developed		2 504 847 798,00	442 031 964,00	315 906 629,00	126 125 335,00	2 946 879 762,00	85,00%		2 354 556 930,00	415 510 046,14	150 290 868,00	26 521 917,86	6,00%

Priority axis	Fund	Category of region	Basis for calculation of Union support (Total eligible cost or public eligible cost)	Union support (a)	National counterpart (b) = (c) + (d)	Indicative breakdown of national counterpart		Total funding (e) = (a) + (b)	Co-financing rate (f) = (a) / (e) (2)	EIB contributions (g)	Main allocation		Performance reserve		Performance reserve amount as proportion of total Union support
						National public funding (c)	National private funding (d) (1)				Union support (h) = (a) - (j)	National Counterpart (i) = (b) - (k)	Union support (j)	National Counterpart (k) = (b) * ((j) / (a))	(l) = (j) / (a) * 100
Total	ESF	Less developed		968 750 195,00	170 955 918,00	170 955 918,00	0,00	1 139 706 113,00	85,00%		910 625 183,00	160 698 562,87	58 125 012,00	10 257 355,13	6,00%
Grand total				3 473 597 993,00	612 987 882,00	486 862 547,00	126 125 335,00	4 086 585 875,00	85,00%	0,00	3 265 182 113,00	576 208 609,02	208 415 880,00	36 779 272,98	75,08%

(1) To be completed only when priority axes are expressed in total costs.

(2) This rate may be rounded to the nearest whole number in the table. The precise rate used to reimburse payments is the ratio (f).

Table 18b: Youth Employment Initiative - ESF and YEI specific allocations (where appropriate)

Priority axis	Fund	Category of region	Basis for calculation of Union support (Total eligible cost or public eligible cost)	Union support (a)	National counterpart (b) = (c) + (d)	Indicative breakdown of national counterpart		Total funding (e) = (a) + (b)	Co-financing rate (f) = (a)/(e) (2)
						National public funding (c)	National private funding (d) (1)		
Total				0,00	0,00	0,00	0,00		0,00%

Ratio	%
Ratio of ESF for less developed regions	0,00%
Ratio of ESF for transition regions	0,00%
Ratio of ESF for more developed regions	0,00%

(1) To be completed only when priority axes are expressed in total costs.

(2) This rate may be rounded to the nearest whole number in the table. The precise rate used to reimburse payments is the ratio (f).

Table 18c: Breakdown of the financial plan by priority axis, fund, category of region and thematic objective

Priority axis	Fund	Category of region	Thematic objective	Union support	National counterpart	Total funding
I	ERDF	Less developed	Strengthening research, technological development and innovation	241 046 400,00	42 537 600,00	283 584 000,00
II	ERDF	Less developed	Enhancing access to, and use and quality of, information and communication technologies	140 490 000,00	24 792 353,00	165 282 353,00
III	ERDF	Less developed	Enhancing the competitiveness of small and medium-sized enterprises, the agricultural sector (for the EAFRD) and the fisheries and aquaculture sector (for the EMFF)	262 806 216,00	46 377 568,00	309 183 784,00
IV	ERDF	Less developed	Supporting the shift towards a low-carbon economy in all sectors	744 608 205,00	131 401 448,00	876 009 653,00
IX	ESF	Less developed	Promoting social inclusion, combating poverty and any discrimination	258 993 378,00	45 704 714,00	304 698 092,00
V	ERDF	Less developed	Promoting climate change adaptation, risk prevention and management	25 000 000,00	4 411 764,00	29 411 764,00
V	ERDF	Less developed	Preserving and protecting the environment and promoting resource efficiency	212 512 697,00	37 502 241,00	250 014 938,00
VI	ERDF	Less developed	Promoting sustainable transport and removing bottlenecks in key network infrastructures	503 926 000,00	88 928 118,00	592 854 118,00
VII	ESF	Less developed	Promoting sustainable and quality employment and supporting labour mobility	226 835 543,00	40 029 802,00	266 865 345,00
VIII	ESF	Less developed	Promoting sustainable and quality employment and supporting labour mobility	207 983 428,00	36 702 958,00	244 686 386,00
X	ERDF	Less developed	Promoting social inclusion, combating poverty and any discrimination	293 107 787,00	51 724 903,00	344 832 690,00
XI	ESF	Less developed	Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning	164 937 846,00	29 106 679,00	194 044 525,00
XII	ERDF	Less developed	Investing in education, training and vocational training for skills and	81 350 493,00	14 355 969,00	95 706 462,00

Priority axis	Fund	Category of region	Thematic objective	Union support	National counterpart	Total funding
			lifelong learning			
Total				3 363 597 993,00	593 576 117,00	3 957 174 110,00

Table 19: Indicative amount of support to be used for climate change objectives

Priority axis	Indicative amount of support to be used for climate change objectives (€)	Proportion of the total allocation to the operational programme (%)
IV	539 304 322,40	16,52%
V	51 980 507,20	1,59%
VI	37 162 400,00	1,14%
Total	628 447 229,60	19,25%

4. INTEGRATED APPROACH TO TERRITORIAL DEVELOPMENT

Description of the integrated approach to territorial development taking into account the content and objectives of the operational programme having regard to the Partnership Agreement and showing how it the operational programme contributes to the accomplishment of the objectives of the operational programme and expected results

Zintegrowane podejście terytorialne będzie wdrażane na obszarach funkcjonalnych czterech subregionów: Centralnego, Północnego, Południowego i Zachodniego, stanowiących, zgodnie ze *Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”*, obszary polityki rozwoju. Celem ich wyznaczenia w 2000 r. była organizacja procesów rozwojowych w oparciu o istniejące powiązania funkcjonalne, gospodarcze i społeczno-historyczne (Mapa w Załączniku 4 do pełnej wersji Programu s. 390).

Przy realizacji podejścia terytorialnego zostaną wykorzystane unikalne w skali kraju doświadczenia uzyskane przy wdrażaniu Programów Rozwoju Subregionów (PRS) w ramach RPO WSL 2007-2013, w tym dobre praktyki oraz potencjał instytucjonalny m.in. w zakresie partnerskiej współpracy gmin (stowarzyszenia, porozumienia) oraz udziału partnerów lokalnych w wyborze przedsięwzięć do dofinansowania. Zasadność kontynuacji podejścia terytorialnego wypracowanego w latach 2007-2013 potwierdzają m.in. badania ewaluacyjne, z których wynika, iż przyczyniło się ono do pogłębienia współpracy jednostek samorządu terytorialnego, a realizowana w jego ramach interwencja w większym stopniu odzwierciedla potrzeby społeczności lokalnych.

Wsparcie wymiaru miejskiego obejmie wszystkie typy ośrodków miejskich, w tym obszary strategicznej interwencji wskazane w UP, w szczególności:

- Metropolii Górnośląskiej i jej otoczenia funkcjonalnego (Subregion Centralny),
- aglomeracji subregionalnych tj. Aglomeracji Częstochowskiej, Bielskiej i Rybnickiej wraz z ich otoczeniem funkcjonalnym,
- miast i dzielnic miast wymagających rewitalizacji.

Wsparcie Metropolii Górnośląskiej, Aglomeracji oraz ich otoczenia funkcjonalnego zostanie dostosowane do ich potencjału społeczno-gospodarczego oraz skali problemów i potrzeb (niewystarczający rozwój funkcji metropolitalnych i aglomeracyjnych, znaczna powierzchnia obszarów przemysłowych i zdegradowanych, wysokie zanieczyszczenie powietrza, niedostatki w integracji i organizacji transportu publicznego na rozległym obszarze funkcjonalnym Metropolii oraz w Aglomeracjach; wyzwania w zakresie organizacji i jakości usług m.in. w obszarze gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej, usług społecznych oraz usług edukacyjnych). Wsparcie obszarów wymagających rewitalizacji (silna koncentracja negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych tj. zamieranie centrów miast, wysokie bezrobocie, niska jakość infrastruktury, depopulacja, zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym) zostanie skoncentrowane na ośrodkach o największym natężeniu problemów społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych, wskazanych w KSRR i UP.

W ramach RPO WSL 2014-2020, zgodnie z UP, wspierany będzie wielofunkcyjny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich służący m.in. ich włączeniu w procesy rozwojowe oraz poprawie dostępu do dóbr i usług. Na wsparcie obszarów wiejskich planuje się przeznaczyć ok. 382,75 mln euro (EFRR) oraz ok. 41,65 mln euro (EFS).

Wymiar terytorialny będzie wdrażany poprzez zastosowanie instrumentów: Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT), Regionalne Inwestycje Terytorialne (RIT) oraz Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS). Zasady realizacji w/w instrumentów opisano w kolejnych sekcjach. Przy pomocy instrumentów ZIT oraz RIT jednostki samorządu terytorialnego będą realizowały komplementarne wiązki przedsięwzięć, łączące wsparcie z kilku osi priorytetowych Programu, w tym EFS i EFRR. Podejście terytorialne opisano szerzej w rozdz. 4 załącznika z pełną wersją Programu.

4.1 Community-led local development (where appropriate)

The approach to the use of community-led local development instruments and the principles for identifying the areas in where they will be implemented

W ramach RPO WSL 2014-2020 rozwój terytorialny będzie wspierany m.in. poprzez zastosowanie fakultatywnego dla polityki spójności instrumentu Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS). Instrument ten będzie bazował na stosowanej w perspektywie 2007-2013 inicjatywie LEADER, realizowanej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 i będzie realizowany na zasadach określonych w UP.

Celem RLKS w ramach RPO WSL 2014-2020 jest rozwój i wzmocnienie spójności społecznej i terytorialnej inicjowany przez lokalną społeczność. RLKS będzie miał charakter partycypacyjny, przejawiający się zaangażowaniem lokalnych partnerów – samorządu, biznesu i społeczności w tworzenie i realizację LSR. W ramach RLKS będzie realizowana zarówno interwencja EFRR w ramach PI 9.10 Przedsięwzięcia inwestycyjne dokonywane w kontekście rozwoju LSR kierowanych przez społeczność, jak i EFS w ramach PI 9.9 Lokalne strategie rozwoju realizowane przez społeczność.

Wsparcie EFRR będzie służyło w szczególności realizacji działań infrastrukturalnych przyczyniających się do rozwoju lokalnego oraz włączenia społecznego poprzez poprawę dostępu do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych. Ponadto, wsparcie może objąć działania na rzecz ochrony i wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego i potencjału dziedzictwa kulturowego na rzecz lokalnego rozwoju społeczno-gospodarczego. Zakres wsparcia w szczególności umożliwi osiągnięcie celów osi priorytetowej X *Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna* oraz osi priorytetowej V *Ochrona środowiska naturalnego i efektywne wykorzystanie zasobów* RPO WSL 2014-2020. Zakres wsparcia EFRR zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających do programu.

Wsparcie EFS służyć będzie przede wszystkim wzmocnieniu i zwiększeniu dostępności mieszkańców obszarów wiejskich do podstawowych dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe, w tym usług społecznych i zdrowotnych. Podejmowane będą także działania zwiększające aktywność społeczno-zawodową osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto podejmowane będą działania z zakresu rynku pracy oraz inicjatywy stymulujące wewnętrzny potencjał społeczno-gospodarczy. Szeroki katalog działań pozwoli na dopełnienie realizacji zasad przyjętych przede wszystkim dla osi priorytetowej IX *Włączenie społeczne* oraz uzupełnienie wsparcia

planowanego w osi priorytetowej VII *Regionalny rynek pracy*. Zakres wsparcia EFS zostanie doprecyzowany w dokumentach uszczegółwiających do programu.

Interwencja RLKS będzie dopełniała działania realizowane w ramach pozostałych instrumentów terytorialnych RPO WSL 2014-2020 tj. ZIT oraz RIT (opisanych w dalszej części rozdziału 4), realizowana w ramach formuły pośredniej.

RLKS będzie realizowany na obszarach wiejskich oraz w miastach do 20 tys. mieszkańców, pełniących rolę lokalnych ośrodków społeczno-gospodarczych, znajdujących się w granicach Lokalnych Grup Działania (LGD). Interwencja będzie realizowana w formule pośredniej, zgodnie z zapisami UP, i będzie dedykowana LGD wybranym do wsparcia w ramach EFRROW (Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich) i EFMR (Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego). Interwencja RPO WSL 2014-2020 będzie stanowiła uzupełnienie interwencji EFRROW i EFMR na tym samym terytorium objętym wspólną LSR, co pozwoli na zapewnienie zintegrowanego komplementarnego wsparcia obszarów wiejskich i małych miast.

W przypadku LGD na obszarach wiejskich i rybackich liczba ludności objęta LSR powinna wynosić minimum 10 tys. a maksimum 150 tys. mieszkańców, a obszar realizacji LSR musi obejmować co najmniej dwie gminy. W ramach tworzonych partnerstw będą mogły uczestniczyć zarówno instytucje publiczne, prywatne, jak i społeczne, przy czym przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego i partnerzy z sektora gospodarczego i społecznego powinni posiadać co najmniej 50% udziału w procesach decyzyjnych, a żadna pojedyncza grupa interesów nie powinna posiadać więcej niż 49% głosów. W ramach RLKS obowiązkiem każdej LGD będzie stworzenie oraz realizacja zintegrowanej i wielosektorowej LSR dla danego obszaru, spójnej z poszczególnymi programami wszystkich zaangażowanych funduszy unijnych. LSR stanowi dokument, na podstawie którego inwestorzy będą mogli ubiegać się o wsparcie na realizację konkretnych projektów spójnych z jej celami.

W ramach instrumentu RLKS stosowany będzie konkursowy tryb wyboru projektów.

Wszystkie projekty wspierane w ramach instrumentu RLKS muszą wynikać i realizować LSR i będą musiały mieć zawsze charakter jednofunduszowy.

Podstawową rolę koordynacyjną w zakresie wdrażania RLKS na obszarze województwa śląskiego pełnić będzie Zarząd Województwa Śląskiego pełniący funkcję IZ RPO WSL 2014-2020 oraz podmiotu wdrażającego PROW 2014-2020 oraz PO RiM. Umożliwi to stworzenie spójnych zasad wdrożeniowych dla wszystkich funduszy. W województwie śląskim zostanie utworzony komitet regionalny, którego zadaniem będzie wybór, na podstawie określonych kryteriów, LSR proponowanych do realizacji przez poszczególne LGD oraz pełnienie funkcji koordynacyjnej realizacji RLKS w województwie. W skład komitetu wejdą przedstawiciele Zarządu Województwa, ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, ministra właściwego ds. rolnictwa, rozwoju wsi i rybołówstwa oraz środowisk społeczno-gospodarczych.

W związku z wyborem pośredniej formuły wdrażania, koszty bieżące i koszty animacji RLKS nie będą finansowane z EFS w ramach RPO WSL 2014-2020.

Zasady realizacji RLKS zostaną doprecyzowane w dokumentach uszczegółowiających do programu.

Szacunkowa alokacja środków EFRR w ramach RPO WSL 2014-2020 przeznaczonych na realizację RLKS wyniesie 16 000 000 Euro.

Szacunkowa alokacja środków EFS w ramach RPO WSL 2014-2020 wyniesie 16 000 000 Euro.

4.2 Integrated actions for sustainable urban development (where appropriate)

Where appropriate the indicative amount of ERDF support for integrated actions for sustainable urban development to be implemented in accordance with the provisions under Article 7(2) of Regulation (EU) No 1301/2013 and the indicative allocation of ESF support for integrated action.

Zgodnie z zapisami UP działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich będą realizowane w szczególności z zastosowaniem instrumentu ZIT. W ramach RPO WSL 2014-2020 instrument ZIT będzie wdrażany na obszarze Metropolii Górnośląskiej i jej otoczenia funkcjonalnego (Subregion Centralny) na zasadach określonych w UP. W skład Subregionu Centralnego wchodzi 81 jednostek samorządu terytorialnego m.in. miasto wojewódzkie oraz wszystkie miasta z rdzenia obszaru funkcjonalnego.

Delimitacja obszaru została dokonana w oparciu o *Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”* oraz uzgodnienia z jednostkami samorządu terytorialnego, które zadeklarowały współpracę w ramach Subregionu. Pełna lista gmin i powiatów wchodzących w skład Subregionu znajduje się w Załączniku 5 do pełnej wersji Programu.

Wsparcie zrównoważonego rozwoju Subregionu Centralnego będzie realizowane w oparciu o Strategię ZIT. Strategia ZIT pełni rolę „strategii określającej zintegrowane działania służące rozwiązywaniu problemów gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych, demograficznych i społecznych, które mają wpływ na obszary miejskie”, o której mowa w art. 7 Rozporządzenia o EFRR.

Wsparcie zrównoważonego rozwoju Subregionu skoncentrowane będzie na realizacji celów określonych w Strategii ZIT, obejmujących następujące uzgodnione kierunki interwencji zgodne z celami RPO WSL 2014-2020:

- zwiększenie potencjału inwestycyjnego na terenach typu „brownfield”,
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- zmniejszenie energochłonności infrastruktury oraz poprawa jakości powietrza,
- poprawa integracji i wzrost atrakcyjności transportu publicznego,
- zmniejszenie ilości odpadów,
- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej,

- zwiększenie spójności społecznej oraz eliminowanie barier w dostępie do usług na rzecz osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- rozwój i wzmocnienie spójności lokalnej poprzez rewitalizację terytoriów zmarginalizowanych,
- zwiększenie dostępu do wychowania przedszkolnego oraz kształcenia zawodowego.

Wsparcie będzie służyło realizacji celów wybranych osi priorytetowych Programu, odpowiadających powyższym kierunkom interwencji. Kierunkowymi kryteriami wyboru przedsięwzięć w formule ZIT będzie ich zintegrowany charakter i komplementarność. Wspierana będzie realizacja przedsięwzięć integrujących działania finansowane z EFS oraz działania inwestycyjne wspierane z EFRR, w szczególności na rzecz zwiększenia spójności społecznej i rewitalizacji oraz poprawy dostępu i jakości usług edukacyjnych.

Działania w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich realizowane w ramach ZIT będą komplementarne z działaniami w ramach innych osi priorytetowych Programu oraz działaniami w ramach krajowych programów operacyjnych, w szczególności PO IS 2014-2020, w zakresie wsparcia kompleksowych projektów dotyczących efektywności energetycznej i niskoemisyjnego transportu publicznego wynikających ze Strategii ZIT (CT 4, priorytety inwestycyjne 4.3 i 4.5).

W ramach ZIT w RPO WSL 2014-2020 przewiduje się powierzenie partnerom, w tym władzom miejskim zakresu zadań dot. wyboru przedsięwzięć/projektów do dofinansowania (negocjacyjna ścieżka wdrażania w trybie pozakonkursowym oraz uzupełniając tryb konkursowy) oraz udział partnerów w KM RPO WSL 2014-2020.

Zasady zarządzania i wdrażania ZIT w Subregionie Centralnym, zostały opisane w rozdziale 4 pełnej wersji Programu.

Table 20: Integrated actions for sustainable urban development – indicative amounts of ERDF and ESF support

Fund	ERDF and ESF support (indicative) (€)	Proportion of fund's total allocation to programme
Total ESF	99 977 886,00	10,98%
Total ERDF	693 119 911,00	29,44%
TOTAL ERDF+ESF	793 097 797,00	24,29%

4.3 Integrated Territorial Investment (ITI) (where appropriate)

The approach to the use of Integrated Territorial Investments (ITIs) (as defined in Article 36 of Regulation (EU) No 1303/2013) other than in cases covered by 4.2, and their indicative financial allocation from each priority axis.

Poza realizacją ZIT na obszarze Subregionu Centralnego, Instytucja Zarządzająca RPO WSL 2014-2020, w uzgodnieniu z partnerami lokalnymi, zakłada realizację zintegrowanego podejścia terytorialnego na obszarach funkcjonalnych pozostałych trzech subregionów tj.: Północnego, Południowego i Zachodniego. Podejście takie pozwoli na kontynuację dotychczasowych działań na rzecz rozwoju terytorialnego w regionie, przyczyni się do szerszego włączenia partnerów lokalnych w proces wyboru przedsięwzięć do dofinansowania oraz wzmocnienia współpracy na rzecz osiągania celów RPO WSL 2014-2020.

Wyznaczenie obszarów wsparcia zostało dokonane w oparciu o dwa elementy: *Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”* oraz uzgodnienia z jednostkami samorządu terytorialnego zainteresowanymi współpracą w ramach obszarów. Pełna lista gmin i powiatów wchodzących w skład Subregionów znajduje się w załączniku do Programu. (Załącznik nr 6).

Na ww. obszarach planowane jest zastosowanie instrumentu Regionalnych Inwestycji Terytorialnych, którego cele i zasady realizacji będą zbliżone do zastosowanych w instrumencie ZIT, zgodnie z art. 36 rozporządzenia ogólnego oraz zapisami UP. Wsparcie będzie realizowane na podstawie Strategii RIT opracowanych przez poszczególne Subregiony.

Na realizację zintegrowanych działań terytorialnych na obszarach ww. Subregionów przeznaczone zostaną środki z podstawowej alokacji RPO WSL 2014-2020 w kwocie 314 710 751 EUR.

Wsparcie ww. Subregionów w formule RIT w ramach poszczególnych osi priorytetowych RPO WSL 2014-2020 jest tożsame tematycznie ze wsparciem kierowanym do opisanego w poprzednim rozdziale Subregionu Centralnego i obejmuje następujące kierunki interwencji zgodne z RPO WSL 2014-2020:

- zwiększenie potencjału inwestycyjnego na terenach typu „brownfield”,
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,

- zmniejszenie energochłonności infrastruktury oraz poprawa jakości powietrza,
- poprawa integracji i wzrost atrakcyjności transportu publicznego w Subregionach,
- zmniejszenie ilości odpadów,
- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej,
- zwiększenie spójności społecznej oraz eliminowanie barier w dostępie do usług na rzecz osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- rozwój i wzmocnienie spójności lokalnej poprzez rewitalizację terytoriów zmarginalizowanych,
- zwiększenie dostępu do wychowania przedszkolnego oraz kształcenia zawodowego.

Wsparcie będzie skoncentrowane zarówno geograficznie, jak i tematycznie, zgodnie z uzgodnionymi zapisami Strategii RIT. Konkretnie kierunki interwencji i poziom wsparcia będą dostosowane do specyficznych wyzwań i potrzeb Subregionów. Środki przeznaczone na realizację RIT zostaną podzielone z uwzględnieniem m.in. liczby mieszkańców, poziomu bezrobocia oraz PKB/1 mieszkańca. Głównymi kryteriami wyboru przedsięwzięć do wsparcia w formule RIT będzie ich zintegrowany charakter i komplementarność. Wspierana będzie realizacja przedsięwzięć integrujących działania „miękkie” finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz działania inwestycyjne wspierane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w szczególności w obszarze przywracania funkcji społeczno-gospodarczych zdegradowanych obszarów subregionu oraz poprawy dostępu i jakości usług edukacyjnych na obszarze funkcjonalnym. Typy działań rekomendowane do wsparcia w ramach wskazanych wyżej kierunków interwencji zostały szerzej wskazane w opisach Osi priorytetowych RPO WSL 2014-2020.

Działania w ramach RIT w Subregionach: Północnym, Południowym i Zachodnim będą komplementarne z działaniami w ramach innych Osi priorytetowych RPO WSL 2014-2020 m.in. zachowania dziedzictwa kulturowego (Cel tematyczny 6, Priorytet inwestycyjny 6.4), wsparcia infrastruktury społecznej, w tym infrastruktury ochrony zdrowia (Cel tematyczny 9, Priorytet inwestycyjny 9.1), wsparcia kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarach o szczególnym nagromadzeniu problemów społecznych i gospodarczych (OSI „miasta i dzielnice miast wymagające rewitalizacji” oraz OSI „obszary wiejskie, w tym o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe”). Działania w ramach RIT w ww. subregionach będą komplementarne z działaniami w ramach krajowych programów operacyjnych, w szczególności PO IS 2014-2020, finansowanego z Funduszu Spójności, PO WER oraz działań realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

W ramach RIT w RPO WSL 2014-2020 przewiduje się powierzenie partnerom zakresu zadań dot. wyboru przedsięwzięć/projektów do dofinansowania (negocjacyjna ścieżka wdrażania w trybie pozakonkursowym oraz uzupełniającą tryb konkursowy) oraz udział partnerów w KM RPO WSL 2014-2020.

Table 21: Indicative financial allocation to ITI other than those mentioned under point 4.2 (aggregate amount)

Priority axis	Fund	Indicative financial allocation (Union support) (€)
X - REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I ZDROWOTNA	ERDF	43 246 088,00
III - KONKURENCYJNOŚĆ MŚP	ERDF	6 076 704,00
IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA	ERDF	150 901 863,00
V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW	ERDF	51 886 394,00
XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA	ERDF	26 635 040,00
VII - REGIONALNY RYNEK PRACY	ESF	3 500 149,00
IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	ESF	13 717 560,00
VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY	ESF	827 550,00
XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO	ESF	17 919 405,00
Total		314 710 753,00

4.4 The arrangements for interregional and transnational actions, within the operational programme, with beneficiaries located in at least one other Member State (where appropriate)

4.5 Contribution of the planned actions under the programme to macro-regional and sea basin strategies, subject to the needs of the programme area as identified by the Member State (where appropriate)

(Where the Member State and regions participate in macro-regional strategies and sea basin strategies).

Strategia dla rozwoju Polski Południowej w obszarze województw małopolskiego i śląskiego do roku 2020

Interwencja w ramach RPO WSL 2014-2020 będzie realizowana z uwzględnieniem zapisów *Strategii Rozwoju Polski Południowej do roku 2020*. Dokument ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 8 stycznia 2014 r. jako strategia ponadregionalna. Powstał on w oparciu o zapisy, , przyjętej przez Sejmiki województwa małopolskiego i śląskiego w dniu 5 kwietnia 2013 r., *Strategii dla rozwoju Polski Południowej w obszarze województw małopolskiego i śląskiego do roku 2020*, stanowiącej inicjatywę oddolną obu regionów.

Celem nadrzędnym dokumentu jest wykreowanie Polski Południowej jako nowoczesnego i atrakcyjnego regionu w Europie poprzez realizację następujących celów strategicznych:

- Europol górnos Śląsko-kraowski obszarem koncentracji innowacyjności i kreatywności, wyznaczającym trendy rozwojowe i wpisującym się w sieć najdynamiczniej rozwijających się metropolii europejskich,
- Polska Południowa przestrzenią partnerskiej współpracy na rzecz efektywnego wykorzystywania możliwości rozwojowych,
- Polska Południowa miejscem przyciągającym ludzi, podmioty i inicjatywy wzmacniające potencjały makroregionu.

SPP 2020 identyfikuje możliwości współpracy pomiędzy województwami śląskim i małopolskim oraz wskazuje kierunki i typy projektów umożliwiające rozwijanie i zacieśnianie tej współpracy. Za kluczową uznano współpracę w następujących dziedzinach: kapitał ludzki, gospodarka i sektor badawczo-rozwojowy, turystyka i kultura, system komunikacyjny oraz ochrona środowiska.

W ramach regionalnych programów operacyjnych obu województw wspierane będą obszary, które wpisują się w realizację celów Strategii. Programy te mogą służyć wsparciu zadań o skali regionalnej (wykorzystujące wspólny potencjał i oddziaływujące pozytywnie na pozycję rozwojową makroregionu). W ramach procesu negocjacji kontraktu terytorialnego, zaproponowane zostały przez Urzędy Marszałkowskie obu województw uzgodnione przedsięwzięcia, realizujące cele *Strategii Rozwoju Polski Południowej*.

Wkład działań RPO WSL 2014-2020 w realizacji celów Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego

Przyjęta w 2009 r. przez Radę Europejską *Strategia dla Regionu Morza Bałtyckiego* (SUE RMB) stawia sobie za cel rozwiązywanie istotnych problemów środowiska naturalnego Morza Bałtyckiego oraz poprawę dynamiki rozwoju gospodarczego obszarów nad nim położonych.

Kluczowe cele Strategii to:

- A. Ocalenie morza
- B. Rozwój połączeń w regionie,
- C. Zwiększenie dobrobytu.

Katalog obszarów priorytetowych Strategii dotyczy m. in. tematów z zakresu ochrony środowiska, edukacji, energii, transportu, innowacji.

RPO WSL 2014-2020 przewiduje wsparcie obszarów, które są spójne z *Planem Działań Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego* i realizują jej cele.

Przede wszystkim dotyczy to wsparcia przedsiębiorczości i wzmocnienia innowacyjności gospodarki, co przyczyni się do realizacji celu trzeciego Strategii - Zwiększenie dobrobytu.

Niezwykle istotne znaczenie przyznaje się w Programie wzmocnieniu powiązań transportowych. Ponadto przewiduje się wsparcie działań z zakresu energetyki i technologii informacyjno-komunikacyjnych. Wszystkie te działania wpisują się w realizację celów Strategii w zakresie priorytetu drugiego – Rozwój połączeń w regionie.

Część środków Programu przeznaczona zostanie również na gospodarkę ściekową i gospodarkę odpadami. Przyczyniać się będzie zatem do realizacji Priorytetu pierwszego Strategii – Ocalenie morza.

5. SPECIFIC NEEDS OF GEOGRAPHICAL AREAS MOST AFFECTED BY POVERTY OR TARGET GROUPS AT HIGHEST RISK OF DISCRIMINATION OR SOCIAL EXCLUSION (WHERE APPROPRIATE)

5.1 Geographical areas most affected by poverty/target groups at highest risk of discrimination or social exclusion

Nie dotyczy

5.2 Strategy to address the specific needs of geographical areas most affected by poverty/target groups at highest risk of discrimination or social exclusion, and where relevant, the contribution to the integrated approach set out in the Partnership Agreement

Nie dotyczy

Table 22: Actions to address specific needs of geographical areas most affected by poverty/target groups at highest risk of discrimination or social exclusion

Target group/geographical area	Main types of planned action as part of integrated approach	Priority axis	Fund	Category of region	Investment priority
--------------------------------	---	---------------	------	--------------------	---------------------

6. SPECIFIC NEEDS OF GEOGRAPHICAL AREAS WHICH SUFFER FROM SEVERE AND PERMANENT NATURAL OR DEMOGRAPHIC HANDICAPS (WHERE APPROPRIATE)

7. AUTHORITIES AND BODIES RESPONSIBLE FOR MANAGEMENT, CONTROL AND AUDIT AND THE ROLE OF RELEVANT PARTNERS

7.1 Relevant authorities and bodies

Table 23: Relevant authorities and bodies

Authority/body	Name of authority/body and department or unit	Head of authority/body (position or post)
Managing authority	Zarząd Województwa Śląskiego Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Marszałek Województwa Śląskiego
Certifying authority	Zarząd Województwa Śląskiego Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Marszałek Województwa Śląskiego
Audit authority	Ministerstwo Finansów	Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej
Body to which Commission will make payments	Ministerstwo Finansów	minister właściwy ds. finansów publicznych

7.2 Involvement of relevant partners

7.2.1 Actions taken to involve the relevant partners in the preparation of the operational programme, and the role of those partners in the implementation, monitoring and evaluation of the programme

Współpraca z partnerami

Koordinacja przygotowania RPO WSL 2014-2020 spoczywa na Zarządzie Województwa Śląskiego, w którego imieniu zadanie to realizują Wydział Rozwoju Regionalnego oraz Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego we współpracy z pozostałymi komórkami Urzędu oraz właściwymi partnerami. W prace nad Programem włączono w szczególności podmioty wskazane w art. 5 Rozporządzenia ogólnego oraz akcie delegowanym w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

Kierunkowymi kryteriami wyboru partnerów były:

- *status*, tzn. możliwość zakwalifikowania danego podmiotu do określonego w rozporządzeniu ogólnym typu partnera,
- *tematyczny zakres działania*, biorąc pod uwagę cele oraz planowany zakres interwencji w ramach programu regionalnego,
- *potencjał instytucjonalny partnerów*, tzn. wiedzę i doświadczenie dające gwarancję wysokiej jakości dialogu merytorycznego.

Wybór partnerów bazował na doświadczeniach perspektywy 2007-2013 z funkcjonowania Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, Podkomitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki, jak również Komitetu Sterującego Regionalną Strategią Innowacji. W prace nad opracowaniem RPO WSL 2014-2020 zostali włączeni w szczególności przedstawiciele strony rządowej (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Wojewoda), samorządowej (województwo, gminy, powiaty), gospodarczej (przedsiębiorstwa i ich zrzeszenia), naukowo-badawczej i rozwojowej (najważniejsze w regionie uczelnie wyższe oraz ośrodki naukowo-badawcze), społecznej (m.in. organizacje pozarządowe oraz związki zawodowe).

W proces przygotowania Programu właściwi partnerzy zostali włączeni m.in. poprzez członkostwo w następujących gremiach:

- włączenie przedstawicieli samorządów lokalnych z czterech subregionów do udziału w pracach powołanego w 2011 r. *Zespołu ds. opracowania projektu ramowego zintegrowanego programu regionalnego na lata 2014-2020*,
- włączenie środowiska naukowego w prace w/w *Zespołu* poprzez powołanie konsultanta strategicznego do współpracy z w/w *Zespołem*,
- włączenie administracji rządowej, samorządowej, w tym miast oraz środowiska naukowego oraz partnerów społecznych i gospodarczych w prace *Regionalnego Forum Terytorialnego*, będącego organem opiniodawczo-konsultacyjnym m.in. w zakresie RPO WSL 2014-2020.

Dotychczas odbyło się 5 posiedzeń *Zespołu*, w ramach których dyskutowano nad założeniami Programu, koncepcją wdrażania instrumentów terytorialnych, wnioskami z prowadzonych konsultacji społecznych oraz 6 posiedzeń *Forum*, w ramach których dyskutowano nad zakresem Programu, w tym prezentowano propozycje projektów kluczowych oraz podziału środków, a także wnioskami z prowadzonych konsultacji. Szczegółowy skład w/w gremiów zamieszczono w sekcji 12.

W ramach prac nad RPO WSL 2014-2020 podjęto następujące działania i przedsięwzięcia, które służyły w szczególności szerokiemu włączeniu partnerów w przygotowanie i konsultację zapisów Programu:

- w 2011 r. uruchomiono bazę PARTNER 3, której głównym założeniem było stworzenie elektronicznego narzędzia, pomocnego w diagnozie potrzeb rozwojowych województwa oraz identyfikacji przedsięwzięć (infrastrukturalnych oraz o charakterze społecznym) o strategicznym znaczeniu dla rozwoju regionu, które mogłyby być realizowane po 2013 roku. Baza funkcjonowała od 15.12.2011 r. do 30.06.2012 r. zostało zgłoszonych 1 325 projektów, na łączną kwotę 12 248 529 593 zł. Wnioski z analizy propozycji projektów zgłoszonych do bazy PARTNER 3 uwzględniono w pracach nad Załoženiami RPO WSL 2014-2020.

- przeprowadzono ankietę wśród jednostek samorządu terytorialnego województwa, której celem była ocena trafności i zasadności propozycji działań i typów projektów zawartych w Założeniach do przyszłego RPO WSL 2014-2020, finansowanego z EFRR, wskazanie najistotniejszych priorytetów inwestycyjnych, możliwych do realizacji po roku 2013 w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego wraz z określeniem propozycji działań i typów projektów, które nie zostały ujęte w Założeniach, a które mogłyby okazać się istotne w ramach realizacji danego celu tematycznego. Wnioski z ankiety zostały wykorzystane w pracach nad Wstępnym projektem RPO WSL 2014-2020.
- powołano grupę roboczą ds. transportu, która dyskutowała nad projektami oraz kryteriami wyboru strategicznych przedsięwzięć z obszaru transportu w województwie do wsparcia w perspektywie 2014-2020. Efektem prac grupy było przyjęcie przez Zarząd Województwa uchwały przyjmującej listy najistotniejszych przedsięwzięć w zakresie infrastruktury drogowej i kolejowej do realizacji w okresie 2014-2020.
- 4-krotnie przeprowadzono konsultacje społeczne Programu (19.06.2012r. do 20.07.2012 r.; 11.01.2013r. do 08.02.2013r.; 19.04.2013 r. do 24.05.2013 r.; 5.08.2013 r. do 9.09.2013 r.), w których wzięło udział szereg podmiotów z obszaru regionu tj.: przedstawiciele urzędów gmin, starostw powiatowych, centralnej administracji rządowej, zespolonej i niezespolonej administracji rządowej w województwie, organizacji pozarządowych, w tym działających na rzecz równości szans i niedyskryminacji, organizacji ekologicznych i działających na rzecz ochrony środowiska, organizacji zarządzających lasami, lokalnych grup działania, ośrodków lecznictwa, podmiotów zajmujących się opieką hospicyjną, gminnych ośrodków kultury, instytucji turystyczno-kulturalnych, instytutów badawczo-rozwojowych, instytucji otoczenia biznesu, przedsiębiorstw, w tym zajmujących się transportem zbiorowym w województwie śląskim, uczelni wyższych, osób prywatnych. Główne uwagi do Programu oraz zakres ich uwzględnienia opisano szczegółowo w pełnej wersji projektu RPO WSL 2014-2020 w rozdz. 5.2.1.
- 2-krotnie zorganizowano warsztaty eksperckie (25.06-4.07.2012 r., 23.05.2013 r.) ze specjalistami m.in. z dziedziny B+R, innowacji, przedsiębiorczości, energetyki, środowiska, zrównoważonego rozwoju, transportu, edukacji, technologii informacyjno-komunikacyjnych, samozatrudnienia, włączenia społecznego, rewitalizacji, równouprawnienia i niedyskryminacji, współpracy z organizacjami pozarządowymi, dialogu obywatelskiego oraz sfery działalności pożytku publicznego. Efektem prac warsztatowych było zweryfikowanie np. zakresu wsparcia, typów projektów, katalogu beneficjentów oraz wypracowanie rekomendacji wobec rozwiązań proponowanych dla projektu RPO WSL 2014-2020, w tym również w kontekście opracowywanych dokumentów wdrożeniowych.

- 2-krotnie zorganizowano spotkania dla przedsiębiorców, w tym MŚP w zakresie planowanego wsparcia przedsiębiorstw w ramach RPO WSL 2014-2020. 18.09.2012 r. w spotkaniu uczestniczyło 25 zaproszonych przedstawicieli środowiska MŚP, w tym izb gospodarczych, stowarzyszeń zrzeszających przedsiębiorców, jak również przedstawicieli Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości. Z kolei 2.09.2013 r. zorganizowano konferencję dla przedsiębiorców podczas przedstawiciele IZ RPO WSL omówili założenia projektu RPO WSL na lata 2014-2020 w zakresie obszarów wsparcia dedykowanych dla przedsiębiorców.
- 3-krotnie zorganizowano otwarte konferencje dot. RPO WSL 2014-2020 skierowane do wszystkich zainteresowanych osób czy podmiotów, w tym 2 otwierające konsultacje społeczne projektu RPO, w tym jedną wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko. Ponadto, w okresie 19.06.2012r.-13.09.2013r. zorganizowano 32 spotkania subregionalne, w ramach których prezentowano kolejne wersje RPO, w tym koncepcje wdrażania ZIT/RIT, algorytm podziału środków, zagadnienia związane z wyznaczeniem OSI.
- przeprowadzono, zgodnie z obowiązującymi przepisami, konsultacje projektu RPO WSL 2014-2020 z:
 - *Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju,*
 - *Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego,*
 - *Zespołem Międzyresortowym do spraw wykorzystania Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności Unii Europejskiej (Uwagi z resortów – II połowa lutego br.),*
 - Pełnomocnikiem Rządu ds. równego traktowania z prośbą o zaopiniowanie w kwestii uwzględnienia w Programie polityki horyzontalnej,
 - Radą Działalności Pożytku Publicznego.

Na uwagę zasługuje również stała i intensywna współpraca IZ RPO WSL 2014-2020 z przedstawicielami subregionów, w tym władzami miejskimi w kontekście zamiaru kontynuacji zintegrowanego podejścia terytorialnego, rozpoczętego w latach 2007-2013 w ramach Programów Rozwoju Subregionów. W okresie 25-28.09.2012 r. przeprowadzono we wszystkich czterech subregionach spotkania, których celem było zaprezentowanie kierunków polityki rozwoju terytorialnego w województwie wobec subregionów. Następnie do końca 2012 r. zorganizowano m.in. spotkania z przedstawicielami subregionów w kontekście wprowadzenia instrumentu ZIT (9-15.10.12 r.), wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2014-2020, z

uwzględnieniem potrzeb poszczególnych subregionów (19-30.10.12 r.) oraz spotkania z liderami PRS odnośnie zasad realizacji podejścia terytorialnego (10.09.2012 r. oraz 14.11.2012 r.). W 2013 r. zorganizowano w szczególności spotkania subregionalne prezentujące cele, założenia i planowany zakres zastosowania ZIT w ramach RPO WSL 2014-2020 (22.04-17.05.2013 r.) oraz spotkania konsultacyjne dot. zastosowania zintegrowanego podejścia terytorialnego (10.03.2013 r., 14.08.2013 r., 23.09.2013 r., 12.11.2013 r.), jak również warsztaty, których celem było wypracowanie wspólnej koncepcji modelowych projektów w zakresie rewitalizacji i edukacji łączących EFRR i EFS (5-13.09.2013 r.). Istotnym etapem prac nad ZIT/RIT było przyjęcie przez Zarząd Województwa w dn. 11.06.2013 r. algorytmu podziału środków między subregiony, a następnie jego szerokie konsultacje i przyjęcie w listopadzie 2013 r. podziału środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, przeznaczonych na realizację ZIT/RIT.

Ponadto, należy podkreślić, że IZ RPO WSL dołożyła wszelkich starań, aby zapewnić szeroki dostęp do informacji nt. procesu przygotowania RPO poprzez regularne zamieszczanie informacji na stronie internetowej RPO WSL 2007-2013, w zakładce poświęconej perspektywie 2014+ oraz stronie PO KL 2007-2013 - komponent regionalny. Ponadto, dla osób, które z różnych przyczyn nie mogły osobiście wziąć udziału w konferencji konsultacyjnej projekt RPO wersja 2.0., stworzono możliwość transmisji wydarzenia poprzez łącza internetowe. Spotkania konsultacyjne organizowano we współpracy z samorządami lokalnymi, tak aby zapewnić łatwy dostęp dla mieszkańców większych i mniejszych miast oraz wsi.

Korzystając z doświadczeń perspektywy 2007-2013, a także zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ogólnego w celu monitorowania realizacji RPO zostanie utworzony Komitet Monitorujący. W jego skład wejdą m.in. przedstawiciele IP i właściwych organów regionalnych, lokalnych, miejskich i innych władz publicznych, partnerów gospodarczych i społecznych, instytucji naukowych, B+R, podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, w tym partnerzy działający na rzecz ochrony środowiska, organizacje pozarządowe oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie równości i niedyskryminacji. Skład Komitetu zostanie ustalony z zachowaniem proporcji ilościowych wszystkich tych grup. Komitet będzie aktywnie włączony w realizację procesu ewaluacji RPO, np. poprzez akceptację planu ewaluacji, jak również analizę postępu realizacji planu. W ramach jego prac analizowane będą wyniki badań ewaluacyjnych, sposób ich wdrożenia, a także monitorowanie realizacji zasady partnerstwa w procesie ewaluacji. Jednocześnie, w kontekście wdrażania ZIT/RIT w prace Komitetu zostaną włączeni przedstawiciele Związku ZIT oraz przedstawiciele gmin realizujących RIT, którzy będą uczestniczyli w procesie przygotowania i akceptacji kryteriów wyboru projektów dla ZIT/RIT. W tym miejscu warto podkreślić, że w odniesieniu do kosztów operacyjnych funkcjonowania ZIT, planowane jest zaangażowanie środków PO PT 2014-2020, natomiast w przypadku RIT zaangażowanie środków PT RPO WSL 2014-2020. W kontekście oceny postępu prowadzonej polityki regionalnej oraz oceny raportów, wniosków i rekomendacji nt kierunków rozwoju woj. śląskiego i usprawnienia procesu zarządzania, wdrażania, monitorowania, ewaluacji wykorzystany zostanie potencjał *RFT*. Ponadto, w celu sprawnego i efektywnego wdrażania RPO w ramach IZ RPO WSL planowane jest utworzenie grup roboczych, w skład których wejdą m.in. przedstawiciele IP. Kwestie dotyczące realizacji zasad partnerstwa na poziomie krajowym zostaną określone w wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego przygotowanych we współpracy z partnerami.

Ewaluacja ex-ante

Proces ewaluacji ex-ante jest przeprowadzany równolegle do procesu programowania oraz jest ściśle skoordynowany z procedurą sooś. Badanie prowadzone było na podstawie projektu RPO z kwietnia 2013r. Dnia 2.09.2013r. Wykonawca przedstawił wstępny projekt raportu wraz z rekomendacjami, który stanowi załącznik do RPO. Obecnie prowadzony jest II etap ewaluacji ex-ante, który zakończy się w czerwcu br.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Wykonawca sooś zobligowany jest do współpracy z Wykonawcą ewaluacji ex-ante w celu uspoźnienia wniosków i rekomendacji uzyskanych w ramach sooś i ewaluacji ex-ante. W ramach przeprowadzonej sooś, dnia 11.10.2013r. Wykonawca dostarczył końcową wersję *Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu RPO WSL 2014-2020*. Z uwagi na zmiany, jakie nastąpiły w projekcie Programu od czasu sporządzenia sooś zaistniała potrzeba jej aktualizacji. Proces ten zostanie przeprowadzony w zakresie uzgodnionym z właściwymi organami ochrony środowiska jako uzupełnienie prognozy w taki sposób, aby uwzględniała wszystkie istotne zmiany dokonane w projekcie Programu. Uzupełniona dokumentacja poddana zostanie ponownemu opiniowaniu przez właściwe organy z udziałem społeczeństwa.

7.2.2 Global grants (for the ESF, where appropriate)

7.2.3 Allocation of an amount for capacity building (for the ESF, where appropriate)

8. COORDINATION BETWEEN THE FUNDS, THE EAFRD, THE EMFF AND OTHER UNION AND NATIONAL FUNDING INSTRUMENTS, AND WITH THE EIB

The mechanisms to ensure coordination between the Funds, the European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD), the European Maritime and Fisheries Fund (EMFF) and other Union and national funding instruments, and with the European Investment Bank (EIB), taking into account the relevant provisions laid down in the Common Strategic Framework.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020, jako jeden z programów służących realizacji UP objęty jest system koordynacji opisanym szczegółowo w *Umowie Partnerstwa* w sekcji 2. Ścisła koordynacja została zapewniona już na etapie przygotowania interwencji programów operacyjnych realizujących *Umowę Partnerstwa* m.in. w ramach Zespołu Międzyresortowego ds. programowania i wdrażania Funduszy UE, w skład którego wchodzi wszystkie Instytucje Zarządzające programami PS krajowe i regionalne, Instytucje zarządzające programami EFFROW i EFMiR.

Na etapie programowania RPO WSL 2014-2020 powołany został zespół ds. opracowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, w skład którego weszli przedstawiciele Wydziałów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego merytorycznie odpowiedzialnych za realizację polityki spójności UE 2007-2013 na poziomie regionalnym. Ponadto w pracach zespołu uczestniczyli również reprezentanci czterech subregionów w celu wzmocnienia terytorialnego wymiaru planowanej interwencji.

Koordynacja zostanie również zapewniona na etapie wdrażania programu zarówno na poziomie zarządzania, jak i operacyjnym w sposób i przy wykorzystaniu mechanizmów wynikających z UP.

Kluczową funkcję w zakresie koordynacji wsparcia w ramach programu będzie pełnił Komitet Monitorujący, którego zadaniem będzie dokonywanie przeglądu wdrażania programu i postępów w osiąganiu jego celów. Jest on powoływany przez IZ w ciągu trzech miesięcy od daty powiadomienia państwa członkowskiego o decyzji w sprawie przyjęcia programu zgodnie z obowiązującymi zasadami horyzontalnymi. Mechanizmem koordynacji może być Kontrakt Terytorialny, jak również mechanizm ZIT.

Na podstawie dostępnych materiałów i analiz zostały zdefiniowane horyzontalne mechanizmy komplementarności:

- podział interwencji pomiędzy kraj/region – linia demarkacyjna jako narzędzie organizujące i wskazujące na podział zadań w odniesieniu do prowadzonej w ramach Programu interwencji;
- kategorie interwencji – ocena synergii oraz wartości determinującej interwencji;
- WLKW – ocena zgodności na podstawie wybranych wskaźników, ujętych we wspólnych katalogu;
- możliwość podjęcia wspólnych działań instytucjonalnych;
- montaż finansowy – ocena zasadności oraz efektywności;

- Kontrakt Terytorialny – koordynacja z instrumentami krajowymi;
- ZIT/RIT – możliwość wykorzystania wybranych instrumentów wsparcia, do realizacji operacji/działań, objętych instrumentami podejścia terytorialnego.

9. EX-ANTE CONDITIONALITIES

9.1 Ex-ante conditionalities

Information on the assessment of the applicability and the fulfilment of ex-ante conditionalities (optional).

W celu spełnienia warunków ex-ante na poziomie regionalnym przeprowadzono następujące działania:

- w ramach celu tematycznego 1 opracowana została *Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020* (przyjęta w dniu 20 grudnia 2012 r.);
- w ramach celu Tematycznego 6 opracowany został *Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014* (przyjęty w dniu 24 sierpnia 2012 r.).

Table 24: Applicable ex-ante conditionalities and assessment of their fulfilment

Ex-ante conditionality	Priority axes to which conditionality applies	Ex-ante conditionality fulfilled (Yes/No/Partially)
G.1 - The existence of administrative capacity for the implementation and application of Union anti-discrimination law and policy in the field of ESI Funds.	X - REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I ZDROWOTNA XIII - POMOC TECHNICZNA XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA VII - REGIONALNY RYNEK PRACY IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO	No
G.2 - The existence of administrative capacity for the implementation and application of Union gender equality law and policy in the field of ESI Funds.	X - REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I ZDROWOTNA XIII - POMOC TECHNICZNA XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA VII - REGIONALNY RYNEK PRACY IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY	No

Ex-ante conditionality	Priority axes to which conditionality applies	Ex-ante conditionality fulfilled (Yes/No/Partially)
	XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO	
G.3 - The existence of administrative capacity for the implementation and application of the United Nations Convention on the rights of persons with disabilities (UNCRPD) in the field of ESI Funds in accordance with Council Decision 2010/48/EC.	I - NOWOCZESNA GOSPODARKA II - CYFROWE ŚLĄSKIE VI - TRANSPORT X - REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I ZDROWOTNA III - KONKURENCYJNOŚĆ MŚP XIII - POMOC TECHNICZNA IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA VII - REGIONALNY RYNEK PRACY IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO	No
G.4 - The existence of arrangements for the effective application of Union public procurement law in the field of the ESI Funds.	I - NOWOCZESNA GOSPODARKA II - CYFROWE ŚLĄSKIE VI - TRANSPORT X - REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I ZDROWOTNA III - KONKURENCYJNOŚĆ MŚP XIII - POMOC TECHNICZNA IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA	No

Ex-ante conditionality	Priority axes to which conditionality applies	Ex-ante conditionality fulfilled (Yes/No/Partially)
	VII - REGIONALNY RYNEK PRACY IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO	
G.5 - The existence of arrangements for the effective application of Union State aid rules in the field of the ESI Funds.	I - NOWOCZESNA GOSPODARKA II - CYFROWE ŚLĄSKIE VI - TRANSPORT X - REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I ZDROWOTNA III - KONKURENCYJNOŚĆ MŚP XIII - POMOC TECHNICZNA IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA VII - REGIONALNY RYNEK PRACY IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO	Yes
G.6 - The existence of arrangements for the effective application of Union environmental legislation related to EIA and SEA.	VI - TRANSPORT IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW	No
G.7 - The existence of a statistical basis necessary to undertake evaluations to assess the effectiveness and impact of the programmes. The existence of a system of result	I - NOWOCZESNA GOSPODARKA II - CYFROWE ŚLĄSKIE VI - TRANSPORT X - REWITALIZACJA ORAZ	No

Ex-ante conditionality	Priority axes to which conditionality applies	Ex-ante conditionality fulfilled (Yes/No/Partially)
indicators necessary to select actions, which most effectively contribute to desired results, to monitor progress towards results and to undertake impact evaluation.	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I ZDROWOTNA III - KONKURENCYJNOŚĆ MŚP XIII - POMOC TECHNICZNA IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA VII - REGIONALNY RYNEK PRACY IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO	
T.01.1 - Research and innovation: The existence of a national or regional smart specialisation strategy in line with the National Reform Program, to leverage private research and innovation expenditure, which complies with the features of well performing national or regional R&I systems.	I - NOWOCZESNA GOSPODARKA	No
T.01.2 - Research and Innovation infrastructure. The existence of a multi annual plan for budgeting and prioritisation of investments.	I - NOWOCZESNA GOSPODARKA	Yes
T.02.1 - Digital growth: A strategic policy framework for digital growth to stimulate affordable, good quality and interoperable ICT enabled private and public services and increase uptake by citizens, including vulnerable groups, businesses and public administrations including cross border initiatives.	II - CYFROWE ŚLĄSKIE	No
T.03.1 - Specific actions have been carried out to underpin the promotion of entrepreneurship taking into account the Small Business Act (SBA).	III - KONKURENCYJNOŚĆ MŚP	No

Ex-ante conditionality	Priority axes to which conditionality applies	Ex-ante conditionality fulfilled (Yes/No/Partially)
T.04.1 - Actions have been carried out to promote cost effective improvements of energy end use efficiency and cost effective investment in energy efficiency when constructing or renovating buildings.	IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA	No
T.04.2 - Actions have been carried out to promote high efficiency co generation of heat and power.	IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA	No
T.04.3 - Actions have been carried out to promote the production and distribution of renewable energy sources.	IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA	Yes
T.05.1 - Risk prevention and risk management: the existence of national or regional risk assessments for disaster management taking into account climate change adaptation	V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW	Yes
T.06.1 - Water sector: The existence of a) a water pricing policy which provides adequate incentives for users to use water resources efficiently and b) an adequate contribution of the different water uses to the recovery of the costs of water services at a rate determined in the approved river basin management plan for investment supported by the programmes.	V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW	No
T.06.2 - Waste sector: Promoting economically and environmentally sustainable investments in the waste sector particularly through the development of waste management plans consistent with Directive 2008/98/EC, and with the waste hierarchy.	V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW	Partially
T.07.1 - Transport: The existence of a comprehensive plan or plans or framework or frameworks for transport investment in accordance with the Member States' institutional set up (including public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks.	VI - TRANSPORT	Partially

Ex-ante conditionality	Priority axes to which conditionality applies	Ex-ante conditionality fulfilled (Yes/No/Partially)
T.07.2 - Railway: The existence within the comprehensive transport plan or plans or framework or frameworks of a specific section on railway development in accordance with the Member States' institutional set up (including concerning public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks. The investments cover mobile assets, interoperability and capacity building.	VI - TRANSPORT	No
T.08.2 - Self-employment, entrepreneurship and business creation: the existence of a strategic policy framework for inclusive start-up.	VII - REGIONALNY RYNEK PRACY	No
T.08.4 - Active and healthy ageing: Active ageing policies are designed in the light of the Employment Guidelines.	VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY	No
T.08.5 - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change: The existence of policies aimed at favouring anticipation and good management of change and restructuring.	VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY	No
T.09.1 - The existence and the implementation of a national strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	X - REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I ZDROWOTNA IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	No
T.09.3 - Health: The existence of a national or regional strategic policy framework for health within the limits of Article 168 TFEU ensuring economic sustainability.	X - REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I ZDROWOTNA IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	Partially
T.10.1 - Early school leaving: The existence of a strategic policy framework to reduce early school leaving (ESL) within the limits of Article 165 TFEU.	XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO	Yes
T.10.3 - Lifelong learning (LL): The	XII - INFRASTRUKTURA	Yes

Ex-ante conditionality	Priority axes to which conditionality applies	Ex-ante conditionality fulfilled (Yes/No/Partially)
existence of a national and/or regional strategic policy framework for lifelong learning within the limits of Article 165 TFEU.	EDUKACYJNA XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
G.1 - The existence of administrative capacity for the implementation and application of Union anti-discrimination law and policy in the field of ESI Funds.	1 - Arrangements in accordance with the institutional and legal framework of Member States for the involvement of bodies responsible for the promotion of equal treatment of all persons throughout the preparation and implementation of programmes, including the provision of advice on equality in ESI fund related activities.	No	Funkcję krajowego organu ds. równości szans w Polsce pełni Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania. Krajowy Program Działań na rzecz Równego Traktowania został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 10 grudnia 2013 r.	Zgodnie z wymaganiami Komisji Europejskiej (template OP) programy operacyjne na okres 2014-2020 posiadać będą opinię tego organu. Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania zaangażowany był również w proces konsultacji programów operacyjnych. W Agendzie działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych 2014-2020 przewidziano zaangażowanie podmiotów aktywnych w obszarze przeciwdziałania niedyskryminacji, w tym ze względu na niepełnosprawność, w proces tworzenia i realizacji programów operacyjnych współfinansowanych z EFSI.
G.1 - The existence of administrative capacity for the implementation and application of Union anti-discrimination law and policy in the field of ESI Funds.	2 - Arrangements for training for staff of the authorities involved in the management and control of the ESI Funds in the fields of Union anti discrimination law and policy.	No	Funkcję krajowego organu ds. równości szans w Polsce pełni Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania Krajowy Program Działań na rzecz Równego Traktowania został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 10 grudnia	Zgodnie z wymaganiami Komisji Europejskiej (template OP) programy operacyjne na okres 2014-2020 posiadać będą opinię tego organu. Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania zaangażowany był również w proces konsultacji programów operacyjnych. W Agendzie działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych 2014-2020 przewidziano zaangażowanie

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			2013 r.	podmiotów aktywnych w obszarze przeciwdziałania niedyskryminacji, w tym ze względu na niepełnosprawność, w proces tworzenia i realizacji programów operacyjnych współfinansowanych z EFSI.
G.2 - The existence of administrative capacity for the implementation and application of Union gender equality law and policy in the field of ESI Funds.	1 - Arrangements in accordance with the institutional and legal framework of Member States for the involvement of bodies responsible for gender equality throughout the preparation and implementation of programmes, including the provision of advice on gender equality in ESI Fund-related activities.	No	Funkcję krajowego organu ds. równości szans w Polsce pełni Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania Krajowy Program Działań na rzecz Równego Traktowania został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 10 grudnia 2013 r.	Zgodnie z wymaganiami Komisji Europejskiej (template OP) programy operacyjne na okres 2014-2020 posiadać będą opinię tego organu. Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania zaangażowany był również w proces konsultacji programów operacyjnych. W Agendzie działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych 2014-2020 przewidziano zaangażowanie podmiotów aktywnych w obszarze przeciwdziałania niedyskryminacji, w tym ze względu na niepełnosprawność, w proces tworzenia i realizacji programów operacyjnych współfinansowanych z EFSI.
G.2 - The existence of administrative capacity for the implementation and application of Union gender equality law and policy in the field of ESI Funds.	2 - Arrangements for training for staff of the authorities involved in the management and control of the ESI Funds in the fields of Union gender equality law and policy as well as on gender mainstreaming.	No	Funkcję krajowego organu ds. równości szans w Polsce pełni Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania	Zgodnie z wymaganiami Komisji Europejskiej (template OP) programy operacyjne na okres 2014-2020 posiadać będą opinię tego organu. Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania zaangażowany był

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			Krajowy Program Działań na rzecz Równego Traktowania został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 10 grudnia 2013 r.	również w proces konsultacji programów operacyjnych. W Agendzie działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych 2014-2020 przewidziano zaangażowanie podmiotów aktywnych w obszarze przeciwdziałania niedyskryminacji, w tym ze względu na niepełnosprawność, w proces tworzenia i realizacji programów operacyjnych współfinansowanych z EFSI.
G.3 - The existence of administrative capacity for the implementation and application of the United Nations Convention on the rights of persons with disabilities (UNCRPD) in the field of ESI Funds in accordance with Council Decision 2010/48/EC.	1 - Arrangements in accordance with the institutional and legal framework of Member States for the consultation and involvement of bodies in charge of protection of rights of persons with disabilities or representative organisations of persons with disabilities and other relevant stakeholders throughout the preparation and implementation of programmes.	No	W Agendzie działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych 2014-2020 przewidziano działania na rzecz zaangażowania podmiotów aktywnych w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność w proces tworzenia i realizacji programów operacyjnych współfinansowanych z EFSI.	Zgodnie z wymaganiami Komisji Europejskiej (template OP) programy operacyjne na okres 2014-2020 posiadać będą opinię Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania. Organ ten zaangażowany był również w proces konsultacji programów operacyjnych.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
G.3 - The existence of administrative capacity for the implementation and application of the United Nations Convention on the rights of persons with disabilities (UNCRPD) in the field of ESI Funds in accordance with Council Decision 2010/48/EC.	2 - Arrangements for training for staff of the authorities involved in the management and control of the ESI Funds in the fields of applicable Union and national disability law and policy, including accessibility and the practical application of the UNCRPD as reflected in Union and national legislation, as appropriate.	No	W celu spełnienia kryterium zostanie przedstawiony plan szkoleń dla instytucji zaangażowanych w system wdrażania funduszy europejskich.	
G.3 - The existence of administrative capacity for the implementation and application of the United Nations Convention on the rights of persons with disabilities (UNCRPD) in the field of ESI Funds in accordance with Council Decision 2010/48/EC.	3 - Arrangements to ensure monitoring of the implementation of Article 9 of the UNCRPD in relation to the ESI Funds throughout the preparation and the implementation of the programmes.	No	Za koordynację wykonywania Konwencji odpowiadać będzie minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego (obecnie Minister Pracy i Polityki Społecznej), działający jako punkt kontaktowy, o którym mowa w art. 33 ust. 1 Konwencji. Do jego obowiązków będzie należało także sporządzanie sprawozdań z wykonywania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, podobnie jak odbywa się to w przypadku innych konwencji dotyczących	Przepisy nakładające obowiązek zapewniania dostępności dla osób niepełnosprawnych, o której mowa w art. 9 Konwencji są zawarte w wielu ustawach (np. w ustawie – Prawo budowlane, ustawie – Prawo o ruchu drogowym, ustawie o transporcie kolejowym, ustawie – Prawo telekomunikacyjne, ustawie – Prawo pocztowe, ustawie – Prawo zamówień publicznych, ustawie – o języku migowym i innych środkach komunikowania się, ustawie – Kodeks wyborczy) i aktach wykonawczych do wielu ustaw. Prowadzone są działania na rzecz zapewniania dalszego postępu w tym zakresie, obejmujące m.in. rozpoznawanie potrzeb w obszarze niezbędnych zmian prawa i poprawy

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			praw społecznych.	jego wdrażania, jak również kontynuowanie propagowania idei uniwersalnego projektowania. W odniesieniu do funduszy strukturalnych i inwestycyjnych kwestie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami uregulowane zostały w Agendzie działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych 2014-2020.
G.4 - The existence of arrangements for the effective application of Union public procurement law in the field of the ESI Funds.	1 - Arrangements for the effective application of Union public procurement rules through appropriate mechanisms.	No	Zostały podjęte niezbędne działania legislacyjne w celu zmodyfikowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych dotyczących przesłanek wykluczenia wykonawców z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przewidzianych w art. 24 ust. 1 pkt. 1 i art. 24 ust. pkt. 1a ustawy Pzp stanowiących implementację art. 45 ust. 2 lit. d) dyrektywy 2004/18/WE. Pozostałe przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych są zgodne z uregulowaniami	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju oraz instytucje pośredniczące dla poszczególnych programów operacyjnych wydają wytyczne i zalecenia dotyczące właściwego stosowania przepisów prawa zamówień publicznych w przypadku udzielania zamówień publicznych w projektach współfinansowanych ze środków unijnych. Wskazane instytucje publikują również dokumenty prezentujące przegląd wyników audytów przeprowadzonych w Polsce przez Komisję Europejską i Europejski Trybunał Sprawiedliwości. Powyżej wskazane dokumenty są dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju http://www.mrr.gov.pl/ministerstwo/prawo/obowiazujace_prawo/strony/lista.aspx oraz na stronach internetowych

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			wspólnotowymi.	instytucji pośredniczących.
G.4 - The existence of arrangements for the effective application of Union public procurement law in the field of the ESI Funds.	2 - Arrangements which ensure transparent contract award procedures.	No	Celem zapewnienia mechanizmów gwarantujących przejrzystość postępowań o udzielenie zamówienia w ramach Urzędu Zamówień Publicznych Departament Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej oraz Departament Prawny są odpowiedzialne za prawidłowe wdrażanie unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych oraz czuwają nad prawidłowym stosowaniem PZP przez instytucje zamawiające poprzez wydawanie opinii prawnych dotyczących interpretacji przepisów ustawy i aktów wykonawczych do ustawy.	W 2012 roku Urząd Zamówień Publicznych wydał 1246 opinii prawnych na zapytania ze strony instytucji zamawiających oraz innych podmiotów uczestniczących w rynku zamówień publicznych, natomiast do połowy listopada bieżącego roku zostało wydanych ponad 450 opinii prawnych.
G.4 - The existence of arrangements for the effective application of Union public procurement law in the field of	3 - Arrangements for training and dissemination of information for staff involved in the implementation of the	No	Corocznie w ramach Urzędu Zamówień Publicznych opracowywany jest Plan działań	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
the ESI Funds.	ESI funds.		wydawniczo-szkoleniowych, który w swoim zakresie obejmuje także działania szkoleniowo-informacyjne skierowane do instytucji zamawiających oraz przedstawicieli innych instytucji w tym także kontrolnych, zaangażowanych w realizację projektów współfinansowanych ze środków unijnych.	
G.4 - The existence of arrangements for the effective application of Union public procurement law in the field of the ESI Funds.	4 - Arrangements to ensure administrative capacity for implementation and application of Union public procurement rules.	No	W ramach Urzędu Zamówień Publicznych prowadzone są różnego typu działania szkoleniowo-promocyjno-informacyjne takie jak np. szkolenia konferencje, opinie prawne czy publikacje, których zadaniem jest poszerzanie wiedzy na temat unijnych uregulowań w zakresie zamówień publicznych oraz wzmacnianie prawidłowego stosowania ich w praktyce wśród przedstawicieli administracji	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			publicznej odpowiedzialnych za przygotowanie i prowadzenie postępowań o udzielenie zamówień publicznych.	
G.5 - The existence of arrangements for the effective application of Union State aid rules in the field of the ESI Funds.	1 - Arrangements for the effective application of Union State aid rules.	Yes	Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r.o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (tekst jednolity - Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.).	
G.5 - The existence of arrangements for the effective application of Union State aid rules in the field of the ESI Funds.	2 - Arrangements for training and dissemination of information for staff involved in the implementation of the ESI funds.	Yes	Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r.o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (tekst jednolity - Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.).	
G.5 - The existence of arrangements for the effective application of Union State aid rules in the field of the ESI Funds.	3 - Arrangements to ensure administrative capacity for implementation and application of Union State aid rules.	Yes	Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r.o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (tekst jednolity - Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.).	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
G.6 - The existence of arrangements for the effective application of Union environmental legislation related to EIA and SEA.	1 - Arrangements for the effective application of Directive 2011/92/EU of the European Parliament and of the Council (EIA) and of Directive 2001/42/EC of the European Parliament and of the Council (SEA).	No	Rozporządzenie nowelizujące rozporządzenie o oś, tj rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25.06.2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Prace zmierzające do implementacji zasadniczej części dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23.04.2009 r. zostały zakończone – wraz z uchwaleniem ustawy z dnia 27.09.2013 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1238).	Rozporządzenie jest dostępne na stronie: http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000817 Ustawa jest dostępna na stronie: http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130001238 .
G.6 - The existence of arrangements for the effective application of Union environmental legislation related to EIA and SEA.	2 - Arrangements for training and dissemination of information for staff involved in the implementation of the EIA and SEA Directives.	No	Przeprowadzono liczne spotkania/warsztaty/konferencje w ramach projektów finansowanych ze środków UE w ramach POPT 2007-2013 wspomagającego funkcjonowanie Sieci	Zamierzenia wieloletnie, które kontynuowane będą w kolejnych latach.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju. Program priorytetowy pn. „Wsparcie realizacji Polityki Ekologicznej Państwa przez Ministra Środowiska Część 4) Wspieranie systemu ocen oddziaływania na środowisko i obszarów Natura 2000”, projekt „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju” i wsparcie w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.	
G.6 - The existence of arrangements for the effective application of Union environmental legislation related to EIA and SEA.	3 - Arrangements to ensure sufficient administrative capacity.	No	W ramach okresu programowania 2007- 2013 Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (GDOŚ) i 16 regionalnych dyrekcji ochrony środowiska zostało objętych wsparciem merytorycznym i organizacyjnym finansowanym z EFRR w ramach POPT w celu wzmocnienia instytucjonalnego w zakresie zadań związanych z funkcjonowaniem obszarów Natura 2000 oraz ocenami	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			oddziaływania na środowisko. GDOŚ/RDOŚ uzyskały też wsparcie w postaci sprzętu i dofinansowania działań Sieci Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju.	
G.7 - The existence of a statistical basis necessary to undertake evaluations to assess the effectiveness and impact of the programmes. The existence of a system of result indicators necessary to select actions, which most effectively contribute to desired results, to monitor progress towards results and to undertake impact evaluation.	1 - Arrangements for timely collection and aggregation of statistical data with the following elements are in place: the identification of sources and mechanisms to ensure statistical validation.	No	Kryteria spełnione już dla obecnego i będzie spełnione także dla przyszłego okresu programowania – dane dla ewaluacji oceniających skuteczność i wpływ programów pochodzą głównie z trzech źródeł: 1. statystyki publicznej – w większości na poziomie monitorowania celów strategicznych; 2. KSI/SIMIK – w stosownych przypadkach na poziomie monitorowania celów programowych;	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			3. badań własnych, tam gdzie istnieją deficyty informacyjne.	
G.7 - The existence of a statistical basis necessary to undertake evaluations to assess the effectiveness and impact of the programmes. The existence of a system of result indicators necessary to select actions, which most effectively contribute to desired results, to monitor progress towards results and to undertake impact evaluation.	2 - Arrangements for timely collection and aggregation of statistical data with the following elements are in place: arrangements for publication and public availability of aggregated data.	No	Kryteria spełnione już dla obecnego i będzie spełnione także dla przyszłego okresu programowania – dane dla ewaluacji oceniających skuteczność i wpływ programów pochodzą głównie z trzech źródeł: 1. statystyki publicznej – w większości na poziomie monitorowania celów strategicznych; 2. KSI/SIMIK – w stosownych przypadkach na poziomie monitorowania celów programowych; 3. badań własnych, tam gdzie istnieją deficyty informacyjne.	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
G.7 - The existence of a statistical basis necessary to undertake evaluations to assess the effectiveness and impact of the programmes. The existence of a system of result indicators necessary to select actions, which most effectively contribute to desired results, to monitor progress towards results and to undertake impact evaluation.	3 - An effective system of result indicators including: the selection of result indicators for each programme providing information on what motivates the selection of policy actions financed by the programme.	No	Kryteria wydają się spełnione na poziomie ogólnym oraz dla Umowy Partnerstwa, jednakże nie da się jeszcze określić czy jest spełnione na poziomie poszczególnych Programów Operacyjnych, gdyż trwa proces ich przygotowania. W niektórych obszarach tematycznych ujawniają się już deficyty informacji statystycznych, które z powodów obiektywnych nie zostaną usunięte (dotyczy to np. statystyki energii na poziomach regionalnych).	
G.7 - The existence of a statistical basis necessary to undertake evaluations to assess the effectiveness and impact of the programmes. The existence of a system of result indicators necessary to select actions, which most effectively contribute to desired results, to monitor progress towards results and to undertake impact evaluation.	4 - An effective system of result indicators including: the establishment of targets for these indicators.	No	Kryteria wydają się spełnione na poziomie ogólnym oraz dla Umowy Partnerstwa, jednakże nie da się jeszcze określić czy jest spełnione na poziomie poszczególnych Programów Operacyjnych, gdyż trwa proces ich przygotowania. W niektórych obszarach	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			tematycznych ujawniają się już deficyty informacji statystycznych, które z powodów obiektywnych nie zostaną usunięte (dotyczy to np. statystyki energii na poziomach regionalnych).	
G.7 - The existence of a statistical basis necessary to undertake evaluations to assess the effectiveness and impact of the programmes. The existence of a system of result indicators necessary to select actions, which most effectively contribute to desired results, to monitor progress towards results and to undertake impact evaluation.	5 - An effective system of result indicators including: the consistency of each indicator with the following requisites: robustness and statistical validation, clarity of normative interpretation, responsiveness to policy, timely collection of data.	No	Kryteria wydają się spełnione na poziomie ogólnym oraz dla Umowy Partnerstwa, jednakże nie da się jeszcze określić czy jest spełnione na poziomie poszczególnych Programów Operacyjnych, gdyż trwa proces ich przygotowania. W niektórych obszarach tematycznych ujawniają się już deficyty informacji statystycznych, które z powodów obiektywnych nie zostaną usunięte (dotyczy to np. statystyki energii na poziomach regionalnych).	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
G.7 - The existence of a statistical basis necessary to undertake evaluations to assess the effectiveness and impact of the programmes. The existence of a system of result indicators necessary to select actions, which most effectively contribute to desired results, to monitor progress towards results and to undertake impact evaluation.	6 - Procedures in place to ensure that all operations financed by the programme adopt an effective system of indicators.	No	Kryteria wydają się spełnione na poziomie ogólnym oraz dla Umowy Partnerstwa, jednakże nie da się jeszcze określić czy jest spełnione na poziomie poszczególnych Programów Operacyjnych, gdyż trwa proces ich przygotowania. W niektórych obszarach tematycznych ujawniają się już deficyty informacji statystycznych, które z powodów obiektywnych nie zostaną usunięte (dotyczy to np. statystyki energii na poziomach regionalnych).	
T.01.1 - Research and innovation: The existence of a national or regional smart specialisation strategy in line with the National Reform Program, to leverage private research and innovation expenditure, which complies with the features of well performing national or regional R&I systems.	1 - A national or regional smart specialisation strategy is in place that:	No	Poziom krajowy: Podstawowe dokumenty zapewniające spełnienie warunku, które zostały już przyjęte to: Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarczej, Krajowy Program Badań, Foresight technologiczny	Poziom regionalny: opracowana została Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 (przyjęta w dniu 20 grudnia 2012 r.)

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			przemysłu – InSight2030, Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej z 23 lutego 2011 r. W I kwartale 2014 r. planuje się przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw. Krajowa inteligentna specjalizacja będzie stanowić integralny załącznik do Programu Rozwoju Przedsiębiorstw.	
T.01.1 - Research and innovation: The existence of a national or regional smart specialisation strategy in line with the National Reform Program, to leverage private research and innovation expenditure, which complies with the features of well performing national or regional R&I systems.	2 - is based on a SWOT or similar analysis to concentrate resources on a limited set of research and innovation priorities;	No	Poziom krajowy: Podstawowe dokumenty zapewniające spełnienie warunku, które zostały już przyjęte to: Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarczej, Krajowy Program Badań, Foresight technologiczny przemysłu – InSight2030, Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej z 23 lutego 2011 r. W I kwartale 2014 r. planuje się	Poziom regionalny: opracowana została Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 (przyjęta w dniu 20 grudnia 2012 r.)

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw. Krajowa inteligentna specjalizacja będzie stanowić integralny załącznik do Programu Rozwoju Przedsiębiorstw.	
T.01.1 - Research and innovation: The existence of a national or regional smart specialisation strategy in line with the National Reform Program, to leverage private research and innovation expenditure, which complies with the features of well performing national or regional R&I systems.	3 - outlines measures to stimulate private RTD investment;	No	Poziom krajowy: Podstawowe dokumenty zapewniające spełnienie warunku, które zostały już przyjęte to: Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarczej, Krajowy Program Badań, Foresight technologiczny przemysłu – InSight2030, Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej z 23 lutego 2011 r. W I kwartale 2014 r. planuje się przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw. Krajowa inteligentna specjalizacja będzie stanowić integralny załącznik do Programu Rozwoju	Poziom regionalny: opracowana została Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 (przyjęta w dniu 20 grudnia 2012 r.)

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			Przedsiębiorstw.	
T.01.1 - Research and innovation: The existence of a national or regional smart specialisation strategy in line with the National Reform Program, to leverage private research and innovation expenditure, which complies with the features of well performing national or regional R&I systems.	4 - contains a monitoring mechanism.	No	Poziom krajowy: Podstawowe dokumenty zapewniające spełnienie warunku, które zostały już przyjęte to: Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarczej, Krajowy Program Badań, Foresight technologiczny przemysłu – InSight2030, Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej z 23 lutego 2011 r. W I kwartale 2014 r. planuje się przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw. Krajowa inteligentna specjalizacja będzie stanowić integralny załącznik do Programu Rozwoju Przedsiębiorstw.	Poziom regionalny: opracowana została Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 (przyjęta w dniu 20 grudnia 2012 r.)

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
T.01.1 - Research and innovation: The existence of a national or regional smart specialisation strategy in line with the National Reform Program, to leverage private research and innovation expenditure, which complies with the features of well performing national or regional R&I systems.	5 - A framework outlining available budgetary resources for research and innovation has been adopted.	No	Poziom krajowy: Podstawowe dokumenty zapewniające spełnienie warunku, które zostały już przyjęte to: Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarczej, Krajowy Program Badań, Foresight technologiczny przemysłu – InSight2030, Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej z 23 lutego 2011 r. W I kwartale 2014 r. planuje się przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw. Krajowa inteligentna specjalizacja będzie stanowić integralny załącznik do Programu Rozwoju Przedsiębiorstw.	Poziom regionalny: opracowana została Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 (przyjęta w dniu 20 grudnia 2012 r.)
T.01.2 - Research and Innovation infrastructure. The existence of a multi annual plan for budgeting and prioritisation of investments.	1 - An indicative multi-annual plan for budgeting and prioritisation of investments linked to Union priorities, and, where appropriate, the European Strategy Forum on Research Infrastructures (ESFRI) has been	Yes	Warunek jest spełniony przez dokument Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej, który został przyjęty w 2011 r. Realizuje on	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
	adopted.		rekomendacje Europejskiego Forum Strategicznego Infrastruktur Badawczych (ESFRI) w tym zakresie. W 2012 r. opracowany został system finansowania projektów dużej infrastruktury badawczej objętych Mapą, który zakłada 10-letni (2013-2023) horyzont czasowy. Mapa będzie aktualizowana co 2 lata, począwszy od 2012 r.	
T.02.1 - Digital growth: A strategic policy framework for digital growth to stimulate affordable, good quality and interoperable ICT enabled private and public services and increase uptake by citizens, including vulnerable groups, businesses and public administrations including cross border initiatives.	1 - A strategic policy framework for digital growth, for instance, within the national or regional smart specialisation strategy is in place that contains:	No	Warunek zostanie spełniony przez: – przyjętą Strategię Sprawne Państwo (SSP) (http://monitorpolski.gov.pl/mp/2013/136/1), – przyjęcie Programu Zintegrowanej Informatyzacji Państwa (dokument wykonawczy do SSP w zakresie wypełnienia warunku 2.1)	Dla pełnego spełnienia warunków ex ante dla celu 2 MAC przygotowało ponadto Policy paper dotyczący cyfrowego rozwoju Polski do 2020r., który został przyjęty przez Komitet Rady Ministrów ds. Cyfryzacji. Jest to horyzontalny dokument strategiczny MAC, zbierający i uzupełniający zagadnienia z zakresu ICT poruszane we wszystkich strategiach zintegrowanych i prezentujący wizję rozwoju cyfrowego Polski do 2020 r.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			(planowane przyjęcie - styczeń 2014).	
T.02.1 - Digital growth: A strategic policy framework for digital growth to stimulate affordable, good quality and interoperable ICT enabled private and public services and increase uptake by citizens, including vulnerable groups, businesses and public administrations including cross border initiatives.	2 - budgeting and prioritisation of actions through a SWOT or similar analysis consistent with the Scoreboard of the Digital Agenda for Europe;	No	Warunek zostanie spełniony przez: – przyjętą Strategię Sprawne Państwo (SSP) (http://monitorpolski.gov.pl/mp/2013/136/1), – przyjęcie Programu Zintegrowanej Informatyzacji Państwa (dokument wykonawczy do SSP w zakresie wypełnienia warunku 2.1) (planowane przyjęcie - styczeń 2014).	Dla pełnego spełnienia warunków ex ante dla celu 2 MAC przygotowało ponadto Policy paper dotyczący cyfrowego rozwoju Polski do 2020r., który został przyjęty przez Komitet Rady Ministrów ds. Cyfryzacji. Jest to horyzontalny dokument strategiczny MAC, zbierający i uzupełniający zagadnienia z zakresu ICT poruszane we wszystkich strategiach zintegrowanych i prezentujący wizję rozwoju cyfrowego Polski do 2020 r.
T.02.1 - Digital growth: A strategic policy framework for digital growth to stimulate affordable, good quality and interoperable ICT enabled private and public services and increase uptake by citizens, including vulnerable groups, businesses and public administrations	3 - an analysis of balancing support for demand and supply of ICT should have been conducted;	No	Warunek zostanie spełniony przez: – przyjętą Strategię Sprawne Państwo (SSP) (http://monitorpolski.gov.pl/mp/)	Dla pełnego spełnienia warunków ex ante dla celu 2 MAC przygotowało ponadto Policy paper dotyczący cyfrowego rozwoju Polski do 2020r., który został przyjęty przez Komitet Rady Ministrów ds. Cyfryzacji. Jest to horyzontalny dokument strategiczny

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
including cross border initiatives.			2013/136/1), – przyjęcie Programu Zintegrowanej Informatyzacji Państwa (dokument wykonawczy do SSP w zakresie wypełnienia warunku 2.1) (planowane przyjęcie - styczeń 2014).	MAC, zbierający i uzupełniający zagadnienia z zakresu ICT poruszane we wszystkich strategiach zintegrowanych i prezentujący wizję rozwoju cyfrowego Polski do 2020 r.
T.02.1 - Digital growth: A strategic policy framework for digital growth to stimulate affordable, good quality and interoperable ICT enabled private and public services and increase uptake by citizens, including vulnerable groups, businesses and public administrations including cross border initiatives.	4 - indicators to measure progress of interventions in areas such as digital literacy, e-inclusion, e-accessibility, and progress of e-health within the limits of Article 168 TFEU which are aligned, where appropriate, with existing relevant sectoral Union, national or regional strategies;	No	Warunek zostanie spełniony przez: – przyjętą Strategię Sprawne Państwo (SSP) (http://monitorpolski.gov.pl/mp/2013/136/1), – przyjęcie Programu Zintegrowanej Informatyzacji Państwa (dokument wykonawczy do SSP w zakresie wypełnienia warunku 2.1) (planowane przyjęcie - styczeń 2014).	Dla pełnego spełnienia warunków ex ante dla celu 2 MAC przygotowało ponadto Policy paper dotyczący cyfrowego rozwoju Polski do 2020r., który został przyjęty przez Komitet Rady Ministrów ds. Cyfryzacji. Jest to horyzontalny dokument strategiczny MAC, zbierający i uzupełniający zagadnienia z zakresu ICT poruszane we wszystkich strategiach zintegrowanych i prezentujący wizję rozwoju cyfrowego Polski do 2020 r.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
T.02.1 - Digital growth: A strategic policy framework for digital growth to stimulate affordable, good quality and interoperable ICT enabled private and public services and increase uptake by citizens, including vulnerable groups, businesses and public administrations including cross border initiatives.	5 - assessment of needs to reinforce ICT capacity-building.	No	Warunek zostanie spełniony przez: – przyjętą Strategię Sprawne Państwo (SSP) (http://monitorpolski.gov.pl/mp/2013/136/1), – przyjęcie Programu Zintegrowanej Informatyzacji Państwa (dokument wykonawczy do SSP w zakresie wypełnienia warunku 2.1) (planowane przyjęcie - styczeń 2014).	Dla pełnego spełnienia warunków ex ante dla celu 2 MAC przygotowało ponadto Policy paper dotyczący cyfrowego rozwoju Polski do 2020r., który został przyjęty przez Komitet Rady Ministrów ds. Cyfryzacji. Jest to horyzontalny dokument strategiczny MAC, zbierający i uzupełniający zagadnienia z zakresu ICT poruszane we wszystkich strategiach zintegrowanych i prezentujący wizję rozwoju cyfrowego Polski do 2020 r.
T.03.1 - Specific actions have been carried out to underpin the promotion of entrepreneurship taking into account the Small Business Act (SBA).	1 - The specific actions are: measures have been put in place with the objective of reducing the time and cost involved in setting-up a business taking account of the targets of the SBA;	No	Kryterium spełnione poprzez przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej: – art. 29 dot. wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności	Ponadto, do realizacji kryterium przyczyni się opracowany Program Rozwoju Przedsiębiorstw (PRP). Program wskazuje szczegółową koncepcję systemu wsparcia przedsiębiorstw w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia ich innowacyjności. PRP

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			Gospodarczej – art. 25.3 przewiduje obowiązek dokonania wpisu nie później niż następnego dnia roboczego po dniu wpływu wniosku do systemu teleinformatycznego CEIDG – art. 14.1 przewiduje możliwość rozpoczęcia działalności gospodarczej już w dniu złożenia wniosku.	stanowi też podstawę przy opracowywaniu nowego programu operacyjnego w obszarze przedsiębiorczości i innowacyjności.
T.03.1 - Specific actions have been carried out to underpin the promotion of entrepreneurship taking into account the Small Business Act (SBA).	2 - The specific actions are: measures have been put in place with the objective of reducing the time needed to get licenses and permits to take up and perform the specific activity of an enterprise taking account of the targets of the SBA;	No	Od 1 stycznia 2012 roku, istnieje możliwość utworzenia i zarejestrowania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w ciągu 24 godzin (roboczych). Wszystkie niezbędne dokumenty wysyłane są do sądu za pośrednictwem konta użytkownika utworzonego na portalu S24 https://ems.ms.gov.pl	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
T.03.1 - Specific actions have been carried out to underpin the promotion of entrepreneurship taking into account the Small Business Act (SBA).	3 - The specific actions are: mechanism is in place to monitor the implementation of the measures of the SBA which have been put in place and assess the impact on SMEs.	No		
T.04.1 - Actions have been carried out to promote cost effective improvements of energy end use efficiency and cost effective investment in energy efficiency when constructing or renovating buildings.	4 - The actions are: measures consistent with Article 13 of Directive 2006/32/EC of the European Parliament and of the Council on energy end-use efficiency and energy services to ensure the provision to final customers of individual meters in so far as it is technically possible, financially reasonable and proportionate in relation to the potential energy savings.	No	Kryterium spełnione poprzez ustalenie i przekazanie przez Ministerstwo Gospodarki do Komisji Europejskiej Informacji w sprawie krajowego celu indykatywnego w zakresie efektywności energetycznej dla Polski ustalonego na podstawie art. 3 ust. 1 dyrektywy 2012/27/UE	
T.04.1 - Actions have been carried out to promote cost effective improvements of energy end use efficiency and cost effective investment in energy efficiency when constructing or renovating buildings.	1 - The actions are: measures to ensure minimum requirements are in place related to the energy performance of buildings consistent with Article 3, Article 4 and Article 5 of Directive 2010/31/EU of the European Parliament and of the Council;	No	Kryterium zostanie spełnione poprzez następujące akty prawne: Rozporządzenie Ministra Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny	Dodatkowo, niezbędna jest nowelizacja rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 listopada 2008 r. w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej całość techniczno – użytkową oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw ich charakterystyki energetycznej (Dz. U. Nr 201, poz.1240) – aktualnie na etapie

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			odpowiadać budynki oraz ich usytuowanie (podpisane przez właściwego ministra w dniu 5 lipca 2013 r., wejście w życie – 1 stycznia 2014 r.)	uzgodnień międzyresortowych.
T.04.1 - Actions have been carried out to promote cost effective improvements of energy end use efficiency and cost effective investment in energy efficiency when constructing or renovating buildings.	2 - The actions are: measures necessary to establish a system of certification of the energy performance of buildings consistent with Article 11 of Directive 2010/31/EU;	No	Kryterium zostanie spełnione poprzez następujące akty prawne: Rozporządzenie Ministra Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki oraz ich usytuowanie (podpisane przez właściwego ministra w dniu 5 lipca 2013 r., wejście w życie – 1 stycznia 2014 r.)	Dodatkowo, niezbędna jest nowelizacja rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 listopada 2008 r. w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej całość techniczno – użytkową oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw ich charakterystyki energetycznej (Dz. U. Nr 201, poz.1240) – aktualnie na etapie uzgodnień międzyresortowych.
T.04.1 - Actions have been carried out to promote cost effective improvements of energy end use efficiency and cost effective	3 - The actions are: measures to ensure strategic planning on energy efficiency, consistent with Article 3 of Directive 2012/27/EU of the European Parliament	No	Kryterium spełnione poprzez ustalenie i przekazanie przez Ministerstwo Gospodarki do	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
investment in energy efficiency when constructing or renovating buildings.	and of the Council;		Komisji Europejskiej Informacji w sprawie krajowego celu indykatywnego w zakresie efektywności energetycznej dla Polski ustalonego na podstawie art. 3 ust. 1 dyrektywy 2012/27/UE	
T.04.2 - Actions have been carried out to promote high efficiency co generation of heat and power.	1 - Support for co-generation is based on useful heat demand and primary energy savings consistent with Article 7(1) and points (a) and (b) of Article 9(1) of Directive 2004/8/EC;	No	Dla spełnienia warunku niezbędne będzie stanowienie i wdrożenie nowego systemu wsparcia dla wytwórców energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji. Projekt nowego systemu wsparcia dla wytwórców energii elektrycznej w technologii wysokosprawnej kogeneracji został zawarty w nowej ustawie Prawo energetyczne wchodzącej w skład tzw. „dużego trójpaku” ustaw energetycznych, będącego aktualnie na etapie prac rządowych.	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
T.04.2 - Actions have been carried out to promote high efficiency co generation of heat and power.	2 - Member States or their competent bodies have evaluated the existing legislative and regulatory framework with regard to authorisation procedures or other procedures in order to: (a) encourage the design of co-generation units to match economically justifiable demands for useful heat output and avoid production of more heat than useful heat; and (b) reduce the regulatory and non-regulatory barriers to an increase in co-generation.	No	Dla spełnienia warunku niezbędne będzie stanowienie i wdrożenie nowego systemu wsparcia dla wytwórców energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji. Projekt nowego systemu wsparcia dla wytwórców energii elektrycznej w technologii wysokosprawnej kogeneracji został zawarty w nowej ustawie Prawo energetyczne wchodzącej w skład tzw. „dużego trójpaku” ustaw energetycznych, będącego aktualnie na etapie prac rządowych.	
T.04.3 - Actions have been carried out to promote the production and distribution of renewable energy sources.	1 - Transparent support schemes, priority in grid access or guaranteed access and priority in dispatching, as well as standard rules relating to the bearing and sharing of costs of technical adaptations which have been made public are in place consistent with Article 14(1), Article 16(2) and 16(3) of Directive 2009/28/EC of the European Parliament and of the Council.	Yes	Kryterium pierwsze Kryterium spełnione przez następujące elementy: - Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne - Krajowy Plan Działań w	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			zakresie energii ze źródeł odnawialnych, przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2010 r. - Polityka Energetyczna do 2030 roku.	
T.04.3 - Actions have been carried out to promote the production and distribution of renewable energy sources.	2 - A Member State has adopted a national renewable energy action plan consistent with Article 4 of Directive 2009/28/EC.	Yes	Kryterium spełnione Krajowy Plan Działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych został przyjęty w 2010 r. i przekazany do KE.	
T.05.1 - Risk prevention and risk management: the existence of national or regional risk assessments for disaster management taking into account climate change adaptation	1 - A national or regional risk assessment with the following elements shall be in place:	Yes	Polska spełnia kryteria warunkowości ex ante odnoszące się do oceny ryzyka uwzględniającej wymienione w kryteriach elementy. Strona polska przekaże Komisji Europejskiej szczegółowe wyjaśnienia – dokument roboczy przygotowywany przez Rządowe Centrum	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			Bezpieczeństwa, opracowany na bazie niejawnego Raportu o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego, przyjętego uchwałą Rady Ministrów w dniu 12 lipca 2013 r.	
T.05.1 - Risk prevention and risk management: the existence of national or regional risk assessments for disaster management taking into account climate change adaptation	2 - a description of the process, methodology, methods, and non-sensitive data used for risk assessment as well as of the risk-based criteria for the prioritisation of investment;	Yes	Polska spełnia kryteria warunkowości ex ante odnoszące się do oceny ryzyka uwzględniającej wymienione w kryteriach elementy. Strona polska przekaże Komisji Europejskiej szczegółowe wyjaśnienia – dokument roboczy przygotowywany przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, opracowany na bazie niejawnego Raportu o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego, przyjętego uchwałą Rady Ministrów w dniu 12 lipca 2013 r.	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
T.05.1 - Risk prevention and risk management: the existence of national or regional risk assessments for disaster management taking into account climate change adaptation	3 - a description of single-risk and multi-risk scenarios;	Yes	Kryterium zostało spełnione przez przyjęcie Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020, z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020) przez Radę Ministrów w dniu 29 października 2013 r. http://klimada.mos.gov.pl/dokument-spa-2020	
T.05.1 - Risk prevention and risk management: the existence of national or regional risk assessments for disaster management taking into account climate change adaptation	4 - taking into account, where appropriate, national climate change adaptation strategies.	Yes	Kryterium zostało spełnione przez przyjęcie Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020, z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020) przez Radę Ministrów w dniu 29 października 2013 r. http://klimada.mos.gov.pl/dokument-spa-2020	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
T.06.1 - Water sector: The existence of a) a water pricing policy which provides adequate incentives for users to use water resources efficiently and b) an adequate contribution of the different water uses to the recovery of the costs of water services at a rate determined in the approved river basin management plan for investment supported by the programmes.	1 - In sectors supported by the ERDF, the Cohesion Fund and the EAFRD, a Member State has ensured a contribution of the different water uses to the recovery of the costs of water services by sector consistent with the first indent of Article 9(1) of Directive 2000/60/EC having regard, where appropriate, to the social, environmental and economic effects of the recovery as well as the geographic and climatic conditions of the region or regions affected.	No	W odniesieniu do inwestycji wspieranych przez EFRR i FS (gospodarka wodno-ściekowa), zwrot kosztów w sektorze komunalnym jest na odpowiednim poziomie (określonym w zatwierdzonych planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy). Zasada zwrotu kosztów usług wodnych jest realizowana na gruncie przepisów Prawo wodne (art. 113b ustawy z dnia 5.01.2011 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw) oraz systemu opłat za korzystanie ze środowiska z ustawy Prawo ochrony środowiska.	
T.06.1 - Water sector: The existence of a) a water pricing policy which provides adequate incentives for users to use water resources efficiently and b) an adequate contribution of the different water uses to the recovery of	2 - The adoption of a river basin management plan for the river basin district consistent with Article 13 of Directive 2000/60/EC.	No	Częściowo spełnione: Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy w Polsce zostały zatwierdzone przez Radę	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
the costs of water services at a rate determined in the approved river basin management plan for investment supported by the programmes.			Ministrów 22 lutego 2011 r., będą podlegały aktualizacji w roku 2015, a następnie co sześć lat.	
T.06.2 - Waste sector: Promoting economically and environmentally sustainable investments in the waste sector particularly through the development of waste management plans consistent with Directive 2008/98/EC, and with the waste hierarchy.	1 - An implementation report as requested by Article 11(5) of Directive 2008/98/EC has been submitted to the Commission on progress towards meeting the targets set out in Article 11 of Directive 2008/98/EC.	Yes	Kryterium spełnione 27 września 2013 r. sprawozdanie o wdrażaniu dyrektywy ramowej o odpadach zostało wysłane przez eDAMIS (Electronic Data Files Administration and Management Information System) w formie plików, a 30 września 2013 r. został wypełniony w tym systemie formularz zawierający dane liczbowe ze sprawozdania.	
T.06.2 - Waste sector: Promoting economically and environmentally sustainable investments in the waste sector particularly through the development of waste management plans consistent with Directive 2008/98/EC, and with the waste	2 - The existence of one or more waste management plans as required under Article 28 of Directive 2008/98/EC;	Yes	Kryterium spełnione Spełnienie kryterium polega na uchwaleniu i notyfikowaniu KE Krajowego planu gospodarki odpadami (Kpgo) i	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
hierarchy.			wojewódzkich planów gospodarki odpadami (wpgo) zgodnych z wymaganiami art. 28 dyrektywy 2008/98/WE. Na poziomie krajowym i wojewódzkim plany, zawierające elementy wymagane dyrektywą ramową o odpadach, zostały uchwalone i przekazane KE.	
T.06.2 - Waste sector: Promoting economically and environmentally sustainable investments in the waste sector particularly through the development of waste management plans consistent with Directive 2008/98/EC, and with the waste hierarchy.	3 - The existence of waste prevention programmes, as required under Article 29 of Directive 2008/98/EC;	No	Kryterium częściowo spełnione. W polskim systemie prawnym programy zapobiegania powstawaniu odpadów są częścią planów gospodarki odpadami. Spełnienie kryterium 3 polega na uchwaleniu i notyfikowaniu KE krajowego i wojewódzkich planów gospodarki odpadami, zawierających w/w programy zapobiegania powstawaniu odpadów zgodne z	W związku ze stwierdzonymi brakami w wojewódzkich planach gospodarki odpadami podjęto decyzję, zgodnie z którą, aby zapewnić spójność programu zapobiegania powstawania odpadów i osiągnąć jak najlepsze rezultaty w zakresie zapobiegania powstawania odpadów, należy opracować, jako odrębny dokument, krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów, obejmujący zarówno działania na poziomie krajowym, jak i województw.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			wymaganiami art. 29 dyrektywy 2008/98/ WE.	
T.06.2 - Waste sector: Promoting economically and environmentally sustainable investments in the waste sector particularly through the development of waste management plans consistent with Directive 2008/98/EC, and with the waste hierarchy.	4 - Necessary measures to achieve the targets on preparation for re-use and recycling by 2020 consistent with Article 11(2) of Directive 2008/98/EC have been adopted.	Yes	Kryterium spełnione Zdaniem MŚ, spełnieniem tego kryterium jest zaplanowanie podjęcia przez Polskę następujących działań (i przedstawienie ich w dokumentach typu: plany gospodarki odpadami lub sprawozdanie z transpozycji i wdrażania dyrektywy 2008/98/WE, o którym mowa w kryterium 1)	
T.07.1 - Transport: The existence of a comprehensive plan or plans or framework or frameworks for transport investment in accordance with the Member States' institutional set up (including public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN	5 - a realistic and mature pipeline for projects for which support from the ERDF and the Cohesion Fund is envisaged;	No	Warunek zostanie spełniony przez Strategię Rozwoju Transportu (SRT) do roku 2020 (przyjęta) oraz przygotowywany Dokument implementacyjny dla SRT, który będzie planem inwestycyjnym dla przedsięwzięć	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
T comprehensive and core networks.			współfinansowanych ze środków UE, ale także z innych środków, w tym CEF. Będzie on zawierał wskazane elementy, w tym informację na temat zapewnienia odpowiednich zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów.	
T.07.1 - Transport: The existence of a comprehensive plan or plans or framework or frameworks for transport investment in accordance with the Member States' institutional set up (including public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks.	1 - The existence of a comprehensive transport plan or plans or framework or frameworks for transport investment which complies with legal requirements for strategic environmental assessment and sets out:	Yes	Warunek zostanie spełniony przez Strategię Rozwoju Transportu (SRT) do roku 2020 (przyjęta) oraz przygotowywany Dokument implementacyjny dla SRT, który będzie planem inwestycyjnym dla przedsięwzięć współfinansowanych ze środków UE, ale także z innych środków, w tym CEF. Będzie on zawierał wskazane elementy, w tym informację na temat zapewnienia odpowiednich zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			projektów.	
T.07.1 - Transport: The existence of a comprehensive plan or plans or framework or frameworks for transport investment in accordance with the Member States' institutional set up (including public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks.	2 - the contribution to the single European Transport Area consistent with Article 10 of Regulation (EU) No .../2013 of the European Parliament and of the Council, including priorities for investments in:	No	Warunek zostanie spełniony przez Strategię Rozwoju Transportu (SRT) do roku 2020 (przyjęta) oraz przygotowywany Dokument implementacyjny dla SRT, który będzie planem inwestycyjnym dla przedsięwzięć współfinansowanych ze środków UE, ale także z innych środków, w tym CEF. Będzie on zawierał wskazane elementy, w tym informację na temat zapewnienia odpowiednich zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów.	
T.07.1 - Transport: The existence of a comprehensive plan or plans or framework or frameworks for transport investment in accordance with the Member States' institutional set up (including public transport at	3 - the core TEN-T network and the comprehensive network where investment from the ERDF and the Cohesion Fund is envisaged; and	No	Warunek zostanie spełniony przez Strategię Rozwoju Transportu (SRT) do roku 2020 (przyjęta) oraz przygotowywany Dokument implementacyjny dla	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks.			SRT, który będzie planem inwestycyjnym dla przedsięwzięć współfinansowanych ze środków UE, ale także z innych środków, w tym CEF. Będzie on zawierał wskazane elementy, w tym informację na temat zapewnienia odpowiednich zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów.	
T.07.1 - Transport: The existence of a comprehensive plan or plans or framework or frameworks for transport investment in accordance with the Member States' institutional set up (including public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks.	4 - secondary connectivity;	No	Warunek zostanie spełniony przez Strategię Rozwoju Transportu (SRT) do roku 2020 (przyjęta) oraz przygotowywany Dokument implementacyjny dla SRT, który będzie planem inwestycyjnym dla przedsięwzięć współfinansowanych ze środków UE, ale także z innych środków, w tym CEF. Będzie on zawierał wskazane elementy, w tym informację na temat zapewnienia	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			odpowiednich zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów.	
T.07.1 - Transport: The existence of a comprehensive plan or plans or framework or frameworks for transport investment in accordance with the Member States' institutional set up (including public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks.	6 - Measures to ensure the capacity of intermediary bodies and beneficiaries to deliver the project pipeline.	No	Warunek zostanie spełniony przez Strategię Rozwoju Transportu (SRT) do roku 2020 (przyjęta) oraz przygotowywany Dokument implementacyjny dla SRT, który będzie planem inwestycyjnym dla przedsięwzięć współfinansowanych ze środków UE, ale także z innych środków, w tym CEF. Będzie on zawierał wskazane elementy, w tym informację na temat zapewnienia odpowiednich zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów.	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
T.07.2 - Railway: The existence within the comprehensive transport plan or plans or framework or frameworks of a specific section on railway development in accordance with the Member States' institutional set up (including concerning public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks. The investments cover mobile assets, interoperability and capacity building.	1 - The existence of a section on railway development within the transport plan or plans or framework or frameworks as set out above which complies with legal requirements for strategic environmental assessment (SEA) and sets out a realistic and mature project pipeline (including a timetable and budgetary framework);	No	Warunek zostanie spełniony przez Strategię Rozwoju Transportu do roku 2020 (przyjęta) oraz identyfikację w przygotowywanym Dokumencie Implementacyjnym dla SRT, planu inwestycyjnego dla kolejowych przedsięwzięć finansowanych ze środków UE, oraz z innych środków, w tym CEF. Dokument Implementacyjny będzie zawierał wskazane elementy w odniesieniu do inwestycji kolejowych, w tym informację na temat zapewnienia odpowiednich zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów.	
T.07.2 - Railway: The existence within the comprehensive transport plan or plans or framework or frameworks of a specific section on railway development in accordance with the Member States' institutional	2 - Measures to ensure the capacity of intermediary bodies and beneficiaries to deliver the project pipeline.	No	Warunek zostanie spełniony przez Strategię Rozwoju Transportu do roku 2020 (przyjęta) oraz identyfikację w przygotowywanym Dokumencie	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
set up (including concerning public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks. The investments cover mobile assets, interoperability and capacity building.			Implementacyjnym dla SRT, planu inwestycyjnego dla kolejowych przedsięwzięć finansowanych ze środków UE, oraz z innych środków, w tym CEF. Dokument Implementacyjny będzie zawierał wskazane elementy w odniesieniu do inwestycji kolejowych, w tym informację na temat zapewnienia odpowiednich zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów.	
T.08.2 - Self-employment, entrepreneurship and business creation: the existence of a strategic policy framework for inclusive start-up.	1 - A strategic policy framework for inclusive start-up support is in place with the following elements:	No	Przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw przez Radę Ministrów planowane jest w I kwartale 2014 r. Ponadto Rada Ministrów przyjął Program Lepsze regulacje 2015. Realizacja Celu II tj. ciągłe doskonalenie istniejącego otoczenia prawnego, jest formalnym i praktycznym	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			wypełnieniem zarówno kryterium 1. jak i 2.	
T.08.2 - Self-employment, entrepreneurship and business creation: the existence of a strategic policy framework for inclusive start-up.	2 - measures have been put in place with the objective of reducing the time and cost involved in setting up a business, taking account of the targets of the SBA;	No	Pierwsze dwa kryteria odnoszą się do Programu „Lepsze regulacje 2015”. Realizacja Celu II tj. Ciągłe doskonalenie istniejącego otoczenia prawnego, jest formalnym i praktycznym wypełnieniem zarówno kryterium 1. jak i 2. Realizacja działań Programu wymaga współpracy pomiędzy różnymi instytucjami odpowiedzialnymi za tworzenie regulacji gospodarczych w Polsce. Realizacja Programu „Lepsze Regulacje 2015” polepsza otoczenie prawne dla wszystkich podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.	
T.08.2 - Self-employment, entrepreneurship and business creation: the existence of a strategic policy framework for inclusive start-	3 - measures have been put in place with the objective of reducing the time needed to get licenses and permits to take up and perform the specific activity	No	Przyjęto Program Lepsze regulacje 2015 Realizacja Celu II tj. Ciągłe doskonalenie	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
up.	of an enterprise, taking account of the targets of the SBA;		istniejącego otoczenia prawnego, jest formalnym i praktycznym wypełnieniem zarówno kryterium 1. jak i 2. Należy podkreślić, iż realizacji działań Programu wymaga współpracy pomiędzy różnymi instytucjami odpowiedzialnymi za tworzenie regulacji gospodarczych w Polsce. Realizacja Programu „Lepsze Regulacje 2015” polepsza otoczenie prawne dla wszystkich podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.	
T.08.2 - Self-employment, entrepreneurship and business creation: the existence of a strategic policy framework for inclusive start-up.	4 - actions linking suitable business development services and financial services (access to capital), including reaching out to disadvantaged groups, areas, or both, where needed.	No	W wyniku współpracy pomiędzy MPiPS, MIR, BGK oraz Grupą Finansową, działającą w ramach Zespołu, uruchomiony zostanie pilotażowy fundusz pożyczkowy dla przedsiębiorstw społecznych. Problematyka ekonomii społecznej jest również zawarta SRKS oraz SRKL (w zakresie aktywnej integracji osób	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			zagrożonych wykluczeniem społecznym). Tematyka przedsiębiorczości społecznej została także uwzględniona w Programie Rozwoju Przedsiębiorstw do 2020 r.	
T.08.4 - Active and healthy ageing: Active ageing policies are designed in the light of the Employment Guidelines.	1 - Relevant stakeholders are involved in the design and follow-up of active ageing policies with a view to retaining elderly workers on the labour market and promoting their employment;	No	Działania związane z aktywnym i zdrowym starzeniem się realizowane są przez podmioty na poziomie centralnym (ministerstwa oraz agencje rządowe), a także na poziomie regionalnym przez instytucje koordynujące wydatkowanie środków z EFS (urzędy marszałkowskie oraz urzędy wojewódzkie), jednostki samorządu terytorialnego czy też organizacje pozarządowe. Przyjęto Program Solidarność Pokoleń 50+, oraz Założenia Długofalowej Polityki Senioralnej (ZDPS).	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
T.08.4 - Active and healthy ageing: Active ageing policies are designed in the light of the Employment Guidelines.	2 - A Member State has measures in place to promote active ageing.	No	SRKL została przyjęta przez Radę Ministrów w czerwcu 2013 r. Strategia określa główne działania służące rozwojowi kapitału ludzkiego i wzrostowi aktywności zawodowej w Polsce w perspektywie całego życia. Jest w związku z tym dokumentem nadrzędnym w stosunku do pozostałych dokumentów, a jednocześnie wskazuje na ważne działania, które są istotne z punktu widzenia aktywnego i zdrowego starzenia się i które muszą być podejmowane wobec osób w różnym wieku, nie tylko osób starszych.	
T.08.5 - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change: The existence of policies aimed at favouring anticipation and good management of change and restructuring.	1 - Instruments are in place to support social partners and public authorities to develop and monitor proactive approaches towards change and restructuring which include measures: to promote anticipation of change;	No	SRKL zakłada m.in.: upowszechnienie dostępu do opieki instytucjonalnej nad dziećmi do lat 3 oraz do wychowania przedszkolnego, harmonizację specjalnych systemów emerytalnych z	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			systemem powszechnym, stworzenie warunków do rozwoju „srebrnej gospodarki”, promowanie edukacji osób starszych, w wymiarze formalnym, jak i pozaformalnym, z uwzględnieniem rozwoju kompetencji cyfrowych, zwiększenie dostępności oraz podniesienie jakości usług społecznych adresowanych do osób starszych.	
T.08.5 - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change: The existence of policies aimed at favouring anticipation and good management of change and restructuring.	2 - Instruments are in place to support social partners and public authorities to develop and monitor proactive approaches towards change and restructuring which include measures: to promote the preparation and management of the restructuring process.	No	Program Solidarność Pokoleń obejmuje m.in. wspieranie pracodawców w zakresie wdrażania strategii zarządzania wiekiem, zmiany legislacyjne dotyczące m.in. obniżenia pozapłacowych kosztów pracodawców zatrudniających osoby 50+, realizację zdrowotnych programów profilaktycznych, wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			pracy, wprowadzanie rozwiązań promujących uczestnictwo w szkoleniach pracowników po 50 roku życia, czy też zniesienie możliwości przechodzenia na wcześniejszą emeryturę.	
T.09.1 - The existence and the implementation of a national strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	1 - A national strategic policy framework for poverty reduction, aiming at active inclusion, is in place that:	No	Ramy strategiczne dla polityki redukcji ubóstwa wyznaczają: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego i Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego.	Ze względu na potrzebę kompleksowego ujęcia tematyki ograniczenia ubóstwa zdecydowano o przygotowaniu dodatkowego dokumentu - Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, kompleksowego programu rozwoju stanowiącego dokument uzupełniający Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego.
T.09.1 - The existence and the implementation of a national strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	2 - provides a sufficient evidence base to develop policies for poverty reduction and monitor developments;	No	Ramy strategiczne dla polityki redukcji ubóstwa wyznaczają: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Krajowa	Ze względu na potrzebę kompleksowego ujęcia tematyki ograniczenia ubóstwa zdecydowano o przygotowaniu dodatkowego dokumentu - Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, kompleksowego programu rozwoju stanowiącego dokument uzupełniający

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			Strategia Rozwoju Regionalnego i Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego.	Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego.
T.09.1 - The existence and the implementation of a national strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	3 - contains measures supporting the achievement of the national poverty and social exclusion target (as defined in the National Reform Programme), which includes the promotion of sustainable and quality employment opportunities for people at the highest risk of social exclusion, including people from marginalised communities;	No	Ramy strategiczne dla polityki redukcji ubóstwa wyznaczają: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego i Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego.	Ze względu na potrzebę kompleksowego ujęcia tematyki ograniczenia ubóstwa zdecydowano o przygotowaniu dodatkowego dokumentu - Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, kompleksowego programu rozwoju stanowiącego dokument uzupełniający Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego.
T.09.1 - The existence and the implementation of a national strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	4 - involves relevant stakeholders in combating poverty;	No	Ramy strategiczne dla polityki redukcji ubóstwa wyznaczają: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego i Strategia Rozwoju Kapitału	Ze względu na potrzebę kompleksowego ujęcia tematyki ograniczenia ubóstwa zdecydowano o przygotowaniu dodatkowego dokumentu - Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, kompleksowego programu rozwoju stanowiącego dokument uzupełniający Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			Ludzkiego.	
T.09.1 - The existence and the implementation of a national strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	5 - depending on the identified needs, includes measures for the shift from institutional to community based care;	No	Ramy strategiczne dla polityki redukcji ubóstwa wyznaczają: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego i Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego.	Ze względu na potrzebę kompleksowego ujęcia tematyki ograniczenia ubóstwa zdecydowano o przygotowaniu dodatkowego dokumentu - Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, kompleksowego programu rozwoju stanowiącego dokument uzupełniający Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego.
T.09.1 - The existence and the implementation of a national strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	6 - Upon request and where justified, relevant stakeholders will be provided with support for submitting project applications and for implementing and managing the selected projects.	No	Ramy strategiczne dla polityki redukcji ubóstwa wyznaczają: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego i Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego.	Ze względu na potrzebę kompleksowego ujęcia tematyki ograniczenia ubóstwa zdecydowano o przygotowaniu dodatkowego dokumentu - Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, kompleksowego programu rozwoju stanowiącego dokument uzupełniający Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
T.09.3 - Health: The existence of a national or regional strategic policy framework for health within the limits of Article 168 TFEU ensuring economic sustainability.	1 - A national or regional strategic policy framework for health is in place that contains:	No	Kryterium będzie spełnione całkowicie po przyjęciu Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Ramy Strategiczne - dodatkowego dokumentu o charakterze implementacyjnym, stanowiącego podsumowanie i przełożenie na konkretne działania przyjętych przez Rząd dokumentów strategicznych zawierających zapisy dotyczące polityki zdrowotnej Polski.	
T.09.3 - Health: The existence of a national or regional strategic policy framework for health within the limits of Article 168 TFEU ensuring economic sustainability.	2 - coordinated measures to improve access to health services;	No	Kryterium będzie spełnione całkowicie po przyjęciu Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Ramy Strategiczne - dodatkowego dokumentu o charakterze implementacyjnym, stanowiącego podsumowanie i przełożenie na konkretne działania przyjętych przez Rząd dokumentów strategicznych zawierających zapisy dotyczące	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			polityki zdrowotnej Polski.	
T.09.3 - Health: The existence of a national or regional strategic policy framework for health within the limits of Article 168 TFEU ensuring economic sustainability.	3 - measures to stimulate efficiency in the health sector, through deployment of service delivery models and infrastructure;	No	Kryterium spełnione częściowo: W dokumentach strategicznych zawierających strategiczne kierunki interwencji dla zdrowia zawarte są wskaźniki kontekstowe monitorujące długookresowe cele w tym obszarze. Na potrzeby monitorowania wartości wskaźników kontekstowych w ramach projektu GUS powstała baza wskaźników kluczowych w ramach Systemu Monitorowania Rozwoju STRATEG.	Dokumenty implementacyjne do SRKL oraz strategii SP także będą zawierały instrumenty monitoringu i ewaluacji pozwalające na ocenę postępów implementacji. Kryterium będzie spełnione całkowicie po przyjęciu Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Ramy Strategiczne. W dokumencie tym zawarty jest rozdział opisujący system monitorowania i przeglądu działań wdrażających cele strategiczne.
T.09.3 - Health: The existence of a national or regional strategic policy framework for health within the limits of Article 168 TFEU ensuring economic sustainability.	4 - a monitoring and review system.	No	Kryterium spełnione częściowo: W dokumentach strategicznych zawierających strategiczne kierunki interwencji dla zdrowia zawarte są wskaźniki kontekstowe monitorujące długookresowe cele w tym obszarze. Na potrzeby	Dokumenty implementacyjne do SRKL oraz strategii SP także będą zawierały instrumenty monitoringu i ewaluacji pozwalające na ocenę postępów implementacji. Kryterium będzie spełnione całkowicie po przyjęciu Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Ramy Strategiczne. W dokumencie

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			monitorowania wartości wskaźników kontekstowych w ramach projektu GUS powstała baza wskaźników kluczowych w ramach Systemu Monitorowania Rozwoju STRATEG.	tym zawarty jest rozdział opisujący system monitorowania i przeglądu działań wdrażających cele strategiczne.
T.09.3 - Health: The existence of a national or regional strategic policy framework for health within the limits of Article 168 TFEU ensuring economic sustainability.	5 - A Member State or region has adopted a framework outlining available budgetary resources on an indicative basis and a cost-effective concentration of resources on prioritised needs for health care.	Yes	Kryterium spełnione: Strategia Rozwoju Kraju 2020 wyznacza ramy określające dostępne środki budżetowe dla realizacji powyższych priorytetowych kierunków strategicznej interwencji w obszarze ochrony zdrowia.	
T.10.1 - Early school leaving: The existence of a strategic policy framework to reduce early school leaving (ESL) within the limits of Article 165 TFEU.	1 - A system for collecting and analysing data and information on ESL at relevant levels is in place that:	Yes	Polska należy do liderów UE w ograniczaniu zjawiska wczesnego kończenia nauki (ESL). Polska posiada ramy polityki dotyczącej ograniczania zjawiska ESL. Ramy te są zgodne z treścią zalecenia Rady	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			UE z 28.06.2011r. Działania związane z realizacją tych ram są określone w strategiach rozwoju, w tym zwłaszcza w SRKL (przyjęty w czerwcu 2013 r.), łącznie z dodatkowym dokumentem strategicznym pn. „Perspektywa uczenia się przez całe życie”, wynikającym ze zobowiązań UE.	
T.10.1 - Early school leaving: The existence of a strategic policy framework to reduce early school leaving (ESL) within the limits of Article 165 TFEU.	2 - provides a sufficient evidence-base to develop targeted policies and monitors developments.	Yes	Polska należy do liderów UE w ograniczaniu zjawiska wczesnego kończenia nauki (ESL). Polska posiada ramy polityki dotyczącej ograniczania zjawiska ESL. Ramy te są zgodne z treścią zalecenia Rady UE z 28.06.2011r. Działania związane z realizacją tych ram są określone w strategiach rozwoju, w tym zwłaszcza w SRKL (przyjęty w czerwcu 2013 r.), łącznie z dodatkowym	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			dokumentem strategicznym pn. „Perspektywa uczenia się przez całe życie”, wynikającym ze zobowiązań UE.	
T.10.1 - Early school leaving: The existence of a strategic policy framework to reduce early school leaving (ESL) within the limits of Article 165 TFEU.	3 - A strategic policy framework on ESL is in place that:	Yes	Polska należy do liderów UE w ograniczaniu zjawiska wczesnego kończenia nauki (ESL). Polska posiada ramy polityki dotyczącej ograniczania zjawiska ESL. Ramy te są zgodne z treścią zalecenia Rady UE z 28.06.2011r. Działania związane z realizacją tych ram są określone w strategiach rozwoju, w tym zwłaszcza w SRKL (przyjęty w czerwcu 2013 r.), łącznie z dodatkowym dokumentem strategicznym pn. „Perspektywa uczenia się przez całe życie”, wynikającym ze zobowiązań UE.	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
T.10.1 - Early school leaving: The existence of a strategic policy framework to reduce early school leaving (ESL) within the limits of Article 165 TFEU.	4 - is based on evidence;	Yes	Polska należy do liderów UE w ograniczaniu zjawiska wczesnego kończenia nauki (ESL). Polska posiada ramy polityki dotyczącej ograniczania zjawiska ESL. Ramy te są zgodne z treścią zalecenia Rady UE z 28.06.2011r. Działania związane z realizacją tych ram są określone w strategiach rozwoju, w tym zwłaszcza w SRKL (przyjęty w czerwcu 2013 r.), łącznie z dodatkowym dokumentem strategicznym pn. „Perspektywa uczenia się przez całe życie”, wynikającym ze zobowiązań UE.	
T.10.1 - Early school leaving: The existence of a strategic policy framework to reduce early school leaving (ESL) within the limits of Article 165 TFEU.	5 - covers relevant educational sectors including early childhood development, targets in particular vulnerable groups that are most at risk of ESL including people from marginalised communities, and addresses prevention, intervention and compensation measures;	Yes	Polska należy do liderów UE w ograniczaniu zjawiska wczesnego kończenia nauki (ESL). Polska posiada ramy polityki	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			dotyczącej ograniczania zjawiska ESL Ramy te są zgodne z treścią zalecenia Rady UE z 28.06.2011r. Działania związane z realizacją tych ram są określone w strategiach rozwoju, w tym zwłaszcza w SRKL (przyjęty w czerwcu 2013 r.), łącznie z dodatkowym dokumentem strategicznym pn. „Perspektywa uczenia się przez całe życie”, wynikającym ze zobowiązań UE.	
T.10.1 - Early school leaving: The existence of a strategic policy framework to reduce early school leaving (ESL) within the limits of Article 165 TFEU.	6 - involves all policy sectors and stakeholders that are relevant to addressing ESL.	Yes	Polska należy do liderów UE w ograniczaniu zjawiska wczesnego kończenia nauki (ESL). Polska posiada ramy polityki dotyczącej ograniczania zjawiska ESL Ramy te są zgodne z treścią zalecenia Rady UE z 28.06.2011r. Działania związane z realizacją tych ram są określone w strategiach	

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			rozwoju, w tym zwłaszcza w SRKL (przyjęty w czerwcu 2013 r.), łącznie z dodatkowym dokumentem strategicznym pn. „Perspektywa uczenia się przez całe życie”, wynikającym ze zobowiązań UE.	
T.10.3 - Lifelong learning (LL): The existence of a national and/or regional strategic policy framework for lifelong learning within the limits of Article 165 TFEU.	1 - A national or regional strategic policy framework for lifelong learning is in place that contains measures:	Yes	Strategiczne ramy polityki w zakresie uczenia się przez całe życie (LLL) są elementem nowych strategii rozwoju – każda z nich określa działania na rzecz rozwoju kompetencji i kwalifikacji według swojej właściwości. Całościowo ramy te są ujęte w dodatkowym dokumencie strategicznym pn. „Perspektywa uczenia się przez całe życie”. Jego rola polega na dbaniu o spójne podejście do LLL w strategiach rozwoju.	Jest to zgodne ze zobowiązaniem w UE dotyczącym tworzenia kompleksowej (obejmującej różne formy i miejsca uczenia się) i spójnej polityki LLL. Ramy czasowe „Perspektywy” odnoszą się do okresu od czasu przyjęcia przez Radę Ministrów do roku 2020. Jednocześnie „Perspektywa” jako dokument inicjowany przez Międzyresortowy Zespół do spraw uczenia się przez całe życie, w tym Krajowych Ram Kwalifikacji, może być aktualizowana w tym okresie z inicjatywy Zespołu, o ile zajdzie taka potrzeba (przewidują to zadania Zespołu). Zespół może także inicjować i monitorować dokumenty implementacyjne zawierające zadania na rzecz rozwoju kompetencji i kwalifikacji osób.

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
T.10.3 - Lifelong learning (LL): The existence of a national and/or regional strategic policy framework for lifelong learning within the limits of Article 165 TFEU.	2 - to support the developing and linking services for LL, including their implementation and skills upgrading (i.e. validation, guidance, education and training) and providing for the involvement of, and partnership with relevant stakeholders ;	Yes	Strategiczne ramy polityki w zakresie uczenia się przez całe życie (LLL) są elementem nowych strategii rozwoju – każda z nich określa działania na rzecz rozwoju kompetencji i kwalifikacji według swojej właściwości. Całościowo ramy te są ujęte w dodatkowym dokumencie strategicznym pn. „Perspektywa uczenia się przez całe życie”. Jego rola polega na dbaniu o spójne podejście do LLL w strategiach rozwoju.	Jest to zgodne ze zobowiązaniem w UE dotyczącym tworzenia kompleksowej (obejmującej różne formy i miejsca uczenia się) i spójnej polityki LLL. Ramy czasowe „Perspektywy” odnoszą się do okresu od czasu przyjęcia przez Radę Ministrów do roku 2020. Jednocześnie „Perspektywa” jako dokument inicjowany przez Międzyresortowy Zespół do spraw uczenia się przez całe życie, w tym Krajowych Ram Kwalifikacji, może być aktualizowana w tym okresie z inicjatywy Zespołu, o ile zajdzie taka potrzeba (przewidują to zadania Zespołu). Zespół może także inicjować i monitorować dokumenty implementacyjne zawierające zadania na rzecz rozwoju kompetencji i kwalifikacji osób.
T.10.3 - Lifelong learning (LL): The existence of a national and/or regional strategic policy framework for lifelong learning within the limits of Article 165 TFEU.	3 - for the provision of skills development for various target groups where these are identified as priorities in national or regional strategic policy frameworks (for example young people in vocational training, adults, parents returning to the labour market, low skilled and older workers, migrants and other disadvantaged groups, in particular people with disabilities);	Yes	Strategiczne ramy polityki w zakresie uczenia się przez całe życie (LLL) są elementem nowych strategii rozwoju – każda z nich określa działania na rzecz rozwoju kompetencji i kwalifikacji według swojej właściwości. Całościowo ramy te są ujęte w dodatkowym dokumencie strategicznym pn.	Jest to zgodne ze zobowiązaniem w UE dotyczącym tworzenia kompleksowej (obejmującej różne formy i miejsca uczenia się) i spójnej polityki LLL. Ramy czasowe „Perspektywy” odnoszą się do okresu od czasu przyjęcia przez Radę Ministrów do roku 2020. Jednocześnie „Perspektywa” jako dokument inicjowany przez Międzyresortowy Zespół do spraw uczenia się przez całe życie, w tym Krajowych Ram

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
			„Perspektywa uczenia się przez całe życie”. Jego rola polega na dbaniu o spójne podejście do LLL w strategiach rozwoju.	Kwalifikacji, może być aktualizowana w tym okresie z inicjatywy Zespołu, o ile zajdzie taka potrzeba (przewidują to zadania Zespołu). Zespół może także inicjować i monitorować dokumenty implementacyjne zawierające zadania na rzecz rozwoju kompetencji i kwalifikacji osób.
T.10.3 - Lifelong learning (LL): The existence of a national and/or regional strategic policy framework for lifelong learning within the limits of Article 165 TFEU.	4 - to widen access to LL including through efforts to effectively implement transparency tools (for example the European Qualifications Framework, National Qualifications Framework, European Credit system for Vocational Education and Training, European Quality Assurance in Vocational Education and Training);	Yes	Strategiczne ramy polityki w zakresie uczenia się przez całe życie (LLL) są elementem nowych strategii rozwoju – każda z nich określa działania na rzecz rozwoju kompetencji i kwalifikacji według swojej właściwości. Całościowo ramy te są ujęte w dodatkowym dokumencie strategicznym pn. „Perspektywa uczenia się przez całe życie”. Jego rola polega na dbaniu o spójne podejście do LLL w strategiach rozwoju.	Jest to zgodne ze zobowiązaniem w UE dotyczącym tworzenia kompleksowej (obejmującej różne formy i miejsca uczenia się) i spójnej polityki LLL. Ramy czasowe „Perspektywy” odnoszą się do okresu od czasu przyjęcia przez Radę Ministrów do roku 2020. Jednocześnie „Perspektywa” jako dokument inicjowany przez Międzyresortowy Zespół do spraw uczenia się przez całe życie, w tym Krajowych Ram Kwalifikacji, może być aktualizowana w tym okresie z inicjatywy Zespołu, o ile zajdzie taka potrzeba (przewidują to zadania Zespołu). Zespół może także inicjować i monitorować dokumenty implementacyjne zawierające zadania na rzecz rozwoju kompetencji i kwalifikacji osób.
T.10.3 - Lifelong learning (LL): The existence of a national and/or regional strategic policy framework for lifelong	5 - to improve the labour market relevance of education and training and to adapt it to the needs of identified	Yes	Strategiczne ramy polityki w zakresie uczenia się przez całe życie (LLL) są elementem	Jest to zgodne ze zobowiązaniem w UE dotyczącym tworzenia kompleksowej (obejmującej różne

Ex-ante conditionality	Criteria	Criteria fulfilled (Yes/No)	Reference	Explanations
learning within the limits of Article 165 TFEU.	target groups (for example young people in vocational training, adults, parents returning to the labour market, low-skilled and older workers, migrants and other disadvantaged groups, in particular people with disabilities).		nowych strategii rozwoju – każda z nich określa działania na rzecz rozwoju kompetencji i kwalifikacji według swojej właściwości. Całościowo ramy te są ujęte w dodatkowym dokumencie strategicznym pn. „Perspektywa uczenia się przez całe życie”. Jego rola polega na dbaniu o spójne podejście do LLL w strategiach rozwoju.	formy i miejsca uczenia się) i spójnej polityki LLL. Ramy czasowe „Perspektywy” odnoszą się do okresu od czasu przyjęcia przez Radę Ministrów do roku 2020. Jednocześnie „Perspektywa” jako dokument inicjowany przez Międzyresortowy Zespół do spraw uczenia się przez całe życie, w tym Krajowych Ram Kwalifikacji, może być aktualizowana w tym okresie z inicjatywy Zespołu, o ile zajdzie taka potrzeba (przewidują to zadania Zespołu). Zespół może także inicjować i monitorować dokumenty implementacyjne zawierające zadania na rzecz rozwoju kompetencji i kwalifikacji osób.

9.2 Description of actions to fulfil ex-ante conditionalities, responsible bodies and timetable

Table 25: Actions to fulfil applicable general ex-ante conditionalities

General ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
G.1 - The existence of administrative capacity for the implementation and application of Union anti-discrimination law and	1 - Arrangements in accordance with the institutional and legal framework of Member States for the involvement of bodies responsible for the promotion of	Przygotowanie Agendy działań na rzecz równości szans płci w ramach funduszy unijnych 2014-2020 oraz Agendy działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych	2014-06-30	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

General ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
policy in the field of ESI Funds.	equal treatment of all persons throughout the preparation and implementation of programmes, including the provision of advice on equality in ESI fund related activities.	2014-2020		
G.1 - The existence of administrative capacity for the implementation and application of Union anti-discrimination law and policy in the field of ESI Funds.	2 - Arrangements for training for staff of the authorities involved in the management and control of the ESI Funds in the fields of Union anti discrimination law and policy.	Przygotowanie Agendy działań na rzecz równości szans płci w ramach funduszy unijnych 2014-2020 oraz Agendy działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych 2014-2020	2014-06-30	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
G.2 - The existence of administrative capacity for the implementation and application of Union gender equality law and policy in the field of ESI Funds.	1 - Arrangements in accordance with the institutional and legal framework of Member States for the involvement of bodies responsible for gender equality throughout the preparation and implementation of programmes, including the provision of advice on gender equality in ESI Fund-related activities.	Przygotowanie Agendy działań na rzecz równości szans płci w ramach funduszy unijnych 2014-2020 oraz Agendy działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych 2014-2020	2014-06-30	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
G.2 - The existence of administrative capacity for the implementation and application of Union gender equality law and policy in the field of ESI Funds.	2 - Arrangements for training for staff of the authorities involved in the management and control of the ESI Funds in the fields of Union gender equality law and policy as well as on gender mainstreaming.	Przygotowanie Agendy działań na rzecz równości szans płci w ramach funduszy unijnych 2014-2020 oraz Agendy działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych 2014-2020	2014-06-30	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

General ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
G.3 - The existence of administrative capacity for the implementation and application of the United Nations Convention on the rights of persons with disabilities (UNCRPD) in the field of ESI Funds in accordance with Council Decision 2010/48/EC.	1 - Arrangements in accordance with the institutional and legal framework of Member States for the consultation and involvement of bodies in charge of protection of rights of persons with disabilities or representative organisations of persons with disabilities and other relevant stakeholders throughout the preparation and implementation of programmes.	Przygotowanie Agendy działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych 2014-2020	2014-06-30	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
G.3 - The existence of administrative capacity for the implementation and application of the United Nations Convention on the rights of persons with disabilities (UNCRPD) in the field of ESI Funds in accordance with Council Decision 2010/48/EC.	2 - Arrangements for training for staff of the authorities involved in the management and control of the ESI Funds in the fields of applicable Union and national disability law and policy, including accessibility and the practical application of the UNCRPD as reflected in Union and national legislation, as appropriate.	Przygotowanie Agendy działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych 2014-2020	2014-06-30	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
G.3 - The existence of administrative capacity for the implementation and application of the United Nations Convention on the rights of persons with disabilities (UNCRPD) in the field of ESI Funds in accordance with Council Decision 2010/48/EC.	3 - Arrangements to ensure monitoring of the implementation of Article 9 of the UNCRPD in relation to the ESI Funds throughout the preparation and the implementation of the programmes.	Przygotowanie Agendy działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych 2014-2020	2014-06-30	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

General ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
G.4 - The existence of arrangements for the effective application of Union public procurement law in the field of the ESI Funds.	1 - Arrangements for the effective application of Union public procurement rules through appropriate mechanisms.	Przyjęcie ustawy o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych w zakresie modyfikacji art. 24 ust. 1 pkt 1. i art. 24 ust. pkt. 1a ustawy Pzp	2014-12-31	Urząd Zamówień Publicznych
G.4 - The existence of arrangements for the effective application of Union public procurement law in the field of the ESI Funds.	2 - Arrangements which ensure transparent contract award procedures.	Doskonalenie działalności koordynacyjnej, kontrolnej, informacyjnej i szkoleniowej Urzędu Zamówień Publicznych	2014-12-31	Urząd Zamówień Publicznych
G.4 - The existence of arrangements for the effective application of Union public procurement law in the field of the ESI Funds.	3 - Arrangements for training and dissemination of information for staff involved in the implementation of the ESI funds.	Doskonalenie działalności koordynacyjnej, kontrolnej, informacyjnej i szkoleniowej Urzędu Zamówień Publicznych	2014-12-31	Urząd Zamówień Publicznych
G.4 - The existence of arrangements for the effective application of Union public procurement law in the field of the ESI Funds.	4 - Arrangements to ensure administrative capacity for implementation and application of Union public procurement rules.	Doskonalenie działalności koordynacyjnej, kontrolnej, informacyjnej i szkoleniowej Urzędu Zamówień Publicznych	2014-12-31	Urząd Zamówień Publicznych
G.6 - The existence of arrangements for the effective application of Union environmental legislation related to EIA and SEA.	1 - Arrangements for the effective application of Directive 2011/92/EU of the European Parliament and of the Council (EIA) and of Directive 2001/42/EC of the European Parliament and of the Council (SEA).	Przyjęcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne, ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko	2014-06-30	Ministerstwo Środowiska

General ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
G.6 - The existence of arrangements for the effective application of Union environmental legislation related to EIA and SEA.	2 - Arrangements for training and dissemination of information for staff involved in the implementation of the EIA and SEA Directives.	To be Defined		
G.6 - The existence of arrangements for the effective application of Union environmental legislation related to EIA and SEA.	3 - Arrangements to ensure sufficient administrative capacity.	To be Defined		
G.7 - The existence of a statistical basis necessary to undertake evaluations to assess the effectiveness and impact of the programmes. The existence of a system of result indicators necessary to select actions, which most effectively contribute to desired results, to monitor progress towards results and to undertake impact evaluation.	1 - Arrangements for timely collection and aggregation of statistical data with the following elements are in place: the identification of sources and mechanisms to ensure statistical validation.	Zakończenie prac dotyczących spełnienia warunku na poziomie Programów Operacyjnych	2014-06-30	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wraz z Głównym Urzędem Statystycznym
G.7 - The existence of a statistical basis necessary to undertake evaluations to assess the effectiveness and impact of the programmes. The existence of a system of result indicators necessary to select actions, which most effectively contribute to desired results, to monitor progress towards results and to undertake	2 - Arrangements for timely collection and aggregation of statistical data with the following elements are in place: arrangements for publication and public availability of aggregated data.	Zakończenie prac dotyczących spełnienia warunku na poziomie Programów Operacyjnych	2014-06-30	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wraz z Głównym Urzędem Statystycznym

General ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
impact evaluation.				
G.7 - The existence of a statistical basis necessary to undertake evaluations to assess the effectiveness and impact of the programmes. The existence of a system of result indicators necessary to select actions, which most effectively contribute to desired results, to monitor progress towards results and to undertake impact evaluation.	3 - An effective system of result indicators including: the selection of result indicators for each programme providing information on what motivates the selection of policy actions financed by the programme.	Zakończenie prac dotyczących spełnienia warunku na poziomie Programów Operacyjnych	2014-06-30	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wraz z Głównym Urzędem Statystycznym
G.7 - The existence of a statistical basis necessary to undertake evaluations to assess the effectiveness and impact of the programmes. The existence of a system of result indicators necessary to select actions, which most effectively contribute to desired results, to monitor progress towards results and to undertake impact evaluation.	4 - An effective system of result indicators including: the establishment of targets for these indicators.	Zakończenie prac dotyczących spełnienia warunku na poziomie Programów Operacyjnych	2014-06-30	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wraz z Głównym Urzędem Statystycznym
G.7 - The existence of a statistical basis necessary to undertake evaluations to assess the effectiveness and impact of the programmes. The existence of a system of result indicators necessary to select actions, which	5 - An effective system of result indicators including: the consistency of each indicator with the following requisites: robustness and statistical validation, clarity of normative interpretation, responsiveness to	Zakończenie prac dotyczących spełnienia warunku na poziomie Programów Operacyjnych	2014-06-30	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wraz z Głównym Urzędem Statystycznym

General ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
most effectively contribute to desired results, to monitor progress towards results and to undertake impact evaluation.	policy, timely collection of data.			
G.7 - The existence of a statistical basis necessary to undertake evaluations to assess the effectiveness and impact of the programmes. The existence of a system of result indicators necessary to select actions, which most effectively contribute to desired results, to monitor progress towards results and to undertake impact evaluation.	6 - Procedures in place to ensure that all operations financed by the programme adopt an effective system of indicators.	Zakończenie prac dotyczących spełnienia warunku na poziomie Programów Operacyjnych	2014-06-30	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wraz z Głównym Urzędem Statystycznym

Table 26: Actions to fulfil applicable thematic ex-ante conditionalities

Thematic ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
T.01.1 - Research and innovation: The existence of a national or regional smart specialisation strategy in line with the National Reform Program, to leverage private research and innovation expenditure, which complies with the features of well performing national or regional R&I systems.	1 - A national or regional smart specialisation strategy is in place that:	Przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw przez Radę Ministrów	2014-03-31	Ministerstwo Gospodarki

Thematic ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
T.01.1 - Research and innovation: The existence of a national or regional smart specialisation strategy in line with the National Reform Program, to leverage private research and innovation expenditure, which complies with the features of well performing national or regional R&I systems.	2 - is based on a SWOT or similar analysis to concentrate resources on a limited set of research and innovation priorities;	Przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw przez Radę Ministrów	2014-03-31	Ministerstwo Gospodarki
T.01.1 - Research and innovation: The existence of a national or regional smart specialisation strategy in line with the National Reform Program, to leverage private research and innovation expenditure, which complies with the features of well performing national or regional R&I systems.	3 - outlines measures to stimulate private RTD investment;	Przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw przez Radę Ministrów	2014-03-31	Ministerstwo Gospodarki
T.01.1 - Research and innovation: The existence of a national or regional smart specialisation strategy in line with the National Reform Program, to leverage private research and innovation expenditure, which complies with the features of well performing national or regional R&I systems.	4 - contains a monitoring mechanism.	Przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw przez Radę Ministrów	2014-03-31	Ministerstwo Gospodarki
T.01.1 - Research and innovation: The existence of a national or regional smart specialisation	5 - A framework outlining available budgetary resources for research and innovation has	Przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw przez Radę Ministrów	2014-03-31	Ministerstwo Gospodarki

Thematic ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
strategy in line with the National Reform Program, to leverage private research and innovation expenditure, which complies with the features of well performing national or regional R&I systems.	been adopted.			
T.02.1 - Digital growth: A strategic policy framework for digital growth to stimulate affordable, good quality and interoperable ICT enabled private and public services and increase uptake by citizens, including vulnerable groups, businesses and public administrations including cross border initiatives.	1 - A strategic policy framework for digital growth, for instance, within the national or regional smart specialisation strategy is in place that contains:	Przyjęcie Programu Zintegrowanej Informatyzacji Państwa przez Radę Ministrów	2014-01-31	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
T.02.1 - Digital growth: A strategic policy framework for digital growth to stimulate affordable, good quality and interoperable ICT enabled private and public services and increase uptake by citizens, including vulnerable groups, businesses and public administrations including cross border initiatives.	2 - budgeting and prioritisation of actions through a SWOT or similar analysis consistent with the Scoreboard of the Digital Agenda for Europe;	Przyjęcie Programu Zintegrowanej Informatyzacji Państwa przez Radę Ministrów	2014-01-31	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
T.02.1 - Digital growth: A strategic policy framework for digital growth to stimulate affordable, good quality and interoperable ICT enabled private and public services	3 - an analysis of balancing support for demand and supply of ICT should have been conducted;	Przyjęcie Programu Zintegrowanej Informatyzacji Państwa przez Radę Ministrów	2014-01-31	Ministrstwo Administracji i Cyfryzacji

Thematic ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
and increase uptake by citizens, including vulnerable groups, businesses and public administrations including cross border initiatives.				
T.02.1 - Digital growth: A strategic policy framework for digital growth to stimulate affordable, good quality and interoperable ICT enabled private and public services and increase uptake by citizens, including vulnerable groups, businesses and public administrations including cross border initiatives.	4 - indicators to measure progress of interventions in areas such as digital literacy, e-inclusion, e-accessibility, and progress of e-health within the limits of Article 168 TFEU which are aligned, where appropriate, with existing relevant sectoral Union, national or regional strategies;	Przyjęcie Programu Zintegrowanej Informatyzacji Państwa przez Radę Ministrów	2014-01-31	Ministrstwo Administracji i Cyfryzacji
T.02.1 - Digital growth: A strategic policy framework for digital growth to stimulate affordable, good quality and interoperable ICT enabled private and public services and increase uptake by citizens, including vulnerable groups, businesses and public administrations including cross border initiatives.	5 - assessment of needs to reinforce ICT capacity-building.	Przyjęcie Programu Zintegrowanej Informatyzacji Państwa przez Radę Ministrów	2014-01-31	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
T.03.1 - Specific actions have been carried out to underpin the promotion of entrepreneurship taking into account the Small Business Act (SBA).	1 - The specific actions are: measures have been put in place with the objective of reducing the time and cost involved in setting-up a business taking account of the targets of the	Przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw przez Radę Ministrów	2014-03-31	Ministerstwo Gospodarki

Thematic ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
	SBA;			
T.03.1 - Specific actions have been carried out to underpin the promotion of entrepreneurship taking into account the Small Business Act (SBA).	2 - The specific actions are: measures have been put in place with the objective of reducing the time needed to get licenses and permits to take up and perform the specific activity of an enterprise taking account of the targets of the SBA;	Przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw przez Radę Ministrów	2014-03-31	Ministerstwo Gospodarki
T.03.1 - Specific actions have been carried out to underpin the promotion of entrepreneurship taking into account the Small Business Act (SBA).	3 - The specific actions are: mechanism is in place to monitor the implementation of the measures of the SBA which have been put in place and assess the impact on SMEs.	Przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw przez Radę Ministrów	2014-03-31	Ministerstwo Gospodarki
T.04.1 - Actions have been carried out to promote cost effective improvements of energy end use efficiency and cost effective investment in energy efficiency when constructing or renovating buildings.	4 - The actions are: measures consistent with Article 13 of Directive 2006/32/EC of the European Parliament and of the Council on energy end-use efficiency and energy services to ensure the provision to final customers of individual meters in so far as it is technically possible, financially reasonable and proportionate in relation to the potential energy savings.	Podpisanie rozporządzenia w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej całość techniczno-użytkową oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw ich charakterystyki energetycznej	2014-03-31	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
T.04.1 - Actions have been carried out to promote cost effective	1 - The actions are: measures to ensure minimum requirements	Podpisanie rozporządzenia w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu	2014-03-31	Ministerstwo Infrastruktury i

Thematic ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
improvements of energy end use efficiency and cost effective investment in energy efficiency when constructing or renovating buildings.	are in place related to the energy performance of buildings consistent with Article 3, Article 4 and Article 5 of Directive 2010/31/EU of the European Parliament and of the Council;	mieszkalnego lub części budynku stanowiącej całość techniczno-użytkową oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw ich charakterystyki energetycznej		Rozwoju
T.04.1 - Actions have been carried out to promote cost effective improvements of energy end use efficiency and cost effective investment in energy efficiency when constructing or renovating buildings.	2 - The actions are: measures necessary to establish a system of certification of the energy performance of buildings consistent with Article 11 of Directive 2010/31/EU;	Podpisanie rozporządzenia w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej całość techniczno-użytkową oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw ich charakterystyki energetycznej	2014-03-31	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
T.04.1 - Actions have been carried out to promote cost effective improvements of energy end use efficiency and cost effective investment in energy efficiency when constructing or renovating buildings.	3 - The actions are: measures to ensure strategic planning on energy efficiency, consistent with Article 3 of Directive 2012/27/EU of the European Parliament and of the Council;	Podpisanie rozporządzenia w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej całość techniczno-użytkową oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw ich charakterystyki energetycznej	2014-03-31	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
T.04.2 - Actions have been carried out to promote high efficiency co generation of heat and power.	1 - Support for co-generation is based on useful heat demand and primary energy savings consistent with Article 7(1) and points (a) and (b) of Article 9(1) of Directive 2004/8/EC;	Przyjęcie pakietu ustaw energetycznych	2014-12-31	Ministerstwo Gospodarki
T.04.2 - Actions have been carried out to promote high efficiency co generation of heat and power.	2 - Member States or their competent bodies have evaluated the existing legislative	Przyjęcie pakietu ustaw energetycznych	2014-12-31	Ministerstwo Gospodarki

Thematic ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
	and regulatory framework with regard to authorisation procedures or other procedures in order to: (a) encourage the design of co-generation units to match economically justifiable demands for useful heat output and avoid production of more heat than useful heat; and (b) reduce the regulatory and non-regulatory barriers to an increase in co-generation.			
T.06.1 - Water sector: The existence of a) a water pricing policy which provides adequate incentives for users to use water resources efficiently and b) an adequate contribution of the different water uses to the recovery of the costs of water services at a rate determined in the approved river basin management plan for investment supported by the programmes.	1 - In sectors supported by the ERDF, the Cohesion Fund and the EAFRD, a Member State has ensured a contribution of the different water uses to the recovery of the costs of water services by sector consistent with the first indent of Article 9(1) of Directive 2000/60/EC having regard, where appropriate, to the social, environmental and economic effects of the recovery as well as the geographic and climatic conditions of the region or regions affected.	Przyjęcie nowej ustawy – Prawo wodne	2014-12-31	Ministerstwo Środowiska
T.06.1 - Water sector: The existence of a) a water pricing policy which provides adequate incentives for users to use water	2 - The adoption of a river basin management plan for the river basin district consistent with Article 13 of Directive	Przygotowanie Masterplanów dla obszarów dorzeczy Wisły i Odry, będących do czasu sporządzenia aktualizacji planów gospodarowania wodami w dorzeczych (w 2015 roku) dokumentami weryfikującymi spełnianie przez	2014-09-30	Ministerstwo Środowiska

Thematic ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
resources efficiently and b) an adequate contribution of the different water uses to the recovery of the costs of water services at a rate determined in the approved river basin management plan for investment supported by the programmes.	2000/60/EC.	projekty inwestycyjne w gospodarce wodnej wymogów prawa europejskiego w dziedzinie gospodarki wodnej. MŚ przekazuje do KE regularne comiesięczne raporty z realizacji Planu działania		
T.06.2 - Waste sector: Promoting economically and environmentally sustainable investments in the waste sector particularly through the development of waste management plans consistent with Directive 2008/98/EC, and with the waste hierarchy.	3 - The existence of waste prevention programmes, as required under Article 29 of Directive 2008/98/EC;	Opracowanie krajowego programu zapobiegania powstawania odpadów	2014-03-31	Ministerstwo Środowiska
T.07.1 - Transport: The existence of a comprehensive plan or plans or framework or frameworks for transport investment in accordance with the Member States' institutional set up (including public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks.	5 - a realistic and mature pipeline for projects for which support from the ERDF and the Cohesion Fund is envisaged;	Przyjęcie przez Radę Ministrów Dokumentu Implementacyjnego dla SRT	2014-12-31	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
T.07.1 - Transport: The existence of a comprehensive plan or plans or framework or frameworks for transport investment in accordance	2 - the contribution to the single European Transport Area consistent with Article 10 of Regulation (EU) No .../2013 of	Przyjęcie przez Radę Ministrów Dokumentu Implementacyjnego dla SRT	2014-12-31	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Thematic ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
with the Member States' institutional set up (including public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks.	the European Parliament and of the Council, including priorities for investments in:			
T.07.1 - Transport: The existence of a comprehensive plan or plans or framework or frameworks for transport investment in accordance with the Member States' institutional set up (including public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks.	3 - the core TEN-T network and the comprehensive network where investment from the ERDF and the Cohesion Fund is envisaged; and	Przyjęcie przez Radę Ministrów Dokumentu Implementacyjnego dla SRT	2014-12-31	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
T.07.1 - Transport: The existence of a comprehensive plan or plans or framework or frameworks for transport investment in accordance with the Member States' institutional set up (including public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks.	4 - secondary connectivity;	Przyjęcie przez Radę Ministrów Dokumentu Implementacyjnego dla SRT	2014-12-31	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
T.07.1 - Transport: The existence of a comprehensive plan or plans or	6 - Measures to ensure the capacity of intermediary bodies	Przyjęcie przez Radę Ministrów Dokumentu	2014-12-31	Ministerstwo Infrastruktury i

Thematic ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
framework or frameworks for transport investment in accordance with the Member States' institutional set up (including public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks.	and beneficiaries to deliver the project pipeline.	Implementacyjnego dla SRT		Rozwoju
T.07.2 - Railway: The existence within the comprehensive transport plan or plans or framework or frameworks of a specific section on railway development in accordance with the Member States' institutional set up (including concerning public transport at regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks. The investments cover mobile assets, interoperability and capacity building.	1 - The existence of a section on railway development within the transport plan or plans or framework or frameworks as set out above which complies with legal requirements for strategic environmental assessment (SEA) and sets out a realistic and mature project pipeline (including a timetable and budgetary framework);	Przyjęcie przez Radę Ministrów Dokumentu Implementacyjnego dla SRT	2014-12-31	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
T.07.2 - Railway: The existence within the comprehensive transport plan or plans or framework or frameworks of a specific section on railway development in accordance with the Member States' institutional set up (including concerning public transport at	2 - Measures to ensure the capacity of intermediary bodies and beneficiaries to deliver the project pipeline.	Przyjęcie przez Radę Ministrów Dokumentu Implementacyjnego dla SRT	2014-12-31	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Thematic ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
regional and local level) which supports infrastructure development and improves connectivity to the TEN T comprehensive and core networks. The investments cover mobile assets, interoperability and capacity building.				
T.08.2 - Self-employment, entrepreneurship and business creation: the existence of a strategic policy framework for inclusive start-up.	1 - A strategic policy framework for inclusive start-up support is in place with the following elements:	To be Defined		
T.08.2 - Self-employment, entrepreneurship and business creation: the existence of a strategic policy framework for inclusive start-up.	2 - measures have been put in place with the objective of reducing the time and cost involved in setting up a business, taking account of the targets of the SBA;	To be Defined		
T.08.2 - Self-employment, entrepreneurship and business creation: the existence of a strategic policy framework for inclusive start-up.	3 - measures have been put in place with the objective of reducing the time needed to get licenses and permits to take up and perform the specific activity of an enterprise, taking account of the targets of the SBA;	To be Defined		
T.08.2 - Self-employment, entrepreneurship and business creation: the existence of a strategic policy framework for inclusive	4 - actions linking suitable business development services and financial services (access to capital), including reaching out	To be Defined		

Thematic ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
start-up.	to disadvantaged groups, areas, or both, where needed.			
T.08.4 - Active and healthy ageing: Active ageing policies are designed in the light of the Employment Guidelines.	1 - Relevant stakeholders are involved in the design and follow-up of active ageing policies with a view to retaining elderly workers on the labour market and promoting their employment;	To be Defined		
T.08.4 - Active and healthy ageing: Active ageing policies are designed in the light of the Employment Guidelines.	2 - A Member State has measures in place to promote active ageing.	To be Defined		
T.08.5 - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change: The existence of policies aimed at favouring anticipation and good management of change and restructuring.	1 - Instruments are in place to support social partners and public authorities to develop and monitor proactive approaches towards change and restructuring which include measures: to promote anticipation of change;	To be Defined		
T.08.5 - Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change: The existence of policies aimed at favouring anticipation and good management of change and restructuring.	2 - Instruments are in place to support social partners and public authorities to develop and monitor proactive approaches towards change and restructuring which include measures: to promote the preparation and management of	To be Defined		

Thematic ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
	the restructuring process.			
T.09.1 - The existence and the implementation of a national strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	1 - A national strategic policy framework for poverty reduction, aiming at active inclusion, is in place that:	Przyjęcie Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji, kompleksowego - programu rozwoju, stanowiącego dokument uzupełniający i uszczegóławiający Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego, w zakresie celu walki z ubóstwem.	2014-03-31	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
T.09.1 - The existence and the implementation of a national strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	2 - provides a sufficient evidence base to develop policies for poverty reduction and monitor developments;	Przyjęcie Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji, kompleksowego - programu rozwoju, stanowiącego dokument uzupełniający i uszczegóławiający Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego, w zakresie celu walki z ubóstwem.	2014-03-31	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
T.09.1 - The existence and the implementation of a national strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	3 - contains measures supporting the achievement of the national poverty and social exclusion target (as defined in the National Reform Programme), which includes the promotion of sustainable and quality employment opportunities for people at the highest risk of social exclusion, including people from marginalised communities;	Przyjęcie Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji, kompleksowego - programu rozwoju, stanowiącego dokument uzupełniający i uszczegóławiający Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego, w zakresie celu walki z ubóstwem.	2014-03-31	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
T.09.1 - The existence and the implementation of a national	4 - involves relevant stakeholders in combating	Przyjęcie Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, 2020. Nowy wymiar	2014-03-31	Ministerstwo Pracy i

Thematic ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	poverty;	aktywnej integracji, kompleksowego - programu rozwoju, stanowiącego dokument uzupełniający i uszczegóławiający Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego, w zakresie celu walki z ubóstwem.		Polityki Społecznej
T.09.1 - The existence and the implementation of a national strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	5 - depending on the identified needs, includes measures for the shift from institutional to community based care;	Przyjęcie Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji, kompleksowego - programu rozwoju, stanowiącego dokument uzupełniający i uszczegóławiający Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego, w zakresie celu walki z ubóstwem.	2014-03-31	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
T.09.1 - The existence and the implementation of a national strategic policy framework for poverty reduction aiming at the active inclusion of people excluded from the labour market in the light of the Employment guidelines.	6 - Upon request and where justified, relevant stakeholders will be provided with support for submitting project applications and for implementing and managing the selected projects.	Przyjęcie Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji, kompleksowego - programu rozwoju, stanowiącego dokument uzupełniający i uszczegóławiający Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego, w zakresie celu walki z ubóstwem.	2014-03-31	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
T.09.3 - Health: The existence of a national or regional strategic policy framework for health within the limits of Article 168 TFEU ensuring economic sustainability.	1 - A national or regional strategic policy framework for health is in place that contains:	Opracowanie dokumentu: Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 – Krajowe Strategiczne Ramy	2014-03-31	Ministerstwo Zdrowia
T.09.3 - Health: The existence of a national or regional strategic policy framework for health within the limits of Article 168 TFEU ensuring economic sustainability.	2 - coordinated measures to improve access to health services;	Opracowanie dokumentu: Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 – Krajowe Strategiczne Ramy	2014-03-31	Ministerstwo Zdrowia

Thematic ex-ante conditionality	Criteria not fulfilled	Actions to be taken	Deadline (date)	Bodies responsible
T.09.3 - Health: The existence of a national or regional strategic policy framework for health within the limits of Article 168 TFEU ensuring economic sustainability.	3 - measures to stimulate efficiency in the health sector, through deployment of service delivery models and infrastructure;	Opracowanie dokumentu: Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 – Krajowe Strategiczne Ramy	2014-03-31	Ministerstwo Zdrowia
T.09.3 - Health: The existence of a national or regional strategic policy framework for health within the limits of Article 168 TFEU ensuring economic sustainability.	4 - a monitoring and review system.	Opracowanie dokumentu: Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 – Krajowe Strategiczne Ramy	2014-03-31	Ministerstwo Zdrowia

10. REDUCTION OF ADMINISTRATIVE BURDEN FOR BENEFICIARIES

Summary of the assessment of the administrative burden for beneficiaries and, where necessary, the actions planned accompanied by an indicative timeframe to reduce administrative burden.

Polski rząd prowadzi stałe działania zmierzające do obniżenia obciążeń biurokratycznych nakładanych na obywateli oraz na podmioty gospodarcze. Szczególna aktywność skierowana jest na rzecz przedsiębiorstw i przedsiębiorczości. Podejmowane działania ukierunkowane są na stworzenie sprzyjających warunków dla ich rozwoju poprzez m.in. wzmacnianie przewag konkurencyjnych, a w efekcie uzyskanie stabilnego wzrostu gospodarczego w perspektywie długoterminowej. Działania te mają przede wszystkim na celu poprawę dostępu przedsiębiorstw do kapitału, wzmocnienia postaw przedsiębiorczych, instytucjonalne, organizacyjne i finansowe wzmocnienie otoczenia przedsiębiorstw, a także wypełnienie luki informacyjnej poprzez udostępnianie analiz konkurencyjności sektorów przemysłowych.

Podejmowane działania przynoszą wymierne rezultaty, czego wynikiem jest stały wzrost pozycji Polski w rankingu Banku Światowego Doing Business.

Pozytywny wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej w Polsce mają także fundusze europejskie – w tym fundusze polityki spójności, co zostało potwierdzone przez liczne badania ewaluacyjne. Stąd konieczne jest wypracowanie takich zasad, które umożliwią beneficjentom ubieganie się o środki UE bez ponoszenia zbędnych ciężarów administracyjnych.

Instytucje odpowiedzialne w Polsce za wdrażanie polityki spójności będą kontynuowały w perspektywie finansowej 2014-2020 działania zmierzające do wprowadzenia jak najszerzego katalogu uproszczeń dla beneficjentów środków UE. Niemniej, należy zauważyć, że zdecydowana większość obowiązków nakładanych na beneficjenta wynika wprost z przepisów prawa unijnego (rozporządzenia ogólnego i rozporządzeń funduszwych) lub jest ich konsekwencją. W związku z tym pole do redukcji obciążeń w tym zakresie jest niewielkie. Zmniejszenie obciążeń administracyjnych jest możliwe tylko w tych obszarach, które wynikają z uregulowań krajowych IZ lub IP. Podkreślić należy, że system wdrażania środków UE 2014-2020 został zaplanowany w ten sposób, aby kontynuować pozytywne działania redukujące obciążenia dla beneficjentów i poprawiające ich zdolność instytucjonalną (np. wsparcie eksperckie w ramach project pipeline).

Ponadto, zostały jasno określone obowiązki beneficjentów. Zgodnie z zaleceniami krajowymi, przy opracowywaniu programu odpowiednie instytucje zaangażowane w jego przygotowanie były zobowiązane do umieszczenia w programie syntetycznej oceny najważniejszych obowiązków administracyjnych po stronie beneficjentów, związanych z jego wdrażaniem oraz do wskazania ich źródła.

Zalecono ponadto, aby opisując najważniejsze obowiązki beneficjentów wskazać źródło – przepisy unijne, krajowe, wytyczne, ich cel oraz potencjalne konsekwencje ich niewprowadzenia.

Do uproszczeń we wdrażaniu funduszy polityki spójności w okresie 2014-2020, które nie wynikają bezpośrednio z planowanych regulacji unijnych, należą w szczególności:

- większa decentralizacja systemu wdrażania poprzez zwiększenie udziału regionalnych programów w alokacji ogółem. W porównaniu do okresu 2007-2013 samorządom województw powierzone zostanie także częściowe zarządzanie EFS - w ramach dwu-funduszowych programów,
- wprowadzenie do programów mechanizmów wsparcia zintegrowanego, których wdrażanie powierzone zostanie ośrodkom miejskim (ZIT/RIT),
- elastyczne formy finansowania projektów z rozbudowanym systemem zaliczkowym,
- zapewnienie szerszego tematycznie dostępu do wsparcia zwrotnego,
- zapewnienie łatwego dostępu dla potencjalnych beneficjentów do kompleksowej informacji za pośrednictwem rozbudowanej sieci punktów informacyjnych poszczególnych funduszy.

Z uproszczeń, które wynikają z możliwości wprowadzonych przez rozporządzenie ogólne, w warunkach polskich wykorzystane zostały m.in.:

- w zakresie projektów generujących dochód - możliwie szerokie stosowanie stawek ryczałtowych, w tym także obniżenie poziomu dofinansowania w ramach osi priorytetowej po uwzględnieniu dochodowości projektów realizowanych w ramach tej osi,
- możliwie szerokie stosowanie form ryczałtowego finansowania w ramach programów.

Podkreślić należy, że ww. uproszczenia zostały wprowadzone już na etapie programowania wsparcia. Natomiast w stosunku wszelkich innych obszarów problemowych, zidentyfikowanych w trakcie realizacji programów, będą podejmowane bieżące działania eliminujące źródła problemów (wzorem minionych perspektyw finansowych).

W celu redukcji obciążeń administracyjnych planuje się uruchomienie Lokalnego Systemu Informatycznego dla wniosków o dofinansowanie od grudnia 2014 r. Wprowadzenie komunikacji elektronicznej m.in. dla wniosków o dofinansowanie przyspieszy wybór oraz realizację projektów, a także usprawni przechowywanie dokumentów projektu, zgodnie z art. 140 rozporządzenia ogólnego. Systemy informatyczne będą udostępnione nieodpłatnie, także poza godzinami pracy urzędu (tn. 24/7) poprzez Internet. Wykorzystanie bezpiecznego protokołu https oraz metod uwierzytelniania zgodnych z Dyrektywą 1999/93/EC zapewni odpowiedni poziom bezpieczeństwa danych. Ponadto w celu weryfikacji poprawności danych gromadzonych w systemach informatycznych prowadzone będą audyty jakości danych.

11. HORIZONTAL PRINCIPLES

11.1 Sustainable development

Description of specific action to take into account environmental protection requirements, resource efficiency, climate change mitigation and adaptation, disaster resilience and risk prevention and management, in the selection of operations.

Zasada ZR będzie realizowana na poziomie programowania poprzez odpowiednie zdefiniowanie warunków brzegowych i kierunkowych kryteriów wyboru dla wyznaczania inwestycji podejmowanych w obszarze środowiska, energetyki, w tym OZE oraz transportu. Na poziomie wdrażania natomiast poprzez ustalenie adekwatnych, szczegółowych kryteriów wyboru projektów.

Zasada ZR znajduje swoje odzwierciedlenie w programie we wszystkich niemal osiach priorytetowych (z wyłączeniem PT). Skorelowana jest w znacznej mierze z działaniami nastawionymi na wyrównywanie szans w społeczeństwie, wspieranie równouprawnienia kobiet i mężczyzn oraz artykułowaniem zasady partnerstwa – elementami zajmującymi istotne miejsce w diagnozie wyzwań, potrzeb i potencjałów obszarów objętych programem. Ważnymi elementami programu w zakresie realizacji zasady ZR są następujące osie priorytetowe: IV oraz V. ZR w tych obszarach uwidacznia się przede wszystkim poprzez przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom klimatu, zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, poprawę jakości powietrza w regionie, usprawnienie zintegrowanego transportu publicznego, poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ochronę bioróżnorodności.

W ramach programu planowane jest premiowanie projektów uwzględniających zasadę ZR. Opracowanie propozycji kryteriów oceny projektów pod kątem środowiskowym dla programu było elementem usługi przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Kryteria te uwzględniają podejście horyzontalne i są właściwe dla wszystkich typów projektów możliwych do realizacji w ramach programu. Kryteria mają umożliwić wartościowanie projektów niezależnie od ich celu (środowiskowy lub inny) pod kątem oddziaływania (również potencjalnego) na środowisko, zarówno pozytywnego, jak i negatywnego.

Tryby naborów projektów obowiązujące w programie determinują przygotowanie projektów zgodnie z panującym prawem z zakresu ochrony środowiska (zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym), a co za tym idzie implikują także ich zgodność z zasadą ZR. Tym samym w programie gratyfikowane będą projekty wpisujące się w zasadę ZR, uwzględniające kwestie adaptacji do zmian klimatu oraz mające charakter mitygujący. Istotne znaczenie w procesie oceny projektów będzie również odgrywała OOS konkretnego projektu.

Idea kryteriów szczegółowej oceny projektów pod kątem środowiskowym ma na celu wzmocnienie pozytywnego oddziaływania funduszy unijnych na kwestie ochrony środowiska między innymi poprzez tworzenie systemu motywującego potencjalnych beneficjentów do rozpatrywania alternatywnych metod sporządzania projektów z uwzględnieniem kwestii środowiskowych niejako w opozycji do rozważania jedynie kwestii negatywnego oddziaływania na środowisko związanego z realizacją danego projektu.

Zgodnie z Prognozą oddziaływania na środowisko dla RPO WSL 2014-2020 kryteria środowiskowe z założenia powinny wzmacniać pozytywne oddziaływanie funduszy unijnych na środowisko uwzględniając jednocześnie zasadę zrównoważonego rozwoju, tak aby wzmocnić proekologiczne postawy w społeczeństwie. Przy wyborze projektów należy wobec tego uwzględnić między innymi racjonalne gospodarowanie zasobami, podejmowanie inicjatyw przeciwdziałających presji na środowisko, uwzględnienie efektów środowiskowych w zarządzaniu oraz podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa między innymi poprzez edukację ekologiczną.

Jednym z elementów sprzyjających propagowaniu technologii i produktów przyjaznych środowisku są zielone zamówienia publiczne. Poprzez stosowanie kryteriów ekologicznych w procedurze udzielania zamówień publicznych oraz stosowanie rozwiązań wykorzystujących cały cykl życia produktów można zniwelować negatywne oddziaływanie poszczególnych towarów i usług na środowisko.

Program przewiduje monitorowanie wdrażania z wykorzystaniem wskaźników realizacji celów osi priorytetowych. W odniesieniu do każdej osi priorytetowej opracowane zostały wskaźniki rezultatu strategicznego. Wskaźniki umożliwiające monitorowanie wdrażania programu w odniesieniu do kwestii środowiskowych przewidziano w ramach osi priorytetowych IV i V, zorientowanych m.in. na wspieranie działań związanych z ochroną środowiska.

Od początku programowania RPO WSL 2014-2020 zapewniono udział odpowiednich instytucji i organizacji, poprzez: zaproszenie do prac w zespole ds. opracowania RPO WSL 2014-2020 przedstawicieli wydziału ochrony środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, przedstawicieli Polskiego Klubu Ekologicznego Okręgu Górnośląskiego znajdujących się w składzie Regionalnego Forum Terytorialnego oraz zapewnienie udziału ekspertów z dziedzin środowiska i zrównoważonego rozwoju na poszczególnych etapach opracowania. Analogicznie do perspektywy finansowej 2007-2013 planowany jest udział partnerów działających na rzecz ochrony środowiska w nowej perspektywie. W ramach konsultacji społecznych skierowano również pisma z prośbą o uwagi i rekomendacje do RDOŚ zarówno w Katowicach jak i województwach ościennych, Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz do przedstawicieli Urzędów Marszałkowskich województw ościennych.

Reasumując działania planowane do realizacji w programie nakierowane są na przeciwdziałanie degradacji środowiska, minimalizowanie presji związanej z progresem gospodarczym oraz realizację zasady zrównoważonego rozwoju na każdym etapie wdrażania programu.

11.2 Equal opportunities and non-discrimination

Description of specific action to promote equal opportunities and prevent discrimination based on sex, racial or ethnic origin, religion or belief, disability, age or sexual orientation during the preparation, design and implementation of the operational programme and in particular in relation to access to funding, taking account of the needs of the various target groups at risk of such discrimination and in particular the requirements to ensure accessibility for persons with disabilities.

Równość szans jest podstawową wartością Wspólnoty Europejskiej, a obowiązkiem każdego z państw członkowskich jest podejmowanie działań zapobiegających nierównemu traktowaniu oraz dyskryminacji m.in. ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Zasada równości szans będzie przestrzegana na każdym etapie realizacji Programu. Szczególnym elementem realizacji zasady równości szans będzie aktywizacja osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne są w szczególności zagrożone wykluczeniem społecznym z uwagi na trudność w dostępie do miejsc pracy, świadczenia pracy i możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Na etapie wdrażania sformułowane zostaną odpowiednie kryteria wyboru projektów, które uwzględnią potrzeby defaworyzowanych grup społecznych w danych obszarach, w tym osób niepełnosprawnych. Dzięki takiemu podejściu możliwe będzie tworzenie projektów w ramach tzw. działań pozytywnych, które pozwolą na wpłynięcie na niekorzystną sytuację danej grupy w konkretnym obszarze, a tym samym wyrównywanie jej szans społecznych i zawodowych. Instytucja Zarządzająca RPO WSL zagwarantuje, iż osoby niepełnosprawne objęte zostaną odpowiednimi instrumentami i usługami aktywizacyjnymi, jak również zapewni, że stworzone zostaną przyjazne warunki dla udziału tych osób we wszystkich kierowanych do nich projektach. W tym kontekście kluczowe jest zwiększanie dostępu osób niepełnosprawnych do potrzebnych im usług, przy jednoczesnym zapewnieniu przez projektodawców odpowiednich warunków uczestnictwa w szkoleniach uwzględniających specyficzne potrzeby tej grupy osób np. poprzez organizowanie szkoleń w pomieszczeniach wolnych od barier funkcjonalnych, dostosowanych do wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy.

Na etapie monitorowania i sprawozdawczości zapewniony zostanie stały monitoring oraz gromadzenie danych na temat realizowanych projektów ukierunkowanych na integrację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych.

Na etapie ewaluacji przewiduje się realizację badań ewaluacyjnych pozwalających na ocenę efektywności pomocy udzielonej osobom o różnym stopniu i rodzaju niepełnosprawności oraz monitorowanie dalszych losów tych osób i efektywności udzielonej pomocy.

Wyniki monitoringu i ewaluacji będą miały wpływ na formułowanie szczegółowych kryteriów podczas ogłaszania konkursów.

Zmiany zachodzące na rynku pracy, w tym również w kontekście wyzwań demograficznych, warunkują konieczność podjęcia efektywnych działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych. Skuteczność działań aktywizacyjnych adresowanych do osób niepełnosprawnych uzależniona jest od umiejętności dostosowania działań podejmowanych na rzecz tej grupy osób do specyficznych potrzeb osób niepełnosprawnych wynikających m.in. z rodzajów

niepełnosprawności, którymi są dotknięte. Dlatego tworząc przyjazne systemy wsparcia i rozwijając instrumenty o charakterze aktywizacyjnym, promowane będzie stosowanie kompleksowego podejścia do wspierania osób niepełnosprawnych, obejmującego zarówno usługi o charakterze psychologiczno-motywacyjnym, jak i zróżnicowaną ofertę ukierunkowaną na rozwój kompetencji i kwalifikacji zawodowych. Efektem tych działań ma być zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych, zwłaszcza na otwartym rynku pracy. Ponadto wszystkie projekty realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego będą dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z zasadą uniwersalnego projektowania.

Skład Komitetu Monitorującego i wszystkich grup tematycznych działających przy KM RPO WSL 2014-2020 będzie różnorodny. W skład KM RPO WSL 2014-2020 zostaną włączeni przedstawiciele środowisk działających na rzecz równości szans, w tym pod względem płci. Przy KM RPO WSL 2014-2020 utworzona zostanie Grupa robocza ds. horyzontalnych.

Jednocześnie Komitet Monitorujący będzie uczestniczył w zatwierdzaniu przedsięwzięć mających na celu promowanie równouprawnienia płci, równych szans i zapobieganiu dyskryminacji, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych, które zostały zidentyfikowane w województwie śląskim jako grupa w sposób znaczący narażona na dezaktywację społeczną i zawodową oraz mająca utrudniony dostęp do usług warunkujących sprawne funkcjonowanie na rynku pracy. Komitet Monitorujący analizować będzie także sposób realizacji zasady dotyczącej promowania równouprawnienia płci, równych szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób niepełnosprawnych. Zgodnie z art. 48 rozporządzenia ogólnego w skład KM będą wchodzić podmioty reprezentujące środowisko obywatelskie w tym partnerzy działający na rzecz promowania równości i niedyskryminacji

Program za kluczowe dla interwencji EFS w kontekście integracji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami uznaje m.in.:

- rozwijanie instrumentów wspierających zatrudnienie i utrzymanie się na rynku pracy osób niepełnosprawnych (priorytetowo w PI 9.4, a także w 9.8 oraz w zakresie działań w priorytetach 8.5, 8.7.)
- poprawę jakości usług i dostępności społecznych i zdrowotnych, w tym także usług opiekuńczych dla niepełnosprawnych oraz szeroką profilaktykę i rehabilitację, w szczególności dla dzieci z niepełnosprawnościami (PI 9.7).

11.3 Equality between men and women

Description of contribution of the operational programme to the promotion of equality between men and women and, where appropriate, the arrangements to ensure the integration of the gender perspective at operational programme and operation level.

W polityce równościowej Unii Europejskiej wśród równości szans szczególny nacisk położono na równość szans kobiet i mężczyzn. Równość należy rozumieć jako stan, w którym wszystkim ludziom (kobietom i mężczyznom) przypisuje się taką samą wartość społeczną, równe prawa i równe obowiązki oraz gdy mają równy dostęp do dóbr i usług, a także równe szanse rozwoju. Równość to możliwość wyboru drogi życiowej bez

ograniczeń wynikających z płci społeczno-kulturowych, czyli przypisanego kobietom i mężczyznom zestawu cech, postaw i oczekiwań na temat tego, jakie powinni/y pełnić role w społeczeństwie oraz bez ograniczeń ze względu na stereotypowe postrzeganie grupy lub grup społecznych, do których przynależą.

Promowanie równouprawnienia kobiet i mężczyzn oraz uwzględnianie problematyki płci zostanie zapewnione w procesie przygotowywania i realizacji Programu, a zasada równości szans kobiet i mężczyzn będzie zasadą horyzontalną dla wszystkich Priorytetów RPO WSL 2014-2020. Oprócz podejścia przekrojowego, w ramach priorytetów odnoszących się do wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego, przewidziano możliwość realizacji działań mających na celu zwalczanie wszelkiej dyskryminacji.

Ze względu na różną sytuację kobiet i mężczyzn na rynku pracy w ramach poszczególnych Priorytetów Programu realizowane będą działania sprzyjające realizacji następujących celów:

- równa niezależność ekonomiczna kobiet i mężczyzn,
- eliminacja stereotypów związanych z płcią,
- godzenie życia zawodowego i prywatnego, umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym.

W kontekście wyznaczonych dla województwa śląskiego celów w tym zakresie równości szans i zapobieganiu dyskryminacji, mając na uwadze zapisy Umowy Partnerstwa za kluczowe, w szczególności dla interwencji EFS w kontekście równości szans płci uznano:

- tworzenie odpowiednich warunków pozwalających na godzenie życia zawodowego z prywatnym, jako czynnika niezbędnego dla zwiększenia poziomu aktywizacji zawodowej, zwłaszcza wśród kobiet;
- wspieranie działań wzmacniających dostępności i jakości opieki nad dziećmi i osobami zależnymi;
- przeciwdziałanie stereotypom związanym z płcią społeczno-kulturową;
- wzmacnianie niezależności ekonomicznej i przedsiębiorczości zwłaszcza wśród kobiet;
- zwiększenia świadomości na temat równości szans kobiet i mężczyzn.

Na etapie wdrażania sformułowane zostaną odpowiednie kryteria wyboru projektów, które pozwolą ocenić, czy przygotowywane projekty są oparte o diagnozę uwzględniającą sytuację kobiet i mężczyzn w danym obszarze i ocenę wpływu realizowanych działań na warunki życia kobiet i mężczyzn. Każdy projekt realizowany w ramach RPO WSL będzie musiał zawierać opis oceny wpływu na sytuację płci. Pozwoli to na sprawdzenie i ocenę jego zróżnicowanego wpływu na kobiety i mężczyzn, tak aby nie dopuścić do wystąpienia jakichkolwiek przejawów nierówności czy dyskryminacji. Analiza ta umożliwi także weryfikację pod kątem tego, czy projekt w rzeczywistości przyczynia się do uwzględniania potrzeb kobiet i mężczyzn poprzez np. oferowanie różnych, zindywidualizowanych form wsparcia odpowiadających na odmienne potrzeby

uczestników/uczestniczek projektu. Ocena merytorycznej jakości projektu w zakresie Europejskiego Funduszu Społecznego zgodnie z zasadami przyjętymi w Umowie Partnerstwa będzie przebiegać w oparciu o standard minimum oraz przedstawioną analizę sytuacji płci i będzie uwzględniała wpływ na sytuację kobiet i mężczyzn. Dodatkowo w przypadku projektów współfinansowanych z EFS ocena projektów przebiegać będzie zgodnie ze standardem minimum.

System wskaźników zawartych w programie operacyjnym umożliwiać będzie gromadzenie i zbieranie danych statystycznych w podziale na płeć. Na etapie monitorowania i sprawozdawczości zapewniony zostanie stały monitoring tych danych.

Na etapie ewaluacji, zgodnie z zasadami przyjętymi na poziomie Umowy Partnerstwa, przewiduje się realizację badań ewaluacyjnych pozwalających na ocenę wpływu realizowanych działań na sytuację kobiet i mężczyzn, ocenę efektywności pomocy udzielonej osobom o różnym stopniu i rodzaju niepełnosprawności oraz monitorowanie dalszych losów tych osób i efektywności udzielonej pomocy w podziale na płeć. Zgodnie z zasadami systemu zarządzania rekomendacjami z badań ewaluacyjnych, wnioski płynące z ww. badania zostaną umieszczone w tabeli rekomendacji, w której określony będzie zarówno charakter i adresaci rekomendacji, jak i sposób i termin ich wdrożenia. Rekomendacje te zostaną poddane konsultacjom, a po zatwierdzeniu/zaopiniowaniu przez KM PO zostaną umieszczone w bazie rekomendacji ze wszystkich badań, dzięki czemu stan ich wdrażania będzie systematycznie monitorowany. Rekomendacje będą również podlegały corocznym przeglądom w celu zaktualizowania ich stanu wdrożenia. Wnioski i rekomendacje posłużą do wprowadzenia stosownych zmian w celu poprawy skuteczności wdrażania zasady równości szans płci w ramach Programu Instytucja Zarządzająca zapewni funkcjonowanie stanowiska osoby sprawującej funkcję eksperta z dziedziny równości szans i będzie osobą „pierwszego kontaktu” zarówno dla pracowników dalej instytucji jak i projektodawców.

Wyniki monitoringu i ewaluacji będą miały wpływ na formułowanie szczegółowych kryteriów podczas ogłaszania konkursów.

12. SEPARATE ELEMENTS

12.1 Major projects to be implemented during programming period

Table 27: List of major projects

Project	Planned notification/submission date (year, quarter)	Planned start of implementation (year, quarter)	Planned completion date (year, quarter)	Priority Axes / Investment Priorities
Budowa Regionalnej Drogi Racibórz-Pszczyna na odcinku od włączenia do drogi krajowej nr 45 w Gminie Rudnik do granicy miasta na prawach powiatu Rybnik	2016, Q4	2017, Q4	2020, Q4	VI - TRANSPORT / 7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes
Budowa Regionalnej Drogi Racibórz-Pszczyna na odcinku przebiegającym przez Miasto Rybnik	2015, Q4	2016, Q4	2020, Q4	VI - TRANSPORT / 7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes
Budowa drogi Głównej Południowej na terenie miast Rydułtowy, Pszowa, Wodzisławia Śląskiego oraz gmin Godowa i Mszany	2015, Q4	2016, Q4	2020, Q4	VI - TRANSPORT / 7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes
Budowa trasy N-S w Rudzie Śląskiej łączącej Drogową Trasę Średnicową z Autostradą A4	2015, Q4	2016, Q4	2020, Q4	VI - TRANSPORT / 7b - Enhancing regional mobility by connecting secondary and tertiary nodes to TEN-T infrastructure, including multimodal nodes

12.2 Performance framework of operational programme

Table 28: Performance framework by fund and category of region (summary table)

Priority axis	Fund	Category of region	Indicator or key implementation	Measurement unit, where	Milestone for 2018	Final target (2023)
---------------	------	--------------------	---------------------------------	-------------------------	--------------------	---------------------

			step	appropriate	M	W	T	M	W	T
I - NOWOCZESNA GOSPODARKA	ERDF	Less developed	Productive investment: Number of enterprises receiving support	3233190			0			0,00
I - NOWOCZESNA GOSPODARKA	ERDF	Less developed	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844			0			0,00
II - CYFROWE ŚLĄSKIE	ERDF	Less developed	Productive investment: Number of enterprises receiving support	3233190			0			0,00
II - CYFROWE ŚLĄSKIE	ERDF	Less developed	Liczba zainstalowanych aplikacji w instytucjach publicznych	szt.3463844			0			0,00
II - CYFROWE ŚLĄSKIE	ERDF	Less developed	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844			0			0,00
III - KONKURENCYJNOŚĆ MŚP	ERDF	Less developed	Productive investment: Number of enterprises receiving support	3233190			0			0,00
III - KONKURENCYJNOŚĆ MŚP	ERDF	Less developed	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844			0			0,00
IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA	ERDF	Less developed	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844			0			0,00
IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA	ERDF	Less developed	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	[szt.]3463844			0			0,00
IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA	ERDF	Less developed	Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych	[szt.]3463844			0			0,00
IV - EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA	ERDF	Less developed	Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych	[szt.]3463844			0			0,00
IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	ESF	Less developed	participants with	3233194	0	0	0	0,00	0,00	0,00

Priority axis	Fund	Category of region	Indicator or key implementation	Measurement unit, where	Milestone for 2018	Final target (2023)
---------------	------	--------------------	---------------------------------	-------------------------	--------------------	---------------------

			disabilities							
IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	ESF	Less developed	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844	0	0	% alokacji	0,00	0,00	0,00
IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	ESF	Less developed	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem w ramach programu	os.3463844	0	0	0	0,00	0,00	0,00
IX - WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	ESF	Less developed	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi lub zdrowotnymi w programie	os.3463844	0	0	0	0,00	0,00	0,00
V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW	ERDF	Less developed	Liczba jednostek służb ratowniczych doposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof	[szt.]3463844			0			0,00
V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW	ERDF	Less developed	Długość sieci kanalizacji sanitarnej	[km]3463844			0			0,00
V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW	ERDF	Less developed	Łączna powierzchnia zrekultywowanych gruntów	[ha]3463844			0			0,00
V - OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW	ERDF	Less developed	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844			0			0,00
VI - TRANSPORT	ERDF	Less developed	Roads: Total length of reconstructed or upgraded roads	3233184			0			0,00
VI - TRANSPORT	ERDF	Less developed	Całkowita kwota wydatków	% alokacji3463844			0			0,00

Priority axis	Fund	Category of region	Indicator or key implementation	Measurement unit, where	Milestone for 2018			Final target (2023)		
---------------	------	--------------------	---------------------------------	-------------------------	--------------------	--	--	---------------------	--	--

			kwalfikowanych							
VII - REGIONALNY RYNEK PRACY	ESF	Less developed	unemployed, including long-term unemployed	3233194	0	0	0	0,00	0,00	0,00
VII - REGIONALNY RYNEK PRACY	ESF	Less developed	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844	0	0	% alokacji	0,00	0,00	0,00
VII - REGIONALNY RYNEK PRACY	ESF	Less developed	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	os.3463844	0	0	0	0,00	0,00	0,00
VII - REGIONALNY RYNEK PRACY	ESF	Less developed	Liczba osób, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	os.3463844	0	0	0	0,00	0,00	0,00
VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY	ESF	Less developed	employed, including self-employed	3233194	0	0	0	0,00	0,00	0,00
VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY	ESF	Less developed	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844	0	0	% alokacji	0,00	0,00	0,00
VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY	ESF	Less developed	Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie	szt.3463844	0	0	0	0,00	0,00	0,00
VIII - REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY	ESF	Less developed	Liczba osób objętych wsparciem w ramach programów zdrowotnych współfinansowanych z EFS	os.3463844	0	0	0	0,00	0,00	0,00
X - REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I ZDROWOTNA	ERDF	Less developed	Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.3463844			0			0,00

Priority axis	Fund	Category of region	Indicator or key implementation	Measurement unit, where	Milestone for 2018			Final target (2023)		
---------------	------	--------------------	---------------------------------	-------------------------	--------------------	--	--	---------------------	--	--

X - REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I ZDROWOTNA	ERDF	Less developed	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844			0			0,00
XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO	ESF	Less developed	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844	0	0	% alokacji	0,00	0,00	0,00
XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO	ESF	Less developed	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego	szt.3463844	0	0	0	0,00	0,00	0,00
XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO	ESF	Less developed	Liczba uczniów objętych wsparciem w programie	osoba3463844	0	0	0	0,00	0,00	0,00
XI - WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO	ESF	Less developed	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	osoba3463844	0	0	0	0,00	0,00	0,00
XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA	ERDF	Less developed	Childcare and education: Capacity of supported childcare or education infrastructure	3233182			0			0,00
XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA	ERDF	Less developed	Całkowita kwota wydatków kwalifikowanych	% alokacji3463844			0			0,00
XII - INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA	ERDF	Less developed	Liczba obiektów infrastruktury jednostek organizacyjnych systemu oświaty	szt.3463844			0			0,00

12.3 Relevant partners involved in preparation of programme

Zespół ds. opracowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2014-2020

Strona samorządowa

1. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
2. Urząd Miasta Katowice
3. Urząd Miasta Gliwice
4. Urząd Miasta Częstochowy
5. Urząd Miasta Bielsko-Biała
6. Śląskie Centrum Przedsiębiorczości
7. Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego
8. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego
9. Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego
10. Wojewódzki Urząd Pracy

Regionalne Forum Terytorialne

1. Przedstawiciel Komisji Europejskiej

Strona rządowa

1. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
2. Ministerstwo Środowiska
3. Ministerstwo Zdrowia
4. Ministerstwo Edukacji Narodowej

5. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
6. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
7. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
8. Kuratorium Oświaty w Katowicach
9. Śląski Urząd Wojewódzki
10. Urząd Statystyczny w Katowicach

Strona samorządowa

1. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
2. Urząd Miasta Bielsko-Biała
3. Urząd Miasta Częstochowa
4. Urząd Miasta Gliwice
5. Urząd Miasta Jastrzębie Zdrój
6. Urząd Miasta Katowice
7. Urząd Miasta Rybnik
8. Urząd Miasta Sosnowiec
9. Starostwo Powiatowe w Częstochowie
10. Starostwo Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego
11. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego
12. Wojewódzki Urząd Pracy

Środowisko naukowe

1. Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach
2. Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej
3. Główny Instytut Górnictwa
4. Instytut Protez Serca, Fundacja Rozwoju Kardiologii
5. Politechnika Częstochowska
6. Politechnika Śląska w Gliwicach
7. Śląska Rada Naczelnej Organizacji Technicznej FSNT
8. Śląski Uniwersytet Medyczny
9. Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach
10. Uniwersytet Śląski

Partnerzy społeczni i gospodarczy

1. Business Center 1
2. Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne Teatr Grodzki
3. Centrum Społecznego Rozwoju
4. Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne Klucze
5. Fundusz Górnośląski S.A.
6. Górnośląska Agencja Promocji Przedsiębiorczości S.A.
7. InnoCo Sp. z o. o.
8. Izba Rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Katowicach
9. Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.
10. Koordynator Klastra Technologii Energooszczędnych Euro-Centrum

11. Loża Katowicka Business Center Club
12. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Województwa Śląskiego
13. Park Naukowo – Technologiczny TECHNOPARK Gliwice Sp. z o.o.
14. Polski Klub Ekologiczny Okręgu Górnośląskiego
15. Porozumienie Związków Zawodowych KADRA
16. Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach
17. Regionalny Ośrodek EFS w Częstochowie
18. Stowarzyszenie POKOLENIE
19. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Dom Aniołów Stróżów
20. Stowarzyszenie Współpracy Regionalnej
21. Śląska Organizacja Turystyczna
22. Śląski Związek Pracodawców Prywatnych
23. Śląski Związek Pracodawców RP
24. Śląskie Forum Organizacji Pozarządowych KAFOS
25. Tauron Polska Energia S.A.
26. Towarzystwo Urbanistów Polskich o/ Katowice
27. Zarząd Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ Solidarność

Grupa robocza ds. transportu

Strona samorządowa

1. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

2. Zarząd Dróg Wojewódzkich

3. Koleje Śląskie Sp. z o.o.

Ocena ex-ante

Partnerzy gospodarczy

1. PSDB Sp. z o.o.

2. Regio Group Sp. z o.o.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Strona rządowa

1. Ministerstwo Środowiska

2. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach

3. Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

Partnerzy gospodarczy

1. ekovert Łukasz Szkudlarek

Uczestnicy warsztatów tematycznych

Partnerzy gospodarczy

1. Agencja Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o.

2. Beskidzka Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości

3. Bielski Park Technologiczny Lotnictwa, Przedsiębiorczości i Innowacji Sp. z o.o.
4. Business Management Consulting Sp. z o. o.
5. Centrum Przedsiębiorczości Sp. z o.o. w Chorzowie
6. DTŚ S.A.
7. Euro-Centrum S.A.
8. Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa
9. Górnośląska Agencja Promocji Przedsiębiorczości S.A.
10. Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
11. Górnośląska Spółka Gazownictwa
12. Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A.
13. Górnośląskie Towarzystwo Lotnicze S.A.
14. Hutnicza Izba Przemysłowo-Handlowa w Katowicach
15. Izba Gospodarcza Eksporterów i Importerów
16. Izba Przemysłowo-Handlowa Rybnickiego Okręgu Przemysłowego
17. Izba Rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Katowicach
18. Związek Rzemiosła Polskiego
19. Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.
20. Kompania Węglowa S.A.
21. Oddział Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. w Katowicach
22. Oddział Chemii Nieorganicznej „IChN” w Gliwicach
23. Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum Sp. z o.o.
24. Park Naukowo-Technologiczny TECHNOPARK Gliwice Sp. z o.o.

25. Raciborska Izba Gospodarcza
26. Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach
27. Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie
28. Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Gliwicach
29. Rudzki Inkubator Przedsiębiorczości Sp. z o.o.
30. Tauron Polska Energia
31. Zespół Doradców Klastra Energetycznego Sp. z o.o.

Środowisko naukowe

1. Akademia Sztuk Pięknych
2. Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii
3. Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach
4. Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych Polska Akademia Nauk
5. Fundusz Górnośląski S.A.
6. Główny Instytut Górnictwa
7. Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych
8. Instytut Technik Innowacyjnych EMAG
9. Instytut Metali Nieżelaznych
10. Oddział Instytutu Ochrony Roślin w Sośnicowicach
11. Oddział Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowy Instytut Badawczy Oddział Górnośląski
12. Politechnika Częstochowska
13. Politechnika Śląska

14. Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach
15. Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu
16. Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach
17. Uniwersytet Śląski
18. Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach

Partnerzy społeczni

1. Bytomskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej
2. Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii
3. Inkubator Społecznej Przedsiębiorczości w Dąbrowie Górniczej
4. Kafos - Śląskie Forum Organizacji Rządowych
5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach
6. Oddział PK OMEP w Częstochowie
7. Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku
8. Polskie Stowarzyszenie Ekspertów i Asesorów Funduszy Unii Europejskiej Oddział Śląski
9. Przedstawiciel organizacji ekologicznych w Radzie Nadzorczej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska Gospodarki Wodnej Województwa Śląskiego
10. Sekcja Młodzieży Niewidomej i Słabowidzącej przy Polskim Związku Niewidomych – Okręg Śląski
11. Stowarzyszenie Fabryka Inicjatyw Lokalnych
12. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej
13. Stowarzyszenie Wspierania Organizacji Pozarządowych "MOST"
14. Śląska Organizacja Turystyczna

15. Zakład Doskonalenia Zawodowego w Katowicach
16. Zarząd Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ Solidarność
17. Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne

Samorząd województwa

1. Sejmik Województwa Śląskiego
2. Beskidzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych
3. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska
4. Instytucja Kultury „Ars Cameralis Silesiae Superioris”
5. Koleje Śląskie Sp. z o.o.
6. Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego w Katowicach
7. Regionalny Ośrodek Metodyczno-Edukacyjny "Metis"
8. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego
9. Śląskie Centrum Przedsiębiorczości
10. Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego
11. Teatr Śląski im. St. Wyspiańskiego w Katowicach
12. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
13. Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach
14. Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach
15. Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach

16. Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego w Będzinie

Samorząd lokalny

1. Śląski Związek Gmin i Powiatów
2. Związek Gmin Jurajskich
3. Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego
4. Urząd Miasta Bielsko-Biała
5. Urząd Miasta Częstochowa
6. Urząd Miasta Katowice
7. Urząd Miasta Mikołowa
8. Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Wojciecha Korfantego w Bytomiu
9. Euroregion Silesia Związek Gmin Dorzecza Górnej Odry
10. Komunikacyjny Związek Komunalny Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego
11. Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej
12. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie Sp. z o.o.
13. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie
14. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łaziskach Górnych
15. Powiatowy Urząd Pracy w Chorzowie
16. Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach
17. Powiatowy Urząd Pracy w Sosnowcu
18. Powiatowy Urząd Pracy w Tychach

19. Powiatowy Urząd Pracy w Zabrze
20. Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie
21. Zakład Gospodarki Odpadami S.A. Bielsko-Biała

Administracja rządowa

1. Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach
2. Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach
3. Oddział GDDKiA w Katowicach
4. Oddział Regionalny 12 Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
5. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach
6. Regionalna Rada Ochrony Przyrody
7. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach
8. Śląska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy
9. Śląski Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
10. Śląski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego
11. Urząd Statystyczny w Katowicach

Documents

Document title	Document type	Document date	Local reference	Commission reference	Files	Sent date	Sent By
Raport z badania ewaluacyjnego ex-ante regionalnego programu operacyjnego na lata 2014-2020	Draft report of the ex-ante evaluation	2013-11-04			Raport Ex-ante etap 1 Załącznik nr 1 - Diagramy logiki interwencji Załącznik nr 2 - Raport metodologiczny	2014-04-10	nmachlur
projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (wersja 5.1)	Programme annexes	2014-04-10			RPO WSL 2014-2020 (wersja 5.1)	2014-04-10	nmachlur
Stopień spełnienia przez Polskę warunków ex-ante - załącznik do Umowy Partnerstwa	Documentation on the assessment of the applicability and the fulfilment of ex-ante conditionalities	2014-01-08			Warunkowość ex-ante UP	2014-04-10	nmachlur
Snapshot 2014PL16M2OP012-1_0.pdf	Snapshot of data before send	2014-04-10			Snapshot_2014PL16M2OP012-1_0-pl.pdf	2014-04-10	nmachlur